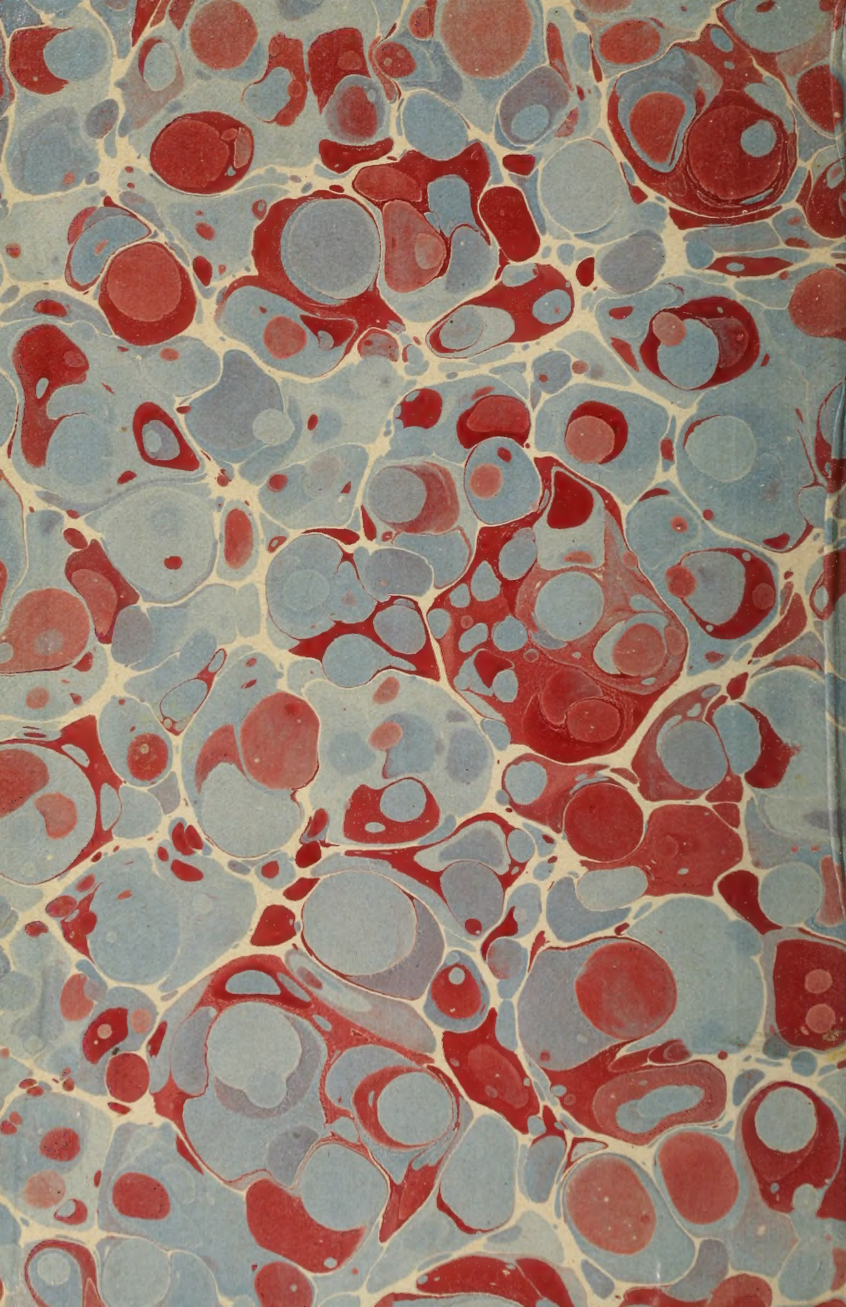
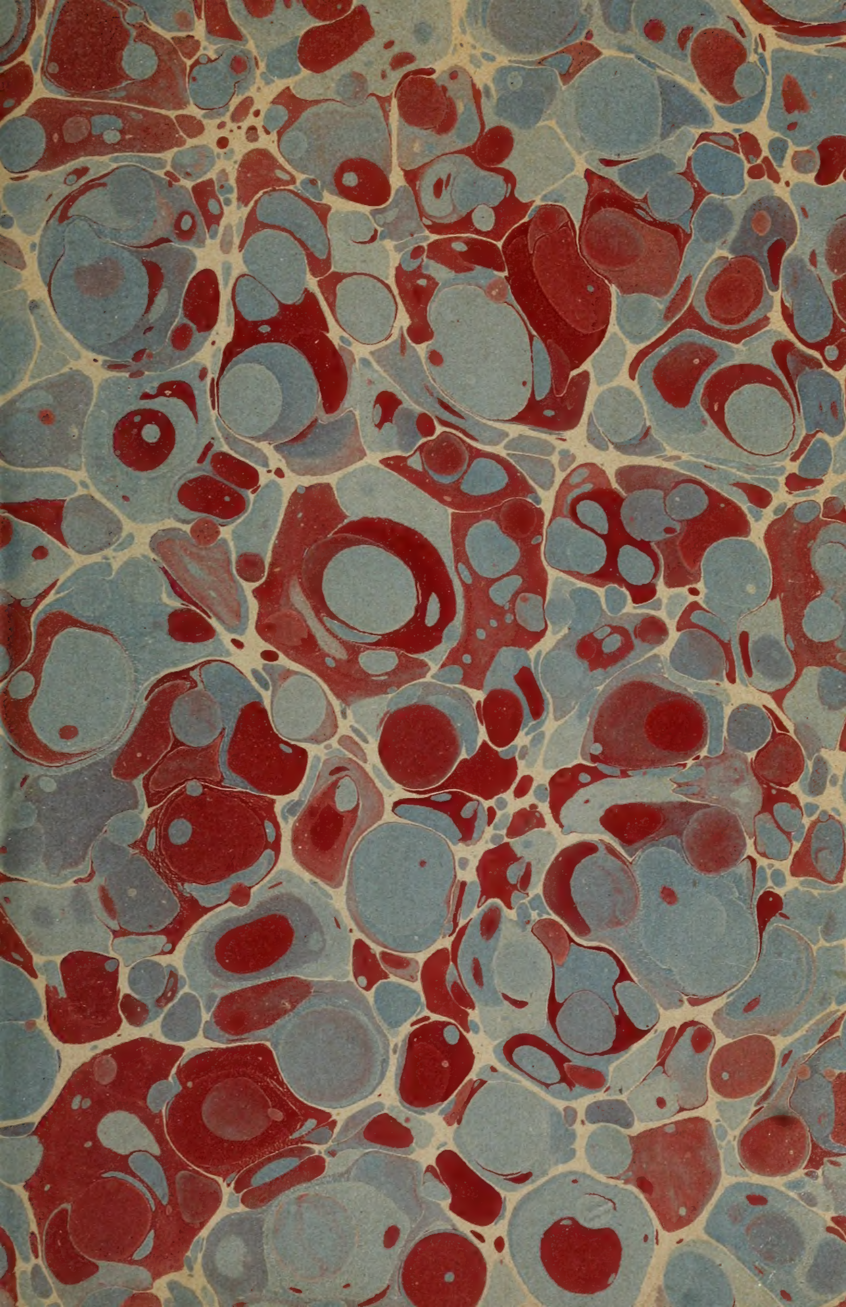

3 1761 06633235 4

HVAD GRANDMAMA OPLEVEDE

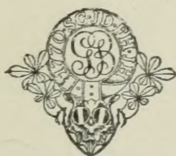
HVAD GRANDMAMA OPLEVEDE

SILHOUETTER I RAMME

AF

W. SCHORN

GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG

MDCCCCIX

OMSLAGSTEGNING AF PROFESSOR CARL THOMSEN

KØBENHAVN — FORLAGSTRYKKERIET

I

I GRANDMAMAS SYGEVÆRELSE

Det er sildig Vinteraften med fygende Sne i December 1812.

Ude paa Petersdal, langt ude paa det gamle Nørrebro, er der stor Travlhed, der er Sygdom i Huset.

Det er Fru Juel, som i umindelige Tider har boet der og er velkjendt af det mindste Barn, der atter har faaet et af sine lige saa velkjendte Anfald af sin Kardialgie.

Hun har ofte erfaret, at den Sygdom, hun lider af, aldeles ikke frembyder nogen overhængende Fare, og dog holder hun nok af, at Tilfældet behandles med en vis Høitidelighed som Dødens mulige Forløber, og hendes Værelse er paa slige Dage opfyldt af en saa stærk Moskusduft, at det meget vel kunde bibringe den Besøgende en Forestilling om, at han ved Afskeden for sidste Gang trykkede Patientens lille Haand, der altid, ogsaa under Sygdomsforhold er beklædt med en udtunget Randers Halvhandske.

Saa meget sandsynligere kunde det være, at hun kunde gaa bort under et af disse Anfald, som hun

allerede havde naaet en Alder, da de fleste Andre forlængst havde fundet Hvile.

Gamle „Grandmama Juel“, som hun i sin Kreds stadigt benævnedes, havde nemlig tilbragt sin tidligste Ungdom ved Christian den Sjettes Hof, men var endnu, trods sine to og halvfemsindstyve Aar, en ualmindelig livslysten Dame, og naar ikke Brystkrampen en Gang imellem slog sin Jernklo i det gamle Hjerte, saa bankede det saa let, som det havde banket i hendes ganske unge Dage.

Eller kanske endnu lettere.

Thi det havde netop været hendes Livs Ulykke, at hele det Fond af sund Levelyst, hun havde faaet i Arv fra sine lige saa levelystne Forfædre, under hendes daglige Færden ved det bigotte Hof var blevet kuet, kuet som Fuglens Forsøg paa Flugt fra det stængende Bur.

Og det havde sat sine skarpe Mærker i hendes hele Livsopfattelse.

Hun, der tilhørte en from, gammel Slægt, var opdraget i sund Gudsfrygt, der netop skjænkede Livet, hvad Livets var, — men det skulde blive anderledes under det daglige Samliv med hendes allernaadigste Herskab, der var saa naadigt, at det vaagede over de allerintimeste Rørelser i Undersaatternes ofte altfor rebelske Hjerter.

Grandmama Juel var som den ganske unge Frøken Catharina Erdmuth v. Heinecken bleven ansat som Hoffrøken hos Dronning Sophie Magdalena, som hun

elskede af hele sit loyale Hjerte, en Hengivenhed, der trofast besvaredes af den høie Dame, som jo dog ikke kunde forhindre, at dette lille, loyale Hjerte ogsaa havde en ret stor Tilbøielighed for Livet ude i Verden, en Tilbøielighed, der imidlertid hos den unge Hoffrøken, saavelsom hos enhver anden Undersaat ifølge det bigotte Tilsnit, Livet nu var mærket af, for enhver Pris maatte dæmpes ned.

Og nu begyndte for den unge Dame den store Kamp, der blev afgørende for hendes hele sildigere Opfattelse af Livet, Kampen mellem hendes loyale Hengivenhed for de høie Herskaber og hendes, som det forekom hende, ligesaa loyale Tilbøielighed for at nyde dette Liv, førend hun ifølge Naturens Orden skulde forlade det.

Thi allerede som ung at opgive det helt, uden at have glædet sig ved det, forekom hende altfor „fortvivlende ennuyant."

Ene stod hun i disse Aar, ene i Kampen mellem hendes trofaste, allerunderdanigste Følelser og Uvillien, den stadigt grundigere Uvillie mod Bigotteriets stængende Magt.

Og lidt efter lidt svækkedes saa hendes fra Forfædrene nedarvede Tro, og hun lærte at see en Fjende i Kirken og Alt, hvad der tilhørte den. Og hendes Uvillie mod denne voksede sig først ret stærk, da hun efter faa Aars Forløb lærte Hoflægen, den af Alle forgudede Professor Juel at kjende.

Da denne saa endelig en Dag i de sirligste Ven-

dinger anmodede hende om for bestandigt at lade den lille Haand med Halvhandsken forblive i hans, da saae hun deri først kun et Middel til at undslippe de trykkende Forhold ved Hoffet, men lærte dog snart at overføre Alt, hvad hun eiede af ærlige, sunde Følelser fra sit tidligere allernaadigste Herskab paa denne Mand, hvis første Bestræbelse det blev fuldstændig at udviske hvert Spor af den gammeldags Tro paa noget Oversanseligt, der endnu kunde ulme i den lille Catharina Erdmuths Hjerte.

Og nu havde hun fundet Ro. Hun kunde trøstigt lade sig lede af denne brave, dygtige Mand, der selvfølgelig vidste Alt bedre end de fleste andre Mennesker.

Og saa meget hellere gav hun sig helt hen til sin Mand, som han fra den første Dag af deres Ægteskab behandlede hende med den udsøgteste Courtoisie. Han vænnede sig selv til, og forlangte af Enhver, at han skulde behandle Fru Catharina Erdmuth paa samme Maade, som man var vant til at behandle de smaa, sachsiske Porcelainshyrdinder. Der skulde tages varsomt paa alle de smaa Kniplingsforsiringer. Det var hun vænnet til under sit Liv ved Hoffet.

Hun lærte saaledes tidligt at betragte sig selv som noget særlig Fint, særlig Skrøbeligt.

Og da saa hendes „Tilfælde“ i en ældre Alder begyndte at plage hende, ansaa hun det ganske simpelt som saadan en Slags Forsiring ved hendes lille Person, der maatte behandles med ganske overordenlig Omhu.

Under al denne Hensyntagen fra hendes Mands Side, og sildigere, da hendes eneste Søn blev voksen, fra Denne, var den lille Dames Liv gledet sin stille Gang.

Ingen af de mange, smaa Kniplings- og Blomsterforsiringer havde den lille Porcelainshyrdinde mistet; Forgyldning og Farver stode endnu næsten i deres oprindelige Friskhed, — kun eet var forandret. Over den lille Hyrdindes Hjerte havde der lagt sig Noget, man ikke let kom indenfor, en Glasur, helt klædelig for en Porcellainsfigur, ofte misklædende hende, uagtet hun gjorde sig Umage for saavidt muligt at sætte sig i hjerteligt Forhold til sine Omgivelser.

De Slag af Skjæbnen, der rammede hende som Alle, havde hun vænnet sig til at betragte som en meget, meget stor Uretfærdighed imod en vis, høist fuldkommen lille Porcelainshyrdinde, der til Punkt og Prikke udøvede enhver af sine Pligter mod Omverdenen, — — og Noget udenfor Omverdenen, — — „ak! hvor ridicult!“

Hendes Optræden overfor den store Professor, hendes afdøde Gemal, havde været mønsterværdig. I en Periode, da Utroskab i ægteskabelige Forhold ikke just hørte til Sjeldenhederne, var hendes Troskab mod den dog en Del Aar ældre Ægtemand hævet over enhver Tvivl. Og efter hans Død mente hun at ofre sig fuldstændigt for Sønnen og hans Udvikling; men Sandheden var imidlertid den, at denne Søn, der var altfor let at lede, i Et og Alt maatte bøie sig for den

myndige, lille Dame. Og da han endelig giftede sig, var det atter ham og hans unge Hustru, der, Traditionen tro, kun levede for at tage varsomt paa den lille Hyrdinde, for at Intet, der hørte til hendes lille Person, under deres Hænder skulde lide Overlast.

Efter Sønnens og hans Hustrus Død, — det var som en Skjæbnens Beslutning, at hun skulde overleve sin hele Slægt, — stod hun atter overfor et Væsen, Sønnesønnen, hvis Opgave det nu blev i dybeste Ydmyghed at værne om den lille Grandmama og alle hendes Særheder og hendes eneste legemlige Svaghed, Brystkrampen, der hovedsagelig fremkaldtes ved en eller anden Modsigelse fra hendes Omgivelser.

Hun paastod ganske vist, at hun elskede Modsigelser, fordi de saa „herligen hjalp til at klare et Spørgsmaal", — — men samtidigt mindede hun Enhver om, at hun ikke paa nogen mulig Maade kunde „taale" dem, — Lægen havde strængt forbudet det.

Og selvfølgeligt var Frygten for at støde den villiestærke lille Grandmama saa stor, at idetmindste ingen af hendes Allernærmeste vovede Forsøget, hvis det paa nogen Maade kunde undgaas.

— Hun havde nu, som sagt, mod Slutningen af Aarhundredet slaaet sig ned paa det gamle Petersdal, og levede her alene sammen med sin Sønnesøn, Conrad Juel, der Traditionen tro, som Bedstefaderen og Faderen, havde ofret sig til Medicinen, og allerede nu i en Alder af en og tyve Aar var bleven Amanuensis hos en af Hovedstadens Læger.

Tjenerskabet bestod af den rødhaarede Frantz, der i salig Professorens Tid havde været Kusk og nu, da Kjøretøjet var afskaffet, allerede i en Del Aar havde tilbragt det meste af sin Tid ude i Kjøkkenet, hvor den gamle Fyr under det stadige Savn af sine Heste sad paa Huggeblokken, med de knyttede Hænder hvilende paa Knæerne saaledes, som han i fordums Dage havde siddet timevis paa Bukken af den gamle Kareth og trofast ventet paa den store Professor, naar Denne var i Praxis.

Og mens han sad saaledes, saae man ham undertiden gjøre et lille Ryk med Hænderne, som for at standse sine vælige Dyr; eller ved en kort Bevægelse frem efter med den ene Haand, kunde det see ud, som om han jagede en Bremse bort fra Hestens Ryg.

Og saa vidste Alle, at det vilde være meget vanskeligt at kalde gamle Frantz tilbage til Virkeligheden; han levede da kun i Forestillingen om, at han tøilede sine Dyr, ja, saavidt var han endnu Kusken, at han endog i sine lyseste Øieblik mente, at det egentlig var ham, der førte hele Husets Tøiler, men — „det er sværere at faae et Par uvidende Fruentimmer til at gaae og staae, som de skal, end som det er med de andre Bæster; — ja, naar man endda havde ladt En beholde sin gamle Hat med Kokarden; — nu faaer jeg gamle Skind gaae til Spektakkel med den her Hue,“ tilføiede han gjerne med et Suk, og skottede gnavent hen til Dorthea Stuepige, der foruden Kokkepigen og

ham selv udgjorde hele Besætningen i den gamle Dames Hus.

Men den nævnte Dorthea, der var vandret ud fra Hoffet sammen med sin unge Frøken, da Denne ægtede Professor Juel, havde nu den for hendes Alder ret besværlige Post i paakommende Tilfælde baade at være Stuepige og Selskabsdame.

I sidstnævnte Egenskab optræder hun paa denne Vinteraften, da den lille Grandmama, medens Sneen fyger, sidder udmattet efter det nye Anfald af sin Sygdom.

— Der er stille, dødsstille i Værelset, Grandmamas Soveværelse, i hvilket hun forøvrigt ogsaa, paa gammeldags Vis, modtager Visitter, selv om hun er nok saa frisk. De tykke Gardiner er trukne saa tæt sammen for Vinduerne som muligt, og dog mærker man paa en let Bølgen i de tunge Folder, hvorledes Veiret raser udenfor.

De to Tællelys i den brede Messingplade kaster store Skygger op ad Bogskabet med de forgyldte Gitterdøre, ovenpaa hvilket Ewalds Buste har Plads, og i hvis broncerede Øienkroge Lyset spiller, saa det seer ud, som om han kiggede ned paa den Syge, der, siddende i den gamle Rococcostol understøttet af de store Hovedpuder, som er taget fra Himmelsengen med de olivengrønne Silkeomhæng, støtter sig paa Stolens Arme, medens Hovedet med den store, krusede Kappe allerede saa længe har hvilet mod Puden, at man, idet Patienten gjør en Dreining i Søvne, tyde-

ligt paa den blege Kind seer det halve Aftryk af den broderede Krone over Pudens Navnetræk.

Større og større bliver Lysenes Tander, indtil de tilsidst ender i store Skærme, der giver dem Lighed med sorte, giftige Svampe, men Dorthea, der vaager hos den Syge, vover ikke at pudse dem af Frygt for ved Støien at forstyrre; stærkere og stærkere bølge Gardinernes tunge Folder under Østenstormens Rasen derudenfor; man hører paa enkelte smaa klingre Lyde fra Kakkelovnen, at Brændeknuderne under deres Gløden sprænges i mindre Dele, — men ellers er der ikke en Lyd, der kunde forstyrre den Syges Søvn.

Endelig gjør Patienten en Vending og slaaer Øinene op:

„Hun glemmer at snyde Lysene, Dorthea, — — — sover hun?"

„Nei, nei, Frue, men jeg vilde jo nødigen forstyrre — —"

„Ak, — jeg sover jo dog ikke, jeg lukker ikkuns Øinene til, min gode Dorthea. — — Maa vide, hvor Conrad bliver af," tilføier hun efter at have sundet sig et Øieblik.

Det var en Særegenhed hos den gamle Dame efterat hun havde opgivet „Omgangen" med Vorherre, aldrig, naar hun kunde undgaa det, at nævne hans Navn. Det var, som hun mente, en vis Ærlighed, der laa til Grund for denne Særhed. Hun vilde i slige Spørgsmaal ikke ved at indblande ham i sine personlige Anliggender give det Udseende af, at hun kunde tiltro

ham et saa grundigt Kjendskab til jordiske Ting; — — og troede man det ikke, saa burde man heller ikke ligeoverfor Andre lade saaledes. „Grandmama er en saa ærlig Sjæl,“ sagde hendes Læge, Dr. Dreyer, „at hun end ikke vilde lyve for Vorherre, — som hun dog ikke troer paa.“

Hun er nu imidlertid blevet helt vaagen og kalder atter:

„Dorthea!“

„Ja, Frue —“

„Hun kan tage Berlings-Avisen og læse lidt for mig.“

„Tøv ikkuns et Øieblik, Frue, til jeg faaer hentet mine Glarøine,“ svarer den gamle Pige og gaaer tungt støttende sig til en Stok ud for at hente Brillerne.

Imidlertid er den gamle Dame kommet saa meget til Kræfter igjen, at hun har faaet Lyst til en Pris Tobak, hun retter sig i Sædet og famler ved de Smaating, der findes paa det lille, hvidlakerede Bord med den udhamrede Messingplade, som har Plads ved Siden af hendes Stol, indtil hun finder sin store, runde Skildpaddes Tabatière, i hvis Laag er udskaaret en Leda med Svanen, men det er ikke nok for hende, der ikke vilde være at formaa til at røre ved Tobakken med de fine, smaa Fingre, og hun søger videre, til hun finder det lille Rococcoetui, hendes kjære afdøde Herskab har skænket hende; hun trykker paa Fjedren, og fra dets Indre, der er fyldt med allehaande Nødvendighedsartikler, fremdrager hun den lille Guld-

ske, som hun nu, efter at have fyldt den med Snus, fører sirligt op til Næsen.

Og saa seer hun sig ved det flakkende Lysskjær omkring i Værelset med den samme behagelige Fornemmelse, man fyldes af, efter at være vendt tilbage fra en Reise. Atter har Døden sparet hende; hun haaber atter for en Tid at faae Lov at sidde i sine vante Omgivelser, og hun nikker med et tilfreds Smil op til de gamle Portraiter, som Væggene er fyldte med, den gamle Slægt, hun er stolt af at tilhøre, men som — — foreløbig helst maa undvære hendes elskværdige lille Persons Selskab dér, — hvor de nu er, — — hvis de da, hvad der er høist usandsynligt, overhovedet *er* nogetsteds.

Patienten er nærved atter at falde hen i en Slummer, da Dorthea kommer tilbage med Avisen i Haanden og de store Hornbriller paa Næsen.

„Se saa, Frue, nu kan vi ta' fat," og hun begynder, efter at have udbredt Bladet for sig, meget samvittighedsfuldt at læse:

„Den 28de December 1812 . . ."

„Ja, det kan hun spare sig; spring over Alt, hvad der ennuyerer mig."

„Ja, nu veed jeg saa skam ikke, om dette her morer Fruen," begynder Dorthea atter, efter med et tilfreds Smil at have stirret paa et lille Avertissement, „men det morer da saa sandeligen mig, — se her staaer," og paa sin ubehjælpsomme, langtrukne Maade læser hun:

„Det ved Kaperfører og Dannebrogsmand Anders Dam Eegholm med Kaperen „Lykkens Fugl“ til Stubbekjøbing paa Falster indbragte og ved Over-Admiralitetsretten prisdømte Kuffskib, „De jonge Jomfrau Catharina“ kaldet, forevises . . .“

„Lykkens Fugl, — men det er jo det Skib, hendes Søstersøn Torben er ude med?“

„Javel, Frue; — — saa har vi ham vel snarest, — — — og med Lommen fuld af god Mønt.“

„Eia, Dorthea, det kunde jo vel være brav nok, det Samme, men jeg haaber da ikke, at han vil lade sig forlede til at slaa stort paa det, som saa mange Taaber gjør nuomstunder. — — De godt Folk glemmer altfor let, hvad Stand de hører til.“

Dorthea tier beskedent, hun føler, at *hun* er medunderforstaaet, men hun tænker dog i sit stille Sind, at et langt Livs trofast Vedhængen maaske nok burde have udvisket noget af denne Standsforskjel.

Og hendes Tanker strøife et Øieblik de rystende Begivenheder under den nys endte franske Revolution, hun og hendes Frue har oplevet. Og hun mindes Fruens Begeistring over, at Samfundsskjellene endelig var fjernede, — i det fremmede Land, langt borte; og hun smiler stille og tier med Avisen liggende i Skjødet.

Og hendes Øielaag falder tungt til, — og tilsidst sover hun trygt og drømmer om Barndomsdagene ude paa Godset, hun seer i Drømme sin gamle Bedstefader ride Træhesten i Borggaarden, og i Søvne rynker

hun Brynene, medens hendes Frue, idet hun seer over paa hende, smiler velvilligt, og med et veltilfreds Udtryk atter tager sig en Pris af Tabatièren, læner sig tilbage i Puderne, og lidt efter i sin lette Slummer seer sig selv dybt neiende for sit kjære Herskab, den forgudede Sophie Magdalene, idet hun ydmygt kysser hende paa Haanden.

Medens disse to Gamle i hinandens Selskab ved den hendøende Kakkelovnsild hver for sig i Drømme er hensat i de forskjelligste Situationer, vandrer den unge Conrad Juel ind imod Kjøbenhavn for paa det nærmeste Apothek, Waisenhusapotheket, til sin Grandmama at hente Medicinen, som hendes Læge har forordnet hende.

Med den lodne Hue trukket helt ned over Ørene, og iført en stor Kavai med tre Slag, trodser han den vældige Nordoststorm, idet han sætter Stokken fast til Jorden.

Det nytter ham dog ikke stort, at han bøier Hovedet forover for ikke at blændes af Sneen; den daler i tætte Flokke, den falder ved hvert Vindstød ned fra Træernes Grene, den fyger fra Siden, den hvirvler op fra neden; Alt er Sne, Sne, der kun har een Opgave: at dale ned og demokratisk at udslette alle Skjel, at udviske hvert Omrids af alt Levende, af alt Dødt.

Ved det usikre Lysskjær fra en af Tranlygterne gjør

han Forsøg paa at see den store, sølvforgyldte Skive paa det vældige Lommeuhr, han med valne Fingre har trukket frem, men i det Samme slukkes Lygtens hendøende Lys ved et kraftigt Vindstød gjennem de søndrede Ruder.

Halv ærgerlig stikker han atter Uhret til sig; han har villet vide, om han kunde naa ind ad Nørreport, før Bommen blev lukket.

Et Øieblik efter hører han imidlertid, som om Lyden kom uendelig langt borte fra, Vægteren, han i det Samme strøifer tæt forbi, med sin kjendte, veirslagne Røst synge sit Vers:

„Det var ved Midnats Tide
Vor Frelser han blev født,
Til Trøst for Verden vide,
Som ellers var forødt;
Vor Klokke er slagen Tolv.
Med Tunge og Mund
Af Hjertens Grund
Befaler Eder Gud i Vold."

De sidste Ord af Vægterverset døer næsten hen i et nyt Vindstød, og den unge Mand trækker medynksfuldt paa Skuldrene, idet han mumler:

„Ak! du taabelige Overlevering fra en mørk Fortid; — at lade en dum, klodset Bondelømmel forstyrre velbyrdige Borgeres Søvn Time for Time for at fortælle dem en gammel Ammestuehistorie!"

Og videre trodser han sig frem gjennem Stormen, gjennem Snedriverne, indtil han endelig naaer Apo-

theket, og staaende udenfor dette i den kolde Nat maa vente paa, at Medicinen bliver tilberedt. —

Endelig er han atter naaet hjem og træder efter at have rystet Sneen af sig ude i Forstuen varsomt ind i Sygeværelset, hvor baade Bedstemoderen og Dorthea ved deres tunge Veirtræk giver tilkjende, at de sover trygt.

Den unge Læge giver sig nu omhyggeligt til at udrøre det medbragte Moskuspulver, for at det kan være parat, hvis et nyt Anfald af Sygdommen skulde melde sig, men trods hans Omhu for at undgaa enhver forstyrrende Lyd, hører den gamle Grandmama Skeens Klirren mod Glasset, hun slaaer Øinene op og smiler venligt til ham:

„Se, god Aften, min Sønneke, — Du har havt en trælsom Vandring for min Skyld, og skal have Tak. Forøvrigt troer jeg neppe, at jeg behøver dine Pulvere eller dine Dyvelsdrecksdraaber, — — jeg føler mig nu ganske vel — —“

„Saa meget bedre, lille Grandmama, men jeg vil dog med Deres Tilladelse blive herinde hos Dem, og idetmindste vaage den første Del af Natten — —“

„Tak, som byder, jeg siger ikke Nei, mon cher, du veed, jeg sover jo dog ikke, naar jeg har havt mit svære Anfald,“ svarer Grandmama med et venligt Nik til Conrad, „og vil du tage Brædtet frem til et Parti Toccodille, — — eller hellere læse lidet for mig i Avisen, saa hører jeg gjerne.“

Imidlertid er Dorthea ogsaa vaagnet, hun lægger

nyt Ved paa de ulmende Gløder og fjerner sig stille, medens Conrad er gaaet op og ned i Værelset og nu standser ved det store Stueuhr, som han betragter.

„Ja — du seer paa Uhret Conrad," begynder den Gamle atter, efter at han har sat sig, — „jeg har nu faaet det tilbage fra Uhrmageren," tilføier hun, idet ogsaa hun nu næsten med Ømhed giver sig til at betragte det gamle Ibenholtsuhr med de stærkt svungne Linier og de indlagte Forsiringer i Messing og Skildpadde, der er anbragt paa den gamle Dragkiste med Marmorpladen, — — „jeg har ret savnet det, uagtet det i den sidste Tid gjorde mig saa mange Spilopper ved at gaa for hurtigt, — at jeg, ma foi, tilsidst riskerede at blive hundrede Aar før Tiden," tilføier hun med et Smil. — — „Og dog kunde jeg ikke aflade at trække det op — —"

„Aa, ja," afbryder Conrad hende, „det Samme skal jeg som Læge jo ogsaa gjøre ved mine Patienter, selv om de har nok saa mange Feil, — — Livet skal jo holdes vedlige."

„Ja — — netop, Livet, du, saadan et Uhr er som et Liv for os, der leves stille og uden Følelse ved vor Side, — men det falder til Slag ved hver tung, som hver glæderig Time, vi oplever. — — Jeg har nu hørt det gamle Uhr dikke omkap med mit unge, utaalmodige Hjerte den Gang, jeg gjerne saae Tiden ile fremad. — Nu — — er det anderledes, mon cher, nu paa mine gamle Dage elsker jeg en langsommere Bevægelse, — — en meget langsommere Bevægelse. —

— Og derfor er det, at jeg nu er glad ved at have faaet mit gamle, ærværdige Uhr renset for de slemme alamodiske Uvaner. Det skal nu gaa som i min og mine Forældres Barndom; — — og det skal, som jeg haaber, min gode Dreng, tillige med saa mange andre Ting minde dig om din Slægt, den Slægt, hvis Hjerteslag det har fulgt med sin tavse Viser. — Tro du mig, min Sønneke, — et gammelt Uhr, der har tjent saa mange, brave Slægtled som det dér, — det er en ubetalelig Paaminder, — — en u—be—talelig Paaminder."

Conrad seer med inderlig Deltagelse over paa den Gamle og giver sig nu, for ikke at forstyrre hende, til at kigge i Avisen, han har udfoldet, for at finde det, der nærmest vilde kunne interessere hende, og det vidste han saare vel, var de nyeste Efterretninger fra Moskou.

Nu vender Bedstemoderen sig om til ham og hvisker:

„Men førend du begynder at læse, min Søn, saa maa du komme lidt Rosenblade paa Kakkelovnen, thi min gode Dorthea lider af samme Svaghed som min gamle Veninde Frøken von Carlowitz, du veed, hun var og Hoffrøken hos min kjære, afdøde Dronning, — og jeg huser saa grant," tilføier hun med et forlegent Smil, „at den høie afdøde Konge gjerne følte sig besværet af den — — Atmosphære, hun efterlod sig; — ak, hvor ofte har jeg dog hørt den naadige Herre

med sin pibende Røst sige: „die Carlowitzen hat schon wieder ein Bischen gestinkert,“ — — ak, ja, det var den Gang; trods Alt var det dog de gode, gamle Dage, min kjære Dreng. — — — Men læs saa, mon cher.“

„Det kommer nu kuns an paa, om Grandmama kan taale at høre det Nyeste — —“

„Jo, du, min Sønneke, naar det Nyeste kuns er godt, — — men derom er du og jeg jo ikke altid helt enige, desværre,“ afbryder den Gamle, der meget godt veed, at hendes Sønnesøn fra sin Fader har arvet en ubegrænset Beundring for Napoleon, som hun hader i sit inderste Hjerte.

„See her staar da allerførst,“ begynder Conrad efterat have udfoldet Avisen, „en Rundskrivelse til alle franske Biskopper, dateret fra Moskou den 14. September 1812:

Hr. Biskop i N. N. — Overgangen over Niemen, over Dyna, over Dnieper, Træfningen ved Mohilow, Driese, Polotsk, Ostrowno, Smolensk, og endelig Slaget ved Moskwa, ere lige saa mange Bevæggrunde til at bringe Hærskarernes Gud vort Takoffer. Det er derfor vor Villie, at De, ved Modtagelsen heraf, træder sammen med Vedkommende, forsamler mit Folk i Templerne for, efter almindelig Brug og Kirkens Forskrifter ved lignende Leiligheder, at afsynge Bønner. Da denne Skrivelse ikke har andet Øiemed, saa beder vi Gud, at han vil tage Dem i sin hellige Varetægt.

— Fra vort Keiserlige Hovedkvarter i Mojaisk den 10. September 1812.

Napoleon.

Daru.

— — — „Jeg veed virkeligen ikke, mon cher," siger Grandmama og holder begge Hænder ud for sig, som for at undgaa Berøring med Noget, der kunde tilsmudse hendes lille, sirlige Person, — „jeg veed *virkeligen* ikke, hvornaar denne — — Person er mig modbydeligst, enten naar han slagter et Par Hundredetusinde Mennesker, eller naar han — — befaler at bringe Takoffer til en Gud, som han ikke troer paa. — — Jeg kan forstaa, naar saadan et ungt, skikkeligt Menneske som han, — din unge Ven, — — — hvad er det nu, han hedder, han, der kommer her saa møiet, — — ach! jeg huser saa daarligt Navne —"

„Mener Grandmama den unge Ingemann?"

„Javist, Ingemann; seer du, jeg kan, skjøndt det er nonsensialsk, forstaa, at han med sit sværmeriske Hjerte troer paa alle disse Præstehistorier, ja, at han endog troer paa, at der er et andet Liv for Dyrene, — — — endskjøndt — — — saa maatte der jo dog ingen Undtagelse være, saa maatte jo da ogsaa Lopperne fortsætte deres Liv og incommodere Godtfolk i en anden Verden, — — men jeg *kan* ikke kalde denne *store Blodsuger*, Bonaparte, for andet end en Hykler, og saadan En, det veed Du nok, Conrad, det er det Værste, man kan byde din Grandmama."

Og i dyb Indignation trykker hun sig ned i Syge-

stolens Puder og søger ligesom at gjemme sig bort fra denne syndige Verden.

„Og her er det Næste," fortsætter Conrad lidt efter uden tilsyneladende at ænse Bedstemoderens Sindsbevægelse, „fra Dresden meldes under 14. December:

„Afvigte Nat ankom Hs. Majestæt Keiser Napoleon hertil og behagede at tage ind hos den her ved Hoffet accrediterede Keiserlige Gesandt, hvor Allerhøistsamme modtog Kongen af Sachsens Besøg. Efter nogle Timers Ophold fortsatte Hs. Majestæt Reisen videre — —"

Et stort Smil opklarer pludselig den gamle Dames Ansigt.

„Ha! ha! Seer du, mon cher, han forlader sin Armé — — Kolossen begynder at vakle — —"

„Eller at styrke sig paany; han vender hjem for personlig at sende nye Troppemasser — —"

„Javist, til Slagterbænken, eller rettere, min lille Søn, til Ismarkerne, til Sneen, — — de samme Snestorme, der nu hærge os, vil ogsaa begrave hans nye Sendinger af de — Tosser, der ikke forstaa at afkaste hans Aag —"

„Kunde vi ikke lige saa godt, Grandmama, sige, de gode Patrioter, der haabe ved deres Heltegjerninger at gjøre Frankrige større end tidligere," indskyder den Unge, idet han for at neddæmpe Bedstemoderens Sindsoprør lægger Haanden paa hendes, der hviler paa Bordpladen og nerveust dreier den store, runde Tabatière.

„Større! — — Større? — — Frankrige var saa stort

som ingensinde, da det havde udført den største Daad, man kan tænke sig, — da det gjennemførte Revolutionen, — — nei, nei,“ afbryder hun Conrad i hans stumme Bevægelse for at tage Ordet, „ingen Afbrydelser, om jeg maa bede, ingen Afbrydelser; — — Revolutionen var *Udviklingen*, — og Eders forgudede — Bona—parte stillede sig paa Tvers af denne Udvikling, — — ja — — han —“

„Stillede sig som en Klippe midt i Revolutionens vilde Hav, en Klippe, som alt det Onde, den førte med sig, knustes imod,“ afbryder Conrad hende med en vis Heftighed, men frygter øieblikkeligt for at have saaret den Gamle, og kaster halv ængstelig et Blik over imod hende.

„— — Og — det Gode, min kloge, unge Herre, — det Gode?“ gjentager Bedstemoderen med Spydighed, men med et fint Smil, idet hun, som hun pleier ved slige Leiligheder, strammer sin store, krusede Kappes Hagebaand ligesom for at antyde, at man nu gjorde rettest i ikke at vove sig længere frem i sin Modsigelse. Og hendes Ansigt er i dette Øieblik ikke uligt et af de smaa Englehoveder, man kjender saa godt fra de gamle Altertavler, disse smaa Englehoveder, der flagre omkring Madonnaskikkelsen, kun understøttede i deres Flugt af smaa Vinger, der begynde tæt under den lille, buttede Hage. Grandmama vidste meget vel, at hun ved denne lille Maneuvre altid afvæbnede sin Modstander, der øieblikkelig fik en For-

nemmelse af at staa overfor noget høit, noget utilnærmeligt.

„Jeg begriber ikke, min gode Conrad, — at du kan have glemt alle de Ulykker, der har rammet dit Fædreland, fordi vi saa længe havde holdt ved dette — — Menneske. Jeg vil slet ikke tale om den Sorg, der for hans Skyld faldt over vor egen Slægt, da min kjære Cousine saa sørgeligt kom af Dage under Branden hos Fyrst Schwarzenberg for to Aar siden. Det var jo kun for at feire denne — Usurpators Bryllup med Marie Louise, at Ballet fandt Sted, hvor den Ulykke hændtes —"

„Ja, vist, Grandmama har sikkerlig Ret i, at vi har lidt meget — — —"

„Meget! — — ja meget mere, end vi nogensinde kan oprette. — Du har jo dog selv saavelsom jeg gjennemlevet de forfærdelige Septemberdage for fem Aar siden," afbryder Bedstemoderen ham, idet hendes Stemme dirrer af Harme.

„Ja, jeg nægter ikke, at det var tunge Tider, — de Dage glemmer jeg ikke," svarer Conrad, og han taler sig mere og mere varm ved Mindet om den forfærdelige Tid — „jeg husker saa godt, hvor dybt et Indtryk det gjorde paa mig at see den gamle Biskop Balle med blottet Hoved kjøre omkring og tale til Folket — — "

„— Naa, — det var endda ikke det Værste, at *han* fik sin gamle Pudderparyk luftet en Smule," mener Bedstemoderen med et Smil.

„— Og jeg seer endnu tydeligt for mig, at Fader

en Eftermiddag kom hjem paa Nytorv sammen med en god Ven slæbende paa en hel Urtepotte fuld af lange, levende Regnorme, som skulde trækkes paa Silkesnore for at bruges til at fange Aal i Stadsgraven. — — Men da det blev Nat lyste Bomber og Brandpile under Bragen og Raab over Veien mellem Torvet og de engelske Batterier ved Peblingesøen. Vi var jo ængstelige, da vort Hus laa lige i Skudlinien, men heldigvis dog lidt udenfor Maalet, Frue Kirke. — — Jeg husker ogsaa saa godt Dagene derpaa, de lyse Dage og de skrækfulde Nætter, — — og jeg kan endnu see Ormene, der var trukne paa Traade og laa henslængte under et Bord og udbredte en hæslig Lugt. Og Skodderne var sat for alle Vinduerne mod Torvet og behængte med Dyner; Fader var paa Taget med vaade Gulvtæpper, og jeg sad proppet ind i en Krog af Skræk, indtil jeg hørte Moders Stemme: kom nu Børn og see Kirketaarnet i Brand fra Foden til Spiret. — — Jeg husker saa vel, at jeg nu hellere havde været med Fader i Gaarden og paa Gaden; — — det var den 3. September, og saa kom De, Grandmama, om Aftenen og havde —"

„Og havde Barnet med," fortsætter Bedstemoderen ham, idet et Udtryk af dyb Sorg breder sig over det gamle Ansigt, „— jeg var jo forjaget fra *mit* Hus og maatte søge Ly idetmindste for Barnet, — og hvor skulde jeg ty hen uden til dine Forældre —"

„Og Natten derpaa," fortsætter Conrad i stigende Ivrighed, „vaagnede jeg og fandt, at mit Natteleie var

fuldt af Grus, der dryssede ned over mig; — — hele Familien havde jo Aftenen forud forladt Hjemmet, — De var atter taget fra os, Grandmama, og vi laa nu i Ruinerne af Christiansborgs Kjælderhvælvinger. — Lys og Lygter blinkede paa alle Kanter, i alle Kroge omkring mig, — — ja, det var et uudsletteligt Indtryk! Hundreder af Mennesker var mine Nattekammerater, Unge og Gamle i broget Forvirring. — — Moder trippede omkring med opkiltrede Skjørter, Caffekjedlen snurrede; — i den dybeste Sorg krævede Kroppen dog sin daglige Ranson. — — Men — det Værste var dog, — — at Barnet, der havde ligget ved Siden af mig om Natten — —"

„— Hun var borte om Morgenen, Conrad, borte for bestandig, og jeg bebreider mig dagligen, at jeg gav det lille Væsen ud af mine Hænder under de fortvivlede Forhold. — — Ja, det var den værste af alle de grufulde Nætter," mumler den Gamle og stirrer frem for sig.

„Tør Grandmama nu ikke sige mig, hvorfra det Barn egentlig stammede; jeg veed jo nok, at Grandmama aldrig før har villet tale om den Sag, — — men nu," og Conrad holder sin Haand op mod Lyset for bedre at see den Gamles Ansigt, mens han selv er i Skygge.

„Nu — — da hun jo for bestandigt er forsvunden, — kan jeg vel forsvare at betro dig den Hemmelighed. — — Seer du, min gode Dreng, den samme Veninde, jeg før omtalte for dig, Frøken von Carlowitz,

havde en ung Slægtning, der — — — kort sagt kom i Forhold til en Mand, som var ansat ved det franske Gesandtskab her, en født Italiener, — — naa, hans Navn er jeg ikke berettiget til at røbe, han lovede hende Ægteskab, — — det blev ikke til Noget —"

„Jeg forstaaer Dem, Grandmama, hun fik et Barn —"

„— Ganske rigtigt, hun fik et Barn. Din Fader og jeg var hendes Fortrolige, og han paatog sig at skaffe hende i Huset hos en Gjordemoder, og dér tilsaae han hende stadigen baade før og efter Barnets Fødsel. — — Han fulgte den Sag med den største Interesse og var baade aarle og silde hos hende, og han fortalte mig altid ved sin Hjemkomst fra sine Besøg hos hende enhver nok saa lille Begivenhed, der kunde staa i Forbindelse med vor kjære Patient. — Jeg mindes saaledes grant, at din Papa den samme Dag, da Barnet blev født, — du veed jo nok, at den Lille, da Moderen døde kort efter Fødslen, kom til os som vort Pleiebarn, — ved sin Hjemkomst fortalte mig, at han i nogen Tid var standset ved Siden af Huset paa Ulfeldtsplads, hvor vor Patient boede, for at see paa Arbeiderne, der var ifærd med at grave Grunden til en ny Bygning paa det gamle Graabrødreklosters Grund. Han paastod, at han ligesom havde følt sig bunden til den Plet, hvor han stod, og — pludseligt henkastede en Arbeider, ret ud for din Papas Fod, et Cranium, der vel sagtens har tilhørt en af de gamle Munke. Paa den hensmulrede Kiste, i hvilken han havde ligget, kunde man endnu ret tydeligt læse: Broder

Martin. — — Som Læge havde din Papa jo alt sin Interesse af de gamle Knogler, men noget overtroisk var han og, den kjære Sjæl. Han syntes, at da dette Minde om Døden havde naaet ham i samme Øieblik, han kom fra et Barns Fødsel, — — saa maatte det have noget at betyde, — — kort sagt, han tog det hjem med sig, og — — nu staar det dér, i mit gamle Skab, hvor det har staaet siden din Faders Dage," og hun peger hen paa Skabet, bag hvis Ruder et gammelt, brunet Cranium ligesom nysgjerrigt betragter de Samtalende, — „du kunde vel som Læge have mest Interesse for det, min Dreng, — — jeg saae næsten gjerne, at du fjernede det, og tog det ind til dig."

Conrad har reist sig og aabner nu Døren til det gamle Meubel.

Det er, som om det usikre Skjær fra Lysene sænker sig i Craniets tomme Øienhuler, som om det i dette Øieblik bliver levende, og det er halvt med en Følelse af Uhygge, at han tager fat paa de gamle Knogler, der — saa forekommer det ham — næsten af sig selv glider over i hans Hænder.

— Conrad har atter taget Plads ligeoverfor Bedstemoderen, han sidder nu med Craniet i Haanden, mens den Gamle kigger nysgjerrigt over paa ham.

„Naa, — — der har du den gamle Karl, — ja, mon cher, tag du ham nu i din Tjeneste, jeg har, saa faa jeg Skam, ikke Brug for den Slags —"

„Jeg vil just heller ikke sige, at det er noget særlig hyggeligt Selskab for Dem, Grandmama —"

„Aa! hvad — et Par gamle Knogler, — det er jo da det Hele," svarer Bedstemoderen med et afvisende Kast med Hovedet.

„Ja — — hvis der ikke er Andet skjult — — bag ved," mumler Conrad og falder i dybe Tanker med det gamle Hoved hvilende i Skjødet, mens Bedstemoderen lukker Øinene og lidt efter ved sit regelmæssige, tunge Aandedrag viser, at hun atter er falden i dyb Slummer. —

Og Lysene er brændt helt ned i Stagen, Papiret, hvormed de er fastgjorte, flammer op, og ved det flakkende Skjær kastes store Skygger op over Loftet, Skygger, der følger Flammernes Bevægelse og synes levende, saa at Craniet, som Conrad nu holder løftet op for nærmere at betragte det, i store, sære Omrids oppe ved Lysekronen synes at nærme sig hans Øren som for at tilhviske ham en dyb Hemmelighed.

— Men lidt efter lidt svækkes Flammerne, og Nattens Mørke og Stilhed sænker sig over Sygeværelset.

II

DEN GAMLE VIKING

LANGS den gamle Sct. Jørgen Sø, der laa indrammet af Siv, gjennem hvilke hist og her en lille, halvraadden Baadebro skjød sig frem i Vandet, saas i gamle Dage sjeldent Veifarende.

Sydost for den gamle Gaard, Mosendal, tæt grændsende op til dennes Have og næsten nede ved Vandet, indeklemt mellem to mægtige Piletræer, der ludede ud over Søen, laa der en lille, ussel Bræddehytte, hvis Navn dog hørte til de stolteste: Jomsborg hed den, om ikke officielt, saa dog Mand og Mand imellem. Eieren, eller vel rettere Forpagteren, „gamle Smith“, Jomsborgeren kaldet, havde nemlig forpagtet Fiskeriet i Søen, og drev ved Siden af en Art Smugkro, hvor unge, forelskede Par let fandt et Tilholdssted, der for dem bød den store Fordel at ligge langt fra Alfarvei og vel længere endnu borte fra Retfærdighedens Arm.

Oprindelig havde gamle Smith ernæret sig saa redeligt som muligt ved sit Fiskeri, men lidt efter lidt gik det ham som saa mangen en vild Eneboer, Kulturen

nærmede sig hans Enemærker, og Kulturen blev Skyld i, at Jomsborgerens moralske Vandel efter den Tid ikke var saa pletfri som tidligere.

Smugfiskere, der vilde trænge ind paa hans Territorium, fik han snart Bugt med, men han var svag ligeoverfor de „pæne unge Herrer“, der i Begyndelsen nærmede sig den gamle, veirbidte, gnavne Viking for af ham at lære Fiskeriets Hemmeligheder, som han under sit lange Eneboerliv ved den lille Ferskvandssø havde sat sig grundigt ind i efter at have opgivet Seiladsen paa de store Have, medens de sildigere, efter at de ved jevnlige Besøg havde gjort grundigt Bekjendtskab med Borgen og seet, hvortil dens ensomme Beliggenhed kunde udnyttes, ofte i en stille, mørk Aftentime vendte tilbage, omhyggeligt skjulende en ængstelig Kvindeskikkelse under deres store Kappe.

Og nu, i Begyndelsen af Aarhundredet, levede gamle Smith næsten mere af at lukke sine plirende, rødkantede Øine til for de smaa Uregelmæssigheder, mangen ung Officer inde fra Garnisonen i Hovedstaden kunde tillade sig paa det stille Jomsborg, der fra nu af kun maadeligt svarede til sit Navn, end af sit egenlige Fiskeri.

Der havde ganske vist været Tider i Vikingens Liv, da hans Samvittighed endnu en Gang imellem havde sagt ham et alvorligt Ord, men lidt efter lidt sløvedes denne Følelse hos den gamle Sømand, der endog i sit stille Sind forsvarede sig med, at hans Gjæster var fornemme Folk, der bar Kongens Klæder, og at han

vel nærmest vilde begaa en Majestætsforbrydelse ved ikke at være dem til Villie.

Paa denne Maade var det da blevet en staaende Regel, at Jomsborgeren paa Aftener, hvor han ventede slige Besøg, ryddede særligt op i Hyttens eneste Værelse og satte to Flasker paa det haltende Bord ved Vinduet, for hvilket det lille, blomstrede Gardin var trukket tæt til; af disse Flasker indeholdt den ene en gammel, fransk Vin, som han med et listigt Blink i Øinene og et lille Smæk med Tungen paastod at holde paa et Anker, han selv havde medbragt fra sine lange Reiser, medens den anden bar et tændt Spiddelys, der var tvunget ned i dens Hals og forneden pyntet med en afreven Stump af en gammel Avis.

Havde han saa ordnet det Hele, som det forekom ham, med udsøgt Smag, vendte han sig endnu en Gang om i Døren for at overse sit Arrangement, og Noget, der kunde opfattes som et Smil, lyste for et Øieblik op i hans brunede Fjæs, førend han begav sig ind til sit, det vil sige en lille Tilbygning ved den egentlige „Borg", som særlig var bestemt til Huggehus, og her faldt han saa snart, naar han havde overbevist sig om, at hans Gjæster var ankomne, i en tryg Søvn.

— Aftenen efter, at Grandmama Juel har havt sit sidste Anfald, er Jomsborgeren beskjæftiget med at kaste et sidste, prøvende Blik ud over det kun daarligt opvarmede Værelse, som til Gjengjæld, saa forekommer det ham, straaler i Belysningen fra det ensomme Talglys; han er allerede ifærd med at begive sig ind i sit

private Soverum, da hans skarpe Hørelse opfanger Lyden af Skridt over den knudrede Sti nede ved Søen.

Den Gamle kan ikke vente sine „fornemme“ Fremmede saa tidligt, og mener ogsaa kun at høre Trin af en Enkelt; han træder varsomt ud mellem de store Piletræer for, skjult bag disse, at iagttage den Kommende, da en kjendt Stemme raaber ham an.

„Er du dér, Bro'er Troels, du faaer hjælpe mig, jeg kan ikke hitte frem i det Mørke —“

„Søster Dorthe! — — Hva' Fa'en vil du paa denne Tid af Døgnet? — — Se du barestens til, at du tridser hjem til din Frue; — — her er inte No'et at hole for dig,“ brummer den Gamle, ærgerlig ved Tanken om, at Søsteren muligvis skal opdage Noget.

Imidlertid er hun ved egen Hjælp kommen op ved Hytten, og studser ved at see Lys inde i Værelset.

„Hvorfor er der Lys inde i dit Kammers, Troels?“

„— — Tja, — hvorfor — hvorfor,“ mumler han, mens den brune Saft af Skraatobakken farver hans Mundvige — „og nu spør' jeg, hvorfor ska' I Fruentimmer altid være saa nysgjerrige? — Hør — du, Dorthe, du skal vist egenlig hjem til Fruen — — ikke? Hun venter dig — og — det bi'er bestemt Uveir i Aften, li'esom igaar, — hva' Dorthe?“

„Hør — Troels, det er vist igjen et Par Kjærestefolk, — — ja, vidste jeg inte, at du i Grunden er en skikkelig Fyr, saa vilde jeg si'e, at du er et gammelt Svinebæst, naar du huser den Slags Pak!“

„Aa, hvad, lille Dorthe, Enhver er vel Tyv i sin

Næring, og hvis jeg lukker min lille Hytte til — saa gaaer de andre Steder hen, — — jo, det gjør de,“ brummer han, da han mærker, at Søsteren vil afbryde ham, „— — naa, — hva', saa sitter man en Smule Lys i en Flaskehals, og et Glas af min gamle „franske“ paa Bordet, — — og saa — — Herregudheden, der er da inte no'et Ondt i det, naar de er forlovede, — vel? — Og de siger da idetmindste, at de *er* rigtig forlovede. — — Nei, du er, faae jeg Skam, altfor gammeldagse, Dorthe, det er du. — — Ja, jeg veed jo nok, at i vores salige Forældres Hus, Gud glæde dem i Himmerig, see — *der* havde de jo et andet Syn paa den Slags Ting, da var det jo snart en Synd at kysse sin egen kjødelige Kone — —“

„Aa, du med dit gammeldagse, Troels, man sku' tro, at det havde du fra min Frue; Du sku' lære af hendes gode Sider, og inte af de —“

„Dorthe, du vil da inte sige, at Fruen har daarlige Sider —“

„Ja — ja — det er nu, som man ta'er det. — — Men det var da forresten inte for at strides med dig om de her' Uhumskheder, at jeg er her; jeg kommer for at spørge dig, om Du har seet Torben?“

„Torben —, hvor sku' jeg kunne see Torben, han er jo ude med „Lykkens Fugl“ — —“

„Ja — men der stod nu li'egodt i Aftes i Bladet, at han, Eegholm, er kommet til Stubbekjøbing med en Prise.“

„Saa — — er han, Torben nu hjemme igjen,“

mumler Smith og kaster et gnavent Blik over mod Søsteren, — — „hør, veed du hvad, Søster, — — jeg skøtter inte om, at den Dreng er saa møiet her i Byen; — — la' han bi'e ude paa Søen, dér hører han hjemme. — — — Kommer han ellers saa jævnligt ud til Jeres?" spørger han pludselig, og søger i Halvmørket at fange hendes Blik.

„Hvorfor spør' du, Troels?"

„Svar mig først, Dorthe, taler han sommetider med din Frue, og er du altid inde hos dem? — Døv er du jo, dit gamle Liv, men troer du, at du immervæk kan høre, hvad de siger? — — Og har du ellers aldrig mærket noget Fordægtigt? —"

„Men er du da tovlig, Troels, hvad Pokkeren mener du med alt det? — — Jeg ku' jo snart tro, at der var noget Fordægtigt ved dig og Torben — —"

„Sludder, Dorthe, inte andet end som Sludder; — Fruenspersoner sluddrer altid," brummer han, — „hva' Fa'nen sku' Torben og jeg ha' at skjule? — — Jeg mente jo barestens, om inte at din Frue sommetider ku' sitte og tale med Drengen om gamle Dage, — tja, hva' veed jeg, — — saadan om Christiansborg Slot og om — —"

„Nei — — om Christiansborg Slot taler hun allenfals ikke gjerne, efterat den Lille blev borte dernede i Kjælderen —"

„Hvad for en Lille?" spørger Smith og lægger et saa uvidende Udtryk i sin Stemme, som han formaaer.

„Aa, skab dig nu ikke, Troels, du veed jo møiet godt,

hende — Italienerens Barn —“ vrisser Dorthe, idet hun nysgjerrigt iagttager Broderen.

— „Ka' godt være, at jeg har hørt Et og Andet om en Unge, men saadan Noget kjerer jeg mig inte om, — nei jeg gør inte; — — jeg har mit, det her' Fiskeri, og det gi'er mig nok at skaffe, — har aldrig hørt efter Fruentimmersludder.“

Og den gamle Smith vender betænkeligt sin Skraa mellem Tænderne og søger nu at føre Samtalen over paa et andet Omraade.

„Nei — det var ellers det med Anders Eegholm, som er kommet til Stubbekjøbing; — — sagtens gode Prisepenge; — — ku' ogsaa have blevet en god Kaperfører, hvis de Herrer i Ameraliteten havde undt mig Brev. — — Den her Eegholmen, ham kjender jeg jo, fra han var Jungmand paa et af Buntzens Skibe, — — ja, see nu ta'er de engelske Kapere dem; jeg foer med ham paa Middelhavet; — og nu gaaer han omkring med sit Dannebrogskors og sine svære Penge. — — Han er li'esom jeg vil sige en Spa'r Fem, er han — —“

„Hvad mener du med Spader Fem?“

„Jo, seer du, Dorthe, naar saadan en Smule Spa'r Fem passer ind i Rækken af de andre Kort, saa ka' den ogsaa blive Makedor, det lille Kræ, — — og saadan er det even med han, Eegholmen, han gi'er ogsaa Makedoren, naar han er sammen med fine Folk, — han vigter sig, gjør han, med sit Dingeldangel, og troer ogsaa, at han er Noget. — — Godt, at En har sin

lille Forpagtning her, og saa en god Samvigtighed, Dorthe," og han seer over paa Søsteren med et mistroisk Blik, da det forekommer ham, at hun i nogen Tid har iagttaget ham skarpt. „At have en god Samvigtighed, og inte No'et at bebreide sig, Dorthe, det er en Himlens Velsignelse; — — ja *det* er det. — — Men nu kommer du vist til at humme dig hjemefter, — vi faaer ondt Veir om lidt."

„Du skulde hellere sige fint Besøg, Troels, som kan holde din gode Samvittighed i Live," svarer Søsteren og stirrer ham ind i Ansigtet.

Imidlertid har Jomsborgeren hørt Skridt og Stemmer, der nærmer sig, og han skynder nu paa Søsteren, der endelig, skjøndt modstræbende, begiver sig paa Hjemveien, før de Nyankomne er naaet til Hytten, ad hvis velkjendte Dør de hurtigt smutte ind, mens gamle Smith efter Dagens Slid gaaer ind til Sit for at lægge sig og sin gode „Samvigtighed" til velfortjent Hvile, idet han stille mumler hen for sig, „monstro, at han, den snavs Eegholmen, den elendige Spa'r Fem, skulde ha' sladret af Skole?"

III

VIOLINBYGGEREN i ADELGADE

Ligesom gamle Meubler har deres hemmelige Rum, der kun er tilgjængelige for de Indviede, saaledes har ogsaa den store Stad sine skjulte Kroge, Kroge, til hvilke les pauvres honteux trække sig tilbage for kun i Aftenskumringen at liste sig frem til den nærmeste Handlende og der hente sit beskedne Forraad til den næste Dag, eller i hvilke Forbryderen søger at gjemme sig bort for helst ikke, hverken ved Nat eller Dag, at have Samkvem med Omverdenen.

Sjeldnere og sjeldnere blive disse Asyler for Kummer og Skjændsel.

Det gamle „Jomsborg“ derude ved Søen, af hvis mægtige Piletræer endnu det ene staaer tilbage, laa jo langt udenfor Byen.

Men ogsaa inde i Staden kunde man den Gang endnu hist og her finde en af disse lyssky Boliger, der ligesom var omgivet af en hemmelighedsfuld Atmosphære, som gjorde, at de Fleste listede sig halv uhyggelige forbi.

Helt ude i den tarveligste Del af Adelgade laa saaledes i gamle Dage et af de faa Steder, der endnu ved deres snævre Gaardsrum med Svalegang, og den ud mod Gaden vendende Stentrappe med det halv oprustede Jernrækværk, foruden ved de smaa, blyindfattede Ruder, førte Tanken tilbage til Tider, da Allongeparykken endnu prydede Beboernes Hoveder.

I den høie Stueetage i denne Bygning, der over Indgangsdøren endnu viste de tildels forvitrede Rester af et adeligt Vaaben, raat udhugget i Sandsten, boede den gamle Særling, Violinbyggeren Guiseppe Zerbinato, der mod Slutningen af det foregaaende Aarhundrede var indvandret hertil efter i en Del Aar at have opholdt sig i Norge, Nogle troede for at unddrage sig en Straf i Fædrelandet, Andre, der mente at kjende ham bedre, antog for her i Norden mere indbringende at kunne dyrke Violinbyggeriet. Nok er det, at fra det Øieblik, han havde bosat sig her, vidste Ingen at sige noget Ufordelagtigt om ham.

Stille syslede han dels med sin Kunst og dels med et Arbeide, der laa denne fjernt, men som hans Fingerfærdighed havde ført ham ind paa: en Gjengivelse i det Smaa af Trondhjems Domkirke.

I et Hjørne af hans Værksted havde man allerede i en Række af Aar seet den flere Alen høie Bygning, i de mindste Enkeltheder gjengivende Originalen, ja, ikke nok dermed: gjennem Vinduerne viste sig Domkirkens Indre lige saa omhyggelig udført. Og paa dette

Indre og dets Udstyrelse havde den gamle Mester offret det største Arbeide, idet hver Enkelthed i de forskjellige Afdelinger af Kirkerummet, den mindste Prydelse ved de forskjellige Altre, var en tro Gjengivelse af det endnu Tilstedeværende eller af Arbeider, der i den længst henfarne, catholske Tid havde bidraget til at gjøre Kirken saa berømt.

Mange, der havde seet Arbeidet, mente, at det allerede maatte betragtes som færdigt, men Mesteren selv fandt dog endnu bestandig Mangler eller Tilføielser, der krævede hans Opmærksomhed. Han kunde sidde hele Uger beskjæftiget med at udskjære et eller andet lille Alterbillede i Elfenben, eller et Epitaphium i Alabast, og Den, der da ved sin Indtræden i Værkstedet fik den lille, sprukne Klokke til at lyde, kunde være sikker paa et meget unaadigt Blik ud over de store i Tin indfattede Briller, med saa stærkt slebne Glas, at det var umuligt gjennem dem at se den gamle Italieners endnu funklende Øine.

Og dette unaadige Blik afløstes ikke sjeldent af en Strøm af halv danske, halv italienske Eder, der hyppigt endte med en Opfordring til den indtrædende Kunde om at gaa „Pokkere i Volde“.

Det skulde da være en særlig Begunstiget, der formaaede at løse den Trolddom, den gamle Kirke udøvede over Mester Guiseppe, men var først for et Øieblik den Strøm brudt, der fra Trondhjem førte til hans Hjerte, saa kunde det godt hændes, at han lige saa interesseret kunde vende sig derhen, hvor den

anden Halvdel af dette gamle Hjerte havde hjemme, han kunde da hente sin Stradivarius ned fra Væggen, og først selv med Elskerens Øine betragte sit Klenodie, førend han i alle dens Enkeltheder viste den frem for den beundrende Kunde, indtil han endelig henrevet af sin Lidenskab gav sig til at spille saa ildfuldt, som kun en Sydlænding formaaer det.

I det lille Værksted, der faaer Lyset sparsomt tilmaalt gjennem de smaa, snavsede Ruder, sidder han saaledes en Dag tilbagelænet paa sin lille Træstol, iført et blaat Lærredsforklæde, stramt bundet om Livet, og holdende under et stort Forstørrelsesglas et lille Relief, han omhyggeligt har snittet ud af en Elfenbensplade. Paa en mager Hest faaer man, ved at see nøie til, Øie paa en Rytter, der vender sig om mod en haltende Tigger, som støtter sig til sin Krykke, medens Rytteren med det dragne Sværd er ifærd med at skjære en Flig af sin Kappe.

Det er øiensynligt en hellig Martin, han her har udført til et af de smaa Altre i Domkirken.

Han er som sædvanligt saa fordybet i sit Arbeide, at han ikke har hørt Dørklokken, der melder en Kunde. Med et gnavent Blik seer han nu først paa den Indtrædende, men kommer hurtigt paa det Rene med, at det netop er en af de Udvalgte, der har Naade for hans Øine.

„Ah! Signore Conrade! Glæde mig Dem at see.“

„God Dag Mester; — naa, har De nu endelig min Violin færdig?“ spørger Conrad først og rækker Haan-

den ud mod den Gamle, der med et forlegent Smil staaer og ryster paa Hovedet.

„Nei — hikke færdike, hikke færdik; — — de Violine, man nu lave, — de overhovede bli' haldrig færdike; — altid Noge at reparere. — Saadan en Instrumente, min gode Signore, den er ganske som en Menneske, — hja, som en Menneske, der begaaet har den første Synde, — den Synde trække andre Synde efter sig, — — og tilsidste, til ganske sidste, maa den store“, og han peger op mod Loftet, „Signore veed nokke, han den mege, mege store Instrumentemagere slaa hele Kasse itu, hjo slaa den gansk itu, og den sætte sammen igjen — — i den Skærsilde, — i purgatorio; hjo! hjo! — jeg nokke kunde ha' Lyste at slaa hele Deres Violine histykker, og lade den staa op til en bedre Live, — — hikkesandte, Signore? — Nei, nei, min gode Signore Conrade, de Gamle, *de* bygge kunde Violine, som var gomplette,“ og han vender sig om og peger op mod Væggen, hvor hans Stradivarius hænger, „seer De, *den* 'ar den gamle Mester bygget Anno 1714, den være fra hanses allerbedste Tide, *den* er gomplette,“ og med en Elskers Ømhed dvæler hans Blik ved Instrumentet, medens Conrad giver sig til at betragte det Arbeide, den Gamle har lagt fra sig.

„Det er vel sagtens det dèr, Mester, der holder Dem fra Deres egenlige Næringsvei?“

„Egentlige — — Næringsveie?“ tager Mesteren nu til Orde med et misbilligende Blik til Kunden, —

— „egentlige Næringsveie er ogsaa min Dommekirke. Naar jeg den bygge, saa jeg opbygge min Sjæle, og det mege mere er værde, end som at tjene nogle Dalere. — — — See nu her, Signore, see denne,“ og han søger omkring paa Dreierbænken og finder snart en lille Døbefont, som han holder op for Conrad, „denne lille Bassorelieve, den er til den Døbefonte saadan som den 'ar være, — den stille Johannes den Døbere for, og jeg Dem sige, at den Arbeide vil Vorherre og hans hellige Engle mig petale mege, mege mere for, end jeg kan tjene ved at reparere en — — daarlige, gamle Violine.“

Han er øiensynligt blevet i ondt Lune, og det forbedres just ikke, da Conrad Juel med et vantro Smil afbryder ham:

„Troer De da virkelig, Mester, at der gives en Vorherre og en hel Bunke hellige Engle, der sidder oppe i Himlen og er glade over, at Mester Guiseppe Zerbinato sidder hernede i Adelgade og snitter nogle Mandehoveder ud i et gammelt Stykke Elfenben?“

Den Gamle seer først op for at udforske, om hans unge Kunde, hvad han ofte gjør, har spøgt, men da han bemærker det alvorlige, næsten smertelige Udtryk i hans Ansigt, udbryder han med rystende Stemme:

„Signore Conrade — hvad er det for gudsbespottelige Ord, — — De maa være mege slemmere end den slemmeste Kjættere, — Fy! fy! — Men jeg dog godt lide Dem, huagte De er en skrækkelig Atheiste; — — komme nu her,“ han reiser sig og tager atter

det lille Arbeide frem, han har været beskjæftiget med, — „komme nu her og see dette, — hvad nu De troer, at det stiller fore, — — naa — — De hikke en Gang kjende ham, — men hanne kjende Dem, — hanne kjende Dem *meget* godt, hjo! jèg Dem vil sige, at det er den hellige Martine, hja! — hellige Martine, den Mande, som vores Frelser sig aabenbare for i en Drømme; — seer De, Signore, naar nu jeg 'ar stille op denne Billed inde i Dommekirke, paa hellige Martine sin Altare, saa jeg vil sætte en lille Lyse op for Dem, hjo, for Dem, slemme Kjættere, og saa vil denne samme hellige Martin, — som De nu ganske hikke kjende, han vil bede for Deres stakkels atheistiske Sjæle, — jo, jo, det vil 'an, stole De paa gamle Mester Guiseppe," tilføier han og slaaer Conrad venligt paa Skuldren, idet et lyst Smil breder sig over det gamle Ansigt.

„Jeg stoler i hvert Fald paa, at De er en brav gammel Fyr, Mester Guiseppe," svarer Conrad og rækker ham Haanden, — „men for at tale om noget Andet, — — hvordan gaaer det med Sønnen?"

„Sønne — tja, Signore, hvordan gaa, gaa skidte; han gaa til Cremona for at bygge Violine, — — og ender i Roma — — som —"

„Som hvad?"

„Aa — — som Kunsteberidere, — springe po Heste, — — spille Violine paa Rygge; — — store, store Sorge af den Dreng," tilføier Mesteren og tørrer med Snippen af det gamle, blaa Forklæde en Taare bort,

der søger Vei udover hans krumme Næse. „Og det histedefor studere det Eneste, der er værd at studere i denne syndige Verden —"

„Og hvad er det?"

„Hvad er det! — Turligvis Lakke, hvordan de Gamle lavede sin Lakke, den herlige Lakke, som er næste det Vigtigste af hele Kunste. — Man hikke bygge Violine af gammel Træsko, som man schmøre Tjære paa, — nei, nei, Lakke, min gode Signore, Lakke! — — — Og histedefor han blive Kunstberidere — —"

„Men hvordan er han kommet ind paa det Gjøglerliv?"

„Fruentimre, Signore, Fruentimre! Satane skabe i sin Vrede de Fruentimmere; gjøre alle Hulykke i Verden," buser det ud af den Gamle, idet han dog ængsteligt skotter til Døren, der fører ind til hans Kones Værelse, — „han lære fine Contesse at kjende, ho! meget fine, — hun løbe væk fra sin Papa, — spring po Heste, og — — strakse min stakkels Tonio tosse i sin Ho'de, og spring ogsaa po Heste — —"

„Hvad er nu det, du staaer der og vaaser om, Joseph?" lyder det pludseligt, idet Døren aabnes, og Mesterens Ægtefælle viser sig; „min gode Herr Doctor skal ikke bryde sig om, hvad Joseph han siger. — — man skulde ikke tro, at han var Tonios Fader; Det er da for Gud vel nok saa godt at blive en brav Kunstberider som — — at bringe baade sig og sin Familie i Spindehuset, fordi man ikke gider bestille

andet, end at snidde paa gamle Billeder, som ikke kan blive til noget Menneskes Glæde, da de dog skal puttes ind i den — tossede, gamle Domkirke. — — Ja, du skal slet ikke see saa rasende ud, Joseph," tilføier hun, da hun seer, hvorledes Vreden er ved at tage Magten fra den ellers saa fredsommelige Mester, — — „det *er* en Sandhed, go'e Herr Juel, at den Domkirke sluger Alt, hvad Joseph fortjener; — — og vi skylder endda mange, mange Penge paa det — — forbandede Spetakkel af en Bygning. Og Violinen, den *kunde* han sælge, men det *vil* han ikke, — nei, hellere sidder han og jodler paa den om Søndagformiddag, naar han kommer fra sin — Messe, som han kalder det, — — det gudsforgaaende Skarn — —"

„Du være jo endnu slemmere Kjættere end som Doctor Juele, — meget, meget slemmere," farer det ud af gamle Mester Guiseppe, — „jeg vilde gjerne sætte Lyse for dig ogsaa i Domkirke," og han seer helt modfalden ud, — „naar bare, — — men jeg hikke pegribe, hvadfor Helgen vil ha' med dig at pestille —"

„Gjør du blot ikke dine Helgener no'en Uleilighed for min Skyld; — min egen Præst, han er da, Vorherre være lovet, et rigtig levende Menneske, han skal nok bringe mit Regnskab i Orden; — — men dine dumme Helgener, der er døde og borte for tusend Aar siden," vrisser Konen og vender sig til den unge Læge, „jeg forsikkrer Dem, at hvis her skulde udbryde Ildebrand, ja — saa troer jeg for min Skam, at

han først vilde redde sin Violin og sin dumme Kirke, og lade baade mig og sin gamle Søster i Stikken —"

„Hvordan gaaer det nu med hende, hun er jo Patient, og Dr. Hushahn har bedt mig tilsee hende idag," afbryder Conrad Juel, idet han søger at bringe Samtalen ind i et fredeligere Spor.

„Ja — hvordan skulde det vel kunne gaa en stakkels Patient," svarer Konen sukkende, idet hun gaaer bagefter Conrad ind i Sygeværelset, „hvordan skulde det vel kunne gaa; naar han derinde ofrer Alt paa sine snavs Helgener, saa maa jo vi to stakkels Fruentimmer lide Nød. See — — Søsteren har *jeg* da nu ogsaa faaet paa Halsen for et Aarstid siden, da hun kom hertil fra Messina; hun kan jo forsaavidt være et taalelig skikkeligt Skrog, — — men det fordægtige, det stikker nu en Gang i Blodet paa den Familie; — Gu' maa vide, hvad hun har bedrevet, før hun kom til os; — hun ligner jo nærmest en gammel Hex; — kanhænde hun har været Spaakjælling, — — hvis hun da inte har været noget endnu meget værre," slutter hun med et ondt Blik til Mester Guiseppe, før hun lukker Døren haardt i efter sig og lader den Gamle blive ene ude i Værkstedet, mens hun fører Conrad ind i det næste Værelse hen foran Sygesengen, hvor han lidt efter staaer overfor Patienten, der paa hans Opfordring lader ham føle sin Puls.

Det er første Gang, han seer den gamle Violinbyggers Søster, og han undres over den store Lighed mellem dem. Det er, som om Broderens milde Blik,

der for faa Øieblikke siden hvilede saa tillidsfuldt paa ham, atter møder ham fra hendes Øine, og han tager hende varsomt om Haandleddet, idet han trækker sit Uhr frem og aflæser Pulsslaget.

Men, idet han staaer saaledes, er det, som om Forholdet er vendt om, som om den Syge undersøger *hans* Tilstand, som om der fra hans Fingerspidser udgaaer en Strøm til hendres Indre, der skal give hende Oplysning om ham, og hun stirrer ham ind i Øinene, idet hun nikker ligesom forstaaende. Og hun mumler: „Jeg godt kjende hamme, — hjo! og gamle Guiseppe og hellige Martine ogsaa kjende hamme."

Men Conrad seer paa hende, smiler og vender sig nu om for at anordne en let Febermixtur til Patienten, der aabenbart taler i Vildelse.

Og imedens har den gamle Mester, som efter alle huslige Scener, inde i sit Værksted taget sin Trøster, sin Stradivarius ned fra Væggen, og han giver sig til at spille, og det er, som om man i Tonerne snart hører et oprørt Hav bruse, snart milde Orgelklange, der bane sig Vei fra det Indre af Domkirken for lidt efter at dø hen under det lave Loft i det fattige Værksted.

IV

KAPERGASTEN KOMMER HJEM

NAAR Grandmama Juels Anfald havde raset ud, saa reiste alle den to og halvfemsindstyveaarige Dames Livsaander sig paany, næsten med hele Ungdommens Kraft.

Hendes Læge mente, at man maatte finde sig deri som i en Naturlov, „thi, naar Fruentimret først er kommet til en vis Alder, saa vokser Hjertet fast i Ryggen paa dem, — og de er da uopslidelige," var hans Mundheld.

Hun kunde forbavse sine Omgivelser ved for Exempel Dagen efter et sligt Ildebefindende at vise Tilbøielighed for at komme i Theatret, og det var da navnlig gamle Dorthea, som endnu ikke havde frigjort sig for Trykket, der hvilede over Folket i Christian den Sjettes Dage, der med betænkelig Rysten paa Hovedet hørte om denne Lyst. Det var ikke med helt blide Ord, hun da gjorde sin Frue opmærksom paa, at hun fandt det nonsensialsk, og at det var meget mere passende for en slig Dames Alder og Stilling i Samfundet, at hun

fremdeles kjæmpede med Døden, end at hun kunde tænke paa at blande sig mellem de Belials Børn, der overværede en Theaterforestilling.

Den samme Formiddag, da Conrad havde aflagt sit Besøg hos den gamle Violinbygger, havde der netop fundet en saadan Kamp Sted mellem den Gamle og hendes Pige, der næsten rystende af Harme modtog den unge Læge, da han kom hjem, og allerede ude i Forstuen hviskende meldte ham, at nu vilde Fruen atter ind paa det formaledidede Comediehus.

Ved sin Indtrædelse i Sygeværelset, hvor Moskuslugten fra den foregaaende Dag endnu hvilede trykkende tung, ligesom manende til dyb Alvor, forefandt han Bedstemoderen i det fortræffeligste Humeur.

„Du maa vide, mon cher, at gamle Stine ude fra Bakkehuset har været her; — hun havde som vanligt sin Kurv paa Armen med et Par Flasker Vin, der stak Halsen nok saa fornøiet til Veirs, — og til mig havde hun det Brev, dér ligger, — — ja, hvor er det nu blevet af — — jo, jo her er Brevet fra min gode Fru Rahbek med hendes Billetter til den En og treddivte, — — jeg kunde min Sandten nok have Lyst at se det Stykke, — — — hvad siger du, lille Conrad? — Det kunde være drolligt nok atter en Gang at see den brave Lindgreen i en af hans bedste Ruller — —“

„Men troer Grandmama nu ogsaa, at det er rigtigt at gaa, uden at Professoren har givet sit Minde —“ afbrød Conrad hende.

„Aa — I Læger veed saa dog ikke Noget; nei, mit

gamle Sprikwort er: man nyder, hvad man vil, og man lider, hvad man skal. Jeg har immer sagt: har jeg Lyst til Noget af den Slags, saa er det Tegn til, at jeg er rask," protesterede den Gamle, der netop den Dag aabenbart havde megen Lyst.

Og dermed havde hun afskaaret sin Sønnesøn fra al videre Indblanding i hendes Affairer.

„I Dag er jeg nu særdeles i min Esse og vil *ma foi* tage derhen; — — det Værste er, at jeg maa kjøre i en af disse Karosser; jeg ynder dem ikke, veed du; — — ach, det var en skjønne Tid, da vi endnu havde Portechaiserne, — de væltede min Tro ikke; mine gode, gamle Æskedragere, der bar mig i mine unge Dage, de stod fast paa deres Ben, — de vidste saare vel, hvilken kostelig Skat, de havde den Ære at transportere," tilføiede hun og lo med smaa, stilfærdige Kluk.

Imidlertid er Dorthea atter kommen ind i Sygeværelset og synes at ville afskære al videre Tale om Comedie, ved at give sig i Lag med at pusle den store Seng, for ligesom ved dette Arbeide at minde sit Herskab om, at en gammel Kone vilde være bedst gjemt i dens bløde Dyner, men hun afbrydes pludselig i sin Beskæftigelse ved, at Frantz beskedent banker paa Døren og stikker sit røde Hoved ind for at melde:

„Torben Kraft er herude og spør', om han kan faae Lov at helse paa Fruen —"

„Ih! ja, saa faae jeg da Skam, om jeg ikke gjerne

seer min gode Torben," udbryder Grandmama livligt, idet hun vender sig mod den halvtaabne Dør, gjennem hvilken den unge Sømand undseligt tvinger sin kraftige Skikkelse og stiller sig op efter et lille Skrabud.

„Kom kuns nærmere, lille Torben, geneer sig ikke, — — jeg har jo alt aarle taget ham i Affection, — — lad os see paa ham, naa — han seer sandfærdigen ud som en hel Karl, men han har jo og maattet drages med vore Fjender, og han har været ude i al Slags bestialsk Veir," siger den Gamle, idet hun med Velbehag betragter den slanke Gut, der nu er traadt helt hen til hende, efter først at have trykket Conrads Haand og nikket flygtigt til Dorthea.

Og det er ikke saa underligt, at den gamle Dame har seet velvilligt til den Indtrædende, thi en kjøn Fyr er han, den samme Torben. De buskede Øienbryn, der næsten er voxede sammen over Næseroden, giver ham et mandigt, men tillige næsten trodsigt, Udseende, til Tider Noget, man kunde kalde skjult, hvis ikke det lyse Smil fra de kjønne Øine strax forjog det Indtryk og gjorde, at man maatte synes om ham.

Efter at have betragtet ham i nogen Tid i Tavshed, begyndte Grandmama atter:

„Naa — — og han har altsaa været med at fange den unge Jomfru Cathrine — —"

Spørgsmaalet synes at komme noget pludselig for Torben, han træder et Skridt tilbage og seer med et sky Blik til den Gamle, idet han udbryder:

„Hvad mener Fruen med det?"

„See — see, jeg troer moxen, at han bliver hel forskræmt over at høre Tale om sine Heltegjerninger, — — hedder da ikke Skibet, I har indfanget: de jonge Jomfrau Catharina?“

„Jo — — jo vist, men jeg tænkte ei, at det var — Kuffen, — Fruen mente,“ svarer han og seer sig uroligt om i Kredsen for ligesom at hente Mod hos Conrad eller Dorthea til at fortsætte denne Samtale, der slet ikke synes at tiltale ham. Dorthea har imidlertid stillet sig ved Vinduet og stirrer, tilsyneladende optaget af helt andre Tanker, ud paa Veien, ud paa den stadigt fygende Snee.

Men det er, som om Sneen, jo tættere den falder, mere og mere dækker over en Tanke, der siden den foregaaende Aftens Samtale med Troels stadigt har krydset i hendes Hoved, og det er, som om denne Tanke pludselig helt er vegen, idet hun vender sig om og med et Smil til Torben blander sig i Samtalen.

„Fruen er bange for, go'e Torben, at du skal blive storagtig af de mange Penge, du sagte' har hjem med.“

„Aa, — — saa farligt mange er det da heller ikke — —“

„Jeg maa saa Skam tilstaa, at jeg troede, det betalte sig hel godt at opsnappe smaa Jomfruer,“ afbrød Grandmama, og saae smilende paa Torben, der rynkede Brynene og stod forlegen og dreiede sin Hat mellem Fingrene.

„Aa — jo, Frue, det *kan* betale sig, — —“

„Naa — men?“

„Men man kan ogsaa sommetider ligesom fortryde at have taget Noget, der dog hører Andre til," mener Torben og skjæver forlegent hen til Døren som for at faae Ende paa denne Samtale.

„Hvad man tager fra Fjenden, det er kuns en Handling, man har Ære af, lille Torben, — — ja, hvis han nogen Tid havde taget Noget fra Venner, saa kunde han have Grund til *remords*, — men det er jeg rolig for. — — Naa, men gaa nu kuns ud og faae sig Noget at leve af, thi man siger jo, at Helte ogsaa trænger til det," slutter Grandmama og rækker Haanden til Torben, der øiensynligt lettet gjør et keitet Buk, og tilligemed Dorthea forsvinder ud i Køkkenet.

Conrad og Bedstemoderen seer Begge spørgende paa hinanden, efter at Døren er lukket efter dem.

„Hvad feiler den Fyr? — — han har Noget at skjule, der er Noget, han frygter for," siger Conrad halv hviskende, idet han bøier sig hen mod Bedstemoderens Øre.

„— — Synes du ogsaa, Conrad, — — ja, jeg maa tilstaa, at han var mig noget mistænkelig; — — men vi faae vist smøre os med Taalmodighed, før vi kommer efter den Hemmelighed. — — Jeg har dog ellers altid kjendt ham for en brav Gut, og det skulde ret smerte mig, — — hvis da ikke det Hele er en Misforstand."

„Det troer jeg nu ikke, Grandmama, og det kommer mig for, at vi har en Forpligtelse overfor Torben til ikke at lade ham gaa videre, saafremt han er inde paa

en gal Vei; — — vil Grandmama have Noget imod, at jeg opsøger gamle Troels, kanske veed han Noget," spørger Conrad og reiser sig.

„Du kan have Ret, min Sønneke, gamle Troels kjender vist mer end sit Fadervor, — men — —" tilføier Bedstemoderen, „jeg skjøtter ei om, at du søger ham op i hans — Jomsborg, — — det er ei Sted for unge, honnette Folk."

„Aa, hvad — Grandmama, jeg tager vist hverken Skade paa Sjæl eller Legeme deraf. — — Jeg vil endnu i Dag, kanske før Torben kommer derud, opsøge den Gamle."

„Ach, ja — saa gjør det da, *mon cher*, og husk at bestille Karossen til god Tid, — thi nu trænger jeg dobbelt til at adsprede mig."

Og medens Conrad belaver sig paa sit Besøg ude paa Jomsborg, falder hans Grandmama i Tanker.

Hun har nu næsten glemt, at Torbens Væsen har været hende paafaldende. I det Hele taget, — hvad vedkommer Torbens Sager hende; — lad ham passe Sit, hun har nok at gjøre med i Tankerne at spekulere over, hvilken Pynt hun vil iføre sig om Aftenen i Theatret. Man maa jo nemlig ikke tro, at gamle Damer tænke mindre over deres Pynt, end de Unge; den klæder dem kun ikke altid saa vel.

Saaledes var det nu ogsaa med gamle Fru Juel. Hun havde i sine unge Dage i altfor høi Grad vænnet sig til at overveie det Spørgsmaal grundigt, men naar

hun først var i Stadsen, sporedes det altid, at hun havde havt kongelige Personer til Forbillede.

Og Resultatet af hendes Overveielser bliver da, at hendes sorte Atlaskesrobe med den tilsvarende sorte Saloppe med Hætte, sammenbundet i Halsen med en bred, violet Sløife vil være passende; dertil vil hendes Diamantørenringe og de gamle Kniplinger herligt harmonere. — Ja, mon det ikke for en Gangs Skyld kunde være klædeligt at lade Haaret let puddre, og i Panden at anbringe den lille Blomst, saaledes som hun brugte det i sine yngre Dage; — — men, nei, ingen, slet ingen Ungdommeligheder; hun er jo dog, tilstaaer hun for sig selv med et Suk, en gammel, gammel Kone paa — — — naa, Tallet er jo ligegyldigt. —

Og medens hun fordyber sig i Minderne om fordums Triumfer, hun som den unge, smukke Frøken von Heinecken har feiret ved Hove, og føler, at hun i Anstand endnu ret vel kan tage det op med de Fleste, gaaer Conrad grublende op og ned i sit Værelse, snart forkastende den ene, snart den anden Angrebsplan ligeoverfor gamle Troels paa Jomsborg.

Det bæres ham for, at hemmelige Baand knytte ham og Torben til hinanden; det er for ham, som om han ikke alene vil gavne Torben ved at forsøge paa at hjælpe Denne, men som ogsaa hans egen Skjæbne er afhængig af det Skridt, han nu forbereder sig til.

V

CONRAD PAA „JOMSBORG“

Man fødes til at være Drømmer.

Trangen kan næres, udvikles, men der maa hos Mennesket være en medfødt Grund at bygge paa.

Man udrydder aldrig denne Trang.

Drømmeren er saa at sige født til at lade Øieblikket unyttet.

Giv ham en Post paa en Jagt, og han vil uvægerlig lade Vildtet smutte forbi. Han er Livet igjennem under en Indflydelse, over hvilken han aldrig fuldt ud bliver Herre.

Conrad Juel var født til at være Drømmer, og Opdragelsen hos hans myndige Grandmama, der i alle væsenltige Spørgsmaal havde raadet over hans Skjæbne, havde kun bidraget til at udvikle hans Sands for Drømmeriet. Men, det, der kanske havde medvirket væsentligst, var den Atmosphære af Romantik, i hvilken de Unge opvoxede; den var som et Sygdomsstof, der virkede smittende, og havde størst Magt over de blødeste Gemytter.

Hans Grandmama, der fuldtud tilhørte Virkeligheden, kjendte saa godt hans svage Side, hun vidste ogsaa i hvor høi Grad Omgangen med den nogle Aar ældre Ven, Ingemann, bidrog til at nære hans medfødte Tilbøielighed, og lod sjelden en Leilighed unyttet, naar hun kunde *desavouere* Denne.

Conrad hørte til de Mennesker, der allerede fra de ganske unge Dage med Kjærlighed dvælede ved Folkets store, historiske Minder. Han kunde paa sine lange Fodvandringer, som han altid foretog i Ensomhed, fortabe sig i drømmende Haab om en Gang at finde en Oldtidsskat. Men for ham, Drømmeren, maatte det jo være Tilfældet, der skulde lede ham; han tænkte sig ikke at sætte et Arbeide ind paa denne Kjærlighed til det Gamle.

Han havde jo seet Guldhornene oppe paa Konstkamret, før de i 1802 blev stjaalne, og vidste, hvorledes Tilfældet havde bragt dem for Dagens Lys.

Endelig indtraf saa den Begivenhed 1807, da Husets Skat, „Barnet“, forsvandt. Han følte, at han hin Nat i Christiansborg Slots Kjælder burde have vaaget over det Barn, der hvilede ved hans Side, og kunde aldrig frigjøre sig for Tanken om at have forsømt et stort Ansvar.

Nu, da der hos ham var vaagnet en Mistanke om, at Torben skjulte Noget for dem, stod det ham endnu ikke klart, om den vilde lede ham i den Retning.

Og han gaaer i Tankerne tilbage til sine Drengeaar, og seer sig selv og den noget yngre Torben som gode

Kammerater, naar han kommer paa Besøg hos sin Moster Dorthea.

Men det er stedse ham selv, der er den Styrende i deres Lege. Torben føler allerede da Afstanden, han føler, at det er ham *tilladt* at lege med Conrad, fordi Denne trænger til en Kammerat. Og det er da ogsaa kun Legen, han deler med ham, — er den forbi, saa er Torbens Plads ude, mens Conrad som det fornemme Barn hører til inde i den intime Familiekreds.

Men medens Torben ude i det friere Liv, han fører mellem ligestillede Drenge, udvikler sin kraftige Natur, sidder Conrad inde hos sin gamle Grandmama og bliver selv gammel længe før Tiden. Og han føler allerede tidligt, hvor høit han i aandelig Udvikling staaer over Kammeraten, der paa sin Side seer op til sin kundskabsrigere Ven, mens han dog har en Følelse af, at han i andre Henseender er ham overlegen.

Dog, ogsaa paa dette Omraade vil Conrad helst være den Ydende. Da Torben saaledes en Dag under Legen ude paa den tilfrosne Dam er i Fare, iler Conrad til og frelser ham i sidste Øieblik. I sin heftige, barnlige Taknemlighedsfølelse ligeoverfor Vennen, lover Torben ham, at han, naar han bliver voxen, mangefold vil gjengælde ham.

Dette Minde staaer i Øieblikket tydeligt for Conrads Tanker, ja, han husker endnu Ord til andet fra den Dag; han seer, hvorledes Torben falder ham om Halsen, idet han udbryder:

„Du kan stole paa, Conrad, at jeg skal nok en Dag hjælpe dig, naar du trænger til mig.“

Og Conrad smiler, som han allerede smilede den Dag, ad den stakkels, fattige Drengs Haab om med Tiden at kunne yde ham, Conrad Juel, Sønnen af det gamle Patricierhus, en Erstatning for, hvad han i Barndommen har gjort for ham.

Dog, ligemeget om hans Undersøgelser skulde bringe ham Klarhed i det store Spørgsmaal, saa burde han alene for Torbens Skyld gjøre sig Umage for at erfare, om Denne var paa gale Veie, det var simpelthen hans Pligt mod den gamle Barndomskammerat.

Under alle disse Tanker og Overveielser er Conrad endelig naaet ud til Jomsborgeren, der betragter ham halv gnavent halv forbavset over, at den „unge Herre“ vil gjøre ham et Besøg, men han fatter sig hurtigt og søger paa bedste Maade at gjøre Stads af sin Gjæst.

„Ja — det er nu inte for det, unge Herre, for gamle Smith, han har Skam tidt havt fine Fremmede herude, det er da sikkert nok. Her har saamænd baade været Baroner og Grever,“ siger den Gamle, idet han med Trøieærmet tørrer Støvet af Bordpladen og bøier sig ned over denne for at skjule sin Ærgrelse over muligvis allerede at have sagt for meget.

„Er det ene for Fiskeriets Skyld, gamle Smith, at her kommer saa fine Folk?“

Den Gamle seer mistroisk paa sin Gjæst, før han svarer:

„Unge Herre, min salig Bedstefader, Gud glæde

hans Sjæl i Himmerige, han sagde altid, — min Dreng, sa'e han, du skal immervæk spytte to Gange, før du svarer paa et Spørgsmaal, og — — — see det har jeg lagt mig paa Sinde, og jeg troer nok, at jeg — — har staaet mig derved," og han smiler underfundigt. — — „Men nu vil jeg li'egodt ganske gratis svare Dem: det veed jeg inte No'et om. — Om de fine Grever er kommet for Fiskeriet eller kanske for Udsigtens Skyld, det har jeg aldrig dristet mig til at spør'e om. — — Jeg holder nu af begge Dele, det gjør jeg," mumler den Gamle og plirer med et halv forelsket Blik over mod den anden Bred af Søen; — — „nei, — man ska' spytte to Gange, før man svarer, unge Herre, ja, det er nu saa meget vist. Jeg skal nemligen have den Ære at sige Dem, at der er Mennesker til her i Verden, der ka' spør'e og spør'e, saa Gud Fader bevares. — — Her kom engang En, — ja hva' er'et nu, at de kalder saadan En, — — jo — en Birkedommere var'et, ih! du hellige Christoffer Columbus, som han ku' fritte; men — han var nu ogsaa baade Jurister og Jægersmand, og de kan tro mig, unge Herre, at naar de to Bestillinger er parrede hos een Mand, saa er der slettes ingen Ende paa'et, det er møiet vær'e end som et helt Dusin Rebslaaere. — — For jeg ska' si'e Dem, at de er begge To vante til at forfølge et Stykke Vildt lige til det — — at det ligger der. — — Nei, see, hvad mig anbelanger, saa holder jeg nu af at fange mine Aal uden at spør'e, om

de er født i Saltvand eller i Ferskvand, — — ja, det gjør jeg, Troels Smith."

Og Vikingen, der øiensynlig er opmuntret ved sin egen Tale, den længste, han i mange Tider har indladt sig paa, smiler fornøiet til Conrad, der har en sikker Følelse af, at han ikke saa let vil komme paa Grunden af hans Hemmelighed, hvis han da overhovedet ruger over en saadan.

Og idet den unge Læge beslutter at forandre Samtaleæmne, vender han sig mod den Gamle: — „Naa, og Torben er jo kommet hjem — —"

„Har hørt No'et om det," afbryder Smith og seer lurende over paa sin Gjæst, „— — har — han ellers været ude til Fruens?"

— „Ja — — see, gamle Smith, nu er det jo, at *jeg* skal spytte to Gange — ikkesandt?" svarer Conrad og nikker med et fiffigt Smil til Fiskeren.

„De har nu immer været en stor Comediantspiller, unge Herre, — — men det var da ellers saa møiet rimeligt, om Drengen havde hilset paa Deres Bedstemoder, — — ikke?"

„Ja, og jeg vil forresten slet ikke skjule for Dem, Smith, at han *har* været der, og — — at vi begge To synes, at der var noget fordægtigt ved Fyren, — —"

„Fordægtigt, — hm! hvad mener De ellers med det?" brummer Smith og skjæver over til Gjæsten.

„Han var underlig, gamle Smith, helt underlig, da han fortalte os om Prisen, han havde været med at fange, denne hersens „jonge Jomfrau Catharina" — —

„Hvad er det, De siger, unge Herre, — — hedder Kuffen saadan? — Det var da mærkværdigt“ — farer det ud af den Gamle, idet han reiser sig og stiller sig op foran Conrad, der seer forskende paa ham og føler sig overtydet om, at han i dette Øieblik er paa Spor efter Noget, men — hvad dette Noget er, det kan han ikke blive klar over.

Nu gjælder det at handle, men netop nu gaaer det ham som alle slige Naturer. Det er atter Drømmeren, der langsomt reiser sig, og som et Spøgelse stiger frem fra uklare Taager og tilhvisker ham, at Frugten endnu ikke er moden, at han bør lade Tiden raade og Tilfældet bringe Skatten for Dagens Lys.

Og modløs seer han op paa den gamle Jomsviking.

„Hør — — De, unge Herre, her staaer En, der hedder li'esaameget som Troels Smith, — javist, Troels Emanuel Smith,“ og Fiskeren spytter langt ud fra sig og stirrer sin Gjæst ind i Øinene, „og denne gamle Smith,“ fortsætter han halv hviskende, „han har været saa tidt paa Fangst i sine Dage, at han møiet godt veed, at det er lige dumt at gaa paa Orm og paa Blink; — — nei, man skal holde Gabet lukket, ska' man, naar inte man veed bestemt, hvad det er, man skal sluge.“

Conrad Juel seer op paa den Gamle og føler sin Afmagt ligeoverfor ham. Der er Noget i hans Modstanders Blik, der ligesom fælder ham paa Forhaand,

og han lader Modet synke uden Forsøg paa at fortsætte Kampen.

Modfalden seer han sig om i det tarvelige Rum, indtil hans Blik standser ved en lille Terzerol af usædvanlig Form, der hænger paa Væggen.

„Det var ellers en kjøn, lille Pistol, den dér, Smith, —" siger han for at lede Samtalen hen i et andet Spor.

„Aa, ja, ganske pæn lille Tingest," svarer den Gamle, der føler sig helt tilfreds over, at den unge Herre har indstillet sine Spørgsmaal, — „den *er* ogsaa møiet pæn," tilføier han og tager den ned fra Væggen; „— — jeg har ellers faaet den af han — Rotari, — — naa, ham kjendte De jo inte, — — nei; — — det var ellers en Greve, var'et, — rigtig pæn Fyr, — — ja, rigtig pæn," mumler han næsten uhørligt.

Men det er, som om han pludselig kommer i Tanker om, at det ikke er sundt at lade Munden løbe for stærkt, naar man ikke er ganske alene. Han seer mistroisk paa sin Gjæst, — men Denne har atter fordybet sig i sine egne Tanker, og gamle Smith er beroliget.

Og de To sidder stille hen, hver rugende over sit, indtil Conrad endelig reiser sig og byder den Gamle Farvel.

Men paa Hjemveien er der to Navne, der uafladeligt klinge for hans Øren, det er *Broder Martin* og *Rotari*.

Pas paa, gamle, snedige Viking, en Drømmer kan

bære et Ord fra Drømmenes Verden over i Virkeligheden!

En eneste Bevægelse med Foden kan bringe *det* frem for Dagens Lys, som var gjemt i tusind Aar.

VI

HOS LUCIE MANDIX

Den, der nu skulde kunne hjælpe Conrad Juel med at udrede det Gaadefulde i Torbens og hans Morbroders Opførsel, burde vel have været en hel Anden end Vennen, Ingemann, som han havde besluttet at opsøge inde paa Walkendorffs Collegium.

Conrad forvexlede, som det saa ofte gaaer i Livet, sin Beslutning: at handle, med en tilsvarende Evne, og valgte af Alle Den, der mindst vilde være i Stand til at gavne Sagen.

Det viste sig da ogsaa hurtigt for ham, efter at han var kommen op til sin gode Ven, og fandt Denne mageligt henslængt paa Sophaen.

Som alle svage Naturer, der endelig har besluttet at handle, overvældede Conrad nu pludselig den intet anende Ingemann med sine Bekymringer for Torbens Ve og Vel og sin Overbevisning om, at han her havde et Ansvar.

„Men — hvad vil du da egentlig, at jeg skal gjøre, her ligger jeg paa min gamle falsterske Sopha, der er lige

saa haard ved mig som hele Verden; — — det er mig svært at bære mit eget i denne Tid," svarer Ingemann ham, idet han søger at undertrykke et Hosteanfald.

„Fy, skam dig, kjære Bernhard, — du bliver jo netop nu forkjælet af Alverdens Mennesker; — — jeg skal just hilse dig fra Fru Friederikke Brun, hun vil besøge dig, og spurgte mig sidstleden om, hvor Walkendorffs Palais var at finde, — — seer du, hun troer nu ikke, at du kan have mindre fornemt til Huse —"

„Ak, hvad nytter mig Menneskenes Velvillie, naar Kroppen er svag, — og svag er den, Conrad, — — — — jeg tror ei, at jeg kan have langt igjen," indvender Ingemann med et dybt Suk.

„Ei, Snak, — — lad mig føle Pulsen," — og Conrad tager ham med et let Tryk om Haandleddet og smiler fornøiet, — — „tro du mig, Bernhardus, du bliver en Olding med sølverhvide Lokker, — — og du vilde være, mærk dig vel, jeg siger: du *vilde* være en sund Yngling, hvis du vilde opgive at lade dig hilde af disse „„Nattetanker"", for — det er sikkert atter i denne Young, du ligger og læser — —"

„Naa, naa, Conradus, — — Respect for mine Guder — —"

„Det er netop din Feil, min kjæreste Ven," afbryder Conrad ham," du gjør Mennesker til Guder — —"

„Og du — du, min gode Conrad, monstro du sætter Vorherre høit nok over Verden?"

„Kan være, — vi blive jo vanskeligen enige paa den Punct. — — — Men kanhænde, at du kunde forhjælpe mig til den rette Forstaaelse af et ganske almindeligt Menneske.“

„Hvis jeg da formaaer det, — men allerførst maa du tænde dig en Pibe, det klarer saa deiligt Begreberne. — — Naa, hvad er det saa egentlig, du vil vide?“

„Seer du,“ begynder Conrad, „Torben — du mindes ham sikkert — er i disse Dage kommen hjem fra et Kapertogt, og har just været ude at hilse paa Grandmama. Men efterat vi har talt med ham, er vi enige om, at der er noget galt med Fyren, og vi synes ikke, at vi kan forsvare kanske at lade ham forvilde sig dybere i dette, saafremt vi ved at række en hjælpende Haand frem kan hjælpe ham. Jeg har nu alt været hos gamle Troels Smith, hans Morbroder, — — men han er ei Manden, der godvilligt staaer os bi. — Det Eneste, jeg opnaaede, var — Vished om, at der er Noget, Torben skjuler for os.“

Og Conrad giver sig til at gjengive hele Samtalen med Torben og Troels, og anfører de Grunde, han deraf udleder for sin Mistanke.

Ingemann seer med et Skuldertræk over paa ham.

„Det gaaer ofte saa, min bedste Conrad, at de største Sten ligger paa den Vei, der befares af de daarligste Heste; — tro du mig, jeg er saa vist ikke Manden, der kan raade i Sligt, jeg forstaaer bedre at lave Gaader end at løse dem, — *Davus sum, non Oedipus,*“

tilføier han med et Smil, — — „men kan hænde, at min Lucie kunde forhjælpe os til Løsningen. Hun fortalte mig just igaar, at hun havde drømt om dig forgangen Nat. Det bares hende for, at hun svævede opad, høiere og høiere stræbte hun, men — tyngedes stedse nedad, og da hun skulde see til, hvad der hæmmede hendes Flugt, — saa var det dig, der klamrede dig fast til hende og ikke formaaede selv at hjælpe til Flugten opad, da du fortalte hende, at du havde en tung, jordisk Sorg at bære paa. — Du seer altsaa, at hun gjennem sin Drøm er ganske vel præpareret, — — og dertil er hun et praktisk Menneske, hvad du og jeg just ikke kan rose os af. — — Hvad tykkes dig, om vi gik over til hende og talte om Sagen?“

„Du har Ret, og saa meget hellere gjør jeg det, som jeg har en Anelse om, at det gamle Spørgsmaal, hvor Barnet blev af den Nat, da hun forsvandt for os, muligen kunde løses af Torben.“

„Ja — — *jeg* har saavist ikke bortført hende, thi jeg laa den Nat i Kjælderen ude paa Kristianshavn og sov min tunge Søvn paa Rullens de haarde Sten; — men lad os da handle strax og gaa over til min Svigerfaders,“ slutter Ingemann og reiser sig fra sin haarde Sopha.

Og lidt efter befinder de sig Begge ovre paa den anden Side af Gaden hos Etatsraad Mandix, hvor de indføres hos Datteren, Lucie, der som sædvanlig sidder ved sit Staffeli, og i dette Øieblik er ifærd med at

male Hovedet af en bodfærdig Magdalene efter et Kobberstik, som er stillet op foran hende.

„Du maa nu huske, Conrad, ikke at falde med Døren ind i Huset og strax buse ud med alle dine grufulde Hemmeligheder, — det taaler Lucie saa sandeligen ikke, hun maa forberedes,“ havde Ingemann hvisket til Conrad, før de traadte ind.

Det var derfor ganske naturligt, at Gjæsten, efter først at have hilset paa Etatsraaden, der tillige med en Husven, Conrads Studenterkammerat, Lægen Klein, befandt sig inde i Frøken Lucies Malerstue, gav sig til at betragte det Billede, hun arbeidede paa.

„Det er jo vel et voveligt Foretagende.“ mener Malerinden, „at udføre et Maleri efter et Kobberstik uden at kjende Originalen — —“

„Og af hvem er den?“

„Den hænger i Dresden, og er af Grev Rotari — —“

„Af — *Rotari*, siger De, — — det Navn har jeg hørt, — — men — hvor,“ afbryder Conrad hende, „— — det er mig, som om det just nyssens blev nævnet for mig; — — jo vist, nu husker jeg — —“ fortsætter han og bliver siddende tankefuld med Kobberstikket i Haanden, medens de andre staaer i livlig Samtale med hverandre i Vinduesfordybningen, „— — nu husker jeg, — det var hos Troels, — — men hvorledes kommer Troels i Forbindelse med — dette Navn?“

Conrad kan ikke forklare sig selv den Virkning, dette Billede gjør paa ham, — eller er det alene

Kunstnerens Navn, thi Billedet selv er ikke godt. Og dog er det, som om han har Møie med at lægge det fra sig; han har en Følelse, som om han vilde befries for en tung Byrde, hvis en Anden tog det ud af hans Haand, men selv formaaer han ikke i dette Øieblik at beslutte sig.

Som bjergtagen sidder han og stirrer paa Helgenindens smægtende Hoved, indtil endelig Ingemann og hans Kjæreste, en Stund efter at Etatsraaden og Klein har forladt Værelset, komme hen imod ham.

„Du seer jo ud, min kjære Conradus, som om du var fangen af Troldtøi," siger Ingemann, idet han bøier sig ned over Vennen og med et Smil stirrer ham ind i Øinene.

„Aa! Fy, Bernhard, — hvor kan du bruge den Sammenligning med Rotaris hulde, yndefulde Magdalene, — — det Billed' har ofte aflokket mig søde Taarer," falder hans Kjæreste ham i Talen, idet hun tilkaster ham et mildt bebreidende Blik.

„Jeg beder dig saa mindelig, min kjæreste Lucie, om Tilgivelse for Sammenligningen, — det var jo og meget ubetænksomt, — — saa meget mere, som jeg jo meget godt veed, hvad der trykker vor gode Conrad. — Seer du, min kjære Pige," fortsætter Ingemann med et kjærligt Blik til sin Lucie, „vi er da egentlig komne hid i Dag for at søge dit vise Raad i en Sag — —"

„Ja, i en Sag, som, kan jeg sige, med hvert Øieblik, der gaaer, tager mig mere og mere fangen; —

De maa hjælpe mig, bedste Frøken Lucie. De er meget mere klarsynet paa Verden, end han der og jeg tilsammen — —"

„Ja, jeg troer det saa gjerne, men — vil I da aldrig forbedre Eder, I to Fantaster," svarer Lucie, idet hun venligt nikker til dem Begge, — — „men saa indlad da nu Sagen for min høie Domstol."

Og hun bliver sat saa grundigt ind i dette uklare Spørgsmaal, som det er muligt.

„Et Gran af Virkelighed er der jo kanske i enhver Drøm," mener hun, „og naar jeg sammenholder det, I har fortalt, med det, jeg drømte om Conrad forgangen Nat, saa kunde det nok see ud, som om jeg var udseet til at hjælpe her. Jeg drømte jo, at jeg svævede opad, altsaa mod Lyset, — mod Gaadens Løsning, — men det var Conrad, som klamrede sig til mig og var for tungt belastet med denne Verdens Bekymringer. Ham kan jeg altsaa ikke bruge til Hjælp," tilføier hun med et Smil til Conrad, „— — og jeg faaer vel gaa den tunge Gang alene, og maa see paa en eller anden Maade at sætte mig i Forbindelse med Torben, — jeg kjender ham jo fra Deres Hjem, Conrad, — — eller med Troels, kanhænde med dem Begge, thi det bæres mig for, at de To har drevet deres Spil den Gang, da den lille Pige forsvandt, den lille Catharina —"

„Du har sikkerlig Ret," udbryder Ingemann, „og det var vel derfor, — — ja — — nu staaer det mig klart: baade Torben og Troels blev jo opskræmmede, da Catharinas, Skibets Navn blev nævnet — —"

„See, see, min kloge Herre, — ja, I Mænd kan dog strax sætte sammen, hvad vi stakkels Kvinder kun halvt formaaer at antyde, —“ afbryder Lucie ham og klapper ham paa Kinden, idet et lystigt Smil blinker i hendes brune Øine.

„Ja — sikkert, sikkert har De Ret, kjæreste Frøken Lucie; — — hvilken Lykke, at vi tyede herover til Dem; — — men, hvad nu?“ udbryder Conrad.

„Først og fremmest, — forhold Dem rolig; De veed jo, gode Conrad, De er for tung for mig; — lad mig dernæst i Stilhed bearbeide en Plan, saa kan vi jo immer tales ved.“

Egentlig var det Conrad Juel ret kjært foreløbig at være fritaget for at handle. Han hørte ganske vist til dem, der ikke mangle Mod i Kampen, men dog vilde han helst udskyde det Øieblik, da han skulde staa overfor sin Modstander, ikke af Feighed altsaa, men af Frygt for at skulle tilføie et andet Menneske en Smerte.

Der er jo Mennesker, der med en vis Vellyst betragter Synet af en Modstander, som slaaer sit Blik ned i Skam over at være overbevist om sin Feil, — den Følelse var fremmed for Conrad!

Det var rigtigt, hvad hans Ven, Lægen Klein, en Gang havde sagt om ham: „du vilde kunne blive en udmærket Soldat paa Marschen, du vilde uden at klage kunne udholde alle mulige Strabadser, derimod vilde du kun blive en daarlig Soldat i enkelt Mands Kamp,

fordi du sikkerlig selv vilde lide mere end den Fjende, du rammede.“

Kan hænde, at det var Lægens Trang til at værne om Legemet, der gjorde, at han ugjerne vilde tilføie et Saar — kun for at skade. Med Ro kunde han operere sin Patient, men her var jo ogsaa Helbredelsen Maalet.

Hvorvidt han nu under en Kamp med Torben vilde have virket mere helbredende end saarende, — det stod ham uklart.

Og desuden havde han jo alle Dage været Torbens Beskytter; derfor var det med en Følelse af Velvære, han tog Afsked med Den, der nu vilde træde handlende til.

Og paa Veien hjemover staaer atter det Øieblik for hans indre Syn, da Torben som Dreng takker ham for sin Redning og høitideligt lover ham Hjælp en Gang i Tiden.

— „Stakkels Torben! hiælp du først dig selv,“ mumler Conrad, — „hvad vilde du kunne gjøre for mig. — Nei, det bliver alligevel altid mig, Torben, der skal bringe dig Hjælp.“

Han er nu naaet ud til Hjemmet, og seer Grandmama ved Vinduet nikke smilende til ham, som om hun havde kunnet følge hans Tanker; og med en Følelse af Tilfredshed over at høre til den gamle, stærke Patricierslægt, tvinger han Tanken om den fattige Kammerat til Side, og begiver sig ind til den ventende Bedstemoder.

VII

I COMEDIEHUSET

GRANDMAMA Juel har som altid sat sin Villie igjennem, hun er omtrent færdig til om Aftenen paa den bestemte Dag at lade sig kjøre til Theatret.

Dorthea har været inde i Conrads Værelse for at melde ham, at Karossen holder for Døren. Frantz, der for en Gangs Skyld har hørt op med at drømme sig paa Bukken af et Kjøretøj, har alt i nogen Tid staaet ved Vogndøren for at hjælpe sit Herskab. Livet er atter en Virkelighed for ham. Han er iført sin gamle Liberikavai og den kokardesmykkede Hat, og minder Grandmama om de gode, gamle Dage, da hun holdt „Kusk og Tjener i bunden Stil“, som hun kaldte det.

Og gamle Frantz sætter sig nu, efter at hans Frue og Conrad har taget Plads inde i Vognen, op paa Bukken, hvor han denne Aften som Tjener skal sidde ved Siden af Hyrekuskens tarvelige Karl, der fører Tøilerne.

Frantz tager imidlertid Plads saa langt som muligt fra Kusken, lægger Armene overkors og nyder sin

Stilling som Herskabstjener, der absolut staar adskillige Trin høiere paa Rangstigen end den tykke, halvvaskede Bondetamp, der gjør forgjæves Forsøg paa at indlede en Samtale, men afvises af Frantz med overlegen, fornem Tavshed.

Gjennem vældige Snedriver har Hestene endelig arbeidet sig ind til det kongelige Skuespilhus, og den livfulde, gamle Dame og hendes Sønnesøn har taget Plads i Hofparkettet.

Som altid, naar Grandmama er paa Comedie, kaster hun længselsfulde Blik op til Hofdamelogen, hvor hun i gamle Dage jævnlig sad, om end kun paa de bageste Stole, men selv denne mere beskedne Plads var dog noget Andet end hendes nuværende, hvor hun jo undertiden maatte tage til Takke med at have en eller anden „øvrigens møiet honnet Grosserermadam“ til Naboerske.

Hun kigger op til Kongelogen, men ingen af de høie Herskaber er tilstede, og der bliver da ikke andet tilbage for hende, end at betragte det store, brede Publicum.

Nu og da puffer hun Conrad i Siden for at gjøre ham opmærksom paa, at han bør hilse paa en eller anden Rangsperson, der med den Courtoisie, som Tiden fordrer, har reist sig op for at bevidne den gamle Dame sin Respect.

Eller hun kaster et Blik hen til Capelmesteren, Professor Kunzen, der er ifærd med at dirigere Introductionen, og hun er ved at fortabe sig i Betragtning

af hans store Næse, da hendes Opmærksomhed henledes paa noget Andet, idet hun seer, at en af hendes Naboer, en yngre Herre, der tilsyneladende hører til „smukke Folks Børn“, nikker venligt til et af Capellets Medlemmer, den helt unge Wexschall, som jo ganske vist skal være en habile Musikus, — han har endog allerede nydt den meget store Ære at spille ved en Hofconcert, — men, „oh! ciel,“ det er dog en ung Person i en ret inferieur Stilling, — — og naar man sidder i Hofparkettet, ja, saa synes det den gamle Dame, at man dog har visse Forpligtelser imod sine Naboer. — Man bør da ikke trække Tjenerskabet med ind i sin Fortrolighed; — men det er nu en af de mange Ulemper ved den nye Tid.

Nei, da maa hun rigtignok sige, at de unge Herrer dér paa første Række i Parkettet, som har stillet sig paa Rad med Ryggen vendt mod Musikanterne, netop ved den Stilling viser de gode Folk dernede, hvor de hører hjemme.

Idet hun atter vil gjøre Conrad opmærksom paa, at en af hendes Bekjendte, Justitsraad Printzlau, Theaterkassereren, der staar op ved en af de første Pladser i Parkettet, mens han støtter Hænderne paa Stolens Ryg, har hilset ærbødigt paa hende, forarges hun næsten ved at opdage, at hendes Sønnesøns Blik er stift hæftet paa en Person — i tredie Etage. Hvor kan det nu falde ham ind at søge Bekjendte deroppe?

Hvad er det dog for Tider, man lever i!

At vise Interesse for et Galleripublicum, at hilse

paa Musikanter dernede i Orchestret, — — det er jo „horribelt“, som det gaar tilbage med den virkelig gode Tone. — Ja, hun har jo endog hørt, at der er smukke Folk, som kan falde paa at invitere disse — Musikantere hjem til sig, — ja endog Skuespillere; — naa, Musikanterne kan dog idetmindste spille op for det gode Selskab, — men Skuespillere i ordentligt Compagni!

Nei, nei Sligt kunde man ikke have tænkt sig i de gode, gamle Dage.

Og med et Suk seer hun op imod Lysekronen, der i dette Øieblik gaar til Veirs under en raslende Lyd af Jernkjæderne oppe paa Loftet, — og langsomt hæves Tæppet, Akropolis forsvinder mer og mer, tilsidst seer man kun Fødderne af de smaa, buttede Englebørn, der holder det svære, røde Forhæng, og Forestillingen begynder med en Entrée, der danses af Madame Jansen. —

Under den korte Mellemact efter Dansen kommer et Par Herrer ind og tager Plads foran Fru Juel og Conrad, der hilser paa dem. Det er Oehlenschläger og Weyse; den sidste nikker bekjendt til ham, og faar nu først Øie paa Grandmama. Begge de nyankomne Herrer bukker sirligt for den gamle Dame, og, efter at have spurgt til hendes Befindende, peger Oehlenschläger paa Conrad og siger:

„Formodentlig Fruens Sønnesøn?“

„Og min Trøst i min høie Alderdom, Herr Professor,“ svarer Grandmama, men afbrydes af Weyse,

der med et sarkastisk Smil vender sig til sin Sidemand:

„Og min Huslæge, Dr. Hushahns Amanuensis; — men tillige trakterer han Klaveret saa stærkt, at han har sikker Udsigt til en Gang i Tiden at naae op til at blive Oberhoftrommeslager."

„Ikke saa galt, unge Mand," afbryder Oehlenschläger ham, og vender sig nu helt om til Conrad," baade Weyse og jeg har ogsaa i Sovedrikken ladet vor Doctor slaa brav paa Tromme."

„Forøvrigt, gode Juel, skal De have Tak for Pillerne, De skrev op til mig forgangen, de hjalp mig brav," siger Weyse og rækker Conrad Haanden med et venligt Blik, idet han giver sig til at trække det pyntelige Kalvekrøs helt ud over de brede Opslag paa sin blaa Kjole, — — „jeg maa pynte lidt paa mig først, thi Folk siger, „„at Mester Hermann er bleven curiøsk paa nogen Tid,"" hvisker han til sin Nabo, idet Tæppet nu gaar op for første Act af den politiske Kandestøber. —

Forestillingen er nær sin Slutning, man er naaet til sidste Mellemact, og Grandmama Juel opdager nu oppe i en af Logerne Lucie Mandix, hun vil gjøre Conrad opmærksom paa hende, men studser ved, at baade hendes og Conrads Øine er stift hæftede ved en Person oppe i Galleriet.

„Min Sønneke, jeg tror for Sanden, at Du og Lucie Mandix bryder jer mere om at kigge op i Galleriet end paa Scenen," siger hun halv ærgerlig, og Conrad

vender sig nu om og faar Øie paa sin Vens Kjæreste, der nikker forstaaende ned til ham, medens Grandmama, der iagttager dem begge, ryster paa Hovedet.

„Tiderne bliver daarlige Conrad, — Alt forandres, – Alt forværres; — — Schwartz var og en meget bedre Kandestøber i gamle Dage end denne Rongsted."

„Men Grandmama har dog vel fornøiet sig i Aften?"

„Aa, ja — min Dreng, — — saa tilpas, saa tilpas, men heller ikke mer. — Der er saa møiet, jeg ikke skøtter om. — — Hvem var nu det, du og Lucie saa ivrigen kiggede efter deroppe — under Loftet?"

„Det var Torben, Grandmama, han sidder hist oppe, og — jeg gad nok vidst, hvad han har for."

„Ak, bryd dog ei immer din Hjerne med Andres Affairer, min gode Ven, — — og lad os nu hellere," tilføier hun, da Tæppet idetsamme hæver sig, „more os saa godt vi kan over Fader Holberg." —

— — —

Forestillingen er tilende.

Idet Publicum reiser sig for at gaa, udveksles mangt „paa glædeligt Nytaar" mellem Bekjendte, der nu haste hjem for i god Tid at kunne nyde Aftensmaaltidet før Punschebollen kommer paa Bordet, om hvilket hele Familien samles for paa Slaget Tolv at hilse paa hverandre med det dampende Glas i Haanden.

Men paa Veien ud til Forsalen har Lucie Mandix mødt Conrad, og trækker ham afsides, medens hen-

des Fader, der har budt Grandmama Armen, er gaaet forud.

„Hvor er I Mænd dog kortsynede," hvisker Lucie til Conrad og truer ad ham med Fingeren," *kan* De da ei see, at den skikkelige Torben ikke har nogen stor Synd paa sin Samvittighed? Jeg har nu iagttaget ham hele Aftenen, og det endog meget skarpt, — — nei! *det* Ansigt lyver ikke, Conrad, stol De paa mig — og paa ham —"

„Hvis jeg blot kunde, kjære Frøken Lucie, men — naar en Mand nu en Gang har begyndt at mistænke en anden Mand, saa —"

„Er det netop Kvinden, der tilsidst skal skaffe fuld Klarhed, det kan De være sikker paa. — Forøvrigt kan jeg melde Dem, at jeg paa en yderst diplomatisk Maade har forstaaet at sætte mig i Forbindelse med Torbens Morbroder, med gamle Troels paa „Jomsborg"; og, at *han* skjuler Noget, det tror jeg saavelsom De. Jeg har endog en Følelse af, at jeg var lige ved at aabne for Hemmeligheden, da —"

„Kammen brækkede i Laasen," fortsætter Conrad, „jo — jeg kjender ham —"

„Og dog fik jeg *Noget* ud af ham —"

„Naa! — og det var —?"

„Ja — det var jo ganske vist et Navn, men *det* skal just ikke føre os vidt; — han kom, sikkerligt uforvarendes, til at nævne en vis „Spa'r Fem", der sagtens er Medvider i denne dunkle Sag, — men hvem er nu det? Kjender De Noget til det Navn?"

„Spa'r Fem, — — — nei — har aldrig hørt det — men — —“

„Ja — men nu har jeg ledet Dem paa et Spor, gjør nu Deres for at finde dette Væsen. — — Og saa god Nat, gode Conrad, og et glædeligt Nytaar.“ —

— — —

Conrad og hans Grandmama er naaede hjem, efter nu og da langt ude paa Nørrebro at være opskræmmede af Bøsseskud, der som Hilsen til det nye Aar affyres fra de mange Haver, som ligge ved Veien.

Sønnesønnen trykker et sidste, ærbødigt Kys paa den Gamles Haand under Ønsket om endnu længe at maatte beholde hende. Bedstemoderen har nikket venligt til ham, medens han endnu i den halvtaabne Dør vifter til hende med Haanden og for allersidste Gang ønsker, at det nye Aar maa blive lyst for dem Alle.

VIII

DER ER ILDLØS!

MEDENS Mørket ruger og kryster alt Levende og alt Dødt ind til sig, for at Alskabningen i dets altomsluttende Favn kan hvile ud i beroligende Stilhed, ligger Conrad endnu længe vaagen.

Han tænker paa, hvad det nye Aar, der fødes i denne Nat, vil bringe i sit Følge.

Fra det halvtudslukte Baal i Ovnen kastes et svagt Lysskjær hen over Værelset; det strøifer et Bord, paa hvilket det gamle Cranium har fundet en Plads, og det er atter for Conrad, som om Lysskjæret sænker sig i dets tomme Øienhuler og giver det Liv.

Og atter føler han sig under disse halvtusynlige Øines Indflydelse.

Gamle Knogler, intet Andet end gamle Knogler, har jo hans Grandmama sagt.

Men denne „Broder Martin“ har en Gang havt Liv. Tanker er fostrede bag denne Pandeskal.

Hvem veed, om lyse eller mørke.

Og Drømmeren giver sig til at gruble over dette Menneskes Skjæbne.

Du, hemmelighedsfulde Skjæbne, der snart er foran os, og uden vort Vidende fører os over den Tærskel, hvor Lykken maaske venter os, — snart følger os i Hælene, og lurende bereder dig til Springet, der skal ødelægge os.

Underlige Skjæbne, du alene veed; vi, der udføre dine Beslutninger, vide saa lidt, hvad Følgerne af vore Handlinger vil medføre; du alene seer baade frem og tilbage.

Man kalder dig den blinde Skjæbne, og du er maaske netop et Barn af mine egne og mine Forfædres Handlinger, der iagttager mig evigt, — evigt med Tusinder af Øine.

Og atter ledes hans Tanker hen paa Torben og Troels og, hvad det nu er for en Hemmelighed, Denne ruger over.

Og det nye Navn, han nyssens har hørt af Lucie Mandix, gjør ham kun end mere modløs, idet han jo saa saare vel føler, at det vil paabyrde ham nye, vanskelige Efterforskninger, som — kanske er ganske overflødige, da Lucie jo holder saa fast ved sin Tro paa Torbens Uskyld.

Og det gaaer ham, som det saa ofte gaaer Drømmeren, der i Mørket helt giver sig hen til en Tanke; han finder Leilighed til uanfægtet af alle ydre Indtryk saa at sige at angribe denne Tanke fra alle Sider, ja, tilsidst til at angribe det Punkt i den, han et Øieblik forud selv har forsvaret.

Men dog er det, som om hans Villie voxer i denne

Nattens Stilhed, dog er det, som om der med det gryende Aar fødes en fast Beslutning hos ham.

Han vil fra nu af ikke lade Spørgsmaalet hvile. Kun denne ene Nat vil han endnu gjennemtænke det, og saa — —

Men han kjender ikke sig selv, han veed ikke, at en Drømmer maa handle strax, naar han har fattet et Forsæt; han maa ligesom Søvngængeren reise sig fra sit Leie og blindt, men sikkert, gaa løs paa sit Maal. Opsætter han, saa gaa de opdæmmede Kræfter tilspilde, — eller de ofres i en anden Sags Tjeneste.

Og netop saaledes gaaer det Conrad i dette Øieblik.

I den dødsstille Nat hører han pludselig langt borte en Lyd, der kun er ham altfor vel kjendt.

Nærmere og nærmere kommer Larmen, den skarpe, gjennemtrængende Lyd af Vægterens Pibe, altimellem afbrudt af Trommens dumpe Buldren.

Han mærker saa vel paa den gamle, trofaste Vægters Raab, at Branden maa være i Nærheden, og han skynder sig at komme i Klæderne, da en Læge jo saa ofte kan være fornøden.

Veiret er haardt. Stormen fra Nordost raser endnu, og Sneen fyger og blænder, saa at han har ondt ved trods Nærheden at finde Brandstedet.

Paa Veien derhen, som han har tilbagelagt i Løb, er han hvert Øieblik blevet standset ved en af de smaa Sluffer, der med deres Vandtønder krydser fra det ene Hus til det andet for at afhente Vand fra de Kar,

der er udstillede foran hver Gadedør, og som paa Brandstedet skal fyldes i den store Beholder.

Foran selve det brændende Hus er Alt Forvirring. En tæt Menneskemasse ombølger Bygningen, der hurtigt er omspændt af Flammer, og fra denne Mængde hører man jevnlig velvillige Raad om at dirigere Vandstraalerne snart hid snart did, medens Brandofficererne, der helst vil følge deres eget Hoved, hvert Øieblik afbrydes i det allerede paabegyndte Arbeide ved Commandoraab fra en militærisk klædt Person, der til Hest holder midt i Sværmen omgiven af et Par Officerer, hvis luerøde Fjær i de trekantede Hatte virke ret afstikkende mod Brandofficerernes hvide og gule.

Det er selve Kongen, Frederik den Sjette, der ogsaa paa det Omraade værner om sine kjære Undersaatter.

„Ja — lad ham bare,“ hører man en Stemme ud fra en Kreds af Søfolk, der har samlet sig i Nærheden af ham, „han er go' nok!“

„Blodet er aldrig saa tyndt, det er dog tykkere end Vand,“ hvisker en af hans Sidemænd til en Nabo, „det er gamle Troels Smith, — han, Jomsborgeren,“ tilføier han forklarende, „det er nok inte for Ingenting, at de siger, han er en Halvbroder til voreses Konge —“

„Han ligner ham osse paa Næsen og de hvide Øienvipper,“ mumler Sidemanden, — „og det ka' nu ogsaa godt være, at *han*, Kongen forstaaer sig paa Ildebrand, — men, hva' Fa'en skal vi med de forbandede røde Fjer, — hva' Nytte gjør de?“

„Hvad mener I med de røde Fjer?“ spørger en Anden og trænger sig nysgjerrigt mellem de Samtalende.

„De røde Fjer, Faermin, kjender I inte dem, da maa I vel være fra Landet a', — de er da for Herren vor Gud desværre altfor vel kjendte for os Byfolk. Det er da forresten Kongelig Majestæts Adjudantere, ja, det er det, — og Gud Herren give, at det ikke var saa,“ tilføier han med et dybt Suk.

„Hvad Nytte de gjør, spørger I om, min Faer,“ indskyder nu en Trediemand, „det ska' jeg sige jer, — seer I den ene af dem, denne hersens Bülow, han har da gjort sin Nytte, da han nyssens kjøbte Gaarden ude paa Toldbodveien —“

„Ja - - men, hvad Pokker kommer det Ildebranden ved?“

„Ildebranden! ka' I da inte see, I forbandede Hundesteile, at saadan en rød Fjer er go' til at rave Kastanierne af Ilden, — — for denne hersens Gaard var jo til hinner — — Fru Dannemand.“

Imidlertid er hele Skaren pludselig drevet tilbage af den eneste Politibetjent, der er posteret ved Brandstedet, men hvis Spanskrørstok giver ham fordoblede Kræfter, og under Raabet: „Nu falder Skorstenen!“ er Alle under ængstelig Skrigen styrtet tilside, medens Kongen og hans lille Følge roligt holder Stand og for et Øieblik forsvinder i en Sky af Røg af Gnister.

Ingen er kommen til Skade, Skorstenen er falden,

men der gaaer en ængstelig Mumlen gjennem alle Tilskuerne ved Branden: det hedder sig, at et Menneske oppe i det brændende Hus er indesluttet af Flammerne.

Ængstelige Raab fra Alle, der omgiver Bygningen, og hvis Skikkelser i dette Øieblik, da Flammerne synes at have faaet fornyet Næring, staaer klart belyste, afbryder for en Stund Slukningsarbeidet.

Alle speide op til et Vindue, bag hvilket man nu seer en Kvindeskikkelse. En Redningsstige bliver reist, men viser sig at være for kort; stærkere og stærkere lyder Angstraabene fra Mængden, der med alle Nerver spændte stirrer op imod hende, som med et altoverdøvende Skrig paakalder en modig Mands Hjælp.

Den gamle Jomsborger, der som alle Omkringstaaende med Angsten malet i de gamle, veirbidte Træk har iagttaget hende, udbryder pludselig, idet han seer en Skikkelse klattre op ad Stigen:

„Det var Ret, Torben, — tænkte det nok, du er inte bange for at vove Skindet.“

„Brav Karl!“ hører man Kongen udbryde, og hele Forsamlingen tiljubler Torben Kraft et Hurra, da han, efter at have knust en Rude, ad den Vei, han derved har banet sig, trænger ind i Huset.

Og Flammerne knitre og buldre, og tunge Røgmasser indhylle for et Øieblik hele Bygningen, der i det næste, efter et voldsomt Vindstød, staaer som en glødende, uformelig Masse uden bestemte Omrids mod

den røgsorte Baggrund. Man hører kun Pumpeværkets taktfaste Slag og Opsangen fra Mandskabet:

„Den halte van Ditten, Herr Branddirektør,
Han sidder hos Conditr'en og drikker Likør — kør — kør,"

mens alle Tilskuerne tier i angstfuld Spændig og stirrer op mod det Vindue, bag hvilket Torben er forsvunden.

Endelig lyder et befriende Raab gjennem Mængden: man seer en Mand bærende en afmægtig Kvinde entre ned ad Stigen.

Conrad Juel, der er kommet paa Siden af gamle Troels Smith, trykker i Tavshed hans Haand og iler over mod det Sted, hvor han har seet Torben stige ned med den Reddede, som han mener trænger til hans Hjælp som Læge. Men han finder kun den unge Kvinde, der først lidt efter lidt kommer til sig selv, og nu staaer omringet af en nysgjerrig Skare.

Hendes Redningsmand søger hurtigt at tabe sig i Mængden, idet han dog kaster endnu et Blik paa hende som for ret at indprente sig Billedet af denne unge, smukke Skikkelse, han i de faa, skjæbnesvangre Øieblikke har holdt saa tæt indesluttet i sin Favn for — maaske aldrig at see hende mere.

Hun er imidlertid atter halv bevidstløs sunket om i Armene paa en af de Omkringstaaende, men Torben, som nu veed hende udenfor Fare, iler atter over mod den brændende Bygning for at yde sin Hjælp, og for-

svinder tilsidst i Mængden, der nu, efter at den sidste Mur er styrtet, tættere og tættere omgiver Tomten.

I det rødlige Skjær fra det endnu hist og her livligt opblussende Baal, under den stadigt fygende Sne, antager Menneskene tilsidst alle mulige fantastiske Former, og synes snart store som Kjæmper, snart smaa som Underjordiske, hvis sære Skikkelser farves af Skjæret fra den vældige, glødende Esse.

Endnu fører et Vindstød med sig den sidste Lyd af en Kirkeklokkes Klemten inde fra Byen, saa bliver efterhaanden Alt roligt, og Conrad iler atter ud mod sit Hjem opfyldt af Tanken om den Bedrift, med hvilken Torben har indviet det nye Aar. —

— - Og den Aften smiler Conrad Juel ikke ad den fattige Torben, han, der lovede en Gang at hjælpe Patricierdrengen.

IX

FEST I DREYERS KLUB

DAGENE længes, Vinteren strænges!

Det var et sandt Ord i gamle Dage. Vel var man naaet til de sidste Dage i Januar, men nu først syntes den at ville tage rigtigt fat.

Alenhøie Snedriver laa og havde allerede længe ligget i Gaderne, eller rettere den eneste rigtige Gade udenfor Nørreport, der førte inde fra Staden og forbi „Lygten“ ud i Landet, hvorfra i Vinternattens Mørke den endeløse Skare af Bøndervogne langsomt bevægede sig for saa tidligt som muligt at naa forbi „Consumtionscontoret“, hvor Skatten for alle indførte Fødevarer skulde erlægges.

I dette Tog af Vogne sporedes saa til Tider pludselig et Holdt, idet Kuske og Heste ligesom ved et elektrisk Stød langt ude paa Broen mærkede, at de nu maatte vente paa, at den første Vogn i Rækken inde ved det lille Bomhus under Volden var undersøgt og ved sin Seddel fra Contoret som Leidebrev havde erhvervet sig Ret til at passere den snevre Port, der førte ind til Hovedstaden.

Saa først bugtede det lange Vogntog sig som en vældig Orm Skridt for Skridt videre med de halvsovende Kjøresvende, tæt indhyllede i deres Lammeskindspels, sløvt ludende ud over Læsset.

— En Morgenstund, det var den otteogtyvende Januar, saae man netop et sligt Tog i langsom Bevægelse arbeide sig frem mellem de høie Snemasser, der i Løbet af de sidste Uger ved det stærke Nedfald var voxet og voxet til en støt Snemur paa flere Alens Høide, som var skovlet sammen paa begge Sider af Gaden og dannede et Værn, indenfor hvilket gamle Vognfaddinger sat paa Kjælker, med deres beskedne Indhold vexlede med bedre Kjøretøier paa Hjul. Alle, baade de fattige, smaa Bondeslæder, der kanske knap medførte nogle Fjerdinger Smør og et Par mægtige Sigtekager, Alt tilvirket ude paa den lille Husmandslod, og de taarnhøie Halmlæs, hvis Kuske jævnligt i deres halvsovende Tilstand stod Fare for at falde ned fra deres Høide, havde dog det samme Maal: Hovedstaden, der skulde forsynes med Fødevarer.

Og paa denne Dag var Trangen til disse vel sagtens større end paa almindelige Dage, det var jo Kong Frederik den Sjettes Fødselsdag, da Alle, baade fornemme Familier og Smaakaarsfolk, foruden paa mangehaande andre Maader, ogsaa gjerne vilde vise deres Loyalitet ved et velbesat Bord.

Udenfor den lille Accisebod holder og har allerede længe holdt et beskedent Bondekjøretøi, hvis Kusk lader Linerne hænge slapt ned, mens han søvndrukken

læner sig halvt ud over Vognen for at iagttage, hvad der foregaaer med de to Passagerer, han har siddende bagved sig. Hans egen Samvittighed er ren nok, han veed sig fri for at smugle forbudne Varer ind til Byen, men — monstro den førlige Mand og hans lige saa trivelige Kone, han tidligt paa Morgenstunden har taget op ved det enligt liggende Hus paa den anden Side Brønshøi, skulde — — ja, „dom om det", mumler han, idet han seer, hvorledes Toldbetjenten beføler hans Reiseselskab.

„De har altsaa ikke Noget?" lyder Spørgsmaalet for sidste Gang ret høfligt, efter at Tolderen i nogen Tid med sit øvede Blik har betragtet de Reisende.

„Naar vi nu en Gang har sagt Nei, saa er det dog min Salighed for galt, at vi ska' standses her," vrisser den kvindelige Passageer.

„Ja, — jeg vil sige Dem," tager nu Manden indigneret til Orde, „jeg er en velagtet Borger i Staden, jeg er Værtshusholder og Dansebodvært Tømmerby, og boer i Norgesgade 190; — — vi er lutter pæne Folk i det Hus," og med en Snakkesalighed, der for en Menneskekjender som Tolderen kun varsler om en mindre god Samvittighed, fortsætter han, „der boer nu par Exempe Supercargo Thulstrup, — og Capitaine Hoppe, — og — —"

„Ja, det kan jo altsammen være godt nok," forsøger Toldbetjenten at afbryde ham, men standses brat af Tømmerby, der nok holder af at slaa om sig med de „pæne" Folk, han kjender.

„— — Og saa boer han der, De veed, han Professor Oehlenschläger, — — ja — han, der har skreven det nysselige lille Stykke om voreses Dyrehavsbakke, — derude har jeg nemligen, ska' jeg sige Dem, Telt om Sommeren, — — nei, vi er, saa faae jeg Skam, kuns lutter pæne Folk, Godtfolk alle tilsammen; — — og naar jeg nu siger Dem," tilføier Tømmerby, „at vi ikke har Andet, — — end som — — de Skinker, min Kone der sidder paa, — saa — —"

Tolderen, en Mand, der er anlagt for det Humoristiske, er i det første Øieblik tilbøielig til med et polisk Smil at indrømme, — „ja — den — Slags gaaer der jo ikke Told af," — — men han inviterer dem dog ind i Contoret, hvor de grundigere Undersøgelser foregaa, der ikke afgjøres paa aaben Gade.

Det foraarsager en yderligere Standsning i hele Vognrækken, som spores lige ud til „Lygten", og det giver alle Kuskene en forønsket Leilighed til at sove videre.

Endelig viser Parret sig atter ledsaget af den smilende Tolder, der, efter at have tilbageholdt Madam Tømmerbys Contrabande som lovligt Bytte, fører dem til Sæde, og — Vognen faaer Lov at passere.

— „Jeg sa'e dig det nok i Forveien, Tømmerby, — jeg sa'e det, — — jeg sa'e det," bliver Konen ved at gjentage, idet Vognen rumler gjennem Nørreport, — „man *skal* ikke snyde, — nei, man skal ikke!"

„Aa, Vrøvl med at snyde, det kalder man skam ikke at snyde, — — det er at „pudse"; — — de forbistrede Posekiggere, de har jo ogsaa Penge nok. —

— Men — — hva' gjør vi ved Dreyer? — For Dreyers Klub sku' jo havt den ene Skinke, det havde jeg lovet dem, de ska' jo ha' Knald i Aften." —

„Tja — — det kommer der a'et lille Tømmerby, det kommer der a'et," indskyder Konen tørt, hyller sig ind i sin store Kaabe, i hvilken hun nu tager sig langt spinklere ud, og Vognen ruller videre, indtil den paa Hjørnet af Kultorvet svinger ind ad Porten til „Tvermoesgaard", hvor den har sit Stade.

Og den, trods alle Forsøg paa at undskylde sig, dog syndsbevidste Tømmerby og hans gnavne Ægtefælle begiver sig tilfods ud i Norgesgade.

Det forholdt sig ganske rigtigt, som Tømmerby havde sagt. I Dreyers Klub gjordes der Forberedelser til en Fest om Aftenen, hvor en Del af „Brødrene" vilde samles for at høitideligholde den elskede Landsfaders Fødselsdag.

Vi finder da ogsaa paa denne Aften i Klubbens Lokale i Læderstræde, efter at Bordet er hævet, en Del af Medlemmerne samlede i smaa Grupper, medens en Opvarter, iført Trøie og hvidt Forklæde, er beskjæftiget med at ordne Punschebordet, paa hvis ene Ende han og en Kjøkkenpige allerede har stillet den vældige Bolle af chinesisk Porcellain, der er saa tung, at den først kan fyldes med sit dampende Indhold, efter at den er sat frem. Rundtomkring den staaer de smaa, med indslebne Stjerner prydede

Glas paa deres solide, tykke Fod, stærk nok til at udholde et velment Stød mod Bordpladen, efter at Skaalerne med gammeldags trefoldigt Hurra er tømte.

Lidt efter lidt samles saa Brødrene paa deres en Gang tilvante Pladser om Bordet, de smaa Visebøger tages frem, og efter at en Sang for Kongen er afsungen, reiser et af Medlemmerne sig, og der bliver først Stilhed i Kredsen, da Alle paa Forhaand har tiljublet ham Bifald.

Taleren, der et Øieblik staaer afventende, at Tavsheden før den officielle Skaal vil indtræde, er iført Kjole med høi Krave, det hvide Halstørklæde uordentligt bundet under den bløde, udfaldende Skjortelinning; uafladeligt dreier han høire Haands Tommelfinger i den venstre Haandflade, medens hans Øieglas i en sort Lidse som et Pendul dingler frem og tilbage og streifer det store Ridderkors, idet han læner sig ud over Bordet. Han er et af Klubbens mest skattede Medlemmer, det er *Knud Lyne Rahbek*, der nu i skjønne Vendinger taler for den høitelskede Konge, og synes at overhøre, at en Spøgefugl blandt Brødrene halvhøit minder ham om — Napoleon, som han og Hvermand veed, at Rahbek hader af sit inderste Hjerte.

Talen er til Ende, og de Forsamlede reise sig, hver med sit bredfyldte Glas høit løftet for, efter at have tømt den dampende Drik til sidste Draabe, under Hurraraab at hugge det saa haardt imod Bordet, at den store Bolles Indhold sættes i en gyngende Bevægelse.

„Nu, da denne Skaal i undersaatlig Ærbødighed er tømt for vor høitelskede Frederik den Sjette," hører man lidt efter fra den modsatte Ende af Bordet, hvor en ung Mand, Eieren af Strandmøllens Papirfabrik, *Drewsen*, har reist sig og med venstre Haand purrer op i det tætte, krøllede Haar, medens den mægtige Skjortelinning, bunden sammen i Halsen med et simpelt Baand, staaer som Vinger om det freidige Ansigt, „nu formener jeg, at vi heller ei bør forsømme at tømme et Bæger, og det iligestemaade tilbunds, et Bæger for vor Konges bedste Ven — den danske Bonde. Jeg er jo selv et Stykke af en Bonde, al den Stund jeg fast har ofret mig lige saa meget for at indføre Svingploven og Kartøffeldyrkningen som for at forsyne os med godt Papir, og jeg har lært, at Ingen kan mene det ærligere med Bonden, end vor Landsfader, men," tilføier Taleren, idet hans ildfulde Blik lyser udover Forsamlingen, — — „jeg har tillige lært, at Ingen kan mene det ærligere med vor Konge, end Bonden, og derfor, Brødre, foreslaaer jeg et Leve for den danske Bondemand!"

„Den Skaal skal du have Tak for, min kjære Drewsen," udbryder en af Talerens Gjenboer, idet han nikker venligt og reiser sig for at gaa rundt om Bordet over til ham; det er den unge Justitsraad *Jonas Collin*, der nu omfavner sin Ungdomsven og kysser ham paa begge Kinder, „det er, saa faa jeg Skam, Bonden, vi skal have frem nu, — — vi trænger til Vexeldrift, gode Drewsen," tilføier han med et Smil.

„Vist saa, Jonas, ogsaa paa den Vis; — forøvrigt har jeg ret nu et Arbeide for om det Spørgsmaal Vexeldrift, som snart vil udkomme i Trykken,“ svarer Drewsen, der nu omringes af en Del af Brødrene, som samles om ham for at drikke et særskilt Glas med ham, da der paany slaaes til Lyd for en Skaal, idet et af de ældre Medlemmer, Etatsraad *Pram*, har reist sig. Han er let kjendelig paa sin allerede noget gammeldags Frisure med det tilbagestrøgne Haar, der er bundet sammen i Nakken med et bredt Silkebaand, og begynder nu, efter at Stilhed atter er indtraadt:

„Brødre! Blandt andre Goder, Hans Majestæt Kongens Fødselsdag bringer os, er ogsaa det, at vor kjære Berlings-Avis, som ellers kun udsendes Mandag og Fredag, i Anledning af Høitideligheden ogsaa udkommer i Dag, Torsdag. Saa meget behageligere er det for os, mine Brødre, som Dere af samme Berlings-Avis for i Aften vil erfare, hvad der saavidt jeg skjønner ikke vil undre Nogen, men glæde os Alle, at to her i Aften tilstedeværende Hædersmænd, Justitsraaderne *Collin* og *Hvidt* af vor allernaadigste Konge er udnævnte til Riddere af Dannebroge, og af Allerhøistsammes egen Haand have modtaget Udmærkelsen, samtidigt med, at Høiesteretsassessor Ørsted er bleven tildelt Sølvkorset. Atter, kjære Brødre, bør vi takke vor Konge, fordi han saa huldt forstaaer at hædre Fortjenesten. — Et Leve for de tre Mænd og den Gjerning, de holder paa med!“

Collin og Hvidt, der sidde ved Siden af hinanden,

reise sig for at klinke med Selskabet. De bære Begge deres nyerhvervede Dekoration, men Hvidt synes, halvforlegen over den uvante Pynt, at have mest Lyst til at knappe sin Kjole og skjule Korset, der dog titter frem ved Siden af den store Brystnaal, formet som en Lyre, der er fæstet i det hvide Halstørklæde, som er bundet i en Knude tæt under Hagen, og halv skjuler den lille Bakkenbart.

Og Skaalen drikkes under almindelig Tilslutning.

„Jøsses, — lad os bare drikke," hvisker Professor *Thomas Christoffer Bruun* til sin Sidemand, Sønnen, Niels Thorup Bruun, idet hans skjæve Mund trækkes end mere nedad, — „drikke ligervis som Blicher-Olsens salig Fader, der trods sine halvfemsindstyve Aar forlystede sig ganske alene ved sin lille Bolle, da begge hans Sønner var blevet Etatsraader —"

„Det var nok hans Drikkevise, der endte saalunde:

„„Jeg drikker derfor trygt, til jeg ei kan det mer, — din Skaal —."".

„Rigtigt, min Søn," afbryder Faderen ham for at citere videre:

„„Din Skaal, Etatsraad Hans! Din Skaal, Etatsraad Peer!""

— „Ak! ja," fortsætter han i en gnaven Tone, — — „lad dem blot Allesammen blive Etatsraader og Riddere af alle mulige Ordner, — jeg, min Søn, betragter nu den hele Wirthschaft som en meget stor Uorden!"

„Aa! — mon Papa nu egentlig vilde synes, at

et Kors vilde tage sig saa saare uordentligt ud paa Deres — — egen Kjole, — hvad?" spørger Sønnen smilende og løfter sit Glas op mod Faderen, hvis Ansigtsudtryk dog kun svagt formildes ved denne Tanke.

Imidlertid afbrydes Samtalen ved, at „Bøssen" alt er sat i Bevægelse. Ingen holder sig tilbage med sit Bidrag til de velgjørende Formaal, Brødrene har sat sig, ja, da Rahbek gjør den Bemærkning:

„Man skal da ikke kunne sige, at Dreyers Klub anvender *alle* sine Penge til Galskaber, al den Stund vi kuns giver lumpne hundrede Daler om Aaret til Sct. Hans Hospital," saa synes Bidragene endog at strømme rigeligere.

Efterhaanden bliver det nu mere og mere vanskeligt for de Tilstedeværende i den slette Belysning fra Talglysene i Messingpladerne at kjende hverandre i den af Tobaksrøg opfyldte Sal, der næsten ikke kan rumme Flere, da Døren gaaer op, og to Nyankomne lægger Beslag paa Opmærksomheden.

Det er Lægen, Bataillonschirurg Hushahn og hans unge Amanuensis, Conrad Juel, der hurtigt bliver bænkede ved Siden af en endnu ung, men dog temmelig skaldet Mand, Lægen *Ole Hieronymus Mynster*, der strax stiller Glas frem for dem.

„Quid novi ex Africa?" henkaster han og vender sine store, spørgende Øine imod dem, idet han dækker sin Isse med den ene Haand, medens han iskjænker dem den nu noget afsvalede Drik, „har de gode Colleger slaaet brav mange Folk ihjel i Dag?"

„Nei, tvertimod, gode Mynster," svarer den lille Hushahn, „vi har kaldet til Live, ja, vi har min Tro, og derfor kommer vi saa sildigt. Vi har været henne til en Mand, der havde feiret vor Landsfaders Fødselsdag saa forsvarligt ved en skjønne Gjedde, at han endog havde slugt et af dens Ben, der nu sad fast i Halsen paa ham, saa at det ganske Hus var i den yderste Fortvivlelse, og at Manden allerede havde opgjort sit Regnskab med denne sublunariske Verden, skjøndt meget imod sin Villie. — Jeg kan nu øvrigens godt forstaa, at han nødigt vilde herfra, for han har uchristelig meget Mammon, — — og saa har vi da og i denne syndefulde Verden," fortsætter den snakkesalige, lille Mand, idet han nipper til sit Glas og smækker med Tungen, — — „denne deilige — — Punsch, — som nok kan gi' En Lyst til Livet. — Naa, kort at fortælle, vi, eller rettere denne min brave, unge Amanuensis, fik da lykkeligen Benet halet op, — og i sin overvættes Glæde over at være vendt tilbage til denne miskjendte Verden, vilde den gamle, rige Knark med Dævels Vold og Magt gjøre Noget for min unge Ven; — og jeg har nu havt det allerstørste Besvær med at formaa ham til at tage mod Mandens Indbydelse til at gjøre en Reise med ham. — — Det værste er kuns, at han partout vil bort med det snareste, og saa staaer jeg der En net, uden Hjælp i min besværlige Gjerning."

Flere af Brødrene har nu flokket sig om dem og hørt den lille Læges Beretning om deres Oplevelser,

og ønske nu den unge Mand hjerteligt til Lykke med at være truffet paa en Rig, der gider bruge sine Skillinger saa vel.

Endelig foreslaaer saa Ole Mynster, at Brødrene til Ære for denne Mand skal afsynge Todes Sang til Lægernes Pris, og snart lyder under livlig Klinken med Glassene:

„Al Verden os adlyde maa,
al Verden vil jo leve.
Som Peblinger de rige staa
og for vor Vrede bæve;
den rige nødig vil herfra,
hans Himmel er herneden;
han maa os smukt forgude da,
naar han er ret i Heden.“

Den ene Vise drager den anden efter sig, man vil nødig skilles paa denne høitidsfulde Aften, men endelig er Luften i Lokalet for tung, Lysene i Pladerne er hyppigt fornyede og nu nær ved at brænde helt ned.

En og Anden gjør Tegn til Opbrud, og endelig kommer Opvarteren ind for at bortføre den nu tømte Bolle, Klubbens Klenodie, men han maa atter have Hjælp, og Conrad Juel, der staaer ene ved det store Bord, seer pludselig op og bemærker, at en ung Pige er kommet ind for at være behjælpelig med at „udbringe den sidste Skaal for denne Aften“, som den lille Hushahn bemærker, idet han træder hen til Conrad og peger paa den usædvanlig smukke Pige, der

nu sammen med Opvarteren varsomt bærer det kostbare Stykke ud af Salen.

„Et deiligt Pigebarn, lille Juel, u-sædvanlig smuk — hva'?"

„Smuk," udbryder Conrad, „— ja det troer jeg, meget mer end usædvanlig smuk, — hun er jo — — hun er jo — ligefrem vidunderlig deilig, Doctor —"

„Det er muligt, go'e Juel, — meget muligt," mener den gamle Læge, idet han fylder sin lille Opstoppernæse med Snus, „det kan jeg ikke svare Dem paa — husk paa, vi To er fra forskjellige Aargange; — — men Pigebarnet hedder forøvrigt Kirsten, og er Kjøkkenpige her i Huset; — derimod kan jeg svare dem for," tilføier han, idet han trækker sin store Chenille paa, binder et forsvarligt, strikket Uldtørklæde om Halsen, og putter sin Merskumspibe i Lommen, „at De, naar De er meget, meget artig, og inte kigger efter de smaa Pigebørn, skal faae Lov at følge mig lige til Aabenraa Nummer 224. — Naa, lad os saa skynde os, at De kan spare Der' Toskilling, og naa ud ad Porten, inden Bommen bliver lukket." —

Men paa hele Veien hjemefter lykkes det ikke den lille Hushahn at tvinge et Ord ud af sin Ledsager, der halv drømmende gaaer gjennem Gaderne, idet han synes uafladeligt at see den smukke Kirstens Ansigt for sig.

Og fra hende vandre hans Tanker til Torben og til alt det Hemmelighedsfulde, der i disse Dage ligesom

forfølger ham; og endelig er det for ham, som om han ikke mere kan skille Torben og det smukke Pigebarn fra hinanden; det er, som om en indre Stemme siger ham, at Kirsten en Gang vil give ham fuld Klarhed over al Torbens Færd.

X

PAA BAKKEHUSET

Naar man i gamle Dage sagde: I Aften skal vi ud paa Bakkehuset til Rahbeks, saa var det omtrent det samme, som om man i vore Dage vilde meddele sine Venner, at man agtede at foretage en Reise.

Veien derud var jo i Virkeligheden ikke længere, end den nu er, men der var den Gang dette indskrænkende Grænseskjel, Voldene, der skulde overskrides, og, hvad det betød for den Tids Mennesker, kan Nutiden kun daarligt forstaa.

Kom man ude fra for at begive sig ind til Byen, var det, som om Ens Skridt, der gav Gjenlyd i den snævre Voldport, mindede om, at man nu gik ind til den støiende Storstad, til et helt andet Slags Mennesker end de, man derude havde forladt; man begav sig ind til Oplysningens Centrum, til al den Færdsel, man derude savnede, til alle de Behageligheder, man derude var udelukket fra.

Og skulde man indefra udad, saa maatte der vente

En noget Særligt, for at man skulde vove Skridtet over Grænsen. Og de Ulemper, der lurede paa den Veifarende, naar han havde overskredet denne, var heller ikke faa.

Men det var netop et af Trylleordene:

I Aften skal vi ud paa Bakkehuset!

Der laa saa uendelig meget bag de Ord. Man vidste, at naar man først selv var indført der i Huset, saa varede det sjeldent længe, før man indførte Andre. Ikke til den store Selskabelighed, thi den dyrkedes ikke dèr. „Ikke over Muserne, og ikke under Gratierne“, det var Løsenet.

Man vidste, at i samme Grad, man nød Gjæstens Velvære, i samme Grad nød Rahbek og hans Hustru Værternes Glæde.

Med Længsel kunde de bag Ruderne speide efter Besøgende, og ofte var *det* ikke nok for „Egernet“, som Kamma kaldte sin Mand. Man saae ham mangen Gang, hyppigt i sludfuldt Veir og med blottet Hoved, vandre ned gjennem Alléens bundløse Morads for at kigge efter mulige Gjæster, men Besværet derved lod ikke til at anfægte ham.

„*Han* kan sagtens, han er jo da ikke Egern for Ingenting,“ mente en af Husets nære Venner, „han hopper selvfølgelig fra Gren til Gren.“

— Paa en slig raakold Aften har Egernet netop begivet sig paa sin Post. Han staaer midt ude i Alléen og holder Haanden over de speidende Øine, medens det lange, forpjuskede Haar flyver ham om Ørerne. Han

har allerede staaet der i lang Tid haabende, at den Ene eller den Anden af Husets Vennekreds skal vise sig i det Fjerne, da han, der jo ikke kan see ret langt i det tætte Mørke, pludselig hører Stemmer, som bander over Veiens Daarlighed.

„Eia! det var Ret Børnlille, udtøm ikkuns Jer Vrede herude mellem det andet Skarn, her er nok at bande over, — men indenfor er der saa meget bedre,“ raaber han de Ankommende imøde.

Det er Ingemann og Conrad Juel, der gaaer forud for at danne en nogenlunde passabel Vei for Lucie Mandix, som trods al anvendt Forsigtighed dog alt imellem med et lille Skrig træder dybt ned i Veiens Mudder, medens Rahbek under et overstadigt Latteranfald giver sig til at synge af fuld Hals:

„Du Danskes Vei til Bakkehus,
sortladne Smuds!
modtag din Ven, som uforsagt
tør møde Faren med Foragt —“

Men han afbryder pludselig Sangen med et djærvt Haandtryk til sine Gjæster.

„Ja, saa sandeligen skal I være mig velkommen. — — Ganske vist maa jeg jo ind til Theatret i Aften for at see, om Frydendahl har lært at bære min lille Jomfru Olsen som Lundesol, men min Kone vil være mere end glad over at have Selskab til min Hjemkomst,“ tilføier han, idet han fører de Fremmede over

Gaardspladsen ind i Huset, hvor Kamma hurtigt faaer dem bænkede i den lune „Kahyt“.

Herinde er den ene Ende af Divanbordet dækket af smaa, tilskaarne Papstykker, forgyldte, udtungede Papirstrimler, Pensler og Knive, og midt i det Altsammen en lille Klisterpotte, hele Fruens Apparat til hendes Æskefabrikation.

Alt dette maa nu ryddes til Side for at give Plads til Anretningen af Theen, der skal drikkes, før Rahbek gaaer ind til Comediehuset.

„Naa — lad os saa høre, gode Juel, hvordan den kjære Grandmama befinder sig,“ begynder Fru Kamma, efter at Gjæsterne er placerede og Theen skjænket, „jeg hørte længe Intet fra hende —“

„De har Ret, bedste Frue,“ svarer Conrad, „og jeg burde alt længst have været herude for at bringe Dem en Tak for den skjønne, lille Ramme til Grandpapas Silhouet, som De forfærdigede, — — men jeg har sandt at sige havt saa travlt med Forberedelserne til en Reise, en af mine Patienter har indbudet mig til —“

„En Reise!“ udbryder Fruen enthousiastisk, „ak! lykkelige unge Mand, der for nogen Tid kan rive Dem løs fra al vor Smaakjøbstadsagtighed her hjemme —“

„Og nu er det da mit egentligste Ærinde i Aften, kjære Frue, at forsikkre Dem om min „postale“ Hengivenhed, der vil kunne vise sig lige fra Hamborg til Rom — saafremt De vil beære mig med at besørge Breve —“

„Jeg vil saa sandeligen baade beære og besvære Dem, gode Ven, — — men lad mig dog først høre, hvad siger „„Deiligheds-Barnet““ dér,“ og hun vender sig om mod Ingemann, „til at skulle savne sin Hjerteven i saa lang Tid?“

„Jeg er heldigvis ikke *saa* egenkjærlig, gode Fru Rahbek,“ svarer Denne, „og desuden, saa har jeg jo — —“

„Ja, vist, ja, vist, De har denne velsignede Pige,“ afbryder Kamma ham og trykker Lucie Mandix kjærligt ind til sig, — „men, I Mandfolk er nu en Gang bedst tjente med at være jævnligt under Venners Paavirkning. — — Husk paa, hvad vor herlige Jean Paul siger: kun Den, der længes lige saa inderligt efter en Ven, som efter en Veninde, fortjener begge. — Jeg troer for min Skam, at mit lille Egern dér var svundet ind til Størrelse af en ganske lille Skovmus, hvis han ikke havde havt sine Klubber —“

„Eller sit Theater,“ supplerer Rahbek og mindes nu, at Tiden er løbet fra ham, og at han maa forlade Selskabet.

Og efter at Thebakken er taget af Bordet, kommer atter alt Tilbehøret til Fruens Æskefabrikation frem paany, thi Lucie Mandix vil gjerne aflure Kamma hendes Kunst; og mens Ingemann og hans Kjæreste seer til, sætter Conrad sig til Pianoet og spiller og synger.

Det er „Høstgildet“ og „Peters Bryllup“, men det er navnlig Sovedrikken med sin „Skjøn Jomfru“, der

begeistrer Værtinden, saa at hun lover ham en hel Tallerken „Godter“ efter Aftensbordet.

„Og De skal faae endnu flere Godter, hvis De paa Deres Reise vil kjøbe mig Brevpapir, — af det tynde, veed De, og nogle Ravnefjer, og jeg skulde ogsaa gjerne have mig et Par brogede Silketørklæder til min daarlige Hals. Alt det faaer De bedst i Hamburg; her hjemme i vor lille Rede kan man jo intet erholde af den Slags,“ siger Kamma med en tungsindig Rysten paa Hovedet. „Ak, gid jeg var i Deres Sted, gode Juel; der er for mig ikke saa stor en Glæde, som at see mit tilbedte Hamburg, — det er *min* Hovedstad“ tilføier hun, „og De skal sandeligen ikke slippe for at bringe Breve til mange af mine gode Venner, blandt Andre til min kjære Amalie Sieveking, — hende vil De synes om.“

Under denne Samtale er Døren stille blevet aabnet for en Nyankommen, der beskedent holder sig i den mørke Baggrund af Værelset, indtil Husfruen er bleven opmærksom paa ham, og indbyder ham til at komme nærmere.

Det er den gamle Violinbygger, Zerbinato, der i Haanden holder en Guitar, omhyggeligt indsvøbt i et Voxdugsovertræk, som han under mange Buk strax begynder at aabne for.

„Ih! see en Gang, det er jo min brave Mester fra Adelgade — —“

„Det er det, Fru Professorinde, det er det, och hjai Dem bringe Deres Guitare saa gode som nye, hjo!

saa — gode som nye; — en deilich spanske Instrumente; il Professore schpille skjønne Serenata po den — —“

„Ak, min kjære Mester, baade min Mand og jeg er langt over Serenadernes Tid, — — men see en Gang,“ udbryder Fruen, efter at Instrumentet nu er kommet helt tilsyne, „hvilket skjønt Baand, De har pyntet den med,“ og hun tager den strax i Armen, lægger det brede, blaa Baand over Skuldrene, og griber i Strengene.

„Naar man see Professorinde saadan, — mest fra Rygge, — — mest fra Rygge, man skulde pande po, at Fru Rahbeke var bliven Elephanteriddere, — hja, det skulde man — hikke sandte,“ tilføier han, idet han vender sig til Selskabet, „det klæde Frue godte, hualmindelig godte,“ og han leer med sin spæde, klukkende Gammelmandslatter, medens Fruen giver sig til at klimpre en lille spansk Melodi.

Conrad Juel er imidlertid traadt hen til ham og rækker ham Haanden.

„Ah! god Afte — god Afte Doctor Juele;“ begynder han venligt, men slaaer hurtigt over i en halvgnaven Tone, — „fy, fy, jeg hikke glemme sidste Gang, schlemme, schlemme Atheiste,“ og han truer ad Conrad, idet Fruen ved hans Yttring seer spørgende fra den Ene til den Anden.

„Hjo! — Atheiste, ’an hikke en Gang kjende den hellige Martine! — —“

„Men — — godeste Juel, hvad maa jeg høre, og

vi, som just skal have Gaasesteg i Aften til Ære for samme Helgen," siger Fruen med en komisk, misbilligende Mine, — — „jeg veed ikke bedre, Mester, end at vi dømmer ham høitideligt til ikke at finde Ro i Sjælen, før han har bedt den høie Helgen om Tilgivelse, — hvad siger De til den Straf? — Forøvrigt vil der jo snart findes den skjønneste Leilighed for ham, da han nu reiser til Rom, hvor hellig Martin sagtens har mange Altre —"

„Til Roma!" udbryder Mesteren og vender sig til Juel.

„Ja, Mester, til Roma, og vil De have Bud med derned, saa kom kuns til mig," svarer Conrad og klapper ham venligt paa Skuldren.

„Oh! hjo! Dottore, saa gjerne, saa gjerne; — — vil Dottore tage Breve med til min Tonio?"

„Om det saa var til selve den hellige Martin, jo det vil jeg."

„Til Roma" mumler den Gamle som fortabt i Erindringer, „— — til mit eget, hellige Roma, — — men kanske ogsaa til den — — forbandede Familie —"

„Hvorledes — en forbandet Familie!" udbryder hele Selskabet. —

„Hjo — til forbandede Familie; tage sig i Agt for — —. Rotari" udbryder den Gamle med rystende Stemme og seer Conrad dybt ind i Øinene.

„Hvordan? — Igjen det Navn," farer det ud af

Conrad, — — „det er, som om det Navn Rotari forfølger mig i denne Tid —“

Og den Gamle nærmer sig ham med stirrende Blik og hvisker til ham:

„De bede hellige Martine at peskytte Dem for det; — — huske nu, hvad gamle Mester Guiseppe Dem har sagt, — — huske det, Signore Conrade,“ og han trækker sig langsomt tilbage til Døren, gjør et Buk for Selskabet, men lader stadigt sit Blik hvile paa den unge Mand, idet han forsvinder saa stille, som han er kommet.

Alle seer med Undren efter ham, Ingen forstaaer, hvad der er foregaaet.

Fred hersker jo herinde paa det gamle Bakkehus, — men det er, som om der udenfor, i Mørket, ruger en Hemmelighed, de ikke formaa at trænge ind i.

Tavse sidde de Alle i nogen Tid, indtil Døren atter aabnes, og Rahbek viser sig efter at være kommen tilbage fra Theatret.

For ikke at forstyrre Stemningen er de blevne enige om ikke at fortælle Værten Noget om den sælsomme Gjæst, og man udspørger ham strax om, hvorledes Forestillingen er forløbet.

„Ganske kosteligt,“ svarer Rahbek, „jeg skulde, saa faa jeg Skam, svoret paa, at Frydendahl havde lært af Provst Schmidt, hvorlunde man skal bære Jomfru Olsen paa Armen —“

„Han kunde da have lært af Professoren, hvor-

lunde man skal bære hende paa Hænderne," indskyder Lucie Mandix med et fiffigt Smil.

Rahbek truer med Fingeren ad hende, og hvisker hende i Øret, men saa høit, at Alle kan høre det:

„De har saa mare Ret, Frøken Lucie, men min Kone maa ikke vide det. — — Husker du øvrigens Kamma, at det netop i Aften er to Aar siden, at Provsten bar baade lille Olsen og dig paa sine stærke, norske Arme?"

„Ja — mig svagelige, lille Person kunde han sagtens magte, — der hverken var ei heller er en Pille Fedt paa mig," svarer Kamma og klapper ham paa Kinden.

„Men — — var det saa ikke paa Tide, at vi prøvede, om det kanske kunde lykkes nu, for Exempel ved, at vi — spiste til Aften?"

— Og lidt efter sidder det hele, lille Selskab om Bordet, hvorfra den dampende Gaasesteg spreder sin Vellugt, medens Værten saa ubehændigt som muligt af Sauterneflaskens Hals hugger den gule Lak, saa at den falder ned paa Dugen, hvad der paadrager ham en mild Reprimande af Husmoderen.

Rahbek svarer kun ved med sin brummende Røst at synge:

„Min salig Kone, troer jeg vist,
sin Lige har blandt Koner ikke;
imellem os var aldrig Tvist,
undtagen naar jeg vilde drikke.
I Stykker hun min Flaske slog
— og spildte Vinen, som var inde;"

Og idet han svinger Flasken over Hovedet, fortsætter han med en pudsig, bedrøvet Mine:

„— til Straf derfor Vorherre tog
den gode, salig Kvinde.“

Og Stemningen ved Bordet er den Aften, som altid, den bedste. Man mærker kun paa Conrad Juel, at han nu og da falder i dybe Tanker.

Og efter at den dampende Punschebolle er sat frem, gaaer Samtalen endnu en Tid livligt, alt imellem afbrudt af lystige Viser, og Rahbek lider nok, at man ei forsømmer hans egne. —

Men endelig er Klokken bleven saa mange, at Gjæsterne maa skynde sig for at naa Hjemmene før Portlukningen.

„Og saa husker de gode Venner,“ siger Rahbek, der har fulgt Selskabet udenfor, „at vi mødes paa Torsdag i Borups Selskab; det skal være mig meget angenemt at optræde for Dem som Geert Westphaler.“

— Under Vandringen hjemad er alle tre Venner tavse. Ingemann og Lucie føle, at Conrad helst vandrer alene ad Kjærlighedsstien, mens de to tage Veien gjennem Vesterport.

Og den lange Vei hjem til Petersdal kan Conrad ikke frigjøre sig for Billedet af den gamle Violinbyg-

ger, og om Natten drømmer han, at Torben, den fattige Torben, haltende og med fremstrakt Haand nærmer sig den hellige Martin, der med sit Sværd skjærer en Flig af sin Kappe, som han rækker den Bedende.

XI

EN AFTEN I BORUPS SELSKAB

UDE paa Nørrebro laa i Begyndelsen af forrige Aarhundrede „Væverhuset“, et langt, tarveligt Hus paa to Etager. Det var den sidste af de Bygninger, der havde hørt ind under det gamle „Blaagaardslot“.

Her boede i den lavtliggende Stueetage, til hvilken et simpelt Gangbrædt førte over den altid ildelugtende, dybe Grøft, den ikke ganske unge medicinske Student: Ditmar Vind.

Han havde vænnet sig til at betragte sig selv som et Offer for de medicinske Professorers „Mangel paa Forstaaelse af tidlig udviklet Skaldethed“, en Mangel, der havde bevirket, at han endnu ikke var kommen længere end til Cantussen, idet han, hvergang han prøvede paa endelig at opnaa sidste Del, var dumpet, som han paastod, fordi de lærde Herrer, der sad til Doms over, hvad han havde inde i Hovedet, kun fæstede deres Opmærksomhed ved dettes ydre Mangler.

Imidlertid havde dette hans Examensuheld ikke for-

hindret ham i under Krigen at faae en midlertidig Ansættelse som medicinsk Medhjælper paa Skibet „Wagrien“, men efter at Krigen var endt, havde han kastet sig paa at undervise i de naturhistoriske Fag, han mente nogenlunde at være hjemme i. Iøvrigt levede han for at stille sig paatvers af Enhver, der havde en anden Mening end han.

Men tiltrods for hans Mangel paa udholdende Flid, havde han dog i Tidens Løb indsamlet en Del Kundskaber, nærmest paa det æsthetiske Omraade, var levende interesseret i Datidens skjønliterære Feider, og havde baade blandt de unge Søofficerer og særlig blandt de yngste Medicinere mange Venner, som han fandt Tilfredsstillelse i at imponere ved sine materialistiske Paradoxer.

Med Hensyn til hans stadigt tilbagevendende Uheld ved Examensbordet, trøstede han sig med, at Skjæbnen ligesom havde givet ham en Erstatning i hans Fornavn: Ditmar, der, forkortet som han yndede at anbringe det, let kunde bibringe En og Anden den Tro, at Dr. Vind virkelig en Gang havde erhvervet sig en Doctorgrad.

Og dermed slog han sig til Taals, og dermed syntes hans Venner ogsaa at være tilfredse, idet de, som han pleiede at sige: sugede Honning af hans henvisnende Blomsterkalk. —

Nogle Dage efter, at Conrad Juel, der er en af hans nære Venner, har tilbragt Aftenen ude paa

Bakkehuset, beslutter han en tidlig Morgentime at aflægge ham et Besøg. — Han har allerede i længere Tid med Knoerne bearbeidet hans Dør, der bærer et lille, haandskrevet Kort med det fameuse: Dr. Vind, men uden Held, da endelig selve den lille Fyr, kun iført det allernødvendigste Nattøi, aabner for ham, og med et gnavent Udtryk byder Vennen indenfor, idet han dog, for at bøde paa det mindre glade Velkommen, hurtigst muligt ønsker Oplysning om hans Gjæst vil have en „Dreyfuss“ eller varm Punsch.

„Er du forrykt, go' Ka'l, — Punsch paa Morgenstunden!“

„Morgenstunden!“ udbryder Vind forbavset — —. „Morgenstund! — — Er det da ikke Nat?“

„Nei, — aldenstund, at det er op ad Formiddagen — —.“

„Formiddag! — — Og jeg, som skulde have været inde i vor Frue Skole! — Død og Pine, go' Ven — — du kommer til at løbe i fuldeste Fart ind til Rector Nissen, — — og — — melde ham, at jeg er syg, — — meget syg, hører du, grumme syg — —“ udbryder Vind og seer i sin stumpede Skjorte helt modfalden ud.

„Syg! — Du syg, — du feiler saa Skam ikke det Mindste,“ indvender Juel og føler hans Puls.

„Ja, — — *jeg* tør nu ikke svare for, at det ikke kunde medføre, kanske endog stor Fare for Eleverne, om jeg var gaaet derind; — — det *kan* for Exempel

meget let være — Kopper," mener Vind og forsøger selv at føle sin Puls.

„Aa — jeg troer nu snarere, at du lider af — — Glas end af Kopper," svarer Conrad ganske roligt, idet han er traadt nærmere hen til ham, og sporer en ret tydelig Dunst af Spiritus.

„Fy! fy! Conrad, det var en overmaade, overmaade styg „„Borger"", du der kom med; du skulde skamme dig; — — men, hvad Pokker, da nu Ulykken en Gang er skeet, at jeg har sovet over mig, saa faaer vi jo at tage det som Mænd, — — og da det altid var Sæd i Nord, naar Mænd mødtes, at de blandede Noget sammen, enten det nu var Blod eller — — et lille Stænk Rom og Vand, saa — — ikke sandt, go' Ven, du er tørstig, ikke? — — jo — jo, sandeligen du *er* tørstig — —"

Og den lille Vind, der nu er bleven helt vaagen, vimser omkring for at samle sammen, hvad han behøver for at tillave en „styrkende Morgendrik", idet han stilfærdigt nynner:

„Og ønsker jeg en rask og kjælen Pige,
som elsker mig; med andre Ord:
jeg ønsker mig et lidet Himmerige
paa denne syndefulde Jord — —"

Han kan aabenbart ikke huske Resten og gjentager ideligt: — — „paa denne — — synde — — fulde Jord," medens han, der nu er i en helt oplivet Stemning, jævnligt smager paa den dampende Drik, han er ifærd med at brygge. Endelig byder han Glasset

til Conrad Juel, som, efterat have sat sig tilrette i den eneste magelige Stol, der findes i Værelset, betragter hans Færd som Noget, han nu en Gang er vænnet til.

„Aa! bliv mig fra Halsen med din varme Punsch,“ brummer han dog uvilligt, da Vind absolut vil tvinge ham til at drikke, — — „jeg kommer ogsaa af en helt anden Grund til dig i Dag. Seer du, Buddet fra Borups Selskab, Bastian, var hos mig i Aftes, og bad mig saa mindeligen, om jeg vilde udvirke, at du gjorde *ham* og Selskabet den Tjeneste at overtage Tobias Procurators Rolle i Geert Westphaler i Aften — —“

„Det er alt nok, Monsieur! Der har I min Haand paa, at I skal vinde Sagen. Det er min ringeste Konst at feye en Apotheker af. Og lad være, at I taber, saa forsikrer jeg, at I skal tabe med Respect,“ — svarer Vind, der hermed søger at bevise, at han allerede kan sin Rolle, idet han samtidigt tømmer det Glas, Vennen ikke vil modtage.

Men, da han bemærker, at Denne belaver sig paa at gaa, tvinger han ham atter til Sæde.

„Nei, du faaer sandeligen ikke Lov at gaa, før du har seet min nyeste Erhvervelse til mit Naturaliecabinet; — — see her, du, see her,“ og han henter fra et Skab et Glas fyldt med Spiritus, i hvilket er ophængt to Bændelorme, — „seer du den, — — det er nu en ganske almindelig *Tænia solium*, — — men her — — hvadbehager, min Fa'er! her har vi et udmærket Exemplar af en meget lille Tænia, — — en Hun, du, en kvindelig Bændelorm min go'e Ven, saa-

dan en Tingest har man endnu aldrig seet, — — det er et overmaade sjeldent Stykke," og han holder Forstørrelsesglasset tæt op til Ormen og kigger som en Forelsket paa sin Skat.

„Forøvrigt er det ikke den eneste Hun, jeg har opdaget i denne Tid," fortsætter han og tager Glasset fra Øiet; — — „og naar jeg skal sige min sande Mening, saa drak jeg i Aftes i Dreyers Klub et Bæger, du, et Bæger til Ære for den skjønneste af alle skjønne Opvartningsjomfruer, „„med Barnets Uskyldsblik i dugbesprængte Øie"" — — og „„med en Barm, som raabte Plads, hvergang den steg"", — — langt, langt deiligere var hun end selve Jomfru Blankensteiner, før hun fik det tredie Barn, — for saa tabte hun sig, — — ja, hende husker du jo? — —"

„Javist husker jeg hende, men det, der er mig vigtigere end din Jomfru Blankensteiner og dine Bændelorme, det er — — og mærk dig det nu, det er, at du kan din Rolle i Aften; husk paa, det kan koste dig en klækkeligere Mulkt end dine Finantser holder af. — — Og saa sees vi da i Borups Selskab til Forestillingen, til hvilken Tid du forventes at have udsovet; — — og pas forøvrigt paa, at du ikke tager feil og — — anvender Forstørrelsesglasset paa din Perial istedetfor paa dine Orme," tilføier Conrad Juel, idet han gaaer ud ad Døren, mens Vind ganske stille atter har fortabt sig i Beskuelsen af sin Skat. —

— — —

Det er virkelig lykkedes den lille „Dr." om Afte-

nen at møde i fuldkommen ædru Tilstand inde i store Kongensgade, hvor Borups Selskab dette Aar havde sine Møder i Maskinbygger Kretz' Eiendom.

Han staaer nu iført sin Dragt og speider ud gjennem det lille Kighul i Fortæppet, idet han af og til giver sin Sidemand, Historiemaleren Wolff Meddelelse om Ankomsten af en eller anden *celèbre* Gjæst.

„Der har vi sandt for Gud, Mynster, den Herrens Mand fra Spjellerup; — — lad ham nu kuns prøve paa at pibe ad os, som han peb ad „den røde Hue", — — saa skal han sandeligen ikke slippe med en Femdalerseddel i Mulct som den Gang."

— „Naa — — han tager sig vel i Agt, han er jo nu og bleven tyve Aar ældre," svarer Wolff, der i sit Henrikskostume tager sig ret forsoren ud, som han staaer der og kigger gjennem et andet Hul i Tæppet, — „og desforuden, lille Vind, saa sidder han jo midt imellem Balletmesteren Galeotti og Solodanser Bournonville, — — de to Karle skal sagt' lære ham at bruge Benene, om det kneb."

Men Samtalen mellem disse To afbrydes i dette Øieblik af en gammel Fyr, der hidtil har siddet halvsovende i den forreste Coulisse, og nu nærmer sig dem med dybe Buk.

„De Herrer maa have mig undskyldt, — — men jeg er Jeppe, — — det er mig, der med Tugt at melde skal trække Gardinet op, naar Herr Fabricius giver Tegnet — —"

„Det er godt Jeppe, — vi forsvinder."

Og et Øieblik efter er Henrik placeret foran Apotheket, hvis Dør aabnes af Pernille, og Tæppet hæver sig, mens det talrige Publicum sidder forventningsfuldt, da man veed, at alle Rollerne denne Aften er paa de rette Hænder.

Vind staaer allerede i Coulissen, og mumler alt iblandt sin første Replik:

„Monsieur! jeg har aldrig raadet nogen ærlig Mand fra Proces."

Han frygter aabenbart, at den foregaaende Aftens Udskeielser skal vise sine Virkninger endnu.

Men han kommer dog taalelig godt fra sin lille Rolle, mens Rahbek som Mester Geert er helt tilfreds med sig selv, og tiljubles af alle Selskabets Medlemmer. —

Tæppet er atter nede, og den gamle Jeppe giver sig i Lag med paa sin sindige Vis at rykke et stort Bord ind paa Scenen, hvor Slutningsfesten nu skal foregaa.

De fleste Tilskuere har begivet sig hjem, og Resten tilligemed de mandlige Skuespillere sætte sig nu for at indtage det frugale Maaltid.

Og her sidder da *Steffen Heger*, der saa ofte forsøgte sig her i Selskabet, før han som nu kunde optræde som kongelig Skuespiller; ved Siden af ham har *Meisling* slaaet sig ned og hurtigt tømt sin danske Snaps; han rækker Flasken til sin Sidemand, Præsten *Mynster*, der halv uvillig lader den gaa videre til sin

Nabo, *Ole Bang*, men denne foretrækker „rent Vand“, min gode Broder, „rent Vand!“ Og Flasken vandrer videre indtil den standser ved Syngemesteren, *Zinck*, der med et: „cantores amant humores“, skænker sig en Dram, idet han nikker over til *Christian Molbech*, som kun besvarer hans Nik med en gnaven Mine.

Conrad Juel, der er optraadt som Apothekersvend, sidder ved Siden af Rahbek, som gemytligt slaaer ham paa Skuldren:

„Naa! det gik jo brav i Aften, lille Juel, og det kan vel være ganske praktisk for en ung Læge ogsaa at have pharmaceutiske Kundskaber. — — Men, nu trænger vi saa mare ellers til andet end Apothekervarer, og heldigt er det, at man her æder taalelig godt, — — men navnligen maa jeg rose denne skjønne Porter,“ tilføier han og smækker med Tungen, idet han nikker over til sin Gjenbo, Lægen *Christoffer Withusen,* „ei sandt Broder?“

„Excellent!“ svarer Denne og hæver sit Glas imod ham, — — „naar jeg kuns havde ret Sands for den Slags Nydelser i Aften, — men — —“

„Naa — —?“

„Men der er hændet mig Noget, som den hele Dag har staaet mig for Hovedet —.“

„Og det er?“ hører man rundtom Bordet, hvor Brødrene, der før var i livlig Passiar, nu vender sig mod den Talende og seer nysgjerrigt over paa ham.

„Ja — det var mere et psykisk Tilfælde end et physisk, for hvilket jeg i Dag blev kaldet til Hjælp

langt udenfor Byen, — ude ved Sct. Jørgensø hos en snurrig, gammel Fyr, der har sin lille, beskedne Hytte derude, — — Jomsborg kaldes den — —"

„Jomsborg!" udbryder Conrad, og sætter sit Glas fra sig, idet han stirrer over paa Withusen.

„Just saaledes kaldes den lille Hule, hvor den gamle Smith skjuler sit Liv, — som han, hvad jeg næsten skulde tro, har skjellig Grund til at skjule. — — Naa, kort at fortælle, da jeg kom, fandt jeg den Gamle liggende med tæt tillukkede Øine og lette Febersymptomer, men nogen egentlig Sygdom var der ellers ikke at spore. — Derimod lod det til, at Fyren følte sig meget sjæleligt deprimeret. Han phantaserede en hel Del om en — forbandet, italiensk Greve, som, saavidt jeg kunde forstaa, havde havt Stævnemøder paa hans Jomsborg med en fin Frøken; — — og saa mumlede han noget uklart Tøieri om en vis Anders Eegholm, der havde stjaalet en ung Jomfru; — — kort sagt, jeg forstod ikke det Halve deraf, men jeg har dog en Mistanke om, at Manden har Noget paa Samvittigheden — —"

„Her kan jeg dog klare noget af Spørgsmaalet, Dr. Withusen," tager Conrad nu til Orde, „den omtalte Anders Eegholm har ikke stjaalet en ung Jomfru, men som Kaperfører just nyssens opbragt „„De jonge Jomfrau Catharina,"" — — forøvrigt er jeg tilbøielig til ligesom De at holde Manden for mistænkelig."

„Jeg veed ikke, om Broder Mynster kunde have

Lyst at prøve paa at sondere den gamle Synder?" spørger Withusen og vender sig om mod Denne.

„Jeg formener, at man hellere maa vælge en Jurist, saa kan jo Præsten tage fat bagefter," mener Mynster.

„Snarere kunde kanske jeg," siger nu Grosserer Buntzen — „thi jeg har godt Kjendskab til Anders Eegholm, aldenstund han tidligere har ført Skib for mig — —"

„Det var Ret, Buntzen," hører man fra alle Sider, „lad os faae den Sag opklaret, saa skriver Broder Rahbek os et nyt Stykke, der passende kan hedde „„Kapergasten, eller De jonge Jomfrau Catharina.""

— „Eller — — Anders Eegholm," mumler Conrad Juel sagte for sig selv, — — „thi dér finder vi kanske Løsningen."

— Imidlertid har de fleste Gjæster nu reist sig, og man begiver sig paa Hjemveien.

Conrad Juel har faaet den paany omtaagede Vind under Armen, og paa Vandringen ud til Nørrebro yttrer Denne stadigt sin Frygt for, at Mynster og Anders Eegholm har bortført hans kostelige Skat, hans lille *Tænia*, hans sjeldne, kvindelige Bændelorm.

XII

PAA DYREHAVSBAKKEN

Hede, kvælende Hede, Støv, der, fjernet for et Øieblik, atter daler ned og lægger sig som en Kaabe over Menneskesværmen, som under munter Passiar og idelig Uddelen af Stød til alle Sider for at naa fremad, haster mod det samme Maal, og, langt borte skingrende Toner, uharmoniske Lyd fra forstemte Instrumenter og hæse Menneskestemmer, nu og da afbrudte af ildeklingende Skrig fra en tam Papegøie, der, forsvarligt lænket udenfor et Telt, har den Opgave at lede Strømmen over mod dette, hvor der loves den Indtrædende alle Jordens Nydelser, — et saadant Billede frembyder Veien op til Dyrehavsbakken den Dag i Dag som for hundrede Aar siden.

Men det var et andet Slags Mennesker, der da paa en glødende Sommerdag 1813 iler mod de længselsfuldt attraaede Glæder.

Det er den jævne Borgerfamilie, og det er Kjøbenhavns Beaumonde, der, gaaende inde paa den smalle Fodsti, eller kjørende i de holstenske Kurvevogne, hvis

Hjul skjære sig dybt ned i den sandede Kjørevei, betragter denne Tur som en udsøgt Morskab, man længe har forberedt.

Man møder derude paa „Bakken“ med en vidunderlig naiv Tro paa alt det, man dér faaer at see.

Allerede den gamle Blinde, halv gjemt ind under de ludende Grene af den vældige Bøg, der staaer ved Opgangen til Helligdommen, sætter i Stemning ved sine bristende Forsøg paa et Accompagnement til den Sang, hans Gammelmandsrøst byder en undrende Skare, som har flokket sig om ham og paa Tintallerkenen, man har stillet ved hans Side, gavmildt lægger sin Skilling ved Siden af Rigmandens Bidrag, en Seddel, en lille, hvid otte Skillingsseddel, der bærer den skrækindjagende Paaskrift: Hvo som eftergjør eller forfalsker denne Seddel, straffes paa Ære, Liv og Gods.

Man standser længe foran denne Gamling, man staaer overfor ham og lytter, som om det var selve Pan, der hviskede sine Hemmeligheder fra Skovens Dybder ud over Folket.

Og Skaren strømmer atter videre, op over selve Bakken, tvingende sig ind mellem Teltrækkerne, fra hvis Indgangsaabninger Gjøglere i spraglede Dragter søge at drage Opmærksomheden bort fra ham paa den anden Side af Veien, „Blaarjøden“, der paa sin lille, indhegnede Jordstrimmel, i den hvide Dragt med de store Knapper og det kridtede Ansigt, i dette Øieblik ud fra sit rygende Gab drager Alen efter Alen af de skjøntfarvede Silkebaand, medens man indenfor Tæn-

dernes Gjærde, hver Gang han trækker Veiret, seer de glødende Blaar.

Forundringen er lige stor hos Unge og Gamle.

„En sjelden Kunstner," mener en agtbar Familiefader, medens hans Kone halv ængstelig skotter til Gjøgleren, som om hun frygtede en pludselig Eruption. Og hun seer sig om og tæller Børnene, at hun for Himlens Skyld dog har dem alle; heller ikke Læredrengen glemmer hun, ham der trækker det yngste Barn i den lille, grøntmalede Vogn, som tillige er fuldstoppet med hele Familiens Madforraad. Hun føler det som en Forpligtelse jævnlig at foretage denne Optælling; paa dette forunderlige, ja, vidunderlige Sted veed man sig aldrig helt sikker. Det er, som om alle Skovens Aander, alle Nisser og Trolde her er slupne løs, og baade kan skade og glæde uskyldige Menneskebørn.

Og hun seer jo nu ogsaa strax, hvor nødvendig den moderlige Omhu er. Hist ovre fra et Telt kommer en lille, grædende Dreng løbende, idet han trykker tæt op til sig et Legetøjsskib af spundet Glas, han har kjøbt inde i Glaspusterens Bod.

„Der er vel Ingen, der har seet en Madame i en gul Kjole?" hulker den Lille og standses af en Skare Søfolk.

„Det har jeg, min Dreng!" raaber en af Matroserne.

„Hvor er hun — hvor er hun — det er min Moer, — — hvor har du seet hende?"

„I China, min lille Ven, — i China har jeg skam

seet hende som Gallionsfigur,“ lyder Svaret fra den overgivne Sømand.

„Hvor kan han dog være saa ubehøvlet at spøge med det stakkels lille, bedrøvede Englebarn,“ vrisser en ældre Dame, der skiller sig ud fra sin Kreds, og bukker sig for at tage Barnet ved Haanden.

„Jeg skal sige Dem, lille Madam, at jeg har nu den Vane, at jeg spøger mens jeg lever, — — men De seer mig Fa' lyne mig ud til, at De ku' ha' Lyst til at spøge, naar først at De er død,“ svarer Sømanden og er lidt efter forsvunden under Kammeraternes Latter, der dog hurtigt overdøves af de skingrende Toner fra en Lirekasse. Men i dette Kapløb af Lyde er det dog tilsidst Visemanden paa den anden Side af Veien, som, under idelige Slag af Spanskrøret mod det store, udspændte Lærred, hvorpaa Napoleons Kampe med Preusserne spille Hovedrollen, med sit flere Gange gjentagne:

„Die Breissen rücken 'rein!
die Breissen rücken 'rein! — —“

foreløbig vinder Seier, indtil ogsaa han afbrydes af den lille Familie ovre under Hvidtjørnen, hvis enkelte Medlemmer, baade store og smaa, uden at tænke paa at følges ad, brøle i Chor:

„Og dingelingeling, og dingelingeling,
Nu brænder Frue Kærke,
Og dingelingeling, og dingelingeling,
Nu spiller Orjelværket — —“

en Sang, der atter opsluges af Carrusellens store Tromme, hvis mægtige Bum! tilsidst bliver Enehersker.

Alt er broget Bevægelse. Det er en stadig Skiften af Billeder og Situationer her paa den gamle Dyrehavsbakke, der gjør Stedet saa forunderlig tiltrækkende.

Hvert enkelt af disse Billeder er viet til en hurtig Død, — men Helheden skal leve de hundrede Aar.

See hist ovre, hvor hyggeligt sidder ikke den lille, beskedne Borgerfamilie paa den uhøvlede Bænk udenfor „Guldagers Telt". Alt Ugens Slid er glemt i dette salige Øieblik, hvor Madamen har udpakket det tarvelige Madforraad paa gamle Numre af Berlings-Avisen, der maa tjene som Borddug.

Manden, den tykmavede lille Fyr, der har sat sig for Enden af Bordet, maa være Snedker, man seer det strax paa et vist Sving med Armene, der er i uafladelig, høvlende Bevægelse. Man seer det paa hans Negle, der er farvede af Politur, paa hans Briller, hvis Glas er saa stærkt slebne, som var det Brændeglas.

Han har just nu aftaget sin graa Filthat, og famler nede i den efter det blaatærnede Bomulds-Lommetørklæde, for med det at aftørre Sveddraaberne fra det blussende, fornøiede Ansigt. Varm er han jo bleven efter den lange Fodvandring inde fra Hovedstaden, og varm og træt er hele Familien, — men hvilken Nydelse forestaaer dem nu.

Det er, som ingen af Deltagerne i dette jævne Maaltid nogensinde havde seet et haardkogt Æg, at dømme

efter de stirrende, glade Blik, med hvilke Store og Smaa følge Udpakningen af hvert enkelt, og glædestraalende meddele hverandre, at intet af dem har lidt Overlast paa Vandringen.

Men, da Husmoderen befaler Alle at lukke Øinene — kuns for et Øieblik, som hun benytter til med et inderlig polisk Smil at sætte den lille, hjemmebagte Søsterkage paa Bordet — saa bliver først Forventningerne spændte til det Yderste, og et jublende Hurra lønner hende for Overraskelsen. Selv Husvennen, den gamle, til daglig Brug lidt knarvorne Dreiermester, seer helt oplivet ud, — men savner dog endnu Et, — — dér er den, den lille, brune, nobbrede Glaslærke, saa er Alt i Orden, — — Festen kan begynde.

Snapsen iskænkes, og Værten synger for:

„Om hundred' Aar er Alting glemt,
Venner, hvad end vi her maa lide.
Thi lad os være glade stemt,
sætte de mørke Griller til Side!
Den Rus, som vi i Aften faaer,
er sovet ud om hundred' Aar."

„Javist er her deiligt i Skoven, og en uskyldig Morskab er det da," mener Snedkeren, efter at den første Dram er nede.

„Naar man ikkuns er beskedenlig i sine Fordringer," indvender Dreieren, „og ikke i saa besværlige Tider, som dem, vi nu disværre lide under, vil slaae større Brød op, end man kan bage, men finde sin Glæde i kortvillig Skjemt."

„Naa, naa, lille Ven, der er dog mange Tegn oppe, som kan tyde paa, at Folk er ved at blive mere fornumstige. Jeg har just læst i Avisen, — la' mig see, — — jeg har saavist Nummeret hos mig, — — ja vel, see heri staaer," og den lille Vært giver sig meget høitideligt til at oplæse:

„„Til Ære for Randers Tjenestepiger anmelder Aviserne, at en stor Del af dem begynder at gaa med blottet Hoved og Haaret opfæstet med en Kam, hvorved de spare baade Kniplinger og Flor"."

„Jeg mener, at det dog er ret gode Tidender," slutter han og lægger omhyggeligt Bladet sammen.

„Aa — — ja, saamænd, — idethele maa man indrømme, at min gode Fødeby, Randers, udmærker sig frem for mange andre," bemærker Dreieren, idet han gjør Tegn til, at det vel er paa Tiden med den anden Snaps, — „en Handtværksmand deroppe opfordrer sandeligen og i Avisen Byens øvrige Handtværkere til at holde op med at drikke Caffe, da han troer, at de saa vil kunne give bedre Kjøb paa deres Arbeide, der nu hver eneste Dag stiger, — — jo, vist, der er Tegn oppe — —"

„Ja, seer Du det, — men det er da ikke aleneste jevne Folk, thi jeg har even hørt om en meget rig Enkekone, at hun vil skjænke alt sit Sølv- og Guldtøi til Staten i disse bedrøvelige Tider," fortsætter Snedkeren og nikker huldsaligt Bordet rundt, idet han hæver sit Snapseglas, „hun vil ikkuns gjerne vide, af

hvilket Metal hun saa skal lade sine Skeer, Gafler og Fingerbøller lave, seer du."

„Der kan jeg give hende det bedste Raad," mener Vennen, „af Træ, af godt, tørt Buxbom, naturligvis, — der er Intet bedre til hed Mad end gode Træskeer, det maa da jeg vide, for jeg laver dem jo selv."

„Den Pokkerens Dreier, han kan da ogsaa dreie Alt til sin egen Fordel," indskyder Madamen og klinker med sin Kaffekop over til den gamle Husven; — — „men jeg formener nu øvrigens, at det nytter ikke møiet, at vi Smaafolk sparer i det Smaa, naar de mere Velhavendes immervæk er saa ødsle i der' Morskab; — — see nu ikkuns til den fine Familie hisset ovre, som staaer af Vognen, — — Herre Jøsses, med skrammereret Kusk og Tjener; see, de skal nu hele Bakken rundt, ind i hvert evig eneste Telt, og smide med de gode Dalere, som var det Snavs. I kan tro, de kjører saa min Skam ikke herfra, før de har været inde og seet hver en Comedie herude, — og kan hænde paa Sikasten spist til Aftens paa det dyre Bellevue."

„Javist, javist — det er en ond Vane, de Folk har," mener Dreieren og nikker forstaaende til hende, „og jeg maatte meget bedrages i min mangeaarige Menneskekundskab, hvis jeg ei turde dristigen paastaae, at slige Mennesker give et meget slet Exempel for Smaakaarsfolk."

„Det var et dannes Ord, min go'e Dreier, et dannes Ord," afbryder Værten ham, „saaledes bør en sand Danneborger og Sjette Frederiks Underdan see paa

den Sag. Man skal ikke aleneste stole paa, at der ingen Misvæxt er i Vendsyssel i Aar, at Laderne dér er fyldte med Herrens velsignede Gaver, thi det vil ikke være nok for det ganske Land; nei, nei — spinke og spare, at det kan længe vare, det burde alle gode Borgere sig lægge paa Sinde," slutter han, idet han stopper sin Merskumspibe, og seer over mod det fine Selskab, der nu er staaet af Vognen for at begive sig op paa Bakken og her standser udenfor et Telt, hvis lille Skorsten udsender sin eiendommelige, krydret lugtende Røg.

Indenfor Vinduet i Teltvæggen staaer den tykke Hollænderinde med de store, forgyldte Messingplader tæt fæstede ind ved Tindingerne, og er ivrigt optaget af at fylde de gloende hede Vaffeljern.

„De maa skynde Dem, mine Damer, hvis vi skal komme tidsnok til Forestillingen hos Beriderne," siger En af Selskabet, en middelhøi, noget sygelig udseende, stærkt koparret Mand, iført blaa Kjole med blanke Knapper, høit, hvidt Halstørklæde, og et fint, broderet Kalvekrøs udenfor den høie, hvide Vest, — det er *Jens Baggesen*, der nu efter flere Aars Fravær, atter glæder sig over den danske Sommer.

„Ach, mein lieber Justitsrath," indvender en af Damerne, *Fru Friederikke Brun*, idet hun rækker Haanden frem for at tage mod den Vaffel, der just er bleven færdig, „men min Ida maa doch virkelig erst smage en af disse gar zu deliciøse Kuchen."

„Naa, ja," vrisser Baggesen, „for mig gjerne, jeg

formener nu øvrigens for min Person, at man maa være skabt som en — —“

„Som en Hollænder for at synes om dem,“ afbrydes han af Frøken *Ida Brun*, der med et gracieust Smil fortsætter, — „vidste jeg ikke, at den gode Professor Baggesen er en saa intim Ven af alle Nationaliteter, — — saa kunde jeg næsten blive vred paa Dem,“ og hun truer spøgefuldt ad Baggesen, der nu byder hende Armen, og hele Selskabet begiver sig over mod Beridernes Telt, hvis Indgang allerede stormes af en nysgjerrig Skare.

Men der er jo ogsaa Festforestilling inde hos Tourniaires Trup; en ny Beriderske er ankommen den foregaaende Dag, men hendes Ry er fløiet forud. Man venter med Spænding, hvad Signora *Pipina* vil præstere; smuk skal hun jo være, — deilig som en Gudinde, mener Nogle.

De forreste Pladser er næsten alle optagne, da Fru Brun og hendes Selskab trænger sig igjennem Tilskuerskaren for at komme saa nær som muligt.

Den halv som Harlequin, halv som Pierrot udmaiede Gjøgler, der alt længe udenfor Teltet har kaldt Mængden sammen ved en Række hæse Toner, udstødte af den bulede Messingtrompet, han bærer om Halsen i en broget Uldsnor, er nu den Første, som viser sig inde paa den sandstrøede Arena.

Med et mægtigt Skrabud hilser han paa de „høie Herschafter“ ved først at aftage sin ganske lille, spidse Hue og dernæst sin mægtige Papnæse, som han, i

tilsyneladende Skræk over at staa ligeoverfor en ualmindelig førladen Bondekone blandt Tilskuerne, med et forfærdet: „Halloh!“ sætter paa Hovedet, mens han anbringer den spidse, graa Filthue paa Næsens Plads.

Det er allerede tilstrækkeligt til strax at sætte Publicum i Stemning, og da han nu paa et Sprog, sammensat af ligesaamange brogede Lapper som hans Dragt, bekjendtgjør, at den verdensberømte Signora Pipina fra den Stad Roma, Hovedstaden i det deilige Italia, vil lyksaliggjøre det høitærede Selskab med sin endnu langt større Deilighed, er Forventningerne paa det Høieste.

Langsomt aabnes saa Halvdørene til Stalden, Alles Øine er rettede mod den Kant, — men et almindeligt Udbrud af Skuffelse giver sig Luft, da, istedetfor den længselsfuldt ventede Skjønhed, en hæslig, gammel Kjælling ubehjælpsomt kommer ridende ind paa et mægtigt Kosteskaft.

Med et forfærdet Skrig farer Klownen frem imod hende, idet han raaber ud til Publicum:

„Excusez! Unschuld! Eine Verwechselung! Der de har sendt os lille Pipina sin Oldemoder po Halse; — de verfluchte smaae Hekser, man aldrig vide, wenne man har den ene eller den anden af dem!“

Og med et vældigt Spark sender han den Gamle atter tilbage til Stalden; — men Jublen blandt Tilskuerne er uendelig, og Forventningerne mere og mere spændte.

Endelig aabnes Dørene atter, — og denne Gang viser sig Dagens Heltinde.

Deilig er hun; Alle stirre henrykt op paa hende, og man længes kun efter, at hun helt skal aabne de undseeligt nedslagne Øine. — Saa retter hun sig i Sadlen og seer ud over Mængden, seer saaledes, som om hun særligt vil udmærke hver Enkelt ved at lade sit dybe, brændende Blik hvile netop paa ham.

En Bifaldsstorm viser hende, at hun alt har erobret sit Publicum.

„Hun behøver i Grunden ikke at ride," hvisker Baggesen til sin Naboerske, „det er nok at see hende sidde paa Hesten, — — das Auge sieht den Himmel offen, es schwälgt das Herz in Seligkeit! — — Ikkesandt, Frøken Ida, et tryllerisk Syn."

„Men Skjønheden i Bevægelsen giver os dog først Ynden, — jeg mener nu, Hr. Professor, at man let kan trættes ved Skjønheden alene; — — deilig er hun forøvrigt, det unge Barn, thi stort mer er hun jo ikke," svarer Frøken Ida og retter sit Blik op mod Ryttersken.

Og imens farer den unge Deilighed, der nu i sin hvide, kortskjørtede Dragt med den lille, lysrøde Rosenkrands kjækt siddende paa de sorte Lokker, staaende paa den kridtede Saddel som en Stormvind Manegen rundt, idet hun under Tilskuernes Jubel i de vanskeligste Stillinger ikke forglemmer at sende dem en Hilsen, et glødende Blik fra de skjønne, ildfulde Øine.

Pludselig standser hun, og med et Nik fuldt af Skjælmeri til det taknemlige Publicum, forbereder hun sig

til i et vældigt Spring at sætte over de lukkede Stald-døre, da hun et Øieblik nødes til at holde Hesten an, idet en af hendes Kammerater, Tonio, den unge, smukke Berider har stillet sig i Veien for hende i Manegen, og nu med et Blik fuldt af glødende Lidenskab seer op paa hende.

Hun bøier sig ned imod ham, tilkaster ham en af de Blomster, hun har modtaget, — — og saa forsvinder hun saa hurtigt for Mængden, som hun er kommet til Syne.

Halvskjult bag en Pille har Klownen uafbrudt iagttaget hende; han har seet, hvorledes hendes mørke Øine har sænket sig i Tonios brændende Blik, — — han staaer ubevægelig, som om det ikke vedkommer ham, — — men det er dog, som om man seer Klownen blegne under den kridtede Sminke. —

— — Forestillingen er nu forbi.

Folk strømme ud af Teltet, men udenfor standser en af Tilskuerne, og stirrer tankefuldt mod Jorden.

Han begiver sig langsomt ned over Bakken, men et og samme Billede forfølger ham uafladeligt, Billedet af den unge, deilige Kunstberiderske.

— — Det er rigtigt, Torben Kraft, Du kjender hende!

XIII

TALLOTTERIET TRÆKKES

Paa en af de varmeste Dage i Juli 1813 saae man Klokken ni om Morgenen ude i Amaliegade en usædvanlig Menneskemængde samle sig udenfor „Almindeligheden“. Der er alle Slags Mennesker; Rige og Fattige mellem hverandre stod de taalmodigt og i høitidsfuld Stilhed og ventede udenfor Porten til Hospitalet, indtil denne endelig aabnedes, og de Fattiges Ligvogn, i hvilken en simpel, sortmalet Kiste havde Plads, rullede ud og med Besvær banede sig Vej gjennem Mængden, der nu var voxet til et Par Tusind, som ærbødigt blottede Hovedet, medens Ligvognen standsedes, og Kisten, der et Øieblik iforvejen indenfor Porten havde faaet sin Plads, atter firedes ned og nu overgaves til den Afdødes nærmeste Venner og Bekjendte, som flokkedes om at bære Liget af den gamle Etatsraad *Bärens* ud til de Fattiges Kirkegaard, „uden Østerport.“

Foran Kisten havde i Stilhed ordnet sig et Tog af tresindstyve Drenge og Piger parvis, de sidste klædte

i hvide Sørgeklæder med sorte Baand, hver bærende en Blomsterkurv i Haanden.

Større Ligfølge havde man ikke seet i umindelige Tider, og det til Trods for, at den Afdøde i sit Testamente havde anordnet, at Ingen maatte indbydes til at følge hans afsjælede Legeme, der paa de Fattiges Ligvogn skulde befordres til de Fattiges Kirkegaard.

Trods den høitidelige Stemning, der hersker i Mængden, kan det jo imidlertid ikke forhindres, at der samtales omkring i de smaa Grupper, der har dannet sig, før Toget sætter sig i Bevægelse. Ingen er dog ivrigere i at gaa fra den Ene til den Anden for at slaa en lille Passiar af, end en førladen, halvhundredaarig Mand med et rundt, jovialt Ansigt, som han paa denne Dag dog gjør sig Umage for at lægge i saa alvorlige Folder som muligt; men heller Ingen lader til at være bedre kjendt af Alle, og Enhver rækker hjerteligt Haanden frem, naar han nærmer sig. Intet Under, thi det er jo den af Alle skattede Skuespiller *Knudsen*, der, sirligt paaklædt med Kalvekrøs og store, opstaaende Flipper, udenpaa Kjolen bærer Dannebrogsordenens Sølvkors, som sættes i en stadig Bevægelse, hvergang dets Eiermand i Glæde over Mødet ryster en Bekjendts Haand, eller svinger sin Hat saa høit over Hovedet, at hans Paryk er nær ved at falde af.

„Og jeg, der just nyssens har erfaret saa meget Glædeligt oppe i Norge; — dér har jeg ved vor første Forestilling af Dragedukken indtaget hele 4000 Rigs-

daler til de Faldnes Efterladte — skal nu hernede opleve disse bedrøvelige Dage, i Sandhed bedrøvelige Dage," siger han, idet han hilser paa En af Følget, — „knapt har vi forvundet den første Sorg over Sorøe-Academies Brand, saa mistede vi i Dag for otte Dage siden vor brave Stifter af Dreyers Klub, — og nu denne hjertensgode Etats — —"

„Ganske vist Etatsraad, — men en Særling har den gode Bärens dog været, der, uagtet han var Justitiarius i Kjøbenhavns Fattigvæsens Politiret og Assessor i Overretten samt Hof- og Statsretten, har kunnet finde paa noget saa desperat som at lade os trave afsted i denne Solhede", svarer den Tiltalte, en ret fornemt udseende, yngre, statelig Herre. Det er den nysudnævnte Amtmand over Gottorp Amt, *Schack-Staffeldt*, der trods det aristokratiske Ydre, i sin Paaklædning dog minder om en Pariser *Incroyable* med det store, hvide Halstørklæde bundet næsten op over Hagen, mens Forhaaret er redt ned over Panden, og Baghaaret ombundet med en Sløife i Nakken. — „Nei, min gode Hr. Knudsen, De maa indrømme mig, at smukke Folk har den Forpligtelse at leve smukt og lade sig begrave smukt," slutter han, idet han tager sin Sidemand, Assessor *Anders Sandøe Ørsted* under Armen og støtter sig tungt til ham.

„Og jeg," indvender Ørsted, „finder netop en Jordefærd som denne saa saare opbyggelig. Jeg ynder ei den pragtfulde Skal, naar Sagens Kjærne er saa grumme lidet pragtfuld som et afsjælet Legeme."

„Det har De Ret i, kjære Assessor Ørsted, og det er vel ogsaa Kammerherrens Mening; han er for god en Christen til at see Sagen paa anden Maade; men vor gode Amtmand er ikkun lidt gnaven over den stærke Varme i Dag," indskyder den gamle Confessionarius *Balle*, der gaaer bagved, idet han tørrer Sveddraaberne af Panden med sit store, blomstrede Silkelommetørklæde, og holder Hatten i Haanden. „Det Eneste, jeg ikke ret kan godkjende i den brave Justitiarii Testamente, det er, at han partout vilde have sin Pulsaare overskaaren; — det er da heller ei uden Besvær, at man formaaer Lægerne dertil."

Flere og Flere blander sig nu i Samtalen, og navnlig er det Geistligheden og Medicinerne, der nødigt vil tillade dette sidste Skridt overfor den Afsjælede. Endelig blander den lille Læge, Hushahn, sig i Diskussionen:

„Desværre er min Amanuensis bortreist i denne Tid, ellers havde jeg saa sandeligen beordret ham til at foretage det Slagterarbeide, — nu har jeg selv maattet gjøre det —"

„Men," afbrydes han af den unge Kjøbmand *Mendel Levin Nathanson*, til hvem et ganske ungt Menneske af udpræget jødisk Ydre har sluttet sig, — „men saa har den Afdøde paa andre Punkter i sin Testament truffet Bestemmelser, vi Alle maa anerkjende; han har immer vær't en ualmindelig Biedermann; — vi bør mindes, at han kuns en eneste Gang i sit Liv har vendt sig til en Autoritet om en Gunst-

beviselse, og det er netop i sin Testament, hvor han beder om en Seng i Vartov for sin gamle Tjenestepige; — jo, jo, han var en ual—mindelig Biedermann, og hanses Minde fortjener at bevares for de sildigste Slægter —"

„Han har jo auch testamenteret Noget til Academiet for de skjønne Kunster," tilføier hans unge Ledsager, og seer op til Nathanson, der alt er i Samtale med sin anden Sidemand, en ældre, svær Mand, der troligt følges af en stor, fed, stakaandet Moppe; det er Maleren *Lorentzen*, hvem en Bekjendt, den unge *Christian Molbech* idetsamme banker paa Skuldren, idet han peger paa hans Hund.

„Er De ikke bange for Deres Hund, Hr. Professor; — De veed sagtens ikke, at der nys er bekjendtgjort fra Politiet, at fra Sct. Hans til September bliver alle løse Hunde slaaede ned midt paa Gaden, — selv om de har Tegn og gaaer med deres Herre —"

„Tak for Advarslen, min gode Molbech, men jeg haaber, at de grumme Folk fra min gode Ven *Abildgaards* Veterinærskole ikke vil trænge ind i et Ligfølge," svarer den gamle Maler og bukker forbindtligt; saa vender han sig atter til Nathanson, seer spørgende paa ham, og peger paa hans Ledsager, idet han vender sit store Hoved, som, omgivet af det strittende Haar og de store Bakkenbarter minder om en Løve, helt om mod denne:

„Det er en Slægtning af mig", forklarer Nathanson, „som jeg tager mig af, og som ikke har nogen bedre Ønske

end som at bli' Maler, — „han hedder *Ernst Meyer*, og er fra Altona."

Den unge Fyr hilser ærbødigt paa den gamle Kunstner, idet hans Hjerte banker ved Tanken om at staa overfor en af Kunstens Udvalgte.

„Det er meget rigtigt, min unge Ven, hvad De sagde for lidt siden: han har testamenteret Academiet Noget, nogle antikke Grupper, men hans Moder havde jo og været Medlem af Academiet, det var Blomstermalerinden, *Magdalene Margrethe Schäffer*. — Naa, — saa denne unge Fyr har Lyst til Kunsten, — ja, en lang og knudret Vei ligger for ham; — men kom kuns op til mig paa Charlottenborg, og lad mig se, om der skulde være et Geni skjult i denne lille Krop."

Og den unge Ernst Meyer seer glædestraalende op paa den gamle Professor, og beder om Tilladelse til snarest at maatte besøge ham. Saa vender han sig om for at kaste et seiersstolt Blik til sin Bekjendt, den unge Student *Ludvig Bødtcher*, der sammen med sin Fader, Forvalteren ved Laurvigs Jernværk, sees i Samtale med Cantoren ved Domkirken i Aarhus, *Christen Niemann Rosenkilde*, som er i Kjøbenhavn paa Feriebesøg.

„Kanske sees vi en Gang i Rom," siger Ludvig Bødtcher, og nikker opmuntrende til den unge Meyer, „min Hu staaer ogsaa til den evige Stad."

„Hør, veed De hvad, mine Herrer," afbryder Rosenkilde Samtalen, „saadan en Reise ind i Evighedens

Land, det er nu aldeles ikke Noget for mig, — nei, maa jeg be' om saadan en lille nem Tur med Kalvekusk, for jeg skal sige Dem — —“

Men i det Samme hører man, da man nu er naaet ind paa Kirkegaarden, at der tysses, og Samtalerne gaa istaa, da Børnene efter at have bestrøet Kisten og Gravens Indre med Blomster, nu istemmer en Sørgesang. hvorpaa Præsten, Gude, træder frem og holder Talen, der dog kun kan opfattes af de Nærmeststaaende, mens den afdæmpede Underholdning i de bageste Rækker atter begynder, for nu dog udelukkende at dreie sig om den Mands sjeldne Egenskaber, hvis Kiste er sænket i Graven.

Og Præsten dvæler i sin Omtale af den Afdøde særlig ved hans store Kjærlighed til de Fattige, i hvis Midte han først egentlig følte sig ret hjemme, og i hvis Midte han ogsaa havde ønsket at hvile efter Døden.

Atter lyder Børnenes Sang over Graven; Høitideligheden er til Ende.

Følget har efterhaanden spredt sig, kun Faa er blevet tilbage ved Graven, og blandt disse staaer gamle Troels Smith og hans Søster Dorthea, der Begge have foldet Hænderne som til en stille Bøn, og sende en sidste Hilsen ned til den Afdøde.

„Ja — gamle Bärens, han var meget mere end som en Fader for de Fattige,“ hvisker Dorthea og tørrer med sit sammenlagte Tørklæde Taarerne af sine Øine, „han samlede dem op, som alle Andre lod ligge ved

Veien; — det var dog eneste ham, Broer Troels, at vi kan takke for, at vore gamle Forældre ude paa Almindeligheden havde Tag over Hovedet til deres salige Endeligt, — ja, det var det —"

„Det er sandt, Dorthe, — ja, det er nu saa meget sandt, og det er vel derfor, at gamle Troels Smith har mærket nogen Fugtighed i Øinene idag; — ja, Gud Herren være ham naadig i den anden Verden, som han var naadig mod hver en Fattig her paa Jorden, — Amen, Søster Dorthe, Amen!" slutter gamle Troels sin Ligtale over de Fattiges Ven, idet han blotter Hovedet og tørrer sig med Trøieærmet over Øinene.

Og han og Søsteren vender sig nu fra Graven for at gaa ind til Staden.

„Du skal sagt' hjem til din Frue, Dorthe, nu da den unge Herre er reist bort?" spørger Troels, da de vandrer gjennem Østerport.

„Nei, jeg tænker, at Fruen nok kan hjælpe sig med Kokkepigen i Formiddag, Troels, for — jeg havde nu tænkt mig, at jeg vilde ind paa Vandkunsten for at se dem trække dette hersens Lotteri. Jeg har jo hørt sige, at der skal være et grumme Held ved at komme fra en nyssens opkastet Grav. — Det ku' jo nok tænkes, at han, den gamle Bärens, der har gjort saa meget godt, ogsaa vilde betænke en anden En, — hvad mener du Troels?"

„Jeg mener, Søster, at det er no'et Vrøvl, rigtig forbandet Fruentimmervrøvl. — Du troer sagt', at du

saadan ku' tvinge Skjæbnen paa den Vis, — men see, det gaaer nu inte, lille Dorthe, nei, det gaaer inte. — Vel veed jeg ikke, hvad Skjæbnen er for No'et, men allenfals troer jeg inte, at døde Folk gaaer omkring med Lotterigevinster i Lommen, — nei — nei! Og saa har du vel ikke engang en Seddel?"

„Ja — Troels, jeg har nu li'egodt min Religion for mig selv i de Dele, jeg veed meget godt, at Skjæbnen — det er saadan En, der gaaer ved Siden af mig, — evig og altid, men jeg kan bare inte see den, aldenstund den godt kan see mig, — ja, det kan den, det er nu saameget sikkert; — forresten," tilføier hun efter at have sundet sig lidt, „saa har jeg da li'egodt løst en Seddel. Troede du kanske, at det ku' more mig at see dem trække andre Folks Numre, — nei, paa det Lav. — — Nei, jeg har besat Torbens Alder, og din Alder, — ogsaa din Alder, Troels, — og saa den Dag, da lille Cathrine blev borte, — du husker nok, det var den tredie September, Troels, ikkesandt, det mindes du grant," og hun seer med et gjennemtrængende Blik paa Broderen, og mumler for sig selv, saa at han ikke kan høre det, „og kommer de tre Numre ud tilsammens, ja, saa er jeg vis paa det, jeg nu længe har grundet over, og saa vil jeg tale med Frøken Mandix, vil jeg, og med den unge Herre, naar han nu en af Dagene kommer hjem."

„Tal høit, Dorthe, naar du vil sige Noget," brummer Troels, der synes at være pinlig berørt ved stadigt at høre Søsteren minde ham om den tredie Sep-

tember, „jeg ka' inte høre, hvad du momler om — døve Folk har dog allesammen den forbandede Vane, at de ska' momle."

„Jeg siger høit, det, du nu skal høre, Troels; du skal ka'ske nok en Gang faae at vide, hvad jeg nu momler om; du mindes jo nok, Broer Troels, at Spillere de er fulde af Overtro og Hemmeligheder; — du ska' tidsnok kanhænde faae at vide, det, jeg nu momlede om, lille Troels," bliver hun ved, mens hun troligt holder Skridt med Broderen, som halv forundret, halv mistroisk betragter Søsteren, der denne Dag forekommer ham mere snakkesalig end ellers.

— — —

Inde paa Vandkunsten er der udenfor et Hus, ud mod den aabne Plads, af Brædder reist et Stillads, hvor de Herrer, der bestyre Tallotteriets Trækning, har taget Plads ved et Bord paa den ene Side af det store Lykkehjul; bag dem er placeret et lille Orchester af blæsende Musikanter, og paa den anden Side Lykkehjulet staaer en Dreng fra Opfostringshuset med tilbundne Øine; han er iført en Slags Pagedragt af spraglede Stoffer, og afventer med opsmøgede Ærmer det Øieblik, da Trækningen skal begynde.

Det er en broget Skare, der her har samlet sig, og som Troels og hans Søster søger at trænge igjennem for at komme saa nær som muligt.

En gammel Jøde fra Læderstræde med en Byldt brugte Klæder, han bærer over Armen, er paa Veien henne fra Auctionen, hvor han den Dag har gjort

en god Fangst, standset, og støtter sig til en falmet Bomuldsparaplui med Messinghaandtag.

Han seer ud over Forsamlingen, hvor Spændingen er synlig paa hvert Ansigt, spytter halv umærkeligt for de Omkringstaaende. og brummer for sig selv:

„De Christne snakker saa meget om os Jøder, at vi er griske efter Penge, — jeg spør', er de ikke lige saa slemme som Abrahams Sønner, — kanske værre endnu," tilføier han bittert og spytter igjen, — „og det er li'meget, om det er Prot'stanter eller Catholikker, det seer jeg da, for der har vi jo min gode Violinbygger fra Adelgade, — guten Morgen, min Herre," siger han, idet han nærmer sig den gamle Zerbinato, der med stirrende Øine længe har staaet og kigget op mod det Sted, hvorfra Alle vente, at Lykken skal vise sig, — „spiller min Herre ogsaa paa det Instrument deroppe?"

„God Dage, min gode Mendel," svarer den gamle Mester halv aandsfraværende, — „om *jeg* schpille i den Lotteri, spørger hanne, — 'ar 'an i sin lange Liv træffet en Italienere, som hikke schpille, det jeg spørge hame. — Hjo — vist jeg schpille, men jeg mangle kuns Penge, — og nu min Søn Tonio, den dovne Slubbert, være komme hjem til mig, saa det er kanske galte —"

„Nu — nu, gode Mester, De veed jo immer, hvor De kan faae et lille Forskud," hvisker Jøden ham ind i Øret; — men i det Samme er et Nummer raabt op, og Foderalet kastes i Grams til Mængden, og daler

ned for hans Fødder. Begjærlig efter at snappe det, der vil indbringe ham en Duceur ved Tilbageleveringen, søger han hurtigt at bukke sig, men han stødes ubarmhjertigt omkuld af en Skare Læredrenge, som et Øieblik efter danne en sammenfiltret Klump, ud fra hvilken lidt efter den lykkelige Finder arbeider sig frem, idet han seiersstolt holder sit Fund op for Jødens Næse.

„Fikst du Pæren, Zacharias!“ lyder det fra det jublende Drengechor.

„Smausen vilde ha' det til at pynte sin Snabel med, naar han ska' paa Jødemaskerade,“ brøler en Skomagerdreng, og hele Sværmen danser hujende omkring den gamle Mendel, der kun med stort Besvær faaer sine Indkjøb fra Auctionen samlede op af Gadesnavset, medens en ganske lille Fyr skriger ham ind i Øret:

„Jøde, vil du ha' Flæsk og Fløde?“

Gamle Mendel slaaer efter ham med sin Paraplui, men det møre Skaft knækker midt over; den kaade Skare piber i Fingrene og mener, at det har været den Paraplui, som Noah holdt over sig i det store Regnveir.

Løierne er paa deres Høidepunkt, da Drengene pludselig farer fra hverandre og løber til alle Sider; en Politibetjent, iført sin røde Kjole med de grønne Opslag og trekantet Hat, har vist sig ovre paa Hjørnet af Vandkunsten, og Drengene har altfor ofte smagt

hans gule Spanskrørsstok, der i en lille Læderrem dingler ved hans Haandled.

Atter vendes alle Øjne op mod Tribunen, hvorfra det nu lyder ud over Mængden:

„Nummer Tyve!“

„Hm! At den dumme Drengs Alder dog sku' komme ud, — det havde jeg skam ikke tænkt,“ brummer Troels i Skjægget og tager sig en Skraa; det synes ham, som om han føler sig en Smule flov. Og han trækker Veiret tungere, end han pleier. — „Det er den forbistrede Varme, vi har idag,“ stønner han og tørrer Sveden af Panden.

Drengen deroppe har atter trukket et Nummer.

„Nummer Seksoghalvtres!“

Troels reiser sig paa Taaspidserne for bedre at kunne see Numret, der vises frem.

„Det er Løgn! — Det er Løgn! Drengen deroppe har ta'et et galt Nummer!“ mumler den Gamle for sig selv, og seer sig i sin Vaande om efter Søsteren, der i den stærke Trængsel er kommet fra ham, og halvbevidstløs støtter sig til Mendel, som tilfældigvis har truffet hende, og ikke har nogen Anelse om, hvad der foregaaer.

Men Troels Smith, han føler det, og han staaer skjælvende og venter det næste Tal — det sidste.

Og Drengen deroppe, Drengen med Bindet om Øinene og de opsmøgede Ærmer, griber for sidste Gang ned i Lykkehjulet, han giver Numret fra sig; store Sveddraaber perler paa Troels' Pande; han vil helst

hjem, hjem under sine gamle Piletræer, hvor der er Fred, men han staaer som fastnaglet til den haarde Stenbro.

Endelig — endelig lyder det:

„Nummer Tre!“

Nei! — nei! — han *kan* ikke have hørt rigtigt. Han maa først see dette skjæbnesvangre Nummer, — og dog, det *kan* ikke være!

Men lidt efter holdes Tallet høit op over Mængdens Hoveder, og det er for Troels, som om han seer den gamle Bärens, — ham, der har været saa god imod hans og Dorthes gamle Forældre, staa deroppe og vise Tallet — det fordømte Tal — frem for ham alene, for ham, den gamle Jomsborger, at han ret skal indprente sig det for hele Evigheden.

„Jeg siger igjen, det er Løgn i hans Hals!“ brøler Vikingen, saa at det høres over hele Pladsen, „det er ikke det Nummer, Drengen har ta'et; — aa! Jøsses, det er Løgn, det er Løgn! — Det *kan* ikke være sandt!“

Og han, den stærke Mand er nær ved at segne om i Armene paa de Omstaaende, der føre ham ud fra Mængden, langt bort fra Søsteren.

„Raden er fuld, — det Svin!“ skraaler En efter ham.

„Vist ikke,“ siger en Anden, „han er bare blevet vild paa Karethen; han har inte kunnet taale den megen Lykke; — blot det havde været en anden En, der havde vundet, — naa, naa!“ —

— — —

Og Trækningen er forbi.

Mængden spredes. — Men lidt efter seer man Troels Smith som i Drømme med ludende Hoved vandre ud til sit Hjem, til sin lille Hytte ved Søen.

— Men Troels veed nu, at det er *ham*, der har tabt!

XIV

BROKKENS BOD

Tæt ved Indgangen til Toldboden laa den Gang et lille, lavt Hus, hvis spidse Tag med de røde Teglsten næsten var større end selve Bygningen; men, hvor lille den end var, husede den som oftest Mange.

Der er stadigt Tilløb til dette eiendommelige Hus. Det er „Brokkens Bod“, Sømændenes Børs, hvor de mødes, dels for at afslutte en ny Hyre, og ved de rødmalede, smaa Borde høitideligt at besegle den indgaaede Contract med en Dram, skjænket af den høie Klugflaske, der Dagen lang staaer fremme og kaster sit Speilbillede ned i de store Brændevinsslatter, som ved den idelige Iskjænken har samlet sig omkring den, dels for at træffe gode Venner, med hvem man kan afhandle Dagens Spørgsmaal, mens Snapsen gaaer rundt, og de smaa Kridtpiber udsender en kvælende Røg, der efterhaanden har lagt sig som et mahogniagtigt Lag over Alt derinde i Rummet.

Det er tidligt paa Morgenstunden en Dag kort efter, at Torben Kraft derude paa Dyrehavsbakken har seet den smukke Pipina, Kunstberidersken.

Endelig er det blevet ham klart, *hvor* han har seet hende, og Mindet om dette Øieblik har bragt ham til at tage en Beslutning, han i nogen Tid har grundet over, — han vil bort herfra, atter ud paa Søen, hans rette Hjem, som han haaber ikke saa snart at skulle forlade.

Han staaer i dette Øieblik med Haanden paa Dørgrebet, parat til inde i „Brokken“ at søge sig en Hyre for en — Langfart, ikke for en af dem, der vare fra Høns flyver op, til de flyver ned, nei, bort herfra mindst nogle Aar, det vil være Noget for ham.

Inde i den mørke, tilrøgede Kneipe, hvor Brændevinsdunsten kappes med Tobakslugten om at gjøre Luften uudholdelig, seer han sig om efter kjendte Ansigter.

Gamle, halv udtjente Søfolk, baade sort fødte og de, hvis Hud gjennem mangen oversøisk Reise har antaget en kobberagtig Farve, som bevirker, at deres Øine skinne med en egen perlemorsagtig Hvidhed, færdes her sammen med de ganske unge, der enten allerede har prøvet, hvad Søen kan byde, eller de, hvis spændte Forventninger efter alle de Herligheder, der vente dem ude i den store Verden, staaer malet i det barnlige Ansigt, medens de ængsteligt trykke sig ind i en Krog, og haabe paa at blive bemærkede af en eller anden Skipper.

Og Røgen fra Kridtpiberne bølger som blaagraa Skyer over det hele Billede, og Osen fra Brændevinen kvalmer Luften mer og mer. Kraftige Eder og lystige

Opsange, vældige Næveslag i de smaa Borde, naar Trumfen i Kortspillet afgjør, hvem der var den Heldige, giver paa Forhaand Novicernes Lyst forøget Næring. Ja, det Liv maa være noget Andet end den stille, indknebne Afhængighed hos en eller anden Haandværksmester i den gammeldags By.

Denne herlige Kneipe giver dem allerede en Forsmag paa den store Verden derude, paa det frie, ubundne Liv, — og de unge Øine tindre i Forventning.

Selv Jøden derhenne, den gamle Mendel, der dukker sig sky, idet han tvinger sig ind ad Døren, bidrager for dem til at fuldstænddiggjøre Billedet af noget fremmed, Billedet af Verden udenfor de stængende Volde.

Og atter viser sig ny Ankommende i den tætte Skare, to Mænd, der ved deres Paaklædning røbe, at de ikke høre hjemme paa dette Sted.

Den ene af dem, Supercargo *Thulstrup,* synes dog at være kjendt herinde, han hilser rundt, medens han bøier sig mod sin Husfælle, *Adam Oehlenschläger* for hviskende at gjøre ham opmærksom paa Enkeltheder i dette for ham fremmede Interieur.

„Som De seer, Herr Professor, Forgaarden til Paradiset — —“

„Eller — Helvede, gode Supercargo, — — mig synes snarest det sidste,“ svarer Oehlenschläger med et uvilligt Træk om Munden, — — „han dér, som bugter sig ud og ind, kunde jo forøvrigt godt være

Slangen," fortsætter han og peger paa den gamle Jøde, der lusker om mellem Bordene.

„Hvad vil du, gamle Smaus?" raaber En til Mendel og trækker ham ved en Flig af den lange, sorte Frakke nærmere, „vil du kjøbe min Oldefaders Seng i Vartov?"

„Eller hanses Plads i Himmerige," brøler en Anden. — —

„Hva' Fa'en sku' Smausen der, — nei Fa'lil, den Slags hører inte hjemme i saa fint Selskab —"

„Naa — — naa — — voreses Folk er dog kanske ældre og — finere end Dereses," mener gamle Mendel, som tilsyneladende ikke lader sig paavirke af Søfolkenes Drillerier.

„Eller, hvad synes du om — — denne?" spørger nu Torben Kraft, idet han reiser sig, og et godmodigt Smil spiller i det aabne, ærlige Ansigt, idet han viser ham en lille Sten, han har hentet op fra Vestelommen, — — „den har jeg fundet i Indien, — er den Noget værd, gamle Mendel?"

„Naada, din gamle Jødetamp, det er noget for dig," skraaler En ved et af de andre Borde, — — „den har en Gang siddet som Øie i Guldkalven!"

Jødens Blik lyner, og han strækker graadigt Fingrene ud efter Stenen.

Med en Panderynken griber Oehlenschläger sin Ledsager om Armen og vil føre ham ud med sig, ud fra al denne kvalmende Dunst; han bøier sig ned imod ham og hvisker:

„Jeg vilde nødigen see denne lille Aladdin derhenne blive overlistet af den sorte Noureddin, — Aladdin er nu en Gang min Yndling," tilføier han, og de To er allerede i Begreb med at træde ud paa Gaden, da Supercargoen atter vender sig om og siger til sin Ledsager:

„Aladdin er Deres Yndling, Herr Professor, men denne unge Fyr er nu en af mine Yndlinge, og jeg saae ogsaa nødigt, at nogensomhelst Noureddin fik ham i sine Garn. Paa en Maade er han alt kommen i gale Hænder, siden han har taget Hyre hos en — Kaperfører; det duer ikke for en ærlig Sømand, — — jeg kunde ha' Lyst til at faae ham med paa „Haabet", naar vi seiler om nogen Tid."

Og de gaa begge atter tilbage, hen til den Krog, hvor Torben har Plads, og han overveier længe det Forslag, Thulstrup, hans gamle Bekjendt fra en tidligere Reise, stiller ham, og det bliver afgjort, at hvis han ikke forinden finder Hyre, saa skal han melde sig til „Haabets" Kaptain.

Det lyser op i Torbens Ansigt, da begge de fine Herrer rækker ham Haanden til Afsked, og da Oehlenschläger, idet han lægger Haanden paa hans Skulder, siger halvhøit til sin Sidemand:

„Vor Yndling trænger ei til Hjælp;
Staaer i sin Ungdomskraft,
Med vældig Arm, med Tillidsblik,
Og svinger blanke Sværd —"

saa forstaaer han jo ikke den skjulte Mening i hans Ord, men det er. som han i dette Øieblik gjennemstrømmes af en Kraft, han hidtil ikke har kjendt. —

Atter aabnes den lave Dør ud til Gaden, og nye Gjæster vise sig, to kaade Matroser, som feier Alle til Side, der er dem og deres udmaiede, kvindelige Ledsagere i Veien, med et djærvt:

„Plads for en Chinafarer! Ka' I ruppe jer lidt hurtigt! — — Krofa'er — Andersen, la' vos faae No'et at læske os paa, — — fine Varer, — fine Varer ska' det være. — — Hva' vil I ha', Tøser? I skal inte kjere jer om, hva' det koster, vi har baade Rupier og Pagoder paa Lommen, — — ka' I høre, hvor det rasler? — Hvadbeha'er?"

„Jeg vil ha' Portvin, — jeg vil ha' Portvin, søde Styrmand," skraaler det ene af Pigebørnene.

„Jeg med — jeg med," istemmer den Anden, — „og saa ska' I huske, hvad I lovede vos; I skal da have Lov at dele med vos — —"

„Naa — naa — — smaa Slag, — saa smaa Slag, I søde Glutter; for I skal da nu ogsaa vide, at det inte immervæk er Sukkervand, vi har seilet i."

Og han fortsætter, efter at de nu alle Fire har taget Plads om et lille Bord:

„— Nei, seer I, der var nu for Exempel en lille forbandet Niggerø, vi en Gang landede ved, — — og der fik vi sku' hverken Vaadt eller Tørt hos det sorte Rak. — — Vi havde forresten, — Skaal, Tøser, —

vi havde en af disse hersens Naturfuskere ombord, og han hed — — ja, hva' Fa'en hed han nu — —"

„Han hed — —" afbryder Kammeraten ham.

„Sludder og Vrøvl, ka' du lukke Lemmen, eller du ka' faa No'en paa Pusterøret, ka' du; vil du la' mig tale," brøler den Anden og slaaer i Bordet, saa Glassene klirrer.

„Jamen — du veed jo slettes inte, hva' jeg vilde — — —"

„Han hed nu li'egodt inte saadan, som du vilde sige, dit Fjols; — — nei, seer I, Smaatøser, denne hersens Naturfuskere, han lavede en Vise for os nede paa den Ø, og den skal jeg saa gjerne synge for jer, — vil I ha' den?"

„Javel, la' vos bare faa'en," skriger Pigebørnene i Munden paa hinanden.

Og Matrosen skraaler med en skingrende Falset sin Vise:

„Ja — Øen, den var vel saa stor som saa,
Og nøgne Tøser vrimled om Kralen,
Men de var iust inte saa møiet smaa,
De unge var sorte, de gamle graa,
Saa det var nok inte til dem, vi saae,
Da først vi var inde i Dansesalen.
Men Pynten, som Glutterne havde paa,
Var lyseblaa Fjer i Halen.

Dér naaede vi kuns at æde os mæt
I de gamle, haarde Beskøiter,
Og Kildevand, det var den næste Ret,
Men det var vos Alle sku' lige fedt,

For Dandsen den gik jo da nok saa let
Med søde, buttede Niggertøiter,
Mens Tonerne klang baade vidt og bredt
Fra Trommer og Bambusfløiter."

— — „Jamen, I maa nu inte skjælde os ud for Tøiter, for det taaler vi inte," indvender Fruentimmerne og kaster fornærmet med Nakken.

„Sludder og Vrøvl, Tøser, I er jo baade hvide og røde, og nysselige og kysselige, — — kom og gi' mig et Kys, min Glut," og Matrosen slynger Armen om den nærmest siddende, — — „og der ska' I see, hvad vi lovede jer, — ka' I see, — — see barestens her, de deiligste Silketørklæ'er, og lige fra Canton."

Et Hurra og et vældigt Smækkys lønner Matrosen for hans Gavmildhed.

— — — —

Og imens har Torben sat sig ene hen i sin Krog, hvor han overveier det Forslag, der er gjort ham, da han ovre i det modsatte Hjørne faaer Øie paa gamle Anders Eegholm, hans Kaptain fra sidste Togt.

Torben reiser sig, gaaer over imod ham, og modtages med et djærvt Næveslag.

„Naa — Torben, skal vi igjen ta' et Tørn tilsammens, eller vil din gamle Morbro'er, Troels, beholde dig hjemme i sin Kakkelovnskrog? — — Kom nu først her, min Gut, og la' vos faae et Glas; — — ja, vi Kapergaster er vel for storagtige til at drikke gemen „Finkeljokum", — — hør, Vært, la' os faae en god Dreyfusz hver," og han hamrer med Knoerne i Bor-

det, saa det høres over hele Boden, — „saa snakker vi om Tingen, lille — — Torben, — ja — — — saa snakker vi saa rart om — Tingen — — gjør vi, — — ved de flydendes Varer; — vi er jo nu en Gang kommen til denne syn—yndige Verden for Fugtighedens Skyld, — — for, naar der inte — — inte var Fugtighed, — — saa var der heller — — eller ingen — Søfolk, — — nei — — ingen — Søfolk, — nei," tilføier han med et lille Hik, og Torben mærker tydeligt, at gamle Anders Eegholm allerede den Dag har havt mere med det fugtige Element at gjøre, end godt er.

Og mere og mere døsig bliver den Gamle, da det pludselig falder Torben ind, at han vil kunne udnytte Captainens Tilstand til at faae Et og Andet at vide, og han vender sig mod ham, og holder sit Glas frem for at klinke.

„Ja, Captain, og — — naar der ingen Fugtighed var — —"

„Hva' saa du?"

„Saa ku' man jo heller inte — — pumpe," farer det ud af Torben, idet et overmodigt Smil spiller om hans Læber.

„Pum—pe, — — hva' Fa'en mener du med at — — pumpe, — — naa! — ho! ho! slap'et der ud, min go' Karl, slap'et der ud," svarer Anders Eegholm og søger at rette sig i Sædet, hvad der kun daarligt lykkes ham, — — „naa, saa du ku' li'e at pum—pe gamle Anders Eegholm, din gamle Captain, — — seer

man det, — — du vilde ka'ske ha' — — no'et at vi — — vide, lille — — Troels — —"

„Torben mener I, jeg hedder Torben —"

„Sludder — — hva'for sku' jeg kalde dig for — — Torben, du gamle Troels, — — gamle Kammerat, — — Skaal, Kammerat, — — Skaal, gamle — Troels — — gamle Troels Smith," tilføier han, og Hovedet synker helt ned paa Brystet, mens han hælder Indholdet af sit Glas ned over sin Pjækkert, — — „nei, jeg veed saa grant, — — du — gamle Smith, — — Skaal igjen, — — jeg veed saa grant, at du nødig vilde ha', at han — din Søstersøn, — — Skaal Troels, Skaal gamle Krigskammerat, — — at han sku' faae at vide — — at vide, seer du, hvor vi seilede Pige——barnet hen den Nat, — — du veed nok, gamle Smith — — det var den tredie Seftem — — tember, da han, denne hersens fine Gre——ve —, han, Rota—ri havde faaet hinner fra — — hvem Fa'en var det nu, — — jo, — — fra ham, Torben, og vi seilede a' sydpaa, — — ja, det var med et af Buntzens Skibe, — — det var'et; — — men du, gamle Troels, — — gamle Troels Smith, eller hva' det nu er — du hedder, du ka' ligge Fingren paa Øiet — ka' du, — — og be' Fa'en sla' til, om jeg no——en Tid har talt med din — — hva' er — det nu, han hedder — — jo — — Tor—ben — —"

Lidt efter lidt er gamle Anders Eegholm sunket mer og mer sammen og lægger sig udover Bordet, hvor

han et Øieblik efter snorker, saa det kan høres over hele Rummet.

Men Torben veed nu nok.

Og den Nat, han aldrig har kunnet glemme, tredie Septembernatten 1807, staaer atter levende for ham.

Han seer atter, hvorledes den gamle Morbro'er truer ham, den halvvoxne Dreng, til at liste sig ned i Slotskjælderen for at bemægtige sig den lille Catharine under Foregivende af, at det dernede er saa usikkert for et Barn, hvorledes det ogsaa lykkes ham uden at være opdaget at lokke den Lille til sig, idet han lover hende et sikrere Opholdssted, og hvorledes han endelig overgiver hende til en Mand af et fremmed Udseende, der hurtigt forsvinder med hende.

Og han mindes, hvorledes han Dagen efter selv reiser bort med sin første Captain, med hvem han bliver borte flere Aar, i hvilke han aldrig hører om sit natlige Æventyr i Christiansborg Slotskjælder. —

Men nu er han her jo atter, han er sig ellers ikke noget Ondt bevidst i hele sit Liv, — — og nu burde han kanske gaa ud til Moster Dorthea, til gamle Fru Juel, og fortælle, hvorledes det Hele er gaaet til, gaa ud og aabent tilstaa sin Andel i Barnets Forsvinden.

Og dog, — saa maatte han jo anklage sin gamle Morbroder, — — og, hvem veed, hvad anden Fortræd deraf kunde opstaa.

Nei — han vil følge sin første Beslutning, han vil søge Hyre; — — langt, langt bort herfra vil han, og — — lad saa gamle Troels om Resten. —

Og han seer sig om i den forrøgede Kneipe; gamle Anders Eegholm hviler stadigt, halv liggende over Bordet, og døser videre, uden at have Anelse om, at han i sin drukne Tilstand har sladret af Skole netop til Den, der nødigst maatte vide Besked.

XV

SOIRÉE PAA SOPHIENHOLM

AD den smalle Skovsti mellem Frederiksdal og Bagsværd, hvor de øverste Grene af Træerne fra begge Sider næsten mødes over den Veifarendes Hoved, og selv midt paa Dagen spreder Mulmets Fred rundt om ham, er der livligere Færdsel end til daglig Brug.

Der er Fest den Aften inde paa Sophienholm hos Fru Friederikke Brun.

Man skimter mellem det tætte Løvværk allerede langt borte fra bag de stærkt oplyste Vinduer Gjæster, der bevæge sig, mens Nyankomne ad den store Stentrappe med Jernrækværket er ifærd med at træde ind i Huset. Damerne samle omhyggeligt den stramtsiddende Kjole og vise derved de hvide Svikkelstrømper og de udskaarne Sko, der er bundne over Vristen med lyse Silkebaand. Herrerne, der følge dem, bære deres lette Shawler over Armen, og man seer nu tydeligt Damernes kortlivede, stærkt nedringede Empirekjoler og de brede Atlaskes Livbaand, sammenfæstede med store Guldspænder.

Voxlysene i Havestuens Lysekroner sprede kun utilstrækkeligt det lette Halvmørke derinde, medens de sidste, rødmende Aftenskyer endnu speile sig i Bagsværdsøens stille Flade, som tydeligt sees gjennem de aabentstaaende Døre.

En ensom Mand staaer derude paa Altanen og seer med et halv ligegyldigt, halv uvilligt Blik ud over den Skare af livligt samtalende Gjæster, der bevæger sig nede i Haven. Men hans Øine drages dog snart fra de glade Spadserende til Søens stille Flade, det er, som føler han sig mere i Slægt med den, og jo mere han fordyber sig i dette Syn, jo mildere bliver Udtrykket i det allerede aldrende Ansigt. Og han forlader Altanen og sætter sig i en Krog af Havestuen, sætter sig med en Avis i Haanden, som han dog ikke læser i; og han lytter adspredt til al Lystigheden dernede i Haven, lytter til Kragerne, som under hæse Skrig i Aftenens Stilhed holde deres Flyveøvelser.

Men endelig udfolder han Avisen, og han læser med et sarkastisk Smil spillende om Læberne et Digt, der under Overskriften „Indsendt“ findes i Bladet.

Hvo satte ved Apoll's den høire Haand sig hen?
Baggesen.
Og Musers Yndlingssøn, hvo var vel han?
Baggesen.
Hvo lyste, Solen lig, paa Digterhimlen?
Baggesen.
For hvem har Gratier ført lette Pen?
Baggesen.
Hvo bytted' Muser for en Hverdags-Terne hen?
Baggesen.

Hvo kastede med Snavs til Fjende og til Ven?
Baggesen.
Hvo svimlede, og faldt fra Digterhimmelen?
Baggesen.
Hvo tabte Digterkronen ved at gaae igjen?
Ak! Baggesen.

Og den ensomme Mand reiser sig atter og gaaer ud paa Altanen, hvorfra han med et Smil betragter hele Sværmen dernede i Haven, og der bliver han staaende længe, han, Værten i Huset, der paa slige Festdage føler sig som en Fremmed i sit eget Hjem.

Men Gjæsterne lade sig ikke forstyrre i deres Glæde af den ensomme Mand; det er som en stille Aftale, at han gaaer sine Veie, og Munterheden nede i den vidtstrakte Have tager kun til nu, da de kulørte Lamper tændes rundt om i Buskadserne eller hænges op i de ældgamle Træer.

Der er navnlig eet Sted, hvortil Valfarten paa denne Aften er almindelig, det er den lille, det foregaaende Aar indviede Kilde, der er opkaldt efter Prinsesse Caroline Amalie. De gamle epheubevoxede Træer, der omgive den, er behængte med Lamper, og en Krands af de Kjærminder, som Eierinden med rund Haand har plantet omkring Urnen hist henne i Plainen til Amindelse for alle Husets gode Venner, er ophængt over den lille Plade, der skal fortælle Nutid og Eftertid, at denne Kilde er indviet den elskeligste af alle Prinsesser.

En Del af Gjæsterne drager videre, hen til det nor-

ske Hus, det lille, murede Lysthus med vid Udsigt over Søen, hvor Themaskinen alt længe har staaet paa Bordet, hvor Lysene er tændt i de gamle Broncearmstager, hvis to alvorlige Figurer, Munken og Nonnen, der i de opløftede Hænder holde Lysene, i deres Bodsdragter med de forgyldte Muslingeskaller kun synes at passe daarligt til det lystige Selskab og til det hele lyse Rum, hvor de bugnende Rosenranker paa Tapetets hvide Bund danne en festlig Baggrund for de hvidlakerede Havestuemøbler med det blaa Silkebetræk.

Og Theen bydes rundt under lystig Passiar, og Herrerne søge galant at hjælpe de unge Damer af Husets nærmere Bekjendtskab, der jævnligt har Ærinde ud i det lille Kjøkken tilvenstre, hvorfra man, for at være fuldstændig uafhængig af Tjenerskabet, selv maa hente, hvad der udkræves ved det improviserede Thebord, omkring hvilket de ældre Damer er placerede, medens de yngre i smaa Grupper courtiseres af deres Cavalerer.

Den unge *Johan Ludvig Heiberg*, „l'enfant“, som han almindelig benævnes i Kredsen, staaer, som det synes, i ivrig Samtale med Frøken Zoëga og den yngste Frøken Dreyer, medens den ældre, Mariquitta, byder Sukkerskaalen til „la madre“, det Navn, med hvilket hun betegner Værtinden i Huset, men hans Blik hviler dog uafbrudt paa Husets yndefulde Datter, *Ida*, der sidder lænet op ad Moderen, som med den Døves anspændte Opmærksomhed lytter til den unge

Grev Bombelles, uden at være istand til at opfatte den lystige Pointe i hans Historie. Men denne er vel ogsaa nærmest møntet paa Frøken Ida, og hun kvitterer da ogsaa for den, idet hun med en gracieus Gestus holder Viften op for hans Mund og ryster paa Hovedet.

Stakkels Johan Ludvig Heiberg, han seer det, et bittert Træk om Munden røber, hvad han i dette Øieblik føler, han, den borgerlige, unge Student, han, der ikke kan møde op med Diplomatens glimrende Fremtidsudsigter, — og han nærmer sig stille Pavillonens Udgangsdør, træder udenfor, og staaer tankefuldt lænende sig til Balustraden, idet han seer ud over Bagsværdsøens rolige Overflade.

Og lidt efter lidt forlader hele Selskabet det lille, norske Hus for at begive sig tilbage til Hovedbygningen, i hvis Havestue største Parten snart er samlet, medens Enkelte sætte sig ind hos Fru Friederikke, der i en halv liggende Stilling har indtaget sin sædvanlige Plads i Sophaen.

Og her inde er man nu spændt paa, om Weyse den Aften vil være oplagt til at spille. Sær er han jo, han holder ikke af at opfordres direkte, det veed Alle, og man følger ham derfor med Øinene henne i den Krog, hvor han staaer samtalende med Baggesen og sin unge Læge, Conrad Juel.

„Naa — og De har altsaa været en hel Uge i Rom, siden vi sidst saaes,“ henvender han sig til den Sidstnævnte, „— og nu troer De sagtens, at De kjender

den By ud og ind — ikkesandt?" og han søger at fæste sit mest sarkastiske Blik paa ham, medens dog det godmodige Smil lurer i Øiekrogene.

„Det vil jeg just ikke sige, Hr. Professor," svarer den Unge, — „men det var da heller ikke min Agt at udforske alle den hellige Stads tusindaarige Hemmeligheder, at jeg — kort sagt, — jeg søgte kuns at komme paa Spor efter een af dem, — jeg vilde vide noget bestemt om en enkelt Mand —"

„Og det var?" indskyder Baggesen, der nu først synes at interessere sig for Samtalen.

„Det var — nu vel, De kjender ham sagtens dog ikke, Hr. Justitsraad, — det var en vis Grev Rotari —"

„Rotari," udbryder Baggesen overrasket, — „jeg skulde ikke kjende ham, min særdeles gode Ven, da han levede her i Kjøbenhavn —"

„Og nu — er han død," fortsætter Conrad, „— og Ingen — —"

„Jeg har hørt saa," afbryder Baggesen ham, „jeg har hørt saa, — han er død af et brudt Hjerte, — Sorg over Datterens Udskeielser, — hun løb bort, — saa vidt jeg husker med en Gjøgler, — en eller anden Taskenspiller, — — men — tys, Weyse er ved at aabne Pianoet, — vi maa være stille." —

Og hvor gjerne Conrad end vilde have fortsat Samtalen, nødes han dog til at trække sig tilbage til en Krog, da Baggesen nu har begivet sig ind i Sideværelset til Fru Friederikke, der allerede har sat sig

tilrette med Haanden for Øret, da hun, den stakkels Døve, virkelig troer, at hun saaledes kan opfatte Musikken. —

Og Weyse spiller, han spiller som ingen Anden den Gang formaaede det. Alle veed, at det, de nu hører, aldrig er hørt tidligere. Han, der kan være saa livstræt, saa bitter over alle de Skuffelser, han har lidt, han, der som oftest kun vender den skarpe, ja, ofte saarende Side af sit Væsen ud mod sine Medmennesker, aabner i dette Øieblik for hele det Væld af Ømhed, af Fred, der dybest inde er denne Mands egentlige Livskilde.

Og han sidder længe saaledes og fantaserer, og der er dødsstille i Værelset; Alle frygte kun for det Øieblik, da det atter skal gaa op for Mesteren, — at han har et Publicum, thi man veed, at saa er Fortryllelsen hævet, saa vender han atter tilbage til den bitre Virkelighed, og det kan da let hænde, at han slutter med en skjærende Disharmoni.

Husets unge Datter har sat sig paa en Skammel tæt ved hans Fødder, og det er, som om det lyse Skjær fra hendes blaa Øine, der er rettede op imod ham, sender en Strøm af Fred ud over Mesteren. Og Ingemann, der staaer ved Klaveret paa den anden Side af Weyse, nikker forstaaende over til hende; baade han og hun veed jo saa godt, at de ikke forstyrrer Kunstneren. Han har jo en Gang sagt til dem begge: „I to er ikke Virkelighed for mig, I er som milde, velgjørende Drømme.“

Endelig føler han atter, at han er paa Jorden, og dog ender han ikke sit Spil i Disharmoni, men idet han møder Ida Bruns Blik, er det, som om en Taarestrøm udløses fra hans Sjæl, og udgyder sig i Toner; — tænker han i dette Øieblik paa hende, paa *Julie Tutein*, hende, han har elsket saa inderligt, og som for evigt er tabt for ham?

Den sidste Accord er hendøet, og Weyse foreslaaer nu, at Frøken Ida skal vise *sin* Kunst, hvortil han saa vil ledsage hende paa Klaveret.

„Men, — hvad skal jeg dandse?" spørger hun, idet hun reiser sig.

„Jeg vil spille Noget af Naumanns Orpheus og Eurydice, saa kan Frøken Ida give os Orpheus, der søger sin Hustru," svarer Weyse, og sætter sig tilrette ved Instrumentet.

Selskabet gjør nu Plads paa Gulvet, og et Øieblik efter træder den unge Pige frem med Lyren trykket tæt ind til Barmen, og hun udtrykker i sine yndefulde Stillinger og Bevægelser Orpheus' navnløse Fortvivlelse.

Men der borte i den mørkeste Krog af Havestuen staaer der to unge Mænd og stirrer betagne som hele Selskabet over mod den yndige Dandserinde, det er Grev Bombelles, der kaster et seiersstolt Blik til hende, og — den tungsindige Johan Ludvig Heiberg, der selv føler sig som en Orpheus, som aldrig vil kunne kalde sin Eurydice tilbage.

Men det er, som om Trangen til Weyses Spil er

umættelig paa dennne Aften; et almindeligt Udbrud: „Mere, Weyse, mere, vi kan ikke blive trætte af Weyse,“ lyder efter at Dandsen er ophørt.

„Min allerydmygste Tak til et høitæret Publicum, — men jeg veed, at der er En, som er træt, og naar jeg veed det, — ja, saa kan jeg ikke; — jeg skal nemlig betro Dem,“ slutter Mesteren med et muntert Smil, „at Weyse er træt af Weyse; — men jeg vil derimod spille noget Andet for Dem —“

„Hvad er det, — hvad er det?“ lyder det i Chor rundt om ham.

„Ja, nu kan de jo gjætte, hvem der har lavet det Lirumlarum,“ svarer Weyse, og anslaaer atter Instrumentet.

Og i en vidunderlig skjøn Adagio griber han paany Tilhørerne, der sidde aandeløse, til den sidste Tone er hendøet. Saa bryder Jublen først løs; Alle takke Mesteren, kun En sidder stum ved Siden af Klaveret, og en forunderlig Bleghed har udbredt sig over hans Ansigt. Det er Conrad Juel; han har under Spillet nu og da nikket til sin Ven, den unge Læge Klein, der staaer i den modsatte Krog af Værelset; han siger endnu intet, men stirrer kun betaget paa Weyse, der seer forskende paa ham, idet han spørger:

„Naa — hvem er saa det?“

„Det er min Yndling, jeg har selv saa ofte spillet den Adagio — men —“

„Naa — spillede jeg den ikke godt nok for min kræsne Herre?“

„Mer end guddommeligt, kjære Hr. Professor, men — den har kuns betaget mig mere end sædvanligt, det er — ja, hvordan skal jeg udtrykke mig, — det er, som om den i Aften havde særligt Bud til mig, — det er, som om et Væsen fra Aandernes Verden havde talt netop til *mig* gjennem Tonerne —“

„Men hvem er dog Componisten?“ hører man fra alle Sider.

„En vis Sieur Beethoven, — en Musikant drauszen fra,“ svarer Weyse, „og hvis De tillader mig, saa vil jeg forklare Dem, hvad *jeg* lægger i denne lille Adagio af hans Opus 2 — Nummer 2 for at være meget exact —. Seer De, hvergang jeg spiller den, viser det samme Syn sig for mig. Om det nu er et Fingerpeg, at Componisten har seet det Samme, det er jo *muligt*; Ingen kan svare paa det Spørgsmaal. — Jeg seer da en katholsk Kirkehal; oppe fra Orglet bruser Processionsmarschen afbrudt af de enkelte Stemmer, der løse sig ud fra det store Chor, medens det mægtige Tog af Præster, Munke og Chordrenge, der svinge Røgelsekarrene, bevæger sig langsomt op imod Høialtret midt imellem den andægtigt knælende Menighed, som endelig — lidt efter lidt forlader Kirken.

Tilsidst er der kun en enkelt Klosterbroder tilbage. Han har længe tungsindigt stirret efter en halvt tilsløret Kvindeskikkelse, den sidste af Menigheden; hvor ofte har han ikke iagttaget hende dér, — og nu vandrer hun fra den dæmrende Belysning i det røgelsefyldte Kirkerum ud til Livet — til Friheden,

til Lyset. — Han kaster endnu et sidste Blik efter hende, — og han begiver sig stille, ganske stille tilbage til sin ensomme Celle.“ — —

„Ja, seer De, høistærede Forsamling,“ slutter Weyse med et Smil, idet han reiser sig fra Klaveret,“ saaledes *kan* man jo see det, — men jeg indrømmer, at min Skomager rimeligvis vilde faae noget helt Andet ud deraf, og at det muligvis er ham, der har Ret, og mig, der har Uret; — Musikken er jo nemlig den subjectiveste af alle de deilige Kunster.“

Og med et lille Smeld lukker han Laaget over Klaveret, og unddrager sig saa hurtigt som muligt Tilhørernes Taksigelser ved at forsvinde ned ad Havestuetrappen ud i den stille Sommeraften.

Selskabet følger snart hans Exempel, tilsidst er der kun En tilbage — det er Conrad Juel, der, endnu stærkt betagen af Musikken, kaster et Blik hen til det stumme Instrument, som om det dækkede over den Gaade, det er hans Opgave at løse.

Og idet han nu først bemærker, at han er den sidste af Selskabet, der er tilbage, lyder atter for hans indre Øre Weyses Ord:

„Og han begiver sig stille, ganske stille tilbage til sin ensomme Celle.“

XVI

I SUPERCARGOENS HJEM

ISTEDETFOR, at Conrad Juel under sin Udenlandsreise skulde have ladet Hjemmet ligge bag sig, og kun modtaget Indtryk fra alt det Nye, han saae, har Tanken om dette Hjem og den Hemmelighed, der nu i saa mange Aar har ruget over det, ikke alene fulgt ham som hans Skygge, men den har endog bestandig været foran ham, den har lokket ham fremad til Undersøgelser, som endnu ikke har ført ham videre mod Maalet.

Det Navn, der saa ofte i den sidste Tid er dukket op for ham ligesom en Lygtemand, Navnet Rotari, har atter mødt ham i Dresden, hvor han i Galleriet pludselig har staaet over for det lille Magdalenebillede af Rotari, som han hin Dag saae hos Lucie Mandix. Han har staaet henfalden i Tanker foran dette Billede, og hans gode Ven, Dr. Klein, der tilfældigvis træffer ham dér, iagttager ham med et halv spottende Smil, medens Conrad har en Følelse af at være forfulgt af koglende Aander.

Endelig træffer han atter paa Navnet i Rom, — „den forbandede Familie“ kalder man der Rotarierne, - og han erfarer kun, at den sidste mandlige Efterkommer af denne Slægt er død, medens hans Datter er forsvundet; — hvor hun er, det veed Ingen.

— Conrad sidder nu faa Dage efter sin Hjemkomst inde hos sin Grandmama, der bebreider ham, at han ikke har mere at fortælle hende fra de Steder, hun i sine unge Dage ogsaa har besøgt.

„Jeg frygter for, mon ami, at du fortaber dig altfor meget i dine Drømmerier; — du veed, jeg har alt ofte gjort dig opmærksom paa den Svaghed; er vi nu en Gang her paa Jorden, saa gjælder det virkeligen at staa saa fast paa sine Ben, at man ikke falder om.“

„Med mindre jeg ved disse Drømmerier, som Grandmama kalder det, stadigen skulde naa et lille Skridt frem ad mod Løsningen af den Gaade —“

„Hvilken Gaade, mon cher?“

„Jeg har jo hidtil holdt Grandmama saa meget som muligt uden for det Spørgsmaal, fordi jeg mener, at det vil afficere Dem for meget —“

„Naa — naa?“ afbryder Bedstemoderen ham utaalmodigt, — „men — Gaaden — Gaaden —“

„Gaaden — kjære Grandmama — det er vor lille Catharines Forsvinden, — det Spørgsmaal lader mig ikke i Fred, — det forfølger mig —“

„Og du forfølger det, — I to løber forgjæves efter hinanden, thi du vil dog aldrig naa at løse det; — nei, mon cher, den Sag faaer vi lade hvile —“

„Naar jeg kuns formaaede det,“ svarer Conrad, — naar kun ikke dette Navn forfulgte mig baade ude og hjemme.“

„Hvilket Navn, min gode Dreng? — Du er saa fuld af Hemmeligheder,“ vrisser den gamle Dame og tilkaster ham et ret unaadigt Blik.

„Det Navn, jeg aldrig før havde hørt, og som nu i flere Maaneder er dukket op for mig, snart hist, snart her, senest i Rom, hvor jeg hørte, at den sidste mandlige Efterkommer af den Slægt er død, — har Grandmama nogensinde hørt det Navn, Rotari?“

Den Gamle seer med et forfærdet Udtryk paa ham, idet hun griber saa fast om Lænestolens Arme, som om det var et levende Væsen, hun skulde kjæmpe imod.

„— Om — *jeg* har hørt det, spørger du, — jo — desværre — desværre; — og nu er den Sidste af det Navn død, siger du. — Jeg havde jo lovet ubrødelig Tavshed, — men kan det hjælpe dig videre ad det Spor, du forfølger, saa vil jeg nu betro dig, — men husk, kun dig alene, — hører du Conrad, — dig alene,“ og hun bøier sig over imod ham og hvisker halvt, „— det er netop Navnet paa vor lille Catharinas Fader —“

„Jeg har jo havt en Anelse om, at det maatte være saa, Grandmama; — men, hvad hjælper det os tilsidst, — Barnet har han jo vidst at bemægtige sig, — og — hun er forsvunden —“

„Det var altsaa ham, der bortførte hende fra Slots-

kjælderen," mumler den Gamle og synker tilbage i Stolen, idet hun holder Haanden for Øinene, som for at skjule Taarer. Det hørte til hendes Særheder: Ingen maatte see Grandmama græde.

„Ham — eller en Anden i hans Navn; men — han er død, — og hun er forsvunden, det er det eneste Udbytte, jeg har havt af min Søgen. — Og dog *kan* jeg ikke helt opgive Haabet. — Jeg har en Anelse om, at Troels er med i Spillet, — men *han* røber Intet; — derimod —"

„Naa — videre, videre, min Dreng; formener du, at der kan gjøres Noget," afbryder den Gamle ham mer og mer utaalmodig.

„— — derimod mener jeg at være paa Spor efter en Mand, som var med paa Skibet, der førte de Flygtende; — og det er netop Supercargo Thulstrup, der har budet os til sig i Morgen, som jeg vil tale med om den Sag —"

„Thulstrup — siger du, — men du bør hus'e, at vi først har lært ham at kjende for kort Tid siden, saa han har sagt' aldrig hørt om, hvordan lille Catharina blev borte," mener Grandmama og ryster opgivende paa Hovedet.

„Men derfor var det jo vel muligt, at han kunde vide noget om den Sag, og jeg vil saa sandeligen adspørge ham i Morgen," svarer Conrad, der pludselig synes at ville tage al sin Energi sammen for at naa et Maal.

Den følgende Dag holder Vognen for Døren ude paa Petersdal.

Grandmama skal ud at kjøre, og Frantz, der føler, at han atter har en af sine store Dage, staaer ventende ved Vogndøren og dreier nu og da paa sin Hat, ikke saameget for at faae den til at sidde bedre, som for at føle de brede Sølvtresser, en Fornemmelse, der minder ham om de gode, gamle Dage.

Grandmama skal til Middag hos sine nye Venner, Supercargoens, i hvilken Anledning hun og Dorthea har holdt lange Raadslagninger om den gamle Dames Toilette, der sandeligen skal være saa fint som vel muligt.

Og da hun træder ud ad Døren for ved Conrads Hjælp at stige til Vogns, føler Frantz sig i høieste Grad stolt over sit Herskab. Han holder den ene Haand fladt op til den Sølvtressede, medens han dybt bukkende aabner Vogndøren paa den gamle Karosse under en nedladende Skelen til den undrende Kreds af fattige Folk, der har samlet sig for at see „Hofdamen“ stige til Vogns.

Kusken vender sig om, efter at Herskabet er kommet til Sæde, idet han ligeledes holder Haanden op til Hatten, „for det gjør man nu, naar man kjører for Standspersoner“, har Frantz lært ham, og han spørger ærbødigt om, hvorhen han skal kjøre.

„Norgesgade 190,“ svarer Grandmama med den *Grandezza*, hun i slige Tilfælde ynder, „og han maa passe paa, at han kjører forsigtigen.“

Udenfor Huset i Norgesgade, hvor de kjørende standser, staaer ved Nedgangen til Kjælderen, „Tømmerbys Kjælder og Dansebod“, en smuk, ung Pige, der tankefuldt stirrer efter en rask Sømand, som netop har forladt Huset og vandrer ud mod Toldboden. Hun nærmer sig nu ærbødigt for at aabne Vogndøren for den gamle Dame, og idet Conrad stiger ud, gjenkjender han „den smukke Kirsten“ fra Dreyers Klub. Han følger uvilkaarligt hendes Blik, og seer nu Torben, — Torben, som hun endnu følger med Øinene, og som snart er ude af Syne.

Og idet han fører sin Grandmama op ad Trappen, tænker han, at det jo slet ikke vedkommer ham, at den smukke Pige seer efter Torben, — og dog er det for ham, som om det hører sammen med alt det „Kogleri“, der i denne Tid omgiver ham. —

Oppe i det eiendommeligt udstyrede Hjem hos Supercargoen er der allerede forsamlet en lille Kreds, i hvilken Grandmama Juel nu indføres som en endnu større Sjeldenhed end alle de mange, der allerede har vakt Gjæsternes Beundring.

I de Tider havde jo nemlig en Mand i Supercargo Thulstrups Stilling rig Leilighed til at hjemføre alle disse exotiske Ting, som vi endnu beundre, og som gav et saadant Hjem, hvor de i Aarenes Løb efterhaanden ophobedes, et Præg, saa at man tilsidst ikke ret vidste, om man befandt sig i China eller i det i

saa mange Huse endnu florerende Holbergske Kjøbenhavn.

Imellem et Par høiryggede Rokokkostole kunde man saaledes see disse forunderlige Porcellainstønder, decorerede med chinesiske Landskaber eller med uhyggelige Drageskikkelser, der fra de skjævtsiddende Øine syntes at sende truende, hadske Blik rundt til alle de gammeldags, europæiske Meubler. Og det var, som om de smaa, udstoppede Colibrier bag deres tykke Glas indenfor de brede, forgyldte Rammer, fra deres sirlige Reder længtes ud til de grønne Drueklaser af det tyndt udsmeltede Vox, som hang i lignende Rammer ved Siden af dem.

Men den lille, forgyldte Buddha-Skikkelse hist henne i Hjørnet er her ikke for Intet. Det er, som om den overskuer det Hele med sine døde, mandelformede Øine, og med de fede Hænder foldede til Bøn ligesom vil antyde, at den kun ønsker Fred, ønsker, at Alt kun maa blive ved det Gamle.

Og Familieportraiterne paa Væggene føle sig saa sikre i deres nedarvede Ret til netop at hænge her; de er jo dog Husets egentlige Herskere, det er jo dog dem, der har sendt Husets Herre ud paa de lange Reiser, ud til al denne fremmede Pragt, og det er jo ham, deres Ætling, som har hjembragt det Altsammen, alt dette hedenske Tøieri; det er jo netop ham, der har gjort alle disse fremmede Afguder til sine Slaver. Og de sende en fredelig, stille Hilsen over til Buddha-

Skikkelsen hist i Hjørnet, — og trods al Forskjellighed er der Harmoni i det Hele.

Voxlysene i den store Krystallysekrone med de brede Prismer kaste deres hyggelige Skjær ud over Spisebordet, om hvilket det lille Selskab nu samler sig.

„Hvorfor seer vi ikke Deres Frue i Dag?“ spørger Grandmama Oehlenschläger, idet han fører hende til Bords, „er Professorinden ei á son aise?“

„Jo — Gud ske Tak, naadige Frue, — men vor lille Charlotte er desværre lidt Patient, hun er jo og kuns lidet over to Aar, saa vil en ret Moder ei gjerne forlade sit Barn —“

„Ak, nei, min bedste Professor, — man burde i det Hele taget aldrig forlade et Barn,“ svarer den gamle Dame med et dybt Suk, — „selv om man gjør det i den bedste Hensigt, kan det have sørgelige Følger —“

„Ja, jeg veed jo,“ svarer hendes Cavaleer, „at De for en Del Aar siden havde den store Sorg at miste en lille Pleiedatter, — det var hin sorrigfulde Nat, da vor Frue Taarn brændte, — og De har aldrig sildigere hørt Noget om hende?“

„Aldrig!“

„Jeg spørger, bedste Frue, fordi Opklaringen af den Slags Hemmeligheder ret egentlig ligger for mig, og jeg har nu immer havt en Anelse om, at Skjæbnen en Gang — tidligere eller sildigere — vil sende Dem en Løsning paa Gaaden.“

„Da burde saa sandeligen den allernaadigste Skjæbne virkeligen skynde sig lidet, gode Professor, thi jeg har

ma foi ikke megen Tid at vente; — men, undskyld, at jeg gjør Dem opmærksom paa, at den gode Thulstrup nede ved Bordenden ønsker at hilse paa Dem."

Husets Herre har ogsaa virkelig siddet i nogen Tid og kastet Blik hen til de Samtalende, han hæver nu sit Glas for at drikke med Oehlenschläger.

„Husker De den lille Aladdin, Hr. Professor, ham, vi mødte ude i Paradisets Forgaard?" spørger han nu, efter at de Begge har tømt deres Glas.

„Jo vist, — en vakker ung Fyr, — jeg mindes, at De vilde have ham bort herfra —"

„Ganske rigtigt, idag har han nu været hos mig og skal Gud være lovet ud af det Kaperliv. En af Dagene afreiser han med „Haabet". — Det lader til, at han har været indviklet i en Historie med et Pigebarn, som han — naa, jeg er ikke berettiget til at tale om, hvad han betroede mig; kun saameget kan jeg fortælle Dem, da De har viist Interesse for ham: han har i den Sag ikke foretaget sig noget Uhæderligt. Han ønsker nu ikkuns at komme bort herfra saa snart som muligt, fordi han efter flere Aars Forløb atter har truffet dette Pigebarn her i Staden."

Conrad Juel har siddet tavs ved sin Borddames Side, men bøier sig, da han hører dette, frem over Bordet og spørger:

„Og hvem er den unge Sømand?"

„Det er en af mine gode, unge Venner fra tidligere Togt, — Torben Kraft hedder han —"

„Torben Kraft! — Og han skal nu reise bort, —

og han har seet det Pigebarn her — her i Byen?" udbryder Conrad betaget, og alle Gjæsterne vender sig med spørgende Miner imod ham.

„Ja — ja, for faa Dage siden," svarer Supercargoen, og seer forbavset over paa sin unge Gjæst, hvem han ikke paa nogen Maade kan mistænke for at staa i Forbindelse med en slig Sag.

De øvrige Gjæster begynde nu med Interesse at deltage i Samtalen, der spørges frem og tilbage, mens Conrad Juel sidder tavs.

Han vender atter i Tankerne tilbage til Barndomsdagene, og det er atter for ham, som hørte han, hvorledes Torben hin Dag ude paa Isen lovede ham sin Hjælp, naar han skulde trænge dertil. — Stakkels Torben, tænker Conrad, skulde du virkelig være istand til at hjælpe mig. — Ja, muligt er det jo, — og det var da ogsaa den eneste Maade, paa hvilken du kunde gjengjælde mig, hvad jeg gjorde for dig.

Endelig nikker han over til Bedstemoderen:

„Grandmama, — jeg troer, at det begynder at dages; — det bæres mig for, at vort store Spørgsmaal snart skal besvares."

„Kanske, naadige Frue," siger Oehlenschläger, idet han vender sig til sin Borddame, „kanske Deres allernaadigste Skjæbne har skyndt sig mere, end De kunde vente."

Men gamle Grandmama Juel er sunket sammen i sin Stol og maa ledes bort fra Bordet.

Alle reiser sig med en Følelse af, at denne Samtale,

der er begyndt saa let, vil faa tunge, skjæbnesvangre Følger.

Det er, som om Lysene i Glaskronen brænder svagere, som om den gamle Buddha-Skikkelse i den usikre Belysning er ifærd med at reise sig for at bøie sig over den forgyldte Drage, der ligger ved dens Side, og tilhviske den en af sine tusindaarige Hemmeligheder.

— — —

Grandmamas Vogn holder atter udenfor Huset, og gamle Frantz aabner dens Dør for hende, der nu halvt maa bæres ned.

Men under Kjørslen hjem holder Conrad sin gamle Bedstemoder tæt ind til sig, og har kun een Tanke: at hun nu maa være istand til at opleve den store Glæde, han allerede tænker sig som nærforestaaende.

XVII

LILLE CATHARINE

Der er atter Stilhed i Grandmamas Soveværelse; hendes Sygdomsanfald har meldt sig paany.

Atter spores over hele Huset den kjendte Moskuslugt. Hendes Sønnesøn, der efter Gaarsdagens Oplevelser kun længes efter at opsøge Torben, for af ham at erfare noget nærmere om, hvor han kan have seet det Pigebarn, der blev omtalt af Thulstrup, er nu bunden til Huset, endskjøndt han, saavelsom den tilkaldte Huslæge, saare vel veed, at der aldeles ikke er noget Farligt ved dette nye Anfald.

Langsomt snige Timerne sig hen for ham, idet hele hans Arbeide bestaaer i med visse Mellemrum at liste sig ind til den Syge, der endelig hen paa Eftermiddagen har fundet Hvile i Søvnen.

Dorthea sidder atter som hin Vinteraften inde hos Patienten, som ved Solnedgangstid vaagner og nu vil vide, hvad der Dagen igjennem kan være foregaaet i Huset.

„I Aften er det jo, Dorthea, at Conrads to Venner

kommer til ham, saa maa hun sørge for, at de som vanligt faae deres Punschebolle ind til sig; med mig gaaer det jo nu bedre, og jeg vil ikke, at de skal forstyrres i deres Glæde for min Skyld. — Der er ikkuns Noget, jeg har spekuleret over," og den gamle Dame glatter omhyggeligt Lagenet over Dynen, „— jeg kan slet ikke mindes, hvad der skete igaar ved Middagsbordet hos de gode Thulstrups, — jeg erindrer kuns, at — jeg blev ledet ned til Vognen, og —"

„— Og saa siger det Stop, Frue," indskyder Dorthea, „ja, det kjender jeg saa grant fra min salig Tante —"

„Dorthea, jeg har før sagt hende, at hun ikke skal bruge de fremmede Udtryk," afbryder den Gamle hende i en misbilligende Tone, — „sig kun ganske ligefremt Moster og Faermo'er, det passer sig for hendes Stand; — det vilde dog være for latterligt, om hun vilde tale om — sin salig Grandmama; — og derforuden var hendes Moster en gammel fordrukken Personage."

„Aa — ja, det kan der jo vel nok være Noget om, forsaavidt, — men det var da og den eneste Adspredelse, hun saadan, om jeg tør sige, hengav sig til; og, see — Noget vil Mennesket jo more sig med, endskjøndt vi saa sandeligen ikke er kommet her til Verden for Morskabs Skyld; — og, saa var jo salig — Moster kuns en fattig Kone, — hun var jo ikke fornemme," tilføier Dorthea som for at antyde, at hun kunde nære en svag Mistanke om, at hendes Herskab

muligvis Dagen forud kunde have nydt for meget af denne syndige Verdens gode Sager.

Samtalen mellem de To er lidt efter lidt gaaet istaa. Man hører kun Perpendiklen i det gamle Stueuhr gaa sin taktfaste Gang, trods de hundrede Aar, det har paa Bagen.

Grandmama er atter faldet i Blund, og Dortheas Øine er ved at lukkes under Indtrykket af dæmpede Toner ovre fra Conrads Klaveer i den anden Fløi af det gamle Petersdal, hvor Conrad har sine Værelser.

Man taler saa ofte om, at læse et Menneskes Indre ud af Linierne i hans Haand; læs hans Indre af Linierne i hans Stue. Har han Noget at give, vil det snart vise sig herigjennem.

Der er fredelige Linier, og der er ufredelige Linier.

Der er talende Stuer, og der er tavse Stuer. Der er Stuer, som siger: her lever man, — der er andre, hvor man paa en Maade føler: her slaaer mig en aandelig Gravluft imøde.

I det forreste af de Værelser, Grandmama havde indrømmet Conrad, var det, som om han saa at sige kun havde villet sætte Gjæsten i Stemning til at betræde hans Arbeidsværelse. Herinde var man først hos Beboeren, thi Denne gav sig tilkjende næsten i Alt, hvad der omgav ham.

Det var ikke alene Meublerne selv, nei, det var vel

nærmest den Maade, paa hvilken de var anbragt. Man følte herinde, at Alt kun kunde staa paa denne Maade, og at det netop var stillet saaledes af et Menneske, der vilde give sin Personlighed tilkjende i harmoniske Linier.

Det var, som om alle de døde Ting herinde talte til hverandre, som om de gamle Familieportraiter paa Væggene saae nøie efter, om nu ogsaa det gamle, nedarvede Bohave stod, som det havde staaet i deres Tid. Man forstod jo saa godt, at det ikke var Tilfældet, og kunde deraf udlede det halv misfornøiede Træk i den gamle Tipoldefaders Ansigt paa Billedet over Skrivebordet, medens Oldefaderens lyse, velvillige Udtryk kunde tydes som Glæde over, at den Unge overhovedet holdt alt det Gamle i Ære.

I denne høiryggede Rokokkostol var Oldemoderen hin Vinteraften, stille som hun havde levet, sovet hen fra denne Verdens Sorger, og det var, som om hun oppe fra Væggen, hvor hendes Billede hang, endnu søgte denne sin sidste Hvileplads her paa Jorden, som om hun endnu søgte sin gamle Ægtefælle, saaledes som han sad hin Aften, og i Forudfølelsen af hendes nære Død, med sin sirlige, præntede Skrift i den gamle Bønnebog optegnede de sidste Dages Begivenheder i deres Samliv.

Ja — lige til det gamle Spinet, der paa sine spinkle Ben var stillet skraat ud i Værelset, var det, som om Figurerne paa de malede Hyrdescener i dets opslaaede

Laag havde Bud til de Henfarne af Slægten, til dem, der dog havde forstaaet dem allerbedst.

Og om Rammerne paa alle de gamle Portraiter er der hængt Krandse af Bukkar, der bliver fornyede, naar en Mærkedag i den Afdødes Liv oprinder. Men paa et af dem sporer man, at det særlig har Beboerens Hjerte; det er Moderens Billede som ung, malet af Husets trofaste Ven, Lorentzen, og nu stadigt prydet af en fyldig Krands af Ædelgran.

Inde i dette hans Allerhelligste er det, at han denne Aften, mens han veed, at den gamle Bedstemoder nyder Hvilen under sin trofaste Dortheas Varetægt, i Ensomhed har siddet længe, uforstyrret.

Ved det gamle Instrument har han fortabt sig i Minderne fra fordums Dage; men pludselig dukker ogsaa de nyeste Oplevelser frem for ham, og han begynder, som han saa ofte har gjort, at spille hin Adagio af Beethoven, som Weyse for kort siden har givet forøget Værd for ham.

Og det er, som om Mesterens Opfattelse af dette Værk først nu griber ham ret inderligt, og mod Slutningen er det, som om hans Fingre neppe berøre Tangenterne, og dog lyde Tonerne for ham netop saaledes, som han føler, at Weyse vilde have det.

Skumringstiden er længst forbi, og Maanelyset trænger i en smal Stribe ind gjennem Værelsets eneste Vindue, det lister sig hen over Gulvet, op ad det gamle Skrivebord, det glimter i Rokokkorammerne, der omslutter den henfarne Slægts Portraiter, det

borer sig ind i Øiehulerne paa det brunede Cranium, der, smykket med en lille Calot, som hans Ven „Dr." Vind har udsavet af et andet, større Cranium, har faaet Plads paa Skrivebordet, ved hvilket Conrad nu sidder og er falden i dybe Tanker. —

Og Skjæbnens Hjul ruller videre og videre, og hvad der hidtil var nede, er nu oppe, og, hvad der fordum var skjult, ligger maaske snart aabenbart. — —

Conrads Venner er ud paa Aftenen komne til ham, og de sidde nu alle Tre i en af de vanlige Samtaler, i hvilken den lille Vind morer sig med at forbavse de Andre med sine sære Indfald.

Trods sit materialistiske Syn paa Livet, nærer den underlige Fyr dog en Del Sans for de Skjønheder, det byder, og ofte hænder det, at det i disse Samtaler netop er ham, der giver Impulsen til, at man tager et eller andet Emne fra Kunstens Verden op til Behandling.

Gjæsterne har indtaget deres magelige Pladser. Klein i den bredsædede Louis XVI Stol med den nu noget afblegede Forgyldning, han sidder med Fødderne dybt begravede i et Bjørneskindstæppe; Vind hviler halv liggende i den store Empiresopha med Sideskabene, hvorfra Dianafiguren i indlagt Citrontræ nysgjerrigt betragter hans lille, begyndende Halvmaane.

Samtalen har i nogen Tid dreiet sig om Raphaels Kunst.

Conrad Juel gaaer nerveust op og ned ad Gulvet, og blander sig kun ved korte, indstrøede Ord i de Andres Bemærkninger.

„Og hvorfor har du nu egentlig hjembragt denne Sixtinske Madonna, Conrad?“ spørger Klein, idet han tænder en Fidibus ved det chemiske Fyrtøi, og peger op paa Væggen.

„— Hvorfor, — fordi det er et af de skjønneste Kunstværker, jeg kjender —“

„— Aa — ja, der er jo ganske vist en Del kjønne Linier deri,“ indrømmer Klein, „men — Skjønhed er ikke nok; — det Billede har altfor store, og det forekommer mig, iøinefaldende Svagheder —“

„Hør!“ lyder det henne fra Sophaen, hvor Vind er ivrigt beskjæftiget med at skjænke Punsch i Glassene.

„Hvad mener du egentlig?“ spørger Conrad og standser udfor Klein med et halv aandsfraværende Udtryk i Ansigtet.

„Jeg mener, — at det er opstillede Figurer, — at det, kort sagt, er et Tableau, som Teppet — det grønne Teppe — just er trukket til Side for,“ svarer Klein med uforstyrrelig Ro, „jeg mener — at Raphael har *sovet*, dengang han malede det, — og, ikkesandt, „indignor quandoque bonus dormitat Homerus“, man har nu en Gang ikke Lov til at sove, naar man vil indbilde Verden, at man er lysvaagen, —“

„Du glemmer,“ tager Conrad nu livligere til Orde, „at man fortæller, at han netop i en Drøm havde denne skjønne Aabenbaring —“

„Saa har han, faae jeg evig Skam, ogsaa spist gule Ærter til Aftens, den kjære Sjæl,“ bemærker Vind og sætter Glasset fra sig, efter at han med et lille Smask har godkjendt Punschen, —“ og det gi'er som bekjendt onde Drømme.“

„I det Hele taget maa jeg sige dig, Conrad,“ fortsætter Klein paa sin rolige Maade uden tilsyneladende at lægge Mærke til Vinds Indgriben i Samtalen, „at du, som dog ellers har et godt Blik for Kunst, undertiden kan forbavse mig ved, — ja, du maa undskylde mig, — ved en vis Critikløshed. Som nu den Dag i Sommer, da jeg fandt dig i Dresdner Galleriet fortabt i Beskuelse af det sentimentale Stads: den hellige Magdalene af denne — Rotari.“

„Der maa du nu allenfals have mig undskyldt, gode Klein: det var ikke Beundring, der fængslede mig foran det lille Billede, — det var — Kunstnerens Navn, som bragte mig til at falde i Tanker; — det Navn, skal jeg sige Eder, det forfølger mig, hvor jeg staaer og gaaer,“ svarer Conrad med et Udtryk af at være pinlig berørt, idet han atter giver sig til at gaa uroligt frem og tilbage; — „men lad os komme bort fra det Spørgsmaal, og hellere tømme vort Glas paa, at der maa komme lysere Tider — lysere Tider for os Allesammen,“ og han standser ved Bordet, fylder Glassene, og strækker Haanden ud for at klinke med Vennerne.

„*Drick ur dit glas, se döden på dig vänter,*“ nynner Klein, og bøier sig frem mod Vind med et

drillende Smil og med det fyldte Glas i Haanden; han veed saa godt, at Vind ikke lider at mindes om Døden.

„Tak, som byder,“ svarer Vind, „— tja, — jeg drikker som bekjendt gjerne, — men,“ tilføier han med en alvorlig Rysten paa Hovedet, — „det med Døden, — det bryder jeg mig nu mindre om, for jeg skal sige jer, go'e Venner, at —“

„At han dog kommer ganske sikkert,“ afbryder Klein, — „han vil kanske banke mange Gange forgjæves paa hos dig, — men, du kjære, lille Sjæl, — én Gang, en Gang saa —“

„Nei, stop nu, go' Ka'l, hvem siger dig, at jeg kun skal dø *en* Gang, — nei, min Tro er nu, at jeg skal dø mange Gange — mange Gange,“ mumler Vind stille hen for sig, — „mange, mange Gange —“

„Hvad mener du nu med det?“

„Jo, seer I, hvis I vil ha'e min Troesbekjendelse, saa er det nu *den*, at jeg i det, man kalder det andet Liv, vil vaagne op som en — Gulerod —“

„Som en —“

„Gulerod, ja vist; jeg mener nemlig, at man i dette — andet Liv vil blive rammet paa sit ømmeste Sted, og jeg har alle Dage næret en uovervindelig Afsky, næsten en Idiosynkrasi, mod disse smaa, fordømte Tingester, — jeg *hader* dem, og jeg hader dem dobbelt nu, da det er blevet min faste Overbevisning, at jeg efter Døden skal vaagne til nyt Liv omgivet af et helt Bed fuldt af det infame Tøieri. — Jeg forsikkrer Eder, at jeg gyser ved den Tanke, at en skiden-

færdig Unge en Dag vil nærme sig det Bed, hvor jeg tilbringer min umælende, men dog følende Tilværelse blandt Hundreder af de infame Rødder; — jeg seer i Aanden, hvorledes Ungen netop trækker *mig* op af Jorden og begynder at skrabe mig, — det lille, fordømte Afskum, — jeg føler allerede nu den unævnelige Smerte i alle mine fine, smaae Birødder; — kan I forstaa mig, kan I indsee, at det vil være Lidelser over al Beskrivelse?"

„Naa — ja — indrømmet," svarer den uforstyrrelige Klein med et Smil, „— men saa *er* det da ogsaa forbi —."

„Forbi!" udbryder Vind i den yderste Ophidselse, „forbi —, hvad er overhovedet forbi i denne Verden, hvor Alt gjentager sig; — det er jo netop en af Tilværelsens Hemmeligheder: om igjen, og stadig om igjen! — See paa Sisyphos — see paa Danaiderne. — Nei, mine Lidelser vil netop ikke være forbi; du maa ikke glemme, at jeg har kastet Frø, jeg har formeret mig og min Udsigt til Lidelse i det Uendelige; — og der vil i det Uendelige voxe nye Unger op med glubende Appetit paa den Slags Kost. — Nei, nei, kjære Venner, den Tanke er ikke til at udholde," og den stakkels Vind har talt sig saaledes ind i sin Forestilling, at han næsten famlende nærmer sig Bordet for at skjænke sig et nyt Glas.

„*Jeg* kan nu ikke gaa ind paa dine Bekymringer," siger Klein med den største Ro uden at ændse Vinds exalterede Tilstand, „jeg mangler dertil din, hvad skal

jeg sige, — *din* „rodfæstede“ Tro paa en Tilstand efter dette Liv, — ja, jeg mangler overhovedet Tro paa nogensomhelst Form for en Tilværelse efter Døden. — For mig er Alt absolut forbi med det Liv, vi her kjender. — — Jeg gjør mit Arbeide her for at leve dette Liv, og naar det ophører, — ja, — — saa forsvinder jeg —“

„Ja — *det* er netop Spørgsmaalet,“ afbryder Conrad ham og stirrer frem for sig.

„Hør, sig mig en Gang, har I aldrig seet et Lys slukkes? Saae I Flammen gaa noget Steds hen, efter at den havde forladt Lyset?“ fortsætter Klein og seer spørgende paa de Andre, der Begge forholder sig tavse, „— naa — netop saaledes vil *min* Flamme slukkes, — — blive til Intet.“

De har alle Tre siddet stille i nogen Tid; endelig reiser Conrad sig og begynder atter at vandre febrilsk frem og tilbage.

„Du veed nok, Klein,“ begynder han pludselig og standser foran Skrivebordet, idet han lader Blikket dvæle ved Moderens Portrait, „at jeg tidligere har været tilbøielig til at see det Spørgsmaal omtrent, som du seer det, — men der er hændet mig Noget; — jeg har i lange Tider været forfulgt af en hemmelig Magt, — — og nu, i Aften før I kom, — har jeg havt en Oplevelse, — der er hændet Noget, som har rystet mig stærkere, end I aner.

I vil smile ad denne min Oplevelse og sige, at jeg

har drømt, — det veed jeg sikkert, og dog maa jeg betro Eder, hvad der tynger mig.

Jeg fortalte jo før, hvorledes dette Navn, Rotari, som en Lygtemand er dukket op for mig i de sidste Tider, — snart var det her, snart der, — og nu i Aften har det lydt for mig, ikke som hidtil usikkert, uden at jeg har kunnet gribe det, — men klart, bestemt — —"

Han seer hen paa Vennerne, som om han venter at møde deres tvivlende Smil, men tavse, ubevægelige sidde de Begge, og kun gjennem Røgskyerne fra de dampende Piber kan han usikkert fange deres Blik.

Og han fortsætter, idet han stirrer frem for sig og trækker Veiret tungt:

„Jeg havde sat mig til Klaveret og spillet — den lille Adagio af Beethoven, du veed, Klein, den, som Weyse for nylig spillede for os ude paa Sophienholm. — Tusmørket var forbi, Maanen allerede fremme, og den kastede Lys hen over det gamle Cranium dér paa Bordet. Da jeg var færdig med at spille, havde jeg atter taget Plads ved Skrivebordet, og sad nu ganske stille, men *vaagen* var jeg, — jeg saae ganske tydeligt alle Gjenstande omkring mig, jeg tænkte paa, at Kransen omkring Moders Portrait burde fornyes, kort sagt, jeg var istand til at opfatte Alt klart. — Men — pludselig var det for mig, som om jeg ikke var alene herinde i Værelset. Ikke saaledes, at jeg tænkte mig et haandgribeligt Væsen ligeoverfor mig, — nei — hvorledes skal jeg forklare mig, — det var, som om Luften herinde var blevet levende; ja, som om Alt

herinde havde faaet et vist Liv, som om de døde Gjenstande herinde havde Øine, og i dyb Tavshed betragtede mig, med eet Ord, jeg følte mig omgivet af det forunderligste Kogleri. — — Og med eet var det, som om Lyden af et stille henaandet Suk naaede mit Øre. Jeg sad stille og lyttede med alle Sanser spændte; — Lyden gjentog sig, — jeg speidede hen til de mørkeste Kroge i Værelset. Intet var der at opdage, — og atter gjentog sig dette angstfulde Suk. — — I det samme strøifede mit Blik det gamle Cranium dér," og han peger hen paa Bordet, idet han ligesom ikke ret vover at see derhen, „og i dette Øieblik havde Maanen concentreret sine Straaler i dets tomme Øienhuler, og det var, som om det gamle Hoved fik Liv, som om det i uendelig dyb Angst, stirrede mig ind i Sjælen. — Jeg vilde reise mig for derved at gjøre Ende paa dette Blændværk, men — jeg var ikke istand til at røre et Lem; jeg formaaede kun at høre — at see, ikke saaledes som jeg nu seer Jer, men utydeligt som gjennem Taage, — og — endelig var det, som om en Skikkelse, en skyggeagtig, halv uformelig Skikkelse, indhyllet som i en Munkekutte, slæbte sig hen for mine Fødder, og tryglende søgte at omfatte mine Knæ — —."

„Du har drømt — du har drømt —" mumler Klein.

„Aa! gid jeg havde drømt det Hele, men jeg *var* vaagen. — Og atter var det, som om Suk fulde af Angst naaede mit Øre, og jeg følte det, følte det, uden at dette hemmelighedsfulde Væsen behøvede at ud-

tale det i Ord, at denne Ulykkelige i Hundreder af Aar efter Døden havde lidt de forfærdeligste Sjælekvaler. — Jeg vidste jo, at Craniet var opgravet paa det gamle Graabrødreklosters Grund, jeg vidste jo, at den Døde havde ligget indesluttet i en Kiste med hans Navn — Broder Martin havde de kaldt ham. — — Og nu — i dette Øieblik var det, som om hele hans Liv gled forbi mit indre Syn. Det var, som om et Slør blev draget fra mine Øine, og jeg saae, hvorledes den unge Graabrødremunk inde i sin Klosterkirke forfulgte en Kvinde med sin Elskov, — ja, I smiler, I smiler vantro, men dog skal I høre Alt, hvad jeg i denne Aften har seet, — om end ikke med legemlige Øine. — Alt — alle de mindste Enkeltheder i hans Liv drog forbi mig. Jeg saae ham atter træffe denne Kvinde, — hvorledes han bragte hende til Fald, og sveg sin Ven, hendes Ægtefælle — Grev Rotari. Og hvem har sagt mig det? Ingen — Ingen, og dog staaer Alt for mig, som om jeg med fuld Bevidsthed havde oplevet det Hele. — Det er for mig, som om jeg turde sværge paa, at denne Broder Martin gjennem sin Synd er bleven Stamfader til hele denne „forbandede Slægt“; det er, som turde jeg sværge paa, at Synd paa Synd er nedarvet i denne Slægt med det Barn, som Broder Martin blev Fader til. — Og medens dette Billede af Synd og Jammer drog forbi mit indre Øie, var det, som om jeg saae denne Broder Martin liggende for mig, — stirrende paa mig, i usigelig Sjælekval stirrende paa mig fra

sine tomme Øienhuler. — — Og tilsidst — tilsidst — var det, som om de hemmelighedsfulde Lyd formede sig til Ord, — det var, som om jeg kunde høre ham hviske til mig: bed, bed for mig, du levende Menneske, — du fatter ikke de Kvaler, jeg gjennemgaaer; — jeg har i Aarhundreder baaret mine Synder op imod Guds Throne, men de er atter styrtet tilbage paa min forpinte Sjæl, — Fred kan jeg ikke finde, saalænge min usalige Slægt lever paa Jorden, — — bed, bed for mig, — jeg gik bort uden Syndsbekjendelse, — — bed, bed for min Sjæl, du levende Menneske, — bed til den hellige Martin. — — —

— — Til den hellige Martin skal jeg bede, — den hellige Martin, som gamle Mester Guiseppe altid minder mig om; — — hvad er det dog for Kogleri, jeg er omgivet af?"

Conrad Juel er blevet staaende med Ryggen til Skrivebordet og stirrer frem for sig, som om han har glemt, at der er Andre i Værelset.

Ingen af Vennerne har ret Mod til at bryde Tavsheden. Af og til skotter de hen til ham, og fra ham til det mystiske Cranium.

Endelig udbryder Vind:

„Ja — see det Hele er jo gaaet særdeles naturligt til, gode Conrad; du skal sandeligen ikke lade dig vokse graa Haar for den Sags Skyld. — Du er gjennem Musikken hensat i en vis drømmende, høitidelig Stemning, som Maanelyset hen over det gamle Hoved har forstærket, — saa er du tilsidst — kort sagt fal-

det i Søvn, — — kanske har ogsaa Bacchus sin Finger med i Spillet — —".

„— Du husker jo nok Sagnet om Æschylos," afbryder Klein ham, „hvorledes han i sine unge Dage faldt i Søvn i en Vingaard, og at Dionysos aabenbarede sig for ham i en Drøm, og befalede ham at skrive en Tragedie; — kan hænde, at det ogsaa er Meningen med dig!"

„Meget rigtigt," tager Vind atter Ordet, „du har altsaa drømt hele denne lille Geschichte, der jo forøvrigt meget godt *kan* være passeret, — men du maa ikkuns indrømme, at — den Gamle *der*, han har Intet sagt."

„Selvfølgelig taler du for det, man seer med sine legemlige Øine, — men — sæt, at der var Noget — bag ved, Noget, der *skal* være skjult, og som dog til Tider viser sig for os som et fjernt — usikkert Lysskjær," mumler Conrad neppe hørligt; — „*jeg* veed det jo — jeg sov ikke; — jeg hører endnu saa tydeligt den hemmelighedsfulde, uhyggelige Hvisken —"

„Men du vil dog vel ikke være taabelig nok til at lade dig beherske af den Stemning —"

„Ja — og nei; jeg vil jo helst frigjøre mig, — men saa kommer det atter over mig med en Magt, jeg ikke *kan* modstaa. Snart ræddes jeg for — dette hemmelighedssvangre Hoved, og snart synes jeg, at jeg bør smile ad det Hele. — Men paa samme Tid kan jeg ikke frigjøre mig for en inderlig Medlidenhed med dette forpinte Væsen, — eller rettere, den Frygt op-

staaer hos mig: du vil maaske selv en Gang komme til at lide disse Kvaler i hele Evigheden. — — Men, det *maa* jo høre op, — jeg *maa* gjøre mig til Herre over dette — Gjøglespil —" og idet han vender sig om mod Skrivebordet rækker han truende Haanden ud imod Craniet, der ligger saa tavst dér med sin lille Calot paa Siden, — „hør nu *mig*, du Gamle, og mærk dig, at nu er det *mig*, der befaler, — *mig*, der er *din* Herre, — jeg *vil* have Fred!"

Han har talt med en feberagtig Iver, der bringer de Andre til at fare sammen, alt Blodet er veget fra hans Ansigt, og han lader Haanden falde tungt ned paa Bordet.

— Men i det samme glider Calotten af Craniet og triller hen foran Vinds Fødder.

„Ave imperator, morituri te salutant," udbryder Vind hoverende, „det var ret, Conrad, nu har *han* talt — for sidste Gang!"

Conrad seer sig forvildet om i Værelset, og vil til at svare, — da der pludselig nede fra Veien lyder et gjennemtrængende, angstfuldt Skrig.

Alle Tre farer sammen, og Conrad styrter ud af Værelset, medens Klein og Vind hastigt aabner Vinduet for at see, hvad der er hændet.

— — —

Tunge Trin lyder inde fra det forreste Værelse, og lidt efter træder Conrad ind halvt ledende, halvt bærende en ung Kvinde, der øiensynligt er bevidstløs, og som de nu Alle lægge til Hvile paa Sophaen.

„Skynd jer — hun er overfaldet, — saaret, — — skaf tilveie, hvad jeg skal bruge," befaler Conrad hastigt, og giver sig til at løse Klæderne omkring den spinkle lille Kvindeskikkelse, der nu med lukkede Øine er faldet tilbage i Puderne ude af Stand til selv at yde Hjælp.

Klein og Vind har imidlertid bragt, hvad Conrad behøver til Forbindingen, og staa bøiede over ham, der nu har blottet Patienten, saa at et Saar under venstre Bryst, fra hvilket kun faa Bloddraaber langsomt trænge sig frem, bliver synligt.

„Hvordan er det gaaet til?" hviske de Begge i ængstelig Spænding.

„Hun er overfaldet tæt herudenfor af en Person, der undveg, — han, der fandt hende sunket om paa Trappen, er løbet hen for at melde det —"

„Er Saaret farligt?" spørger de atter, medens Conrad fører Sonden ind.

— — „Et penetrerende *vulnus* i *cor* — — indvendig Hæmorrhagi, — sandsynligvis — — i *mediastinum anticum*, — — Prognosen er," mumler Conrad rystende paa Hovedet — pessima." —

Den Saarede har aabnet Øinene, og idet Lyset streifer hendes Ansigt, udstøder Vind et Udraab af Overraskelse.

„Det er jo — den smukke Kunstberiderske fra Tourniaires Selskab, — hende, der er flygtet hertil med den gamle Violinbygger Zerbinatos Søn —."

Idet Lyden af dette Navn naaer den Saaredes Øre,

vender hun Blikket mod den Talende, og giver ved en svag Bøining af Hovedet tilkjende, at hun har forstaaet ham.

„Jeg — — søgte — Grandmama, — men — dræbt — mig, — — jeg er lille — — Catharine — Catharine — Rotari, — — — bed — bed for mig — til — hellige Martin, — — bed — for — lille Catharine — —“

Ordene er komne stødvis, næsten uhørligt frem, men de har kostet den Døende de sidste Kræfter. — Blikket tilsløres, og en voxagtig Bleghed glider hen over de smukke Ansigtstræk, som lidt efter lidt stivner i Dødens Ro. —

— — —

„Det er forbi, — hun er død,“ hvisker Conrad, idet han reiser sig fra sin halv knælende Stilling, — „saaledes skulde jeg altsaa finde vor lille Catharine igjen; — — Broder Martins Synd har baaret Frø,“ og idet han kaster et indtrængende Blik paa Vind, tilføier han: „og — om igjen — — og om igjen har han maattet gjenopleve den i — — det andet Liv; — — troer I endnu — — at jeg har drømt?“

„Hvem veed,“ hvisker Klein undvigende, men hans ellers kolde Blik er ligesom sløret af Taarer.

Vind har imidlertid sagte listet sig hen for at hente en Armstage, som han nu stiller op bag den Dødes Leie, og han tænder dens tre Lys, der kaster et flakkende Skjær hen over den lille Kunstberiderskes smukke Træk. —

„Jeg vil helst vaage alene hos hende i Nat; — — jeg trænger til at komme til Ro med mine Tanker, — hvis det da kan lykkes,“ siger Conrad og strækker Haanden ud mod de Andre.

Med et tavst Haandtryk forlade Vennerne ham, og han sætter sig hen hos den saa længe Savnede; — han sætter sig hen til „lille Cathrine“, der saa ofte i de svundne Aar var i hans Tanker, til hende, som han hin Nat ikke har vaaget over, — til hende, der har søgt tilbage til sit Barndomshjem, til sin egen gamle Grandmama, — — der nu — — nei! — nei, ikke i Aften, — ikke i Aften, — men imorgen skal have Alt at vide, — alt det Forfærdelige, al den Kval, der i de lange, lange Tider har hjemsøgt den Slægt, som nu er udslukt.

„Stakkels lille Catharine — *du* har maattet bøde; du min Barndoms Legesøster, — ja — du var mere for mig; — — som Dreng følte jeg allerede for dig, — hvad jeg aldrig sildigere har følt; — — du lille — Døde, du kunde kalde alle milde Følelser tillive i mit Hjerte, — — du og — — Torben; — — er det da virkelig ham, der har forraadt os, — var det ham, der førte dig bort hin Nat? — Torben, var *det* den Gjengjæld, du lovede? — —“

Længe sidder Conrad med Hovedet støttet mod sine Hænder, og stirrer paa den Døde, og han tænker paa, hvor hemmelighedsfuldt Skjæbnen har slynget Catharinas og Torbens Livstraad sammen med hans egen.

— — —

Morgenen gryer alt, Lysene er ved at brænde ned, og deres Skjær, der nu er nærmere den Dødes Ansigt, giver dette næsten Liv; — — men Døden, den ubønhørlige Død svarer sit: Nei! nu er hun min.

De første Straaler af den opgaaende Sol viser sig, og en enkelt af dem falder henover det gamle Cranium, og Conrad reiser sig, griber det, og — det er ham næsten, som om en Anden taler gjennem hans Mund, da han sagte hvisker:

„Hvil nu der, til Opstandelsens Morgenrøde kalder dig frem."

Og varsomt lægger han Broder Martins Hoved ned i Armene paa lille Catharine. —

Og i det Fjerne hører han Vægteren udraabe Timeslaget, og han mindes hin Vinternat, da han sidste Gang lyttede til Vægterens Sang; — — han stirrer i dybe Tanker paa den lille døde Catharine, som ventede han, at hun skulde løse alle hans Tvivl.

Men nede paa Veien lyder det nu klart ind ad det aabne Vindue:

„Nu skrider Natten sorte,
Og Dagen stunder til;
Gud lad dem blive borte,
Som os bedrøve vil!
Vor Klokke er slagen Tre,
O, Fader from,
Til Hjælp os kom!
Din Naade os betee!

XVIII

I TØMMERBYS TELT

DER er forløbet et Aar siden den Nat, da den lille Kunstberiderske søgte tilbage til sit Barndomshjem for at finde Hvile efter sit omstreifende Liv, og istedetfor havde fundet Døden.

Livet ude hos Grandmama Juel er gledet stille hen. Hun, der i sin lange Levetid har vænnet sig til ikke at lade sig kue af rystende Begivenheder i Omverdenen, har ogsaa, efter at det allerførste Indtryk nogenlunde er udvisket, gjenoptaget sine Vaner.

Hun nyder atter den behagelige Følelse af for sin egen Person at kunne glædes ved Tilværelsen, denne Tilværelse, der jo dog til Syvende og Sidst er det Eneste, man veed noget Sikkert om. Thi nødigt vil hun jo paa sine gamle Dage gaa ind paa Conrads nye Ideer om Muligheden for *en* Tilværelse her — og *en* hisset.

Han er i hendes Tanker blevet noget af en Mystiker, han er ligesom ved at glide ud af Hænderne paa hende i dette væsentlige Punkt. Vel har hun ind-

rømmet ham, at der i det, han har berettet hende om sine forunderlige, hemmelighedsfulde Oplevelser hin frygtelige Aften, for en ubefæstet Aand jo vist nok kunde findes Grunde til Tvivl, — men Grandmama hører nu en Gang ikke til de ubefæstede Aander.

Og sæt, at der i det, han havde fortalt hende, var noget Virkeligt, — ja, saa vilde jo hun, Grandmama Juel, have levet et helt Liv paa — — ja, — paa — hvad?

Hun har ikke ret vovet i de hyppige Samtaler, hun har ført med Sønnesønnen om denne Sag, at give et Udtryk for dette: hvad.

Og Conrad har altid kun det ene Svar: hvem veed?

Men netop dette: „hvem veed?“ dukker ofte i ensomme Timer op for den gamle Dame, og hun falder i Tanker, Tanker, hun ikke har kjendt siden den Tid, da hun som lille Barn sad ved *sin* Grandmamas Side og læste for hende i en af de gamle Bøger, der, som ingen af de andre i det store Bogskab, var lukket med store Sølvspænder.

Og hun mindes, hvorledes hun i høiere Grad fæstede sin Opmærksomhed ved disse Spænder end ved Bogens Indhold, og hvorledes hun spurgte den Gamle, hvorfor den Bog var ligesom aflaaset.

Og atter kunde hun nu paa sine gamle Dage saa tydeligt høre, hvorledes hendes Grandmama med den svage, lille Røst havde svaret: „fordi man laaser for alt det, der er En helligst, mit Barn“.

Og saa havde den gode, gamle Kone lagt sin Haand paa hendes Hoved, og nikket saa mildt til hende.

Hvor kunde det mon være, at hendes Grandmama alletider havde været saa forunderlig mild, — hun havde dog havt saa store Sorger?

Og hendes Tanker gaa videre og videre, det er for hende, som om hun i en sagte gyngende Baad gled ned ad sit tilbagelagte Livs Strøm, som om hun paa Bredderne, hun kom forbi, atter saae alle de kjendte Skikkelser, hun havde været knyttet til, mens de levede, det var, som om de vinkede ad hende, som om de vilde tale til hende; men videre og videre glider hun, indtil hun i Tankerne standser ved En, hendes lille Catharina, saaledes, som hun havde gjenseet hende Morgenen efter, at hun havde maattet lade sit Liv. Og atter seer hun for sig, hvorledes den lille Døde ligger der saa stille med det gamle, brunede Cranium hvilende ved sit Hjerte.

Det er rigtigt, gamle Grandmama husker jo saa godt, at det gamle Hoved blev opgravet den samme Dag, lille Cathrine blev født, og nu, — — Conrad er og bliver dog en uforbederlig Drømmer — nu har han lagt det til Hvile der.

Hvad mener han med alt det? Han taler saa meget om en ny Tid, der er ved at bryde frem; — han paavirkes altfor meget af sine Venner, af Ingemann, af Mynster, og nu i den allersidste Tid af denne — Grundtvig.

Men videre og videre glide Tankerne, de hige mod

lysere Minder, og de træffe dem ogsaa, og Smilet vender tilbage, Smilet og Livslysten og Glæden over endnu at faae Lov at nyde Synet af alt det Velkjendte, der omgiver hende.

Grandmama føler, at hun er en trofast Natur, trofast mod det, hun kjender; alt det, som Conrad drømmer om, — det kjender hun jo ikke; — — hvorledes skulde hun saa kunne elske det?

Ja — hun har jo vel næppe kjendt lille Catharina, der kun var et Barn, da hun blev revet bort fra hende; hun har vel nærmest sørget over, at hun ikke tilstrækkeligt har vaaget over hende.

At hun efter hendes Død ikke har kunnet bidrage til at opspore Forbryderen, det er jo kun saa saare rimeligt, — der føler hun intet Nag.

Og hendes Dage glide roligt videre.

Men der er en Anden, der siden hin Nat for et Aar siden, da man fandt den lille Kunstberiderske døende udenfor hendes Barndomshjem, bestandig har ligget paa Lur i det Haab, at Opdagelsen af Forbryderen tilsidst skal lykkes ham, og det er Birkedommeren i Nordre Birk, hvor Mordet blev begaaet.

Efter hans Mening er der En, der har havt den største Interesse af at udføre denne Forbrydelse, og det er den Person, som den tredie September 1807 bortførte hende fra Slotskjælderen, og som nu maatte

frygte for at opdages i samme Øieblik, hun atter gjensaae sin gamle Pleiemoder.

Og saa meget har Dommeren bragt i Erfaring, at denne Person er en ung Sømand, der den foregaaende Sommer ofte er seet ude paa Dyrehavsbakken, men som nu i et helt Aar har været forsvundet.

Men — han vil vende tilbage, han vil atter kredse om det Sted, hvor han begik sin Forbrydelse, han vil atter kredse om det Sted, hvor han først gjensaae sit Offer ude mellem Teltene.

— — —

Og nu er det atter Sommer.

Ude paa Dyrehavsbakken hviler Alt efter Søndagens Anstrengelser i dên dybeste Fred.

Formiddagssolens Straaler sænker sig glødende over den hele Teltleir. En Hind passerer frygtløst en lille Sti mellem Teltene, bukker sig nu og da for at afgnave en Tot af det næsten afsvedne Græs, men den skotter alligevel over mod et Sted, hvor den har veiret Mennesker, dog — det er jo kun Bakkens faste Beboere; den føler sig paa en Maade i Slægt med disse Nomader, og den søger nu over i Skyggen, hvor den lægger sig til Hvile og gumler videre.

Og uden for et Telt, der er opført under en stor, løvrig Bøg, sidder ved et af Bordene Værten, Caspar Tømmerby, endnu med Søvnen i Øinene efter en halv gjennemvaaget Nat, røgende sin Morgenpibe, medens Opvartningspigen, Kirsten, har taget Plads ved den

modsatte Bordende, hvor hun er beskjæftiget med et Haandarbeide.

Der hviler en eiendommelig, velgjørende Fred over dette Billede.

Og gamle Tømmerby fortjener ogsaa at nyde en slig, stille Formiddag, thi Aftenen forud har været ret bevæget, idet han har havt et skarpt Ordskifte med sin Ægtehalvdel, der under dette atter har bebreidet ham, hvad hun saa ofte tidligere har givet ham Skyld for, nemlig at nære altfor venlige Følelser for deres smukke Opvartningsjomfru. Gamle Tømmerby, der paa dette Omraade veed sig fuldkommen uskyldig, har endelig en Gang ved at slaa haardt i Bordet vundet Seier, og tænker nu i denne stille Morgentime paa, om det ikke turde være det rigtigste herefter at træde bestemtere op i sit eget Hus.

Saa dybt er han hensunken i sine Betragtninger, at han ikke har lagt Mærke til, at en Fremmed langsomt har nærmet sig ham, ved den ene Haand førende en lille treaars Pige, medens han med den anden skubber Hatten bag ad Nakken for at svale sin Pande.

Det er *Adam Oehlenschläger*, der paa sin Morgenvandring fra Christiansholm tilligemed sin lille Charlotte er naaet helt op paa Bakken, og nu først seer gjenkjendende paa Værten, idet han udbryder:

„Ei, see, der har vi jo min brave Husfælle, Tømmerby; — hvor gaaer det med Forretningen? Mig synes, man seer saa speculativ ud.“

Tømmerby har hurtigt reist sig op og staaer nu dybt bukkende foran ham.

„Jo — jeg takker Hr. Professoren ydmygst for Tilspørgslen; — ja, vi maa jo ikke klage, vi Folk paa Bakken; — jeg formener øvrigens, at siden Professoren var saa venlig at skrive den lille, pæne Historie om os herude, saa har det hjulpet svært paa Besøget, — ja, saa sandelig troer jeg det,“ tilføier Tømmerby og vover nu atter at sætte Huen paa, idet han nikker gjenkjendende til den lille Pige.

„Troer De det, gode Mand, — troer De det, — ja —“ indvender Oehlenschläger med et fint Smil, „jeg maa dog tilstaa, at det — egentlig ikke var mit Formaal at virke til Forretningernes Opkomst herude — —“

„Naa — — ikke det,“ afbryder Værten ham og seer ret skuffet ud.

„Nei — jeg havde, naar jeg skal sige den fulde Sandhed, en anden Hensigt, — en hel anden —“

„Ja — det er nu alligevel saa, Hr. Professor, at baade De og saa vi andre — Kunstnere og Beværtere herude, vi bør nu herefter holde trofast sammen for at —“

„De mener for at holde Liv i Dyrehavsbakken til de sildigste Tider,“ indskyder Oehlenschläger, — „ja, kan hænde, at ogsaa jeg kan bidrage min ringe Del til dette store Formaal. — Og nu god Morgen, min gode Vært, — en god Morgen,“ tilføier han med et venligt Nik til Kirsten, der beskedent har trukket sig

tilbage til Teltets Indgang, og nu staaer neiende, medens Professoren fjerner sig med sin lille Datter.

Og videre vandre disse To nedover den menneske-tomme Bakke, indtil Faderens Blik pludselig fængsles ved en Skikkelse, der kommer langsomt slentrende hen ad Veien mellem Teltene, og nu staaer ligeoverfor ham.

Han har i den sidste Tid jævnligt seet ham herude, — men hvor kjender han det Ansigt fra?

Denne unge Sømand med det rige, krøllede Haar, med de sammenvoxede Bryn og det prægtige, aabne Blik, — — rigtigt, det er den unge Gut, han forgangen Aar traf inde i Brokkens Bod, hans unge Aladdin, og uvilkaarligt mumler Digteren for sig selv:

„See hist paa Gaden kommer atter hid
Det smukke, unge Menneske, som var her
I Gaar og Overgaars — —"

Og han standser ham, der ærbødigt har taget sin blanke Hat af, slaaer ham paa Skulderen og spørger venligt:

„Husker I mig, min unge Ven? — — jeg ønsked' Jer en Gang Held og Lykke —"

„Tak, Herre, — ja, det var forrige Aar; jo, jeg husker det godt, — og det er, ligesom Herrens gode Ønsker har hjulpet mig —"

„Nu, saa lad mig da fornye dem med et: Lykke paa hele Livets lange Reise, min unge Ven."

Og Oehlenschläger og den lille Charlotte vandre

videre, mens Torben Kraft seer efter dem og føler det som et godt Varsel, at han har mødt netop denne Mand, der, synes det ham, staaer som en skjærmende Guddom for Stedet herude.

Han har seet ham i Samtale med Værten i det Telt, han i den sidste Tid har kredset om, uden at han endnu har taget Mod til sig for at træde nærmere. Men nu veed han jo, uagtet han kun en kort Stund har holdt hende i sine Arme, at det var den smukke Kirsten, han hin Nat reddede ud af det brændende Hus.

Caspar Tømmerby har atter sat sig roligt ned med sin Pibe, og spekulerer over, hvorfor han, denne hersens Professor, ikke ogsaa har omtalt ham, Caspar Tømmerby, i sit lille Stykke, ligesaa vel som Mester Jakel, — — han, Tømmerby, er jo dog Professorens Husfælle, og Forretningen kan saa sandeligen trænge til al den Støtte, den kan faae.

Og saa dybt er han falden hen i sine Betragtninger, at han først mærker, at Torben har sat sig paa Bænken ved hans Side, da denne slaaer Knoerne haardt i Bordet.

„Tja! — det sku' vel være Noget til at friske Kadaveret op med, jeg er svært nødlidende, — har gaaet en lang Vei, — gi' mig bare, hvad De har," siger Torben og sætter sig nu mageligt tilrette.

„Jøsses, min go'e Mand, her faaer De kuns første Klasses Varer — ikke Andet end første Klasse; — har De hørt Tale om Caspar Tømmerby?" spørger

Værten og peger bagved sig op paa Navnepladen over Teltets Indgang.

„Nei, det er nu inte naaet ud til mig, hvor jeg kommer fra —“

„Ikke det — det er da ellers velbekjendt nok; — maa jeg forresten spørge om Deres ærede Navn og — *hvor* De da kommer fra?“

„Mit Navn — ja, det er ellers Torben Kraft, og jeg kommer fra Munsetpoore, min Faer, — fra Munsetpoore,“ gjentager Torben, da Værten har seet uforstaaende paa ham.

„Det er sagte' langt herfra Bakken,“ kommer det meget forsigtigt fra gamle Caspar.

„Langt herfra; — aa, ja, det ligger ellers i Ostindien; — har De aldrig været der?“

„Aldrig! — aldrig, — nei — om Vinteren kommer jeg ikke stort længer end til Adelgade, — og om Sommeren er jeg jo herude,“ svarer Tømmerby meget spagfærdigt.

„Naa, ja, — herude kan der jo ogsaa være meget rart, — især da, hvis man — naa der er just den lille Jomfru med Spisevarerne,“ afbryder Sømanden sig selv, idet han seer Kirsten komme inde fra Teltet med et dampende Fad.

„Hvad si'er De saa til den, Styrmand, den er go' — hva'?“ mener Tømmerby og smasker med Tungen.

„Go' — go' —,“ mumler Gjæsten, idet han halvt skuffet betragter Maden — „jeg seer, at De ogsaa herude lever af denne hersens Kjerregaardsmad —.“

„Hvad — be—, hva' mener De ellers med Kjerregaardsmad," snærrer Tømmerby, og er ved at slaa med den knyttede Haand i Bordet, da Torben dæmper hans Harme ved et ganske sindigt:

„Inte hidsig, Madam Soelberg — inte hidsig; — jo, seer De, min go'e Mand, jeg er nu inte ude i Munsetpoore van' ved at spise saadan Noget, der er lavet sammen af døde Dyr —"

„Men — hvad Pokker faaer De da, som er bedre end saadan en deilig, stegt Kylling?"

„Hvad jeg faaer? — Hver evigste Morgen, naar I her i Europa drikker Jeres Thevandssjap, saa faaer vi derude et lille Fad med — Tigerunger —"

„Med — Tigerunger!"

„Javel, med friske, nyfødte, spillevendes Tigerunger, — de nysseligste Smaatingester; — Gu' Fader bevares, sikke Sjov, naar man stikker Gaffelen i saadan et lille Kre'tur, — hvor de kan hvine! naada! — Og det er *varm* Mad li'e fra Fadet a', det er det; — — dette hersens er jo ikke andet end som et opvarmet Lig — slet ikke andet," og den Fremmede skubber foragteligt Fadet fra sig.

„Ja — men, kjære Mand, spiser De da de levende Dyr?" spørger Værten og Kirsten næsten samtidigt.

„Spise levende Dyr — nei, saa min Tro gjør vi da vel ei, — vi slagter dem barestens paa Fadet, — nei, paa det Lav, fy for en Ulykke, spise levende Dyr; — maa jeg spør'e Dem, spiser de levende Østers? Nei, det gjør De da vel ikke, — de slagter dem vel først

ved at brække Skallen op! — Naa, — paa samme Maade gjør vi ude i Munsetpoore med Tigerungerne, og De skal jo huse, at det er møiet farlige Dyr; hvis jeg ikke æder dem, mens de er smaa, ja, saa æder de sku mig, naar de bliver store. Nei! fy for den Lede, æde levende Dyr, — ja, det vil da sige — for de har jo ikke saadan rigtigt Brød derude, og saa bli'er der gjerne sat et Fad paa Bordet med disse hersens lysegrønne Frøer, som De jo nok kjender —"

„Nei — det gjør jeg vist ikke," tilstaaer Caspar og skotter ængsteligt over til Kirsten.

„Naa — ikke det; jo, seer De, Brød skal man jo gjerne ha' til Maden, det skal være grumme skadeligt at spise bare Kjød, og saa har man disse Frøer til det Samme, — man river bare et Laar af dem, og ta'er det istedetfor Brød, — det er nu Landsens Skik der."

„River De Laarene af de levendes Frøer?"

„Ja — begribeligvis; hva' sku' det skade, de voxer jo hurtigt ud igjen, saa varmt der er der i Landet, — naa, saa Morgenen efter kommer det samme Fad med de samme Frøer paa Bordet igjen, og der er skam voxet de sødeste smaa Laar frem, — det har jeg seet de hundrede Gange."

„Og — hvad nyder De saa dertil af drikkendes Varer, om jeg maa være saa fri at spø're," indskyder Værten, der tilligemed Kirsten halv ængsteligt har trukket sig tilbage fra Vildmanden.

„Drikker, — hva' jeg drikker; aa — helst den go'e

gamle ostindiske Arrak og — Sprit, half and half — for ellers bi'er 'en dog *for* kraftig; der er ikke i hele Verden Noget, der slukker Tørsten som Arrak og Sprit."

„Jøsses, sikken en Kraftkarl De maa blive af den Levemaade; — hør, veed De hvad, Dem ku' jeg skam vistnok bruge herude paa Bakken," udbryder Tømmerby, og rykker atter lidt nærmere til sin Gjæst.

„Ja, — hvis Tigeren derovre i Menageriet tilfældigvis skulde kaste Unger, — saa kunde jeg jo gjerne gi' Dem en lille Prøve," mener Torben, og kaster et polisk Blik over til Kirsten, der nu bestyrkes i sin Anelse om, at han sagtens ikke er en saa ondsindet Varulv, som hans sammenvoxede Bryn synes at antyde.

„Nei — det var ikke paa den Maade, jeg mente," svarer Værten, „nei — jeg havde tænkt mig at anvende Dem — som — —"

„Naada for Pokker, la'et blive til Noget, som hvad," brummer Torben, der nu trods al tilsyneladende Modstand med god Appetit har givet sig i Lag med Kyllingen.

„Som — Udsmider, — Udsmider i min Dandsebod," forklarer Tømmerby, „jeg skal sige Dem, at herude falder jo af og til lidt af — saadan smaa Batailler —"

„Batailler! det er Noget for mig; gaa bare paa," svarer Gjæsten smilende over hele Ansigtet, idet han nu med øiensynlig Lyst gnaver paa et Kyllingeben.

„Jo, vi havde netop forgangen Uge en nysselig lille

en af den Slags," fortsætter Værten og rykker nu fortroligt nærmere til sin Gjæst, „og det var saamæn imellem de to af Sangerinderne inde fra Guldagers Telt, der var med ved Dandsen om Aftenen, den Ene det var — ja, hvad Pokker var'et nu hun hed, jo, det var saa sandeligen hende den berømte Madam Catalani, og den Anden var en møiet bekjendt svensk Sangerinde, — og see saa kom de ud ad Natten i Totterne paa hinanden, naturligvis over et Mandfolk —"

„Over et Mandfolk, begribeligvis, det er immervæk os, saadan Noget kommer af," afbryder Torben og smiler over til Kirsten.

„Men som dog de To ku' mule hinanden, — aa — det var en hel Komedie at see paa," vedbliver Tømmerby og gnider sig fornøiet i Hænderne.

„Naa, — og saa mener De, at jeg saadan skulde — rydde Bulen —" siger Torben og slaaer Værten paa Skuldren.

„Ja — vist — det var justement min Mening —."

„Det kunde man jo tænke over," mener Torben, og hans Hjerte banker hurtigere ved Tanken om paa den Maade daglig at faae Leilighed til at være sammen med den smukke Kirsten.

„Naa — ska' det saa være?" fortsætter Caspar, der allerede i sin Iver over at see sit Forslag antaget, har skjænket to topfyldte Snapse, — „naa — kom saa, og lad os drikke paa det."

„Godt — lad gaa, jeg har saa dog ingen Hyre i den første Tid," svarer Torben, og de tømme Begge

deres Glas, efter hvilken høitidelige Akt Forretningen anses for at have saa fuld Gyldighed, som om den var indgaaet for selve Magistraten og alle de to og tredive Mænd. —

Og der sidder de nu og nyder Formiddagens Ro, medens de drøfter, hvorledes Torbens Stilling i Teltet fremtidigt vil være at ordne.

Det er under alt det blevet saa høit op ad Dagen, at enkelte Spaserende allerede begynde at bevæge sig omkring paa Bakken.

Pludselig farer Caspar Tømmerby op fra sin Plads paa Bænken, og staaer nu med Huen i Haanden ydmygt bukkende for en Forbipasserende, en ældre Mand, der bærer Kaskjet med Guldtresse.

„Det er Birkedommeren, — hels paa Birkedommeren, Kirsten, — det er vores Øvrighed, Birkedommeren i Nordre Birk,“ hvisker han til Torben, idet han puffer ham i Siden for ogsaa at formaa ham til at vise Stedets høie Øvrighedsperson den skyldige Respect.

Og de har alle Tre reist sig fra Bænken, da Birkedommeren, ligesom ved en pludselig Indskydelse styrer sine Skridt over mod Teltet, og ved et lille Vink med Pegefingeren kalder Værten ud i det fulde Sollys, hvor han nu staaer med Huen i Haanden overfor den mægtige Mand.

„Hør, — sig mig en Gang, Tømmerby, De husker jo nok Historien forrige Efteraar med hende — Kunstberidersken, der kom af Dage — —“

„Jøsses, Hr. Birkedommer, — ja, saa grangivelig."

„Naa, ja — jeg tænkte det nok; — hør, sig mig," og Birkedommeren skotter over Tømmerbys Skulder hen mod Teltet, hvor Kirsten og Torben atter har taget Plads, — „husker De ogsaa, at man troede, at Forbryderen var sluppet bort paa et Skib?"

„Nei, — see det huser jeg nu ikke," mener Værten og skubber Huen i Veiret, for med en dybsindig Mine at klø sig i Hovedet.

„Ik -ke det, ja, saa vil jeg dog bede Dem om at have et vaagent Øie med — Søfolk, der muligvis kunde søge Tilhold herude."

„Skal ske, naadige Hr. Birkedommer, skal ske; — og nu, da jeg har den Ære at tale med Hr. Birkedommeren, tør jeg saa ikke med det Samme anmode om Tilladelse til at holde et lille — Bal herude paa Søndagaften."

„Ja, — min gode Mand, De veed, at jeg ikke er nogen Ynder af disse sildige Historier, der kommer saa let Spektakler ud af dem, — — men lad gaa da for denne Gang," tilføier den strenge Øvrighedsperson, idet han trækker sin store Brevtaske op af Lommen, og paa et afrevet Blad af denne skriver den forønskede Tilladelse, hvorpaa han med et naadigt Nik og endnu et speidende Blik over mod Teltet gravitetisk er ved at fortsætte sin Vandring, da han pludselig atter vender sig mod Tømmerby, vinker ham hen til sig og fører ham med sig paa Veien op over Bakken. —

Imidlertid har Torben Kraft atter sat sig tilrette paa Bænken overfor den smukke Opvartningspige. Han har længe i Tavshed kigget op mod Trætoppene, og fordybet sig i Betragtningen af de hvide, jagende Bomuldsskyer, der seile hen over den dybt blaa Himmel, og iagttager nu med synligt Velbehag den lille Kirsten, mens hun, bøiet over sit Sytøi, slet ikke synes at ændse ham.

Og det forekommer ham, som om hendes Øine er endnu langt dybere blaa end Sommerhimlen over deres Hoveder; — og han tænker paa den Nat, da de i Angst saae ind i hans, medens han bar hende ud af Flammerne.

Hvad om han nu sagde hende, hvem han var, at det var ham, — — nei, nei Torben, for din egen Skyld skal hun holde af dig. — Sligt minder man heller ikke om, — det er en Mand uværdigt.

Og hans Tanker glide mange Aar tilbage, tilbage til Drengeaarene, og han seer sig selv i Conrads Arme den Dag ude paa Dammen, — har Conrad nogensinde mindet ham om det Øieblik, — nei, Sligt minder man ikke om, det er en Mand uværdigt.

Kan han ikke i Andet ligne Conrad, som han hele sit Liv har seet op til, — saa kan han dog prøve at ligne ham i Høisind.

Kanske, naar han er blevet gammel, vil han en Dag kunne sige til sin Redningsmand: jeg kunde kun gjengælde dig ved at blive et hæderligt Menneske.

Og Kirsten og Torben sidde tavse i lang Tid, hver for sig fortabte i Tanker.

Men Hinden derovre under den store Bøg, den reiser sig pludselig og sætter afsted i lette Spring, som om den vilde kalde dem frem fra Tankernes Drømmerige til det friske, pulserende Liv.

Torben, der længe har siddet foroverbøiet, og nærmest synes optaget af at betragte den spraglede, skrigende Papegøie, der udenfor Teltet paa den anden Side Stien er fastbundet til en Stang, retter sig og seer atter om paa Kirsten.

„Hør — De, lille Jomfru, jeg er en Gang blevet spaaet nede i Messina af en rigtig Spaakone, — og veed De, hvad hun sagde?“

Kirsten seer med et Smil over paa ham; der er noget drillende i dette Smil, det er ikke saaledes, de deilige, blaa Øine skal see ind i hans, — og mismodigt lader han Hovedet synke; men det er, som om hun i dette Øieblik faaer Medlidenhed med ham, og hun svarer:

„Hvor skulde jeg nu vide det, — jeg er jo da ikke nogen alvidende Spaakone —“

„Hun spaaede mig, at der var een Time i mit Liv, der — der skulde afgjøre hele mit Livs Lykke —“

„Kanske den Spaadom gjælder for mange Mennesker,“ mener Kirsten og vedbliver roligt med sit Arbeide.

„Jamen, — lille Jomfru Kirsten,“ fortsætter Torben, der begynder at fatte Mod til at gaa videre, — „nu

ret i Dag mærker jeg, — at hun har sagt Sandhed, for — nu har jeg været her hos Dem een Time, — og i den Time er min Skjæbne bleven afgjort.“

Kirsten seer spørgende over paa ham og ryster uforstaaende paa Hovedet.

„Jeg skal sige Dem, Jomfru Kirsten, — mange Dage har jeg staaet histovre, — der omme bag den store Bøg,“ og han peger over mod den Plads, hvor Hinden saa ofte søger Hvile, „og jeg har fulgt Dem med Øinene, ja — tilsidst troede jeg saa Skam, at jeg skulde stirre dem ud af Hovedet paa mig, for — — jeg — jeg syntes, at De var saadan en sød lille Pige, — og nu, i Dag, tog jeg Mod til mig og gik herover, — og i den Time, der nu er gaaet, husk paa, det var det, som hun, Spaakonen sa'e, — i den Time er det rigtig blevet tydeligt for mig, — at jeg holder saa forfærdelig meget af Dem, — og nu spør' jeg Dem, lille Kirsten, — nu — spør' jeg Dem,“ gjentager han helt lavmælt, idet han seer, at Kirsten har reist sig, at hun har samlet sit Arbeide sammen i sit Forklæde, og med et næsten uvilligt Udtryk i det smukke Ansigt er ifærd med at gaa ind i Teltet, — „ja — nu spør' jeg Dem,“ slutter han næsten hviskende, idet han lader Hovedet synke, — „vil De være — — min Kone?“

— — „Og — jeg svarer Dem, Torben Kraft, at — det ikke er gaaet mig som Dem, — jeg har ikke i den Time lært at holde af Dem, — saadan som *jeg* skulde holde af den Mand, jeg gav mit Jaord,“ og hun nærmer sig ham atter, da hun seer, at han ganske

stille skjuler sit Ansigt, og hun lægger varsomt en Haand paa hans Skulder, — „er det nu ikke meget mere honnet af mig, Torben Kraft, at sige Dem det strax, — ikkesandt, Torben, det er meget bedre, — — naar det nu ikke *kan* være andet, — for — det kan nu en Gang ikke blive — anderledes,“ og hun ryster paa Hovedet, idet hun med et mildt Blik seer ned paa ham.

Men han seer ikke dette Blik, han læner sig til Bordet, og støtter Hovedet i begge Hænder, saa at han helt skjuler sit Ansigt; kun nu og da kan man see, at han med Haanden vil hindre en Taare fra at vise, hvor dybt bevæget han er. —

Og Tankerne jage hverandre bag hans bankende Tindinger.

Troen paa denne Spaadoms Sandhed har i lange Tider fulgt ham, den har voxet sig saa fast hos ham, at han nu mener, at fra dette Øieblik skal altsaa hans Liv henglide i Sorg og Savn, i svidende Savn efter hende, som han netop elsker høiere nu, da hun har været saa ærlig imod ham.

Mørkere og mørkere jage Tankerne hverandre, og lægge sig som et tordensvangert Skytæppe for den Sol, han alt troede var hans. —

Endelig hører han Nogen nærme sig; det er Caspar Tømmerby, der langsomt vender tilbage fra sin Vandring med Birkedommeren, og nu med et eiendommelig diplomatisk Udtryk i Ansigtet sætter sig ned paa Bænken ved Siden af Torben, som han i nogen Tid

iagttager i Tavshed før han, som han mener med stor Snedighed, aabner Samtalen ved at spørge til hans Befindende.

„Hvad er der egentlig i Veien med Dem, lille Torben, De er nok inte rigtig ved Hægterne; — — det er da inte Noget — med Samvittigheden, — hva?“

„Med Samvittigheden? — Aa — den feiler vist inte No'et, — men det kan jo nok være, at Kuløren er gaaet noget af mig, efter at jeg er kommet herud — her i det stærke Solskin,“ siger han saa høit, at han haaber, at Kirsten maa kunne høre det inde i Teltet, — „men la' os nu ikke snakke om det, — man kan jo — —“

„Ja, det forstaaer sig,“ afbryder Værten ham, „man kan jo begynde at spille i en anden Kulør, lille Torben, i en hel anden Kulør,“ og han leer over sit gode Indfald, thi han troer nu at være paa det Rene med, at der har været „Noget“ mellem Kirsten og Torben.

„Men — for at tale om noget Andet, her skal De see, vi har da faaet Tilladelsen af Birkedommeren til at holde Bal —“

„Bal,“ afbryder Torben ham, „det var Spænd, det er Noget for mig; — her er vel rigtig mange, kjønne Piger herude?“

Hvor inderligt ønsker han, at Kirsten maatte kunne høre ham, han skal dog vise hende, — det koldsindige Pigebarn, at han er en rask Fyr trods Alt.

Og dette Ønske faaer han virkelig opfyldt, thi under hans sidste Ord viser hun sig i Teltets Aabning, rolig

staaer hun der, stadigt beskjæftiget med sit Arbeide, uden at det lader til, at hun ved hans Ord lider de Kvaler, han har haabet.

Imidlertid har Værten trukket op af Lommen det lille Papir, hvorpaa Birkedommeren har skrevet Tilladelsen, men han sætter ved Gjennemlæsningen deraf et temmelig gnavent Ansigt op, hvorfor Torben bøier sig over ham for at kaste et Blik i Documentet.

„Er der Noget i Veien?"

„Ja — der er det i Veien, at Ballet skal holde op Kl. 1, — saa morer Folk sig jo allerbedst, — det gaaer, saa bandte jeg, ikke, — det var rart, om man kunde faae det forandret," mener Tømmerby og trækker Øienbrynene i Veiret.

„Forandret!" udbryder Torben, „ja, det er da let nok —"

„Hvordan — mener De?"

„Vi danser begribeligvis bare fort — immer fort —"

„Nei! — nei, lille Ven, det er ikke det, jeg mener, — nei — jeg mener, at det var rart, om man ku' faae det forandret paa Sedlen, — her — paa Sedlen," og gamle Caspar slaaer med Pegefingeren ned paa det Sted i Papiret, hvor Tallet staaer, — „om man kunde faa et andet Tal til at staa der, — et andet Tal, end det forbandede Ettal."

„Det er da vel heller inte et Stykke, der skal fire Heste til at trække," mener Torben og kaster atter et Blik ned i Papiret, — „man kan jo barestens sætte en lille Krølle for oven og en for neden, saa staaer der

da det pæneste lille Total — og — Sedlen dér, det er jo da Deres egen —“

„Ja — turde *De* gjøre det?“ og Caspar Tømmerby seer med et listigt Blik op paa Torben.

„Om jeg turde — ja saa min Sa— —“

„Gjør det ikke, Torben Kraft,“ lyder det pludselig fra Kirsten, der har været et tavst Vidne til Samtalen, og nu kaster et misbilligende Blik til Torben, som har vendt sig om mod hende.

„Gjør det ikke, Torben Kraft,“ siger hun endnu en Gang, før hun atter fjerner sig for at lade de To alene.

Det var vel i den Sindsstemning, i hvilken Torben befandt sig, det skjæbnesvangreste Ord, hun kunde have sagt. Hans Lyst til at være hende imod, til at vise hende, at han var den Mand, der brød sig Pokker om Fruentimmer, æggedes kun derved.

Kun et Øieblik betænker han sig, han vender sig om mod Værten, og med en rask Beslutning trækker han en Stump Blyant op af Lommen, og giver sig meget omhyggeligt til at forandre Tallet.

„See saa, — nu er den klaret!“ udbryder han med et triumferende Blik til Tømmerby, der har seet til med store Øine.

Men da Torben vender sig om for ogsaa at vise Kirsten, hvor rask en Karl han er, finder han hendes Plads tom.

Ligemeget! Hun har nok hørt og seet Alt alligevel.

Og en Følelse af Tilfredsstillelse udgyder sig over Torben. Han har saaret hende — som hun har saaret

ham. Godt! Der er vel da fler Pigebørn til i Verden, tænker han, og stirrer trodsigt over imod den store Bøg.

Og det er, som om en Stemme derovrefra hvisker gjennem Løvet, der sittrer for en sagte Vind:

„Men der er kun een Kirsten!“

Og atter sænker han det trodsige Blik, og skjuler Ansigtet i sine Hænder. —

Imidlertid har Værten iagttaget ham skarpt og mener nu, at Øieblikket er kommet til at udføre de Instruxer, Birkedommeren har givet ham, og med en Pludselighed, der imidlertid slet ikke synes at overraske Torben, spørger han:

„Hør, sig mig en Gang, Torben Kraft, hvad Landsmand er De egentlig, — De har noget fremmed i Deres Udseende og i Deres Tale, jeg ikke rigtig kan komme efter? — Hvor er De født?“

„Hvor jeg er født, — jeg er da ellers født i Korinth, eller da lige i Nærheden; men det kan jo nok være, at der er noget fremmed i min Udtale, for jeg har jo allerede faret en hel Del Aar.“

„Hm! — i Korinth, sagde De, — ja det er sagte' ogsaa langt borte,“ mener Tømmerby og søger ganske hemmeligt at liste Blyanten, som Torben har lagt fra sig, over til sig for med den lige saa hemmeligt at kradse det Navn, han har hørt, ned paa den hvidmalede Bordplade.

„— De siger, at De har faret en Del Aar, men

De har da ogsaa været meget her i Danmark; — hvor var De nu forrige Eftersommer?" fortsætter Tømmerby efter en kort Taushed og seer Torben stift i Øinene.

„Det husker jeg skam ikke saa nøie," svarer Denne, der er altfor optaget af Tanken om Kirsten, til at han ønsker Samtalen fortsat, — „jo — forresten, nu husker jeg det da, for jeg var den Gang ifærd med Reisen til Ostindien."

„Ostindien," mumler Tømmerby, — „Ostindien, — altid Noget, der ligger langt — langt borte herfra —"

„Jøsses — meget længere end hele Adelgade er lang," vrisser Torben, idet han reiser sig, for paa den Maade at faae Ende paa Værtens kjedelige Spørgsmaal. Og med et let Nik slentrer han ind i Skoven.

„Ja — gjør du dig bare lystig med din Adelgade, — du er vist snart færdig med at drive Abespil med gamle Folk, — føi for Pokker!"

Og Tømmerby skynder sig ind i Teltet, hvorfra han hurtigt vender tilbage med et Ark Papir og en lille Flaske halvfuld af skimlet Blæk, for nu, saa godt han formaaer, at gjengive Samtalen med Torben. Og efter at have sammenfoldet Papiret og skrevet Birkedommerens Adresse paa Brevet, begiver den snedige Vært sig ned over Bakken, for selv at besørge det, da hverken hans Kone eller Kirsten maa vide, hvad han og hans høie Øvrighed har for.

XIX

VIOLINBYGGERENS SØSTER

Ude i Adelgade hos den gamle Violinbygger er den lille Familie forsamlet om Middagsbordet.

Stemningen er trykket. Der har altid hvilet tunge Skyer over Huset, men efter den lille Catharinas Død, og efterat Sønnen, Tonio, som Følge deraf atter har taget Ophold hos Forældrene, er Forholdet mellem gamle Mester Guiseppe og hans Kone blevet end mere spændt.

Denne Dag har der nu været særlig Ufred mellem Fader og Søn.

Tonios tunge Sindsstemning efter den sørgelige Begivenhed er snarere bleven værre end bedre i det Aar, der er forløbet. Ganske vist gjør han, som han mener, sit bedste for at hjælpe den Gamle ved Arbeidet, men der er dog stadigt Anledning for Faderen til at beklage sig.

Den Gamle er færdig med den første Ret, og har, som han pleier, taget op af Vestelommen en lille Elfenbensplade, som han nu sindigt giver sig til at snitte

paa, mens han nu og da over Brillerne kaster et Blik hen paa Sønnen.

„Hjo — schnitte Hovede ud po Halse af Violine, — — Dummeheder, det kan han, men lægge en Bjælke ordentlig ind, — — flytte en Par F-Huller paa en gammel Instrumente, — — det er skidte gjorte; — hva' jeg pryde mig om saadan en Fruentimmerphisionomi paa en Violine, — og Buplikum, troer du, at Buplikumme saa tosset, at de pilde sig ind, at de er skaare af Benvenuto, — og Fruephisionomi er der nokke af — hikkesandte?"

Han taler sig mere og mere hidsig, og stakkels Tonio, der har fundet en fattig Trøst i, saa godt han formaaede, at skjære lille Catharinas Hoved ud i Træet, slaaer skamfuld Øinene ned.

Hemmeligt trykker Moderen hans Haand under Bordet, idet hun betragter Manden med Bitterhed.

„Du glemmer, at Du og har været ung, Joseph; — — du glemmer, at stakkels Tonio har havt den store Sorg —"

„Aa — — klemme, — klemme, hjai skal 'uske Alt, — hjai skaffe Penge til Alt, — men hjai skal min Dommekirke have færdig — —"

„Det er netop Ulykken, Joseph, du holder mere af din snavs Domkirke, end af din egen kjødelige Søn," afbryder Konen ham ærgerlig.

— „Oh! ho — stoppe lidte, stoppe lidte, hjai 'olde meget af Tonio, han min mege gode Drenge, — men '*an* glemme at tjene Penge, '*an* glemme godt Arbeide,

for at schnitte dumme Phisionomi ud i Violine, — og det er Penge, vi skal pruge — Penge — Penge, forstaa du — Penge!" og den gamle Mester slaaer et saa djærvt Slag i Bordet, at Laaget falder af Suppeterrinen.

Ved Støien vaagner tilsyneladende hans gamle Søster, der har flyttet sig fra Spisebordet og taget Plads i et Hjørne af Stuen.

Hun slaaer Øinene halvt op og seer over paa Broderen, der møder hendes Blik med det Spørgsmaal:

„Gianetta — kan hikke du sige, hvad vi skal gjøre? Penge — Penge vi mangle. — Du i dine unge Dage kunde see ind i Fremmetide, — langt, langt ind i Fremmetide —"

„Det jeg kan endnu, min gode Guiseppe, det jeg kan endnu, — jeg see mere end mange Andre, — men ikke for mig selve eller mine Familie, — nei! — kuns for Fremmede —" og hun stirrer frem for sig, som om hendes Øine søger Noget, der ligger udenfor Værelsets Grændser.

Det er troligt nok, at hun har Ret i at kunne see mer end Andre, efter det Ydre at dømme. Der er i dette Øieblik over det gamle Ansigt udbredt et Skjær af Hemmelighedsfuldhed, af Evne til med dette forunderlige Ørneblik at kunne skue dybt ind i andre Mennesker og deres Skjæbne.

Længe sidder hun saaledes og stirrer aandsfraværende frem for sig, og de blege Solstriber, der gjennem de snavsede Ruder falder hen over hendes An-

sigt, forstærke kun det sære, uhyggelige, der er udbredt over hendes Skikkelse.

Endelig aabner hun Læberne og hvisker halvt ud for sig selv:

„I Roma, — da jeg være Amme hos Conte Rotari, — den Gange, da lille Catharina komme til ham, — hjo! hjo! — jeg kunde see mange, mange pesynderlige Tinge,“ og hun bøier sig helt fremad, støtter Hovedet med det forpjuskede Haar i Hænderne, og stirrer fremad, som om hun ikke aner, at der er Andre tilstede, „—— lille Catharina have gode Ven her i Byen, det hun mig fortælle, — hjo! det hun mig fortælle, da hun være ganske lille Pige, — jeg ham aldrig seet, den Gang jeg komme hertil, — men her, — her jeg strax ham kjendte, — da han føle min Pulse, — jeg vide strax, at han være lille Catharina sine Ven —“

„Hvad for en 'am?“ spørger Mester Guiseppe gnavent, — „man dog hikke forstaa, Gianetta, hvad for en 'am?“

„Unge Dottore, — unge Conrad Juele,“ fortsætter hun uden at see op, — „han — og Catharina — og En endnu, — En endnu, de 'øre sammen, — de Tre —“, og hun giver sig til med sin Stok, der aldrig forlader hende, at tegne en Trekant i Sandet paa Gulvet, — „mange Folk hikke tænke paa, at de 'øre til saadan en Trekante, — nei — det de hikke vide Noge af, — men det kan gamle Gianetta see, — det kan hun. — Og den Tredie, — hamme jeg see i Messina, det være en unge Sømand, — det være hamme, som

bringe lille Catharina til sin Papa, til Greve Rotari, — det være hamme — hjo! — ham jeg hikke længe tænke po, — men — nu," og den Gamle aabner Øinene helt og stirrer frem for sig, som om et indre Syn viser sig for hende, „der — der," hun peger fremad, og de Andres Blik følge uvilkaarligt Retningen af hendes Finger, — „der — er han, — nu jeg see ham, — han være i store Fare, — oh! Madonna! — oh! hellige Martine, — tage sig af ham; — han er u—skyl—dig!" skriger hun pludselig og læner sig udmattet tilbage i Stolen.

I ængstelig Spænding har de Alle hørt paa hende, og ved dette Skrig styrte de hen for at yde hende Hjælp, men ganske stille har hun lukket Øinene, et Smil spiller om de rynkede Læber, og hun er falden i en dyb Søvn.

Man kjender saa godt der i Huset de pludselige Anfald af en dødlignende Dvale, der kan overfalde hende, saa der agtes ikke videre paa hendes Tilstand. Man er vant til at lade hende sidde stille hen, og hun veed da ikke ved sin Opvaagnen, hvad der er foregaaet med hende.

Men denne Dag har Mester Guiseppe dog lagt særligt Mærke til, hvad hun i sin sygelige Tilstand har sagt. Han har tidligere gjennem Conrad Juel hørt Tale om, at et Barn der i Huset er forsvundet, og han faaer i dette Øieblik en Anelse om, at Rotaris Datter, Tonios Elskerinde, ikke er nogen Anden end dette Barn. Han mener nu ogsaa, at det jo kanske forholder sig som

Søsteren i sin sonnambule Tilstand har seet, at denne unge Sømand kan have bortført Barnet, og i dybe Tanker gaaer han over i sit Værksted.

Og herinde overveier han nu, hvorledes han vil opsøge sin unge Ven Conrad Juel og Dennes Grandmama, og hvorledes han vil løse de store Gaader for dem.

Men det gaaer ham den Dag som altid, naar heftige Scener i Familien har bragt hans Sind i Oprør. Han kaster sit Blik op til sin Trøster, sin Stradivarius, og et Øieblik efter hører man, hvorledes han paa Tonernes Vinger har svunget sig op over Alt, hvad der er sørgeligt i denne Verden.

XX

DANDSEN I SKOVEN

SØNDAGEN, den store Dag, paa hvilken Dandsen i Tømmerbys Telt skal afholdes, er oprunden.

Torben har fra den tidlige Morgenstund været ivrigt beskjæftiget med inde fra Skoven at hente friske Bøgegrene, med hvilke han pynter baade det Ydre og det Indre af Dandsepladsen. Og Arbeidet gaaer med et Liv, som om det gjaldt en Fest for ham alene, — for ham og Kirsten, hvis *hun* vilde.

Under skiftende Stemninger har han tilbragt de sidste Dage. Han har saa meget som muligt undgaaet at være ene med Kirsten, men al den Bitterhed, han i det første Øieblik følte mod hende for det Afslag, hun havde givet ham, er veget.

Han tænker nu kun paa Midler til at tvinge hendes Modstand mod hans voxende Kjærlighed, og han haaber, at hendes Længsel efter ham sikkert vil vaagne, naar hun om Aftenen seer ham dandse med alle de smukkeste Piger, — thi hende selv kan han kun tænke sig at tage i sine Arme som sin Fæstemø. —

Og Aftenen kommer, og Torben hvirvler sig rundt i Dandsen, — men Ingen aner, hvor tungt hans Hjerte banker.

Men Kirsten, — hun viser sig ikke under Festen.

Stadigt haaber Torben at see hende staaende i en Krog med forgræmmede, taarefyldte Øine. Og da er Øieblikket kommet for ham til at slutte hende i sine Arme.

Men den stakkels Torben skal skuffes heri som i saa mangt et Haab, han har næret.

— Og nu er endelig hans Modstandskraft brudt; han fjerner sig fra de Dandsende, og sætter sig under et Træ ude i Skoven og grubler over, hvorledes han skal overvinde dette underlige Pigebarns Sind.

Hvor længes han efter, at hun i dette Øieblik skal komme herud til ham, sætte sig under Træet hos ham, høre, hvor ømt han vil tale til hende, forsikkre hende om, at han kun har havt hende i Tankerne, medens han dandsede med alle de Andre, hvorledes han kun vil have hende i Tankerne, naar han i Fremtiden er borte fra hende, langt borte i fremmede Lande.

Og sagte hvisker han hen for sig:

Kirsten, det er jo kun dig, jeg holder af!

Men Ingen hører ham, intet Svar fra Kirsten lyder til ham i den stille Nat. Han hører kun nu, da det lakker mod Solopgang, en sagte Susen i Trætoppene, eller de skjærende Toner fra Violinerne ovre i Teltet.

Og han lukker Øinene, og sover snart med Hovedet lænet mod Træstammen.

Og han drømmer — underlige Drømme.

Det er, som om alle Træernes hemmelighedsfulde, overnaturlige Beboere træde frem fra deres Bladskjul, mens Elverfolket ovre fra Mosen i lette Sving stryger ind under Stammerne, det er, som saae han Kildenymphen, Kirsten Piil, rynket og gammel, bøiet over ham, støttende sig til sin Stok, gjøre sære Tegn over hans Pande, som om alle disse skyggeagtige Væsner standser deres natlige Færd, samler sig om ham og i et eneste Aandepust hvisker hen over ham:

Kirsten!

Og Torben vaagner, stryger sig over Panden og seer sig forvildet om. —

Hvad er det! Aa — han er jo ene, Alt er stille omkring ham, kun den sagte Susen i Trætoppene. —

Men Stilheden skal ikke være af lang Varighed. Pludselig hører han høirøstede Stemmer, blandt hvilke han tydeligt skjelner Tømmerbys, der kalder høit paa Torben, som nu skynder sig over mod Teltet, dog ikke hurtigt nok til at afværge det Slagsmaal, som ved hans Ankomst allerede er i fuld Gang, og ikke dæmpes ved hans Mægling.

Ligesom Stenen, der kastes i Vandet, drager større og større Kredse uden om sig efter Faldet, breder Ufreden sig her fra det Par, der har yppet Striden, til større og større Kredse, indtil det hele Selskab under Mændenes drøie Eder og Slag, og Kvindernes Skrig,

befinder sig i et uløseligt Virvar, der tilsidst hidkalder Bakkens øvrige Beboere, som allerede var gaaet til Ro, og nu under høie Raab om Hjælp tilkalder Politiet.

Og endelig møder den eneste Betjent, som findes derude, og optager en Rapport, og Tømmerby og Torben bliver noterede som Vidner til det Forefaldne. Efter denne foreløbige Retshandling begynde Sindene atter at falde til Ro saaledes, at Enhver nu i det dæmrende Morgenskjær kan begive sig til Sit.

Men hvem, der ikke saa let finder Ro, det er gamle Tømmerby, som kaster sig hvileløs frem og tilbage paa sit Leie, plaget af tunge Anelser om, hvad Følgerne vel kan blive af disse natlige Optøier; Tømmerby kjender jo sin Birkedommer og veed, at han er ubønhørlig.

Og det bliver en tung Nat for stakkels Torben. Under al denne Ufred synes han, at Kirsten er gledet endnu længere fra ham. —

Men trods alt det, der er hændet, trods braadne Pander, Tømmerbys Sorger, og Torbens Sjælekvaler, stiger Solen fredeligt op over Skoven. Dens første Straaler forgylde de store Stammer ved Roden, og liste sig hist og her ind under Kronerne, som om der aldrig havde været Ufred i Verden; og dampende efter det friske Bad i Mosen stryger den store Kronhjort fulgt af den smidige Hind hen over Bakken.

— — —

Og under ydre Ro forløber saa den følgende Dag, indtil der om Aftenen indløber en Skrivelse fra Birke-

kontoret til Casper Tømmerby, der tilligemed Torben Kraft tilsiges at møde paa Contoret næste Morgen.

Det er en tung Vandring, de To har at tilbagelægge, tung er Veien, tungt er Sindet. Hver tænker paa Sit under Gangen; tavse skrider de frem, indtil de endelig har naaet deres Bestemmelsessted.

Her bliver de efter en Stunds Venten indladt til den alvorsfulde Øvrighedsperson, der ikke lader sig mærke med, at han kun for faa Dage siden saa fortroligt har nærmet sig Værten. Denne staaer nu ved Siden af Betjenten, der Søndagen derude paa Bakken under det dæmrende Morgenskjær forekom gamle Caspar som en frelsende Engel, og som i dette frygtelige Øieblik skal optræde som hans Anklager.

Og Birkedommeren kaster et koldt Blik ud over Brillerne og begynder:

„Betjent Vedby indmelder, at der Søndag den 9. dennes om Natten Kl. $1^{3}/_{4}$ er forefaldet alvorlige Uroligheder paa Dyrehavsbakken hos Teltholder Caspar Tømmerby. — Har det sin Rigtighed?“ og Dommeren reiser sig, knapper sin Uniformsfrakke tæt til og giver sit Ansigt et endnu ubehageligere Udtryk end før.

„Jo, Hr. Birkedommer.“

„Har De, Tømmerby, Tilladelse til Afholdelse af Dandsen hos Dem?“

„Jo — —“ kommer det tøvende fra Værten, medens store Sveddraaber viser sig paa hans Pande, idet

han trækker Tegnebogen op af Lommen for at finde det skjæbnesvangre Papir.

Og Torben begynder at spidse Øren.

Han har hidtil nærmest betragtet denne Sag med Øvrigheden som en lille Ubehagelighed, der egentlig ikke vedrørte ham, — men — nu; og i et Sekund farer den Tanke ham gjennem Hovedet:

Kirsten! — hvad vil Kirsten sige!

Og han skotter ængsteligt over til Værten, — men hans sidste Haab, at Denne kan have glemt Papiret eller vel endog tilintetgjort det, glipper, da han seer Tømmerby overgive Birkedommeren den lille Seddel, som han kun altfor vel kjender.

Og han hører atter Kirstens manende Ord:

„Gjør det ikke, Torben Kraft, — gjør det ikke!“

Først nu, men for sildigt, indseer Torben, at han har gjort noget galt, og han længes saa inderligt ud til Kirsten, ud til sin Skytsengel derude i Guds frie Natur.

„Lad mig for en Ordens Skyld see det efter,“ mummler Dommeren, idet han tager mod Documentet, — „hvad er det, — jeg mindes jo tydeligt, at jeg skrev Kl. 1, — og det Tal er øiensynligt forandret, — det var da heldigt, at dette Slagsmaal først fandt Sted Kl. $1^{3}/_{4}$, ellers var denne lille Sag aldrig blevet opklaret,“ tilføier han med et tilfreds Smil, „hvorledes hænger *det* sammen, min gode Tømmerby?“

„Naadige Hr. Birkedommer, — det — kan *jeg* ikke sige Dem; — da jeg kom tilbage, efterat jeg

havde havt den Ære at gaa med Hr. Birkedommeren forleden — De husker nok," tilføier Casper stammende, men med et Tilløb til en fortrolig Blinken, „— hm! — De mindes vistnok, — saa — viste jeg dette lille Blad til ham der, til Torben Kraft, — der jo ogsaa er tilsagt," skynder han sig at tilføie for at bringe sin egen Person saa hurtigt som muligt udenfor Dommerens Spørgevidde.

„Til — Torben Kraft, siger De; hm! — og De, Torben Kraft, har altsaa tilladt Dem at foretage en lille Rettelse i, hvad jeg havde skrevet, — det er ellers ikke ganske i sin Orden, min gode Mand; saadan Noget maa man jo ikke gjøre — vel?" og Dommeren tilkaster den stakkels Torben et Blik, der ikke er helt blottet for Velvillie, og dette Blik holder han stadigt rettet paa ham, idet han vedbliver:

„Naa — De har altsaa, ikkesandt, forandret et Ettal til et Total, naa —?"

Men Torben bider Tænderne sammen i undertrykt Harme over, at han og kun han skal staa til Ansvar for det, som dog Tømmerby er den egentlige Anstifter af, og han tier og slaaer Øinene ned for Dommerens Blik.

„Hør nu, lille Torben Kraft, lad os nu see rigtigt paa den Historie og faae den afgjort lidt hurtigt," vedbliver Birkedommeren, idet han forstaaer at give sit Ansigt et mildere og mildere Udtryk, „vi maa skynde os, — vi har mange Sager, der skal afgjøres i Dag. — Seer De, De er jo en ung Mand, og i de unge

Dage — ikkesandt — i de unge Dage tænker man ikke saa nøie over Sligt; — Herregud, jeg mindes jo saa godt, da man selv var ung — hvad? — Nei, det er af den Slags, man ikke regner saa nøie; — naa, lille Ven," Udtrykket i Dommerens Ansigt er i dette Øieblik hel venskabeligt, „naa — altsaa, ikkesandt, De *har* gjort det?"

„Ja! Hr. Birkedommer, — jeg troede ikke, at der var noget Ondt deri," svarer Torben hel freidigt, idet han nu mener at være over alle Vanskeligheder.

„Naa — aa —, saa han er af den Slags, der forfalsker Documenter — og ikke troer, at der er noget Ondt i det, see — see," og Dommerens Ansigt er i et eneste Øieblik helt forandret, det har nu atter antaget sit iskolde Udtryk, da han befaler at føre Torben ind i Arresten.

„Men, Hr. Birkedommer — De sagde jo selv — at — De —" stønner Torben, idet han støtter sig til Skranken, og i sin Angst stirrer paa Dommeren, som om han mener med et Blik at kunne fremkalde det før saa velvillige Udtryk i dennes Ansigt.

„Stille!" tordner den strenge Øvrighedsperson, „ingen Modsigelser her i Retten! — Betjent, Vedby, før Arrestanten ud!"

Saa vender han sig til Værten med et næsten venskabeligt Udtryk:

„De, Tømmerby, betaler en Bøde af ti Rigsdaler, — er De fornøiet med det?"

Og, imens Værten synlig lettet trækker sine to

Femdalersedler frem af den fidtede Lærredspose, søger Torben forgjæves at fange hans Blik, men Tømmerby har vendt sig saa snedigt, at han kan beregne, at Torben af Betjenten vil blive ført bag ved ham ud af Retslokalet, før han atter faaer Pungen snøret til. Og med et ydmygt Buk for den høie Øvrighed forlader Værten den uhyggelige Retssal, efter at Torben er ført bort, og skynder sig for atter at komme hjem til sin fredelige Bakke.

— — —

I Tømmerbys Telt er Alt imidlertid gaaet sin uforstyrrede Gang.

Medens Værten og Torben om Formiddagen er inde paa Birkekontoret, sidder Kirsten og hendes Madmoder udenfor i det Frie, hver beskjæftiget med Sit.

Men under Arbeidet er det undertiden for Kirsten, som om der er Noget, hun savner, — hun synes, at der er saa tomt omkring hende. Torben, den viltre Knøs, der paa de sidste Dage var blevet saa stille, ham kan hun da ikke savne; — han er jo vel borte, men, — hvad vedkommer han i det Hele taget hende?

Og dog tænker hun paa den første Dag, da han saa brat tilstod, at han holdt af hende, — og hun smiler stille, idet hun lader Arbeidet synke i Skjødet og stirrer frem for sig.

Værtinden seer over paa hende og ryster paa Hovedet:

„Gu' maa vide, hvordan det gaaer dem derinde, Kirsten."

„Hvorinde?" spørger Kirsten aandsfraværende.

„Naturligvis inde paa Birket, inde hos Dommeren. For — en kjedelig Historie er det nu li'egodt med denne hersens — Tilladelse, som — jeg mener —"

„Ja, det kan jo muligvis blive en kjedelig Sag for Tømmerby," mener Kirsten, „men det er vel afgjort med en Smule Bøde —"

„For Tømmerby, Kirsten, aa hvad, de Par Dalere kommer han vel nok over, — nei, jeg mener skam kjedelig for ham, denne hersens Torben —"

„For — Torben Kraft," udbryder Kirsten og stirrer over paa Værtinden, „— for — Torben," gjentager hun, idet hendes Blik forvildet streifer om for endelig at standse ovre ved den store Bøg paa den anden Side Veien, Bøgen, bag hvilken han saa ofte har staaet og iagttaget hende. Og det er for Kirsten, som om han staaer der i dette Øieblik og seer bedende over paa hende.

Men hun smiler atter over sig selv, over, at hun kun for et Øieblik har skjænket ham, den Fremmede, en Tanke.

Torben Kraft *er* jo en Fremmed for hende, han vedkommer jo ikke hende.

Og hun sætter sig atter til sit Arbeide. Nei, han — Torben kommer hende ikke ved; det er ikke hendes Skyld, at han — synes om hende.

Hun arbeider videre, hun vil arbeide sig ud af disse underlige Tanker, der lægge sig som en Taage over hende.

Og atter er det den snakkesalige Værtinde, der river hende ud af hendes Tanker.

„Javel er det Torben, det er galt for, det var jo ham, der forvanskede det Tal —“

„Men det var Tømmerby, der fik ham til det, det var for hans Skyld, han gjorde det.“

„Og hvad mener Kirsten vel, naar jeg nu siger, — at det var for Kirstens Skyld —“

„For *min* Skyld!“

Kirsten har reist sig op, og stirrer bestyrtet over paa Værtinden.

„Ja — netop; min Mand, han mærkede godt hin Dag, at der havde været Noget, Dem og Torben imellem, — og det var da mest, fordi han vilde være Dem imod, at han gjorde — den dumme Streg, der nok kan skaffe ham i Uleilighed.“

„For *min* Skyld!“

Er det ovre under Bøgen, at Torben viser sig for hende, — eller er det inde i hendes Hjerte, at hans Billede staaer indgravet, — hun veed det ikke, men hun seer ham saa tydeligt for sig, — forladt og kummerfuld.

„For *min* Skyld!“

Og Kirsten hvisker stille hen for sig: fordi han var bleven saa tung om Hjertet ved det, at — jeg sagde ham — nei. Men uskyldig, det er han nu ligegodt!

Atter sætter hun sig tilsyneladende rolig ved sit Arbeide, men hun er blevet saa forskræmt; Tankerne jage hverandre. Hun vil saa gjerne hjælpe, men hvorledes? —

Under Samtalen mellem disse To er Caspar Tømmerby imidlertid naaet til sit rolige Sommerhjem, og hans Kone har allerede vinket ad ham til Velkomst, før Kirsten har seet ham.

Forpustet efter den lange Vandring sætter han sig ned, men heller ikke herude skal han finde Hvile, thi Kirsten bestormer ham øieblikkelig med Spørgsmaal om, hvorfor Torben ikke er kommen med ham.

„Nei, lille Kirsten, — det — er han nu lovlig undskyldt for, — desformedelst, — at de har beholdt ham derinde —"

„Beholdt — Torben!"

„Tja, derinde — i Arresten —"

I Arresten! — Torben, den uskyldige Torben arresteret!

Det *maa* jo være Spøg. Beholdt Torben, — hvem andre end hun har Ret til at beholde Torben; — hun, Kirsten vil beholde ham — for hele Livet. Og i et Øieblik staaer det klart for hende, at hun holder af Torben, holder af ham netop saaledes, som *hun* skal holde af den Mand, hun giver sit Ja!

Og i sin Vaande slynger hun den Beskyldning mod Tømmerby:

„Det var — Deres Skyld — Deres Skyld, at han gjorde det, og De gaaer fri —"

„Naa — naa, bitte Kirsten," mumler Værten, mens han sindigt stopper sin Pibe, „naar man hører Dem, saa sku' man jo næsten tro —"

„Aa — tro — tro; for mig maa De tro, hvad De vil, jeg vil kun forsvare et Menneske, der er i Nød; — jeg har selv været i stor Fare, og bedt Vorherre om Hjælp —"

„Ja — den her' Fyr har nu vist ikke møiet med Vorherre at gjøre, for det er da nu nok ham, der stak hende Kunstberidersken ihjel forgangen Sommer, og det er jo vel nærmest derfor, at Dommeren beholdt ham tilbage; det er da og mig selv, der har fortalt dem Et og Andet derinde i Retten. Og see, De skal nu slets inte bli' hidsig, bitte Kirsten, for — vi maa være glade til, at vi slap for den Karl herude paa Bakken."

Og Tømmerby er saa inderlig tilfreds med sig selv, at han nu ret nyder sin Pibe og kun med Ligegyldighed seer paa, at Kirsten skjuler Ansigtet i sine Hænder og stille giver Taarerne frit Løb.

Men Tømmerbys Ægtehalvdel seer over paa hende, ryster paa Hovedet, idet hun samler sit Sytøi for at gaae ind i Teltet, og hvisker til Manden, idet hun gaaer forbi Kirsten:

„Man *skal* nu li'egodt inte snyde, lille Tømmerby, — eller forlokke Andre til'et."

„Aa — Vrøvl, Fruentimmersludder, — det er jo slettes inte det, han bli'er straffet for."

Og den brave Vært føler sig mer og mer tilfreds

med, at han saa snedigt har udført sin Mission for sin høie Øvrighed.

Men Kirsten sidder stadigt med Haanden for Øinene, og Taarerne glide stille ned over hendes Kinder, men under den tilbagetrængte Sorg modnes der en stor Plan i hendes Tanker.

— — —

Medens alle disse Forhandlinger foregaaer ude paa Bakken, sidder Torben inde i sin mørke Arrest.

Hans nuværende Tilstand piner ham mindre, end Tanken om, hvad Kirsten vil sige, hvorledes hun nu selvfølgelig helt vil opgive enhver Tanke paa ham.

Det er jo hende, der som hans gode Engel har raadet ham fra det Feiltrin, han i Tankeløshed — eller vel rettere i Følelsen af bitter Tilfredsstillelse ved at krænke hende, har begaaet.

Han kan takke sig selv for det Hele.

Han tænker ikke engang paa at bebreide Tømmerby hans feige Tilbagetog, — nei, han, Torben, er den eneste Skyldige.

Og atter vende Tankerne om hans Kjærlighed tilbage som et lysende Haab i alt dette Mørke. Atter tænker han sig Muligheden af, at Kirsten — — nei! nei og atter nei!

Han regner jo ud, at han vil blive straffet, — og — ja, saa vilde *han* være for stolt til at nærme sig hende. Han vilde da skyndsomst søge at komme bort herfra, og — saa var jo Spaadommen gaaet i Opfyldelse, saa var den Time, han havde tilbragt i det

Sollys, der ligesom udstraalede fra Kirsten, jo blevet det afgjørende Vendepunkt for hele hans Liv; — saaledes var altsaa hans Skjæbne afgjort. Og han tænker paa, hvor hjerteligt han, den fremmede Mand, har lagt Haanden paa hans Skulder og ønsket ham alt Godt. En krank Lykke var det! —

Og den ene Time sniger sig efter den anden; Alt er mørkt uden om ham og indeni ham.

Endelig er han falden hen i en søvnlignende Døs, da Døren til hans Fængsel aabnes, og han bliver kaldt op til Forhør hos Birkedommeren.

Med noget af den eiendommelig indsmigrende Tone, han har brugt under den første Afhøring, begynder Dommeren, der i det Mørke, som hersker i Retslokalet, har ondt ved at see Fangen lige i Øinene.

„Naa, lille Torben Kraft, lad os saa tale lidt nærmere sammen; lad os nu høre Noget om, hvad De tidligere har bedrevet, for — dette hersens var vel ikke det første, — vel?"

„Jeg forstaaer ikke, Hr. Birkedommer, — mener De, at jeg skulde have begaaet noget andet Ulovligt, — saa tager De feil. Det, jeg har gjort, indseer jeg nu — var — urigtigt, men det var dog Noget, der ikke kunde bringe *mig* nogen Fordel. Jeg har forandret et Tal i et Papir, som jeg troede Tømmerby ene var Herre over, — og jeg har slet ikke tænkt over Følgerne, see *det* er min Feil; Andet har jeg ikke begaaet."

„Naa — og det Andet, — det fra —"

„Hvilket?“

Men pludselig betænker Dommeren sig, han vil, uden at Torben aner det, ved et eneste Ord bringe ham til en hurtig Tilstaaelse:

„De er slet ikke Den, De giver Dem ud for, — vi veed Alt, det nytter aldeles ikke, at De nægter; Deres fremmede Udseende og Udtale viser det jo ogsaa; De er slet ikke nogen Dansker, — De er kort sagt den Græker, der —“

„En Græker, — jeg en Græker,“ udbryder Torben og spiler Øinene op i den største Forbavselse.

„Ja, — og hvad mere er, vi veed endogsaa, at De er født i Korinth!“ udtordner Dommeren, der aabenbart venter, at Torben nu vil være tilintetgjort.

„Ja vel er jeg født i Korinth, Hr. Birkedommer, — men derfor er jeg da ingen Græker; De tager mig vist for en hel Anden. Hr. Birkedommeren glemmer, kan hænde, at der ovre paa Fyen ligger en lille By, der hedder saadan,“ og Torben kan trods det alvorlige i hans egen Stilling ikke tilbageholde et Smil.

„Paa Fyen!“

Birkedommeren seer noget skuffet ud ved denne Oplysning, men vedbliver dog i samme barske Tone:

„Men — har De Beviser for det, De der siger?“

„Det har jeg, Hr. Birkedommer, det har jeg, her kan De selv see, jeg har alle mine Papirer i den allerbedste Orden,“ og Torben søger under Vesten en Tegnebog frem, og giver sig til at trække et Papir frem, mens hans synlig forlegen gjemmer et andet.

„See her er min Døbeseddel. Jeg er født tæt udenfor Korinth, og døbt inde i Byen i Aaret 1792 den 4de Marts, — det staaer der, Hr. Birkedommer, ja, De kan sagtens vanskelig see det her i Mørket —“

„Jo — jo, jeg seer det tydeligt nok, — men sig mig, hvad var det for et Papir, det, som De øiensynligt vilde skjule for mig, — hid med det, naa — lidt hurtigt,“ befaler Dommeren.

„Det Papir,“ svarer Torben og seer ham roligt ind i Øinene, — „det angaaer ikke mig, og det hører ikke min Sag til. Det angaaer en Mand, som nu forresten er død og borte. Havde han levet, — ja, saa havde Birkedommeren ikke saa let faaet det at see, men nu kan det jo ikke skade ham mere. — Det var en Mand, der forrige Efteraar, da vi skulde reise ud til Ostindien, havde skjult sig i Lasten ombord hos os, og først kom op, da vi allerede var i rum Sø. — Han var en ulykkelig Mand, — ja, det var han, — og han var jo ogsaa mere end det, for han var en Forbryder, han havde taget Livet af et Menneske —“

Birkedommeren begynder at spidse Øren.

„Naa — og hvad saa videre?“

„Det var et Fruentimmer, der var stukket af med Clownen hos de her' Kunstberidere, — ja, jeg troer endda, at hun havde hele to Kjærester, og saa en Aftenstund havde denne Clown luret hende op og — jaget en Kniv i Hjertet paa hende. — Og derefter var det saa, at han skjulte sig ombord i vort Skib, der skulde reise Dagen efter.“

„Og, hvor er han nu?"

„Hvor han nu er, Hr. Birkedommer, — ja, det er inte godt for mig at vide, hvor Vorherre gjemmer den Slags Folk. — Men see, da han var ombord hos os, da blev vi jo godt kjendte med hinanden; han kunde lidt fremmede Sprog — *han* var forresten netop en Græker af Fødsel — og jeg kunde jo ogsaa lidt. Men han var alletider meget tungsindig af sig, og saa var det en Aftenstund, at han kom til mig paa Vagten og gav mig dette hersens Papir, og saa sa'e han, at det skulde jeg have til Amindelse om ham, naar han var død, — men jeg maatte ikke læse det, før han ikke var mere. Og saa var det den selvsamme Nat, at jeg paa een Gang hørte et Plump i Vandet, — jeg stod til Rors, og kunde begribeligvis ikke forlade min Post, og jeg gjorde saa Anskrig, — men det var for sent. — Og see, det var nu ham Grækeren, der var sprungen overbord, og væk var han med det Samme, det var jo en bælgmørk Nat. — Og — her i Papiret staaer nu den hele Beretning og iligemaade, at han har havt Trang til at skrifte sin Synd idetmindste for eet Menneske, selv om det kom efter hanses Død.

Ja — see, Hr. Birkedommeren kan nu selv, hvis De kan finde Morskab deri, læse Dem til det Hele; — nu kan det jo ikke skade noget Menneske," tilføier Torben, og seer hel modfalden ud ved Tanken om den Nat, da hans ulykkelige Kammerat var forsvunden i Bølgerne.

„Nei, De har Ret, Torben Kraft, nu kan det jo ikke

skade noget Menneske, men kanske det kunde *gavne* et Menneske, gavne Dem for Exempel —“

„Mig, Hr. Birkedommer, hvad Gavn skulde jeg —?“

„Jeg vil jo tilstaa Dem, Torben,“ og Birkedommerens Ansigt har et helt forandret Udtryk, idet han nu tager Torben om Skuldrene og seer ham ind i Øinene, — „jeg har havt Dem selv stærkt mistænkt for denne Sag med Kunstberidersken — —“

„Og — *det* kunde De troet om mig!“ udbryder Torben og seer forfærdet paa Dommeren.

„Ja — hvorfor ikke,“ svarer Denne med et Smil, og nikker velvilligt til Torben, — „og derfor var jeg ret tilfreds ved at nappe Dem i denne lille Historie ude paa Bakken. — Nu seer jeg den tildels med andre Øine, og er mest tilbøielig til at lade Dem slippe saa let som muligt; naa — Menneske, er De ikke glad for det?“

„Jovel — Hr. Birkedommer, — men —“

„Naa, er der alligevel et — men!“

„Det er det, at det jo altid er en kjedelig Sag at have været anholdt, — det vil jo gjøre, at ethvert hæderligt Menneske vil sky mig, — ja *det* vil det,“ tilføier Torben og seer ned mod Jorden, som om han allerede vil øve sig i at holde sine Øine nedslagne for alle Mennesker.

„Naa — trøst Dem, min unge Ven, der er Folk, som har ganske andre Ting paa Samvittigheden, der dog seer Alverden lige i Øinene.“

„Men — det troer jeg nu ikke, at *jeg* formaaer,“ af-

bryder Torben ham, og holder stadigt Blikket fæstet mod Jorden.

„Ja, ja — nu, foreløbig altsaa, bliver De her, hvor Ingen vil Dem noget Ondt, hvor De i Ro og Stilhed kan komme Dem efter denne lille Historie, — og saa tales vi nærmere ved. — Og nu, frisk Mod, Torben," tilføier Birkedommeren og klapper ham venligt paa Skulderen, før han atter bliver ført tilbage til Cellen for at overlades til sine mørke Tanker.

Alle disse mørke, fortvivlede Tanker, han vilde kunne have sparet sig, hvis det havde været ham forundt at kaste et Blik ud i Tømmerbys Telt.

XXI

KIRSTEN GAAER TIL KONGEN

Det var en lille Begivenhed i det kjøbenhavnske Borgerskabs Liv, da „Jostys Pavillon“ den 19. Juni 1813 aabnedes i Frederiksberghave.

Men endnu den følgende Sommer havde Stedet næsten hele Nyhedens Interesse for Publicum, der jo dengang kun langsomt gik med til alt det Nye.

Aarsdagen derefter, det var jo „blaa Mandag“, saae man da ogsaa allerede om Formiddagen samlet en Del Besøgende i det lille, indhegnede Stykke foran Pavillonen, der var opført i en Stil, som nogenlunde kunde svare til „Apistemplet“, om end den var opført af det svagere Træmateriale.

I de faa Lysthuse var der alt saa fuldt, at den vimse, bredskuldrede Bondepige med de røde, flagrende Atlaskesbaand over den Gyldenstykshue, og den sindigere Opvarter i den lille, kortskjødede Trøie og det endnu fra Gaarsdagen nogenlunde friske, grønne Forklæde, kun med stor Møie formaaede at efterkomme alle de Bestillinger paa The, Caffe og Chokolade, der

indløb fra alle de ventende Kjøbenhavnere, af hvilke kanske mangen En havde foretrukket stærkere Drikkevarer, som det dog herude var forbudt at udskjænke.

Ved et af de smaa Borde, der støder op til selve Pavillonen, sidder en lille Jødefamilie, der saa beskedent som muligt presser sig sammen.

Det er den gamle Abraham Mendel og hans Kone, Rachel, samt deres lille Søn, David.

Gamle Mendel har denne Dag pyntet sig, han ligner slet ikke den Mendel, vi har seet i Slagsmaal med Drengene under Lotteriets Trækning. Han har aabenbart paa en af de mange Auctioner gjort et godt Kup i gamle Klæder, han personlig har Brug for, naar han skal i Stadsen, og den ganske vist falmede blaa Kjole med de blanke Knapper mener han sikkerligt vil skjule det særlige „Nationalpræg“, som i de Dage saa hyppigt paadrog Abrahams Folk smaa Ubehageligheder, Forløbere for hine store Forfølgelser under den nogle Aar efter begyndende Jødefeide.

Hans Rachel er beskednere i sin Pynt; kanske har hun ogsaa en rigtig Følelse af, at hendes ualmindelig stærkt udviklede semitiske Ansigtstræk har bedre af at skjules saa meget som muligt under den mægtige, gamle Straahat, under hvilken man ligesom dybt inde i en Hule opdager den mægtige Næse, der synes at længes frem mod Luft og Lys.

I dette Øieblik er hun ifærd med sammen med Opvarteren at overveie, hvilke Forfriskninger der ville være mindst kostbare, medens Mendel har bredt ud

for sig et Nummer af „Dagen“, som han ivrigt studerer.

„Du — Rachelche, hier sollst' mal sehen, her staaer i den Reiseliste: Jøderne Heilbuth, Wulff og Lazarus afreiste til Rostock, na — — dann wissen wir's.“

„Det er osse møiet fornuftigere af dem at reise bort, Avromche, møiet fornuftigere i disse Tider, end som at stadse sig ud som en Papegøje mit blanke Knapper, und lede Folkses Aufmerksamkeit hen paa sig. — Tænk nur paa, hvad der kan hændes; — kan den christne Pøbel forfølge und utskjælde en Christen herude i Frederiksberghave, und kein Mensch tager ham i Forsvar, blot fordi han ligner En af voreses Folk, — was denn, frage ich, was denn?“

„Na — nu, Rachelche,“ hvisker han over til hende, idet han først seer sig forsigtigt om, — „den Gang, nicht wahr, — det var doch ganz moersomt, at det — — at det *ikke* gik ud over os, nicht wahr?“

Imidlertid er der sat to Kopper Chokolade frem til Forældrene, medens David med ret sure Miner opdager, at en Kop med varm Mælk er bestemt for ham.

„— Aber — skal jeg da ikke —“

„Stille, du — stille,“ beroliger Moderen ham, „Papache und ich gi'er dig hver lidt af voreses Kop, — nich' wahr Avromche?“

„Gewisz — gewisz!“

Og de hælde begge et Par Skeefulde af deres Kopper over i Drengens Mælk, der derved kun opnaar at faae en skidengraa Farve.

Det hjælper da heller ikke paa David, han surmuler endnu til Faderens store Ærgrelse.

„Nanu! hold nu din Mund, og schnyd din Næse —"

„Und drik din Sukkerlade," tilføier Moderen.

Men den fredelige Stemning, under hvilken den lille Familie har sat sig, er brudt og vil aabenbart ikke vende tilbage, navnlig ikke nu, da snart En, snart en Anden, idet de gaaer forbi deres Bord, gjør spottende Bemærkninger om dem og mener, at der burde være særlige Kaffehuse, hvor Abrahams Folk kunde søge.

Luften bliver dem tilsidst for trykkende, og gamle Mendel foreslaaer, at de skal vandre op mod Slottet, hvor de muligvis kan faae et Glimt at see af Kongen.

Saa ubemærket som muligt søge de at snige sig gjennem Mængden ad den smalle Sti, der fører bort fra Pavillonen.

Lille David gaaer bagest, stadig meget misfornøiet med sit Udbytte af den Formiddagstur.

Gamle Mendel har faaet sin Rachel under Armen, og søger forgjæves at komme i Tridt med hende, da hun pludselig standser og vender sig om imod Sønnen.

„David — na, komm her mein Junge —" og efter, at den Lille meget modstræbende har nærmet sig Forældrene indtil en vis forsigtigt afmaalt Afstand, hvisker Moderen efter at have seet sig speidende om, — „du har doch drukket din Sukkerlade, — he? Man skal ikke forære de Folk No'et, vi har jo betalt det, — nu, Junge, — hører du ikke, — fik du drukket din Sukkerlade helt op?"

„Lo jadati,“ svarer Drengen saa høit, at de Forbipasserende ogsaa kan høre ham, og søger atter at komme i passende Afstand fra de Gamle.

„Was in aller Welt! din lille Schlingel, — wenn Mamache spør' dig paa Dansk, hvorfor svarer din Dummkopf saa paa Hebraisk, — kan din lille Æsel ikke sige paa Dansk: jeg veed det ikke; — skal du sætte dine Forældre ud for, at Folk hører, at vi er Jøder; — synes du kanske, det kunde være morsomt, om Fa'er og Mo'er blev slaaet ihjel herude af den christne Pøbel, — he?“ buldrer gamle Mendel løs og slaaer efter ham med Parapluien, men uden at ramme Drengen.

Lille David gjør imidlertid Miner til, at han ikke ugjerne saae det, og atter vandrer Familien videre i Haab om dog idetmindste at opnaa *det* Udbytte af Dagen: at komme til at bukke og neie for den elskede Landsfader.

Men ogsaa heri skal de skuffes.

Udenfor Slottet vandrer Gardisterne sindigt op og ned fra det ene Skilderhus til det andet, og den nysgjerrige Mængde, der har samlet sig og længselsfuldt kigger op til Vinduerne, faaer kun nu og da Øie paa en rød Lakai, der indenfor stiller sig op og for en kort Stund drømmer om muligvis at blive antaget for en høifornem Person.

Men Kongen viser sig ikke.

Frederik den Sjette giver nemlig Audients den Dag.

Det er en af de „smaa“ Dage, hvor kun faa Per-

soner søge deres Konge, og derfor ogsaa Alle kunne gjøre Regning paa at „komme ind“.

Den jourhavende Adjudant, Major Lützen, gaaer fornemt frem og tilbage i Forgemakket med sin lille Liste i Haanden, paa hvilken de Audientssøgende er optegnede.

Han iagttager ret skarpt en Mand i Fodgardens Uniform, „Halvmaaneblæseren“ Johan Krebs, der undertiden forsøger at gaa forbi Døren til Audientsgemakket, naar denne aabnes halvt for en Udtrædende. Det er den tredie Gang, han forsøger sin Lykke her for at takke Majestæten for det Sølvkors, han nu kaster et ømt Blik ned paa, samtidigt med, at han seer sig om i Forsamlingen, og kun opdager faa Personer, der paa Grund af deres Rang kunne gjøre Fordring paa at stedes først for Majestæten, uagtet den stakkels Halvmaaneblæser denne Gang som tidligere har været den Første i Forgemakket.

Blandt disse faaer han Øie paa Feltprovsten, Øllegaard, der hist henne i en Vinduesfordybning staaer i ivrig Samtale med Grosserer Arboe.

De holde Begge hinanden fast ved en Knap, bøie sig tæt ind mod hinanden, og see meget bekymrede ud, idet de synes gjensidigt at tilhviske hinanden en bedrøvelig Hemmelighed.

„Dere vil kunne schjønne at der staaer os Alle — os Alle tunge Tider fore,“ siger Arboe, der aldrig har kunnet frigjøre sig for sit norske Maal, idet han slipper sit Tag i Provstens Knaphul.

„Men Grossereren har dog Noget i Ryggen, naar denne Finantsmisère kommer over os, De har da baade Deres store Forretning, — Deres prægtige Gaard ved Gammelholm, — — og saa Eiendommen ude ved Bagsværdsø, det herlige Aldershvile, dette er sandeligen gode Rygstød, — men hvad har en stakkels Embedsmand, — Intet — absolut Intet! — Ja, i Sandhed mørke — mørke Tider," og Provsten folder Hænderne over Maven, og seer forventningsfuldt hen mod Døren til Audientsgemakket, som om han sikkert venter, at derfra skal Solskinnet brede sig ud over det betrængte Folk.

Og de Samtalende give sig til stilfærdigt at vandre op og ned ad Gulvet. —

Halv bortgjemt i den yderste, halvmørke Krog af Forgemakket sidder en ældre Kvinde med et forskræmt Udtryk. Hun holder Hænderne om det sirligt sammenfoldede Lommetørklæde, og sender som Alle herinde halv længselsfulde, halv ængstelige Blik hen til Audientsgemakkets Dør. Hun er kun tarvelig klædt, men den store, hvide Kappes Strimler er dog behandlede med udsøgt Omhu, og naa saa langt frem over det gamle, rynkede Ansigt, at dette næsten forsvinder i alt det Hvide.

Ved Siden af hende sidder en ung Pige, hvis friske Skjønhed fremhæves end stærkere af den Andens henvisnende Skikkelse.

Men ogsaa den Unge er benauet. Man seer det paa enhver af hendes Bevægelser, at hun allerhelst, om

det kunde gaa an, vilde flygte fra det Forfærdelige, der forestaaer hende, men dog er der i Blikket en Fasthed, som lover for, at Angsten ikke vil overvinde hende.

Det er Kirsten, den smukke Kirsten ude fra Tømmerbys Telt, der har fattet den store Beslutning at tale med selve Kongen om Torbens Sag.

Hun har i de sidste Dage og vaagne Nætter overveiet saa ofte, hvad hun vil sige til Majestæten, og der har været Øieblikke, da hun har følt, at alle Vanskeligheder let vil overvindes. Men nu, i denne forfærdelige Stund, nu, da hun maaske om faa Minutter staaer over for den mægtige Mand, nu svinder hendes Mod, og hun har Møie med at tvinge sine Taarer tilbage.

Sæt, at Kongen spørger hende — om Torben da er hendes Fæstemand, — hvad skal hun saa svare. Han er det jo ikke, — hun er jo slet ikke selv klar over sine Følelser, hun seer det kun som en Pligt at hjælpe ham, som hun mener er uskyldig anklaget.

Hun er jo den Eneste, der har været Vidne til, hvorledes Fristelsen er kommet over ham til at forandre det — dumme Tal. Vilde vel en retfærdig Konge forlange, at et Menneske skulde straffes for en saa ussel Sags Skyld. — Nei, nei, og atter nei, det vil den gode Kong Fredrik visselig ikke.

Og atter stiger hendes Mod, og hun jubler i sit Indre ved Tanken om den Seier, hun sikkert vil bringe hjem.

Og hun seer sig freidigen om; hun iagttager den gamle Kone ved sin Side, hvorledes hun ærbødigt har reist sig for Arboe og Feltprovsten, og nu staaer neiende for den høie Geistlige, der efter et naadigt Blik vandrer videre i Samtale med sin Sidemand.

„I skulde spare paa jeres ydmyge Lader, lille Madam, til I staaer overfor Majestæten," hvisker Kirsten med et freidigt Blik til den Gamle, „herude er vi dog Alle kuns stakkels Kryb imod ham. — Hvem var ellers den Præstemand?"

„Det er en af mine Kunder, Feltprovst Øllegaard —"

„Kunder, — hvad har I da at forhandle?"

„Jeg laver Pibekraver til Præsterne, og — det er even for den Sags Skyld, at jeg vil søge Kongen," svarer Konen med skjælvende Stemme, og tager sig en lille forfriskende Pris af sin Birkebarks Snusdaase, idet hun sukker dybt ved Forventningen om det store Øieblik, der forestaaer hende.

„Ja, men go'e lille Madam, det kan I vistnok spare jer, — for Kongen gaaer, saa Skam faae jeg, ikke med Pibekrave —"

„Ei! vist ikke, men jeg vil be' Kongen om lidt til Hjælp for at kjøbe en Maskine, som jeg kan kruse paa, ja — det vil jeg, det er en Sandhed, — hvissom jeg da kan faae Ordene frem, for jeg er saa angest, saa angest, at mine Knæ de ryster under mig."

„Naa — naa, lille Madam, tag Dem det nu heller inte alt for nær, — Kongen er jo en god Mand. —

Alle siger jo, at han skal være saa god, saa god," og Kirsten gjennemstrømmes mer og mer af den sikkre Følelse, at denne gode Mand ogsaa vil hjælpe hende.

„Aa, ja, I kan forsaavidt kanske ha' Ret, — men den gruelige Angst, den — gruelige Angst," mumler Konen og trykker sig ind i sin Krog, fra hvilken hun skjælvende stirrer over imod den skjæbnesvangre Dør, bag hvilken den frygtede Guddom skjuler sig.

Og den gamle Kones Angst er nær ved at smitte Kirsten, der stille folder Hænderne i Skjødet, men hun tør ikke give efter, det er jo for en Anden, hun kjæmper, hun maa trodse Faren med opreist Pande. —

Endelig er Turen kommet til den angstfuldt ventende Gamle, der i det Øieblik, da hun skal overtræde Tærskelen, føler sig en Afmagt nær.

Man hører, idet Døren lukkes, hvorledes Kongens Sabel rasler hen over Gulvet, man hører ham paa sin buldrende Maade storme imod hende med det staaende:

„Hvad vil hun?"

Men knap er Døren helt lukket, før den atter hurtigt rives op, og selve Kongen kommer styrtende ud i Forgemakket:

„Hurtigt — hurtigt! — Lützen, skaf øieblikkelig en Krusemaskine, — ja — ja — en Krusemaskine; — Konen er besvimet derinde, — hun kan ikke sige Andet, — det maa vel være et Middel, hun bruger, — kjender det ikke, men vi maa hurtigt have saadan en Tingest, — og lad saa et Par af Lakaierne bære

hende ud i den friske Luft, — eller ind til Prinsessen, — men allerførst denne hersens — Krusemaskine!"

Og Kongen trækker sig tilbage.

Et Par Lakaier kommer ind og fører den besvimede Kone ud.

Det har været et frygteligt Øieblik for den stakkels Kirsten.

Nu anseer hun sin Sag for tabt; men det er endelig hendes Tur, og saa freidigt hun formaaer træder hun ind til Kong Frederik.

Heller ikke hun slipper for de forfærdelige Ord:

„Hvad vil hun?"

„Jeg — søger Kongen — for at finde Retfærdighed," stammer hun i sin Vaande.

„Det er, som det skal være, mit smukke Barn," og Kongen seer hende mildt ind i Øinene, — „men — hvem øver da Uretfærdighed?"

„De har sat Torben — Torben Kraft i Fængsel, Deres kongelige — Høi — hed, — og han er ganske uskyldig, — *jeg* veed, at han ikke har begaaet noget Ondt —"

„Er hun hans Fæstemø?"

„Nei — gode Hr. Konge," svarer Kirsten skjælvende og rødmende og slaaer for første Gang Øinene til Jorden.

Men Kongen smiler listigt, idet han spørger:

„Naa — saa lad mig da høre, hvad denne Torben er anklaget for."

Og Kirsten, der hurtigt har gjenvundet sin Fatning,

meddeler nu Kongen paa sin jævne Maade hele Sagens Forløb, og Majestæten har en Følelse af, at dette unge Barn ikke taler usandt, han synes ikke, at disse Øine kan skjule over noget Ondt, men pludselig farer han dog løs:

„Hun siger, at han forandrede — dette Tal — men *det* maa man skam ikke gjøre, det er ikke tilladt, — forstaaer hun det?“ og han rusker hende let i Armen, „— og han gjorde det for at kunne dandse med hende hele Natten, — jo — det er mig en net Karl.“

„Nei — nei, Kongelig Majestæt, — det gjorde han ikke — det gjorde han ikke,“ hvisker den stakkels Kirsten, — „han dandsede med alle de Andre, — men ikke een Dans med mig —“

„Og saa er hun dog saa tosset at tage ham i Forsvar!“

Og Kongen seer paa hende, som om han i Torbens Sted vilde have foretrukket hende for alle Andre.

„Jeg tager ham ikkuns i Forsvar, fordi jeg er den Eneste, der kan og vil bevidne, at han er uskyldig. — Kongen maa ikke være vred paa mig for det — vel?“ og Kirsten seer Kongen troskyldigt ind i Øinene, men føler dog, at Taarerne er ved at vælde frem.

Og Kongen seer atter paa hende, og hans Blik lyser af Mildhed, da han lægger Haanden paa hendes Skulder.

„Naa — saa der er altsaa Noget, Kongen ikke *maa*, mit Barn, jeg skal huske det; — men gaa hun nu hjem, — og jeg skal tage mig af Mosjø — hvad var det nu han hed —“

„Torben — Torben Kraft, Deres Kongelige Høihed —“

„Naa — Torben Kraft altsaa, og ham *maa* jeg vel nok tage mig af?“ slutter Kongen med et venligt Nik, idet han slaaer ud med Haanden.

Og Kirsten, den lykkelige Kirsten, neier saa godt hun formaaer for den gode Kong Frederik.

Hendes Audients er forbi.

XXII

SCT. HANS AFTEN

DET er Sct. Hans Aftens Dag.

Den samme Vandringsmand, der i den sidste Tid ofte har lagt sin Morgentur fra Christiansholm hen over Dyrehavsbakken, denne Plet, han særlig har viet sin Kjærlighed, Adam Oehlenschläger, kommer gaaende i dybe Tanker.

Og atter standser han ved Tømmerbys Telt, udenfor hvilket Værten har indtaget sin vante Plads, smøgende sin Morgenpibe.

Hans Kone er ved hans Side ivrigt optaget af at læse det Brev, han har lagt hen foran hende.

Ved „Professorens“ Ankomst forstyrres de Begge i deres Arbeide, de reiser sig hurtigt og hilser, men idet Værten atter vil sætte sig tilrette, farer den Tanke gjennem hans Hoved:

Hvad om han søgte at interessere Oehlenschläger for Torbens Skjæbne; han veed, at han har truffet Digteren, og at Denne har vist ham en vis Velvillie.

Og Værten reiser sig, lægger Piben fra sig, og følger efter Professoren, der allerede har fjernet sig, men nu vender om og med stigende Interesse hører Beretningen om Torbens sørgelige Stilling, hører, hvorledes han i det Brev, de netop har modtaget, melder, at han endnu samme Dag vil ankomme paa Bakken for at hente sin Vadsæk, men, at han stiller det Forlangende til Værten og hans Kone, at de forhindrer Kirsten fra at være tilstede, da han paa ingen Maade atter vil see hende.

„Og Kirsten, det smukke Barn, hun synes mig just ligesom hendes Navnesøster, Kildenymfen, at være skabt til at husvale," mener Digteren, „hun bør netop være tilstede —"

„Nei — nei, paa det Lav, Hr. Professor, nei — da kjender De inte Torben, han er stædig, og hvad han *vil*, det vil han; — nei, vi maa skjule hende for ham, hun maa gjemme sig inde i Teltet —"

„Og naar han saa ikke faaer hende at see, og — reiser bort, hvad saa?" svarer Professoren, og seer spørgende paa Værten, „saa har vi jo da ikke hjulpet —"

„Naar — han — reiser bort, — tja, saa faaer vi jo si'e Ponktom finale," slutter Værten, der nu synes helt at have opgivet Sagen.

„Ja — min brave Vært," svarer Professoren, — „saafremt der da ikke hænder noget Overnaturligt, — det er jo Sct. Hans Aften, og man siger for et gammelt Ord, at det da spøger herude; man kan jo aldrig

vide, om der er noget Sandt i slige gamle Ord; — men iøvrigt vil jeg raade den lille Kirsten til, at hun viser sig for ham; jeg formener, at den Medicin nok skal curere den Sygdom, *han* lider af," slutter Oehlenschläger og hilser venligt, idet han gaar dybere ind i Skoven. —

Værten og hans Kone har atter indtaget deres Pladser, og de fortsætter Læsningen af Torbens Brev.

Og Kirsten har sat sig lige over for dem, og iagttager med spændte Miner det skuffede Udtryk, som hverken Manden eller Hustruen, der nu staaer bøiet over ham og kigger i Brevet, formaaer at skjule.

„Der er — da ikke noget galt?" udbryder Kirsten i Angst og rækker Haanden over Bordet for selv at læse det Brev, der dog nærmest angaaer hende.

„Nei, bitte Kirsten, der er ikke andet galt, — end, at det tossede Mandfolk, naar han kommer herud for at hente sin Vadsæk, — ikke vil træffe Kirsten, — ikke paa nogen mulig Maade; — han skriver ligefrem, at vi maa love ham, at De ikke skal være hjemme, — ellers kommer han slet ikke. — Tja! hvad skal vi dog gjøre ved den Ting; — kan du dog ikke hitte paa Noget, Mutter?"

Kirsten seer bønfaldende paa dem Begge.

„Der er saa Skam ikke andet at gjøre, end at vi lukker Pigebarnet inde — for det første da, saa hitter vi kanske paa Raad; men gaa nu kuns ind, min Pige,

for vi kan vente ham snarest," afgjør Madamen Striden, og puffer den grædende Kirsten ind i Teltet.

— — —

Med tungt Sind har Torben begivet sig paa sin Vandring ud til Bakken.

Han føler, at han ikke er værdig at fremstille sig for en hæderlig Pige som Kirsten.

Har hun ikke havt Noget tilovers for ham, da han var en fri, en hæderlig Mand, saa vilde det jo være taabeligt at tænke sig, at hun nu vilde tage ham til Naade. — Naade! nei, Medlidenhed var han for stolt til, saa langt heller gaa sin ensomme Vei i Verden; — og det var vel ogsaa det, hun, Spaakonen, havde ment.

Men — hvortil alle disse Drømmerier.

Han vidste jo nu, at han ikke oftere vilde faae hende at see. Han havde jo paalagt Værten og hans Kone, — at Kirsten ikke maatte være hjemme. Han gik jo ogsaa kun ud for at hente den Smule Vadsæk, — og om faa Dage var han atter ude paa Havet.

Og han nærmer sig sit Maal.

Tømmerby og hans Kone derudenfor Teltet seer speidende nedover Bakken, da Torben endelig tungtaandende staaer for dem, og med et sky Blik under de mørke Bryn søger at forvisse sig om, at de har udført, hvad han har paalagt dem.

Beroliget ved at see de to Ægtefolk alene, sætter han sig paa Bænken ligeoverfor dem, og efter den første Velkomsthilsen fortæller han dem nu, at han

allerede tidligt om Morgenen har været ved Havnen og faaet Hyre med et Skib, der afseiler om otte Dage. Og han fortæller dem om, hvor god Birkedommeren har vist sig imod ham, hvorledes han har lovet ham sin Bistand, hvis han skulde komme i Trang for Hjælp.

„Ja, De kan tro, det er ikke hver Dag, man finder den Slags Folk, — for vi skal jo huske, at jeg — ja, det nytter jo ikke at nægte det, jeg er jo nu kuns et Menneske, — der har været i Politiets Klør, og intet hæderligt Menneske vil række mig Haanden.“

Tungsindigt stirrer han frem for sig, mens han taler, og han synes pludselig, at han er en helt Anden, end da han paa Veien herud mente, at nu havde han kjæmpet sin værste Strid til Ende, at nu havde han Villiestyrke nok til — om det skulde være — — at see Kirsten, og sige hende et koldt Farvel.

Og nu, i dette Øieblik er det, som om en Taarestrøm stænger for alle hans Tanker, for al hans kraftige Villie. Og han stirrer og stirrer over mod den store Bøg, bag hvilken han i de lykkelige, forhaabningsfulde Dage saa ofte belurede Kirsten, og det er, som om han saae sig selv derovre, halvskjult bag de brede Stammer.

Og — virkelig skrider en Mand ganske stilfærdigt frem fra dette Skjul, han synes at ville opsøge sig en Plads i det bløde Mos, og lægger sig tilsidst paa Hindens gamle Hvileplads.

Torben har gjenkjendt ham.

Det er jo den samme Mand, der nu for tredie Gang viser sig for ham, det er jo ham, der for kort Tid siden, netop herude, ønskede al Lykke over ham, — og nu!

Er det for at gjække ham, at han netop i dette Øieblik lægger sig til Hvile derovre, som om han Intet formaaede.

Og paany udbryder Torben i sit fortvivlede:

„Nei — intet hæderligt Menneske vil række mig sin Haand!“ — —

Da lyder pludseligt en kjendt Røst bag ved ham, — inde fra Teltet:

„Jo, Torben, jo! det vil jeg!“ og Kirsten med et straalende Udtryk i Øinene staaer for ham, men hun tilføier hurtigt, da hun seer, hvor sky Torben endnu holder sig tilbage, „Torben, det vil jeg, men ikke af Medlidenhed, slet ikke af Medlidenhed, men fordi jeg nu har lært at holde saa meget af Torben som der skal til, for at *jeg* skal give en Mand mit Ja!“

Og Torben er ilet hen til hende, og holder hende i sine Arme, og han seer med store, forskræmte Øine paa hende, som om det er ham umuligt at tro paa sin store Lykke.

Og han slynger Armen om Kirsten og fører hende med sig nedover Bakken. Og hun fortæller ham om, hvorledes hendes Kjærlighed til ham er opstaaet, og hvor stærk den har voxet sig.

„Hør, — veed du hvad, Torben, hun har kanske dog seet rigtigt, hun Spaakonen nede i Messina, for det var

netop en bestemt Time, der afgjorde din Skjæbne, og det var den Time — du forandrede paa Sedlen. Havde den ikke været, saa var du ikke kommen ind paa Birket, og jeg havde kanske aldrig lært at holde af dig saadan, som jeg nu gjør — for hele Livet."

Og hun seer ham dybt ind i Øinene, og slynger Armen om hans Hals.

„Og jeg, som netop troede den første Dag herude, at det var den Time, jeg sad her med dig i Solskinnet, der ligesom skulde kaste Sol over alle mine Dage," udbryder Torben, idet han trykker et Kys paa hendes Mund.

„Nei — nei, da brød jeg mig slet ikke om dig; — det var først efter, at de havde sat dig i det mørke Fængsel, at der ligesom blev lyst omkring dig i mine Tanker, for at jeg rigtig skulde see, hvad du er værd."

Og hun har helt gjemt sig bort i hans Favn, og fortæller ham nu halvt hviskende, hvorledes hun har opsøgt den gode, gamle Konge, og derved bevirket, at han blev helt frikjendt.

Stille sidde de To hos hinanden i lang Tid; de seer hinanden dybt i Øinene, de taler ikke sammen, — de har *for* meget at sige.

— — —

Men hist henne ved Veiens Omdreining, ret ud for Bænken, hvor de To har sat sig til Hvile, svinger et Kjøretøi frem.

Paa Bukken sidder Frantz med Armene over Kors, og prydet med sin gamle Hat fra salig Professorens

Tid. De stærkt afblegede Silkebaand under Kokarden flagrer bagud, som vilde de minde Grandmama Juel, der sidder mageligt tilbagelænet paa Bagsædet ved Siden af Conrad, om Aarene, der svandt, de lange Aar, minde hende om, at ogsaa hendes Tid er nær.

Men udfor Bænken standser Kusken.

Baade Conrad og Bedstemoderen har gjenkjendt Torben, der holder Kirsten i Haanden og nu reiser sig for at hilse.

Og Grandmama, som ikke har seet ham siden hans Hjemkomst, og som nu forlængst er bleven kjendt med hans Deltagelse i den lille Catharinas Bortførelse, kalder ham nærmere.

„Naa, lille Torben, jeg veed nu, hvordan det *én* Gang er gaaet ham, — og har forøvrigt tilgivet ham hans Skyld, — vil han nu atter bortføre en lille Jomfru?"

Det Spørgsmaal har jo pint ham i saa mange Aar, men i dette Øieblik er Torben for lykkelig til at skjænke det en Tanke, og han svarer freidigt:

„Dennegang, Frue, skal jeg idetmindste ikke overgive hende til en Anden, — det er min Fæstemø, Frue."

„See, see, — naa saa ønsker jeg Jer da til Lykke," og den gamle Dame strækker venligt Haanden ud til de To.

„Og, hende dér," udbryder Conrad, for hvem det først i dette Øieblik staaer klart, at den smukke Kirsten ikke er nogen Anden end det Pigebarn, Torben hin

Vinternat reddede, „hende har du da ærligt kjæmpet for, Torben; det var din Skjæbne, der førte dig den Nat, da du reddede hende ud fra det brændende Hus.“

„Torben! — Torben! — var det dig? — Og *det* har du aldrig sagt mig,“ jubler Kirsten og slynger sine Arme om hans Hals.

„Nei — Kirsten, saadan Noget, det taler man ikke om, — man tænker ikke engang derpaa; — det gjemmer man hos sig selv, Kirsten, inderst inde i Hjertet, og — det trøster En, naar de mørke Dage komme, og man er nær ved at fortvivle,“ — og Torben stirrer med et dybt taknemligt Blik op paa Conrad.

Men Torben maa nu fortælle Grandmama og Conrad hele sin lange Lidelseshistorie. Han maa fortælle dem, hvad han har gjennemgaaet i alle de Aar, siden Morbroderen forledede ham til at bortføre lille Catharina.

„Ja — jeg veed jo, Torben, at han ikke selv vidste, hvad han gjorde imod os, Troels har været hos mig og bekjendt Alt, og jeg har ogsaa tilgivet Troels,“ afbryder Grandmama ham, og seer saa mildt ned paa Torben og hans lille Kirsten, „men lad os nu høre videre.“

Og Torben beretter videre om, hvorledes hans Kjærlighed til Kirsten er opstaaet, og hvad han i de allersidste Dage har været mistænkt for, men endelig seer han med et straalende Blik paa sin Fæstemø, og fortæller dem, hvor heltemodigt det lille Pigebarn har

taget sig af hans Sag, og, at han uden hende havde været fortabt. —

Medens Grandmama læner sig tilbage i Vognen, og i Tankerne gjenoplever den forfærdelige tredie Septembernat og den Uret, der da blev begaaet mod hende, føler hun en velgjørende Ro i Bevidstheden om at have tilgivet denne Uret.

Men det er helt andre Tanker, der besjæler Conrad, som sidder tavs og stirrer frem for sig. Atter seer han for sig, hvorledes han kommer Torben til Hjælp den Dag ude paa den bristende Isflade, atter mindes han, hvor ofte *han* har følt, at Torben var hans Skyldner, og det er for ham, som om han oppe fra Suset i de svaiende Trætoppe hører en Røst, der spørger:

„Hvem af Eder ydede mest?“

Og Conrad skjuler sit Ansigt for det dybt taknemlige Blik, Torben paany sender ham, idet han freidig og lykkelig trykker sin Kirsten ind til sig, mens Vognen langsomt sætter sig i Bevægelse.

Grandmama og Conrad vil stille forsvinde, og de vinke det sidste Farvel, idet Vognen nu dreier om ad en Sidevei.

Men Kirsten staaer længe med Torben tæt indesluttet i sin Favn.

Endelig seer hun ham ind i Øinene:

„Torben, hvorfor skal de fine Folk altid kalde det for Skjæbne, — hvorfor kan de ikke sige det, som det er; — *jeg* veed nu sikkert, at det var Vorherre selv, der førte dig ved Haanden den Nat, og — den Nat,

Torben, den kan vi To aldrig glemme. — Jeg havde i min store Angst bedet saa inderligt til Vorherre om Hjælp, — — og saa kom du, — du, min egen Torben.“ —

Og de to lykkelige Mennesker vandre dybere ind i Skoven, hvor den store Kronhjort pludselig springer op og stryger ind mellem Træerne, saa Løvet rasler, mens Hinden, der har været Vidne til deres vaagnende Kjærlighed, følger den i lette Hop hen over Sletten.

— — —

Conrad og hans Grandmama kjøre langsomt ind til Staden.

De taler om Torben og Kirsten, og de undre sig over Skjæbnens besynderlige Indgriben i Menneskelivet. Og de tænker atter paa deres lille Catharina, der maatte dø.

Var det nu som Sonoffer for Fædrenes Brøde?

Og den Gamle vil, at de paa Hjemveien skal standse ved Kirkegaarden, hun vil ind til sin lille Pleiedatters Grav.

Træernes tætte Løvværk derinde dæmper det stærke Sollys, men det fører Kjølighed med sig, saa at Conrad mener, at det er bedst, at han trækker Shawlet tættere sammen om Grandmama.

Han har taget hende under Armen, og han fører hende langsomt gjennem Kirkegaardens smalle Gange, saa meget langsommere, som hun hvert Øieblik vil

standse ved et eller andet Gravsted for med et lille Suk at mumle: ham kjendte jeg og, — har næsten kjendt dem Allesammen; — ak! Conrad, Dødens Vogn er rullet ofte forbi din gamle Grandmama, og — hun kom ikke med *den* Gang, — hvorfor jeg takker min gode Skjæbne, thi jeg er nu en Gang født til at elske Livet; — det kjender jeg, — og — det Andet — — naa!“

„Men hvem er det,“ afbryder hun sig selv, idet hun seer en ældre, krumbøiet Mand, der synes at lede og trøste en yngre, som gaaer ved hans Side og holder Haanden for Øinene, „de kom just ud fra vort Gravsted, Conrad, hvem kan det være?“

„Det er jo gamle Mester Guiseppe, Violinbyggeren; — Grandmama mindes jo nok —“

„Ak ja — visselig; det var hans Søn, Tonio, som, — ja, det Dolkestød rammede og ham i Hjertet.“

De er nu ankommet til Graven.

Bedstemoderen har sat sig paa den lille Bænk indenfor Buxbomhækken, og er falden i Tanker. —

„Det er mig immer som en Lettelse, min kjære Dreng, naar jeg har været her,“ siger hun nu, idet hun reiser sig for at tage hans Arm og vandre videre. „Det er for mig, som om jeg atter for en kort Stund havde fundet hende, jeg saa længe søgte.“

„Ja — Grandmama, — hvis vi da skal søge hende *der*,“ og Conrad peger ned mod Graven, — „men, hvem veed det!“

Den Gamle seer forskende op paa ham.

„Tiderne skifte, Conrad, — jeg mærker saa saare vel, hvorledes du paa den Punkt er ved at glide fra mig. — Et kan jeg kuns sige med Vished, og det er: jeg saae helst Alt i Sandhedens klare Lys.“

„Og jeg, Grandmama, har alt i Dag ved *et* Blik fra Torbens Øine lært meget af denne brave Barndomsven. Han, der ikke vilde vinde sin Fæstemø ved at aabenbare for hende, at han med Fare for sit eget Liv reddede hende, han kaldte ved det Blik, han tilkastede mig, alle min Barndoms mildeste Følelser frem hos mig. Ogsaa hun, som Grandmama mener ligger — dernede i Graven, ogsaa hun forstod at kalde alt det bedste i mit Væsen tillive. Tro mig, kjære, gamle Grandmama, jeg har i Dag maattet bekjende for mig selv, hvor ofte i mit Liv *jeg* har tænkt paa, hvad jeg den Dag som Dreng gjorde for ham, og hvorledes jeg altid har smilet, — smilet i daarligt Hovmod ved Tanken om det Løfte, han, den fattige Dreng, den Dag gjorde mig. — Og nu staaer det for mig, som om et Frø, der længe har hvilet kraftløst i min Sjæl, ved dette dybe Blik fra Torben vil bringes til at spire. — Nu — ved denne Grav, staaer det for mig, som om jeg vil naa at see Alt i Sandhedens klare Lys, — ogsaa om vor lille Catharina er dernede — eller?

Og saa, kjære Grandmama, saa har Torben ærligt holdt sit Løvte.“

Han trykker Bedstemoderens Arm tæt ind imod sig, — og det er, som om hun støtter sig fastere til ham, idet de nu tavse vandre fra Kjøligheden og Skyggen inde i de Dødes Rige ud til det fulde, varmende Sollys.

INDHOLD

TRYKFEJL

Side 23, L. 6 f. n. fortsætter, læs: afbryder
- 36, L. 6 f. n. deres, læs: sit
- 242, L. 7 f. o. saae, læs: seer

